JULES VERNE

BRATŘI KIPOVÉ

PODIVUHODNÉ CESTY

albatros

13-750-73 14/54 Vázaný výtisk 24,— Kčs

albatros

PODIVUHODNÉ CESTY

Svazek 25

BRATŘI KIPOVÉ

JULES VERNE

BRATŘI KIPOVÉ

ALBATROS • PRAHA

Translation © Stanislav Lyer, 1973

Illustrations © Jaromír Vraštil, 1973

PRVNÍ ČÁST

I

KRČMA U TŘÍ STRAK

V roce 1885, šestačtyřicet let potom, co Velká Británie obsadila Nový Zéland a připojila jej k Novému Jižnímu Walesu, a dvaatřicet let potom, co jej prohlásila za samostatnou kolonii a co dostal svou vlastní samosprávu, panovala na tomto ostrově stále ještě zlatá horečka. Zmatek, který tam vyvolala, nebyl však tak zhoubný, jak tomu bylo v některých australských provinciích. Přesto však vznikly nepořádky, které těžce dolehly na obyvatelstvo obou ostrovů. Provincie Otago byla zaplavena zlatokopy, protože zlatá ložiska přilákala velké množství dobrodruhů. To dokazuje jasně i výnos zlatonosných ložisek, který na Novém Zélandě stoupl v letech 1864 až 1889 na dvanáct miliónů franků.

Nebyli to jen Australané a Číňané, kteří se vrhli jako hejno dravých ptáků na toto bohaté území; brzy se tam přihrnuli také Američané a Evropané. Není tedy divu, že ani posádky obchodních lodí, které připluly do Aucklandu, Wellingtonu, Christchurche, Napieru, Invercargillu a Dunedinu, neodolaly tomu velkému lákadlu. Kapitáni se marně snažili udržet si své námořníky, nadarmo jim v tom pomáhaly i přístavní úřady. Všude řádila dezerce, takže se rejdy plnily loďmi, které nemohly odplout, protože neměly posádky.

Mezi loďmi, jež uvázly z těchto důvodů v Dunedinu, byla také anglická briga *James Cook.*

Z osmi členů posádky zůstali na palubě jen čtyři námořníci; ostatní čtyři zmizeli s pevným odhodláním, že se nedají chytit. Dvanáct hodin po útěku byli už od přístavu hodně daleko a mířili si to k zlatým dolům. Kapitán, který nalodil zboží a měl už loď připravenou k odjezdu, byl nucen zůstat v přístavu dva týdny, protože nemohl dost rychle sehnat náhradu za uprchlíky. Ani slib zvýšené mzdy, ani naděje na několikaměsíční plavbu mu nepomohly; a k tomu měl ještě obavu, že i ti, kteří mu zůstali, se dají zlákat a budou následovat své druhy. Proto poslal lodního mistra Fliga Balta, aby prošel všechny krčmy, hospody i soukromé ubytovny a naverboval tam nějaké námořníky.

Dunedin leží na jihovýchodním pobřeží Jižního ostrova, který je oddělen od Severního ostrova Cookovou úžinou (Nový Zéland se totiž skládá ze dvou ostrovů). Roku 1839 nalezl francouzský cestovatel Dumont d'Urville na tom místě, kde je nyní město Dunedin, jen několik maorských chatrčí; teď už jsou tam paláce, hotely, náměstí, zelené prostory, nádraží, školy, sklady, tržnice, banky, kostely, nemocnice. Dunedin, nyní město převážně průmyslové a obchodní, se neustále rozrůstá.

Má asi 50 000 obyvatel, což je méně, než má Auckland, hlavní město Severního ostrova, ale více, než má Wellington, ve kterém sídlí vláda Nového Zélandu.

Na úpatí města, které je rozloženo stupňovitě na pahorku, leží přístav přístupný

lodím každé velikosti od té doby, co byl z Port Chalmersu vybudován plavební kanál.

Jedna z nejhlučnějších a nejvyhledávanějších krčem v přístavní čtvrti byla krčma U tří strak, jejímž majitelem byl Adam Fry. Tento otylý člověk s rudou tváří nestál za víc než jeho obvyklí hosté, samí to povaleči a opilci.

Jednoho večera seděli v rohu krčmy dva hosté; před nimi stály dvě sklenice a máz džinu, který byl už poloprázdný a který chtěli před odchodem vyprázdnit do poslední kapky. Byli to námořníci z brigy *James Cook,* lodní mistr Flig Balt a námořník Vin Mod.

„Ale ty máš pořád ještě žízeň, Mode?“ zeptal se Flig Balt a nalil svému kamarádovi sklenku.

„Pořád, pane Balte, zvláště když nejím. Napřed trochu džinu, pak trochu visky, a potom zase visku a džin. Ale to všechno mi nebrání, abych mluvil, dobře poslouchal a pozoroval… Naopak, mám pak oči jasnější, uši bystřejší; i jazyk mi jde rychleji…“

Tento námořník, kterému bylo pětatřicet let, byl malý, hubený, svižný a svalnatý. Měl slídivou tvář, špičatý nos, živé oči, špičatá ústa a krysí zuby, jestli je možno se tak vyjádřit. Vypadal lstivě a chápavě. Byl zřejmě schopen přihrávat svému kumpánu při čemkoli. Jeden byl jako druhý, a tak se mohli na sebe spolehnout.

„Už to musíme nějak skončit!“ řekl Flig Balt pevným hlasem a uhodil pěstí do stolu.

„Ale vždyť stačí jen si vybrat!“ podotkl Vin Mod.

A přitom ukázal na hloučky opilců, kteří pod vlivem alkoholu a tabáku statečně pili, zpívali a nadávali. Místnost byla naplněna výpary alkoholu, takže se tam člověk málem opil, hned jak vstoupil.

Flig Balt, kterému bylo asi osmatřicet až devětatřicet let, byl prostřední postavy, široký v ramenou a rozložitý. Měl velkou hlavu a takový obličej, že ten, kdo jej jednou spatřil, nikdy na něj nezapomněl: na levé tváři velká bradavice, oči neobyčejně kruté, obočí husté a kudrnaté, zrzavá americká bradka, ale žádné kníry. Zkrátka vypadal jako zlostný a mstivý člověk. Na lodi *James Cook,* na kterou se nalodil před několika měsíci, sloužil jako lodní mistr. Pocházel z britského přístavu Qeenstownu; v jeho papírech stálo, že je rodem z Irska. Své rodiče neznal a už dvacet let se potloukal po moři. Avšak mnoho námořníků nemá jinou rodinu než své kamarády z paluby a nemá jinou vlast než loď, na které slouží. Zdá se, že jejich národnost se řídí podle národnosti lodi, na níž se plaví. Flig Balt byl ve službě přísný a puntičkářský; a třebaže byl jen lodním mistrem, zastával na lodi vlastně funkci prvního důstojníka. Proto se kapitán Gibson domníval, že se na něho může spolehnout v malých věcech, a sám si samozřejmě ponechal velení na lodi.

Ale ve skutečnosti byl Flig Balt bídák a neštítil se ani zločinu. Podléhal Vinu Modovi, který měl na něho špatný vliv a stále ho ponoukal k nekalým činům. Doufal, že se mu konečně něco podaří…

„Znova vám povídám," řekl námořník, „tady v krčmě U tří strak si můžete vybrat lidi se zavřenýma očima… Tady najdete vždycky chlapy, které potřebujete, ochotné udělat nějaký ten špinavý obchůdek na vlastní pěst…"

„Přece musíme vědět," namítl Flig Balt, „odkud jsou…"

„To je zbytečné. Jen když půjdou tam, kam je pošleme, mistře Balte!… Musíme jim důvěřovat; našli jsme je přece v krčmě Adama Frye…"

Pověst této pokoutní krčmy byla velmi špatná. Kdykoli tam udělala policie zátah, našla u Frye vždycky lidi, kteří se štítili práce a měli co dělat se zákonem. Ačkoli byl kapitán nucen doplnit stav své posádky, sám by se byl nikdy neobrátil na hosty této krčmy. Proto také mu Flig Balt neřekl, že půjde hledat námořníky sem.

V krčmě byla jediná místnost se stoly, lavicemi a židličkami. V pozadí za nálevním pultem stál hostinský; za sebou měl police plné lahví a lahviček. Místnost byla osvětlena dvěma zamřížovanými okny, která vedla do úzké uličky na nábřeží. Do krčmy se vstupovalo dveřmi opatřenými velkým zámkem a závorou. Nad dveřmi visel štít a na něm byly namalovány pestrými barvami tři straky, jak do sebe klofají. Štít zcela odpovídal úrovni krčmy. Na 45° jižní šířky nastává v říjnu a na počátku jara noc už v půl deváté. Nad pultem a nad stoly proto viselo několik petrolejových lamp, které silně čadily. Hostinský je nechal čadit zrovna tak, jako nechal prskat lampy, u kterých už knot téměř shořel. Ale toto slabé osvětlení plně postačovalo; vždyť když se pije, není třeba vidět na sklenice…

Na lavicích a na židličkách sedělo asi dvacet námořníků ze všech koutů světa: Američané, Angličané, Irové, Holanďané. Byli to většinou zběhové; jedni se chystali k ložiskům zlata, jiní se zase odtamtud vrátili a utráceli bez rozmyslu všechny peníze, které dostali za nalezené zlato. Mluvili jeden přes druhého, zpívali a řvali tak, že by uprostřed toho pekelného rámusu nebylo slyšet ani ránu z revolveru. Polovina těchto lidí byla úplně zpita falšovaným alkoholem, který si lili mechanicky do chřtánu a jehož pálení už ani necítili. Občas někteří vstali, zavrávorali a padli na zem. Adam Fry a jeho pomocník, silný domorodec, je zvedli, odtáhli do kouta a hodili na podlahu jako žoky, abychom použili mariňáckého výrazu. Každou chvíli vrzly dveře vedoucí na ulici. Někteří šli ven, motali se od zdi ke zdi, škobrtali přes patníky a obyčejně skončili někde v potoce. Jiní zase vcházeli a usedali na lavice, kde bylo místo. Rychle se seznámili a brzy na sebe pokřikovali a tiskli si ruce tak, že si mohli polámat prsty. Mnozí z nich se opět shledali po dlouhém pobytu u zlatých ložisek v Otagu. Často létala od stolu ke stolu sprostá slova, nadávky a urážky. Skoro žádný večer neskončil bez rvačky, která se brzo proměnila v bitvu. To nebylo pro hostinského a hosty krčmy U tří strak vůbec nic nového.

Flig Balt a Vin Mod si stále prohlíželi všechny přítomné, aby mohli popřípadě navázat vyjednávání.

„Koneckonců, o co vlastně jde?" prohlásil námořník a opřel se o stůl tak, aby byl co nejblíž u lodního mistra. „Jenom o to, najít čtyři lidi jako náhradu za ty, co upláchli. Tamty litovat nemusíme… stejně by byli s námi nešli. Znova vám říkám:

tady najdeme, co hledáme. Ať visím, jestli tu nenajdeme nějakého rošťáka, který by se nechtěl zmocnit dobré lodě a prohánět se s ní po Tichém oceánu, místo aby se vrátil do Hobartu. To platí pořád, ne?“

„Samozřejmě,“ odpověděl Flig Balt.

„Tak si to znova spočítejme,“ pokračoval Vin Mod. „Čtyři tihle chlapi, kuchař Koa, vy a já proti kapitánovi, třem ostatním a plavčíkovi… to je přece víc, než potřebujeme… Jednoho rána někdo vstoupí do kabiny pana Gibsona… a nikdo tam nebude… Svoláme mužstvo… budou chybět tři lidé… Velká vlna je asi smetla do moře, když stáli v noci na stráži… To se přece může stát i při pěkném počasí… A potom se už *James Cook* neobjeví… Potopí se se vším všudy v Tichém oceánu… Brzy se už o něm vůbec nebude mluvit… Bude se jmenovat jinak, třeba *Little Girl*... Bude jezdit od ostrova k ostrovu a provozovat svůj počestný obchod… Kapitánem bude Flig Balt a lodním mistrem Vin Mod… Ten už doplní svou posádku dvěma nebo třemi statnými chlapíky, jaké člověk vždycky najde v přístavech na východě i na západě… A každý si bude moci nahospodařit nějaký ten krejcar z hubené mzdy, kterou obyčejně každý propije dřív, než ji dostane…“

V krčmě byl tak velký rámus, že Flig Balt Vina Moda ani dobře neslyšel. Ale na tom vůbec nezáleželo. Všechno, co říkal jeho kumpán, si sám už několikrát opakoval pro sebe. Vždyť se dávno rozhodl; teď šlo jen o to, jak to provést. Proto udělal jenom malou poznámku:

„Čtyři noví, ty a já… To je šest proti pěti, když počítáme i toho plavčíka… Budiž! Ty jsi ale zapomněl, že ve Wellingtonu musíme vzít na loď rejdaře Hawkinse a kapitánova syna!“

„Máte pravdu… Jen jestli odjedeme z Dunedinu do Wellingtonu… Ale jestli tam nepojedeme…“

„Osmačtyřicet hodin stačí; jenom mít dobrý vítr,“ pokračoval lodní mistr Balt. „A taky není jisté, jestli se nám ta naše věc podaří cestou…“

„Na tom nezáleží,“ zvolal Vin Mod. „Jen nemějte strach, i když bude na lodi pan Hawkins a syn pana Gibsona… Hodíme je do moře, než se vzpamatujou… Hlavní věc je najít kamarády, kterým nebude záležet na lidském životě… a nebojí se oprátky… Takové najdeme jen tady…“

„No dobrá,“ odpověděl lodní mistr Balt.

Oba dva si začali prohlížet hosty Adama Frye ještě pozorněji; někteří z nich se na ně už předtím několikrát významně podívali.

„Podívejte se,“ zvolal Vin Mod, „tamhleten vypadá jako boxer… s tou ohromnou palicí… Jestli neprovedl víc než desetkrát něco, za co měl viset…“

„Ano,“ odpověděl lodní mistr Balt, „ten se mi taky zamlouvá…“

„No, a tamhleten… Vidíte, má jen jedno oko, ale jaké!… Buďte si jist, že to druhé neztratil jen v sebeobraně…“

„Vskutku, Vine Mode! Jestli přijme naši nabídku…“

„Určitě přijme.“

„Ale,“ namítl Flig Balt, „přece jim nemůžeme říct předem, že…“

„To se jim řekne, až se k tomu naskytne vhodná chvíle… Však si dají říct!… Podívejte se na chlapa, který právě vstupuje… Už podle toho, jak třískl dveřmi, by člověk řekl, že má v patách policajty…“

„Dejme mu nalejt kořalku…,“ řekl mistr Balt.

„Vsadím flašku džinu, že neodmítne… A pak tamhleten… Co vypadá jako medvěd a má klobouk na stranu… Ten byl jistě častěji v podpalubí jako vězeň než na palubě a měl párkrát nohy v železech…“

Všichni čtyři chlapi, na které Vin Mod upozornil, byli bezpochyby skuteční grázlové. Proto měl Flig Balt obavu, že když je naverbuje, sotva s tím bude kapitán souhlasit a sotva bude chtít mít takové námořníky na palubě… Bylo ostatně zcela zbytečné žádat od nich nějaké papíry.

Zbývalo jen zjistit, jestli se tihle lidé chtějí dát najmout, jestli právě nezběhli z jiné lodi a nechtějí se stát raději zlatokopy. Sami se o nic nehlásí, takže nebylo jisté, jak přijmou nabídku, aby se stali námořníky na Gibsonově lodi. To se ostatně hned dozvědí, jakmile jim nabídnou sklenku džinu nebo visky.

„Eh, kamaráde… nechcete skleničku?“ promluvil Vin Mod, který přitáhl nově přišlého chlapíka ke svému stolu.

„Ale i dvě… jestli mi je dáte nalejt,“ odpověděl námořník a mlaskl.

„Dostaneš třebas tři, čtyři… šest i dvanáct, když máš tak vyschlé hrdlo.“

Len Cannon – tak se ten chlapík jmenoval, nebo se tak aspoň nechal nazývat – si sedl bez okolků ke stolu, aby dokázal, že jich dovede vylíznout třebas tucet. Ale když zjistil, že mu dost nenalévají pro jeho krásné oči a slušné chování, zeptal se hlasem ochraptělým od přílišného pití:

„Tak co mi chcete?“

Vin Mod mu všecko vysvětlil: „Briga *James Cook* je připravena k odplutí… Jako námořník může dostat tučnou mzdu… Jde o několikaměsíční plavbu od ostrova k ostrovu… Strava bude dobrá… a pití dost… Kapitán nechal lodnímu mistrovi, to jest jemu, starost o mužstvo… Mateřským přístavem lodi je Hobart, kde se najde všechno, co může lákat námořníka, když se chce při zastávce lodi pobavit… Není vůbec třeba předložit papíry námořnímu komisaři… Vypluje se už zítra časně zrána, jestli bude posádka kompletní… Nezná snad někoho, kdo by měl dales a chtěl sloužit na lodi?… Stačilo by, kdyby jen naznačil, třeba náhodou tady z těch lidí někdo…“

Len Cannon se podíval na Balta a na jeho druha a svraštil obočí. Co vlastně znamená tenhle návrh? Co v sobě skrývá? Ačkoli se mu zdál velmi lákavý, prozatím odpověděl krátce:

„Ne…“

„To neděláš dobře…,“ ozval se opět Vin Mod.

„A proč?“

„Budu se ženit…“

„Ale, ale…“

„Ano… Beru si Kateřinu Verdaxovou… vdovu…“

„Ale kamaráde," řekl mu Vin Mod a poklepal mu na rameno, „jestli se ty někdy oženíš, nikdy to nebude Kateřina Verdaxová, ale jen šibenice!"

Len Cannon se dal do smíchu a vyzunkl jedním douškem svou sklenici. Přestože na něho lodní mistr Balt silně naléhal, trval na svém odmítnutí, zvedl se a odešel k vedlejšímu hlučícímu hloučku, odkud létaly sprosté nadávky.

„Musíme se pokusit o jiného," podotkl Vin Mod, který se nedal odradit prvním neúspěchem.

Pak opustil stůl, kde seděl Balt, a šel si sednout k jednomu námořníkovi do rohu místnosti. Ten vypadal zrovna tak jako Len Cannon, ale zdál se méně sdílný: bylo vidět, že je navyklý mluvit jen se svou sklenicí. Patrně mu takový hovor stačil.

Vin Mod šel přímo k věci:

„Jak se jmenuješ?"

„Jak se jmenuju?" odpověděl námořník po krátkém zaváhání.

„Ano…"

„A jak se jmenuješ ty?"

„Vin Mod."

„A co jsi zač?"

„Jsem námořník z brigy *James Cook,* která právě kotví v Dunedinu…"

„A proč chce Vin Mod vědět, jak se jmenuju?"

„Pro případ, že by ses chtěl dát najmout na naši loď…"

„Jmenuju se Kyle…," odpověděl námořník. „Ale tohle jméno si ponechám pro lepší příležitost…"

„Jen jestli se naskytne, kamaráde…"

„Ale naskytne se vždycky nějaká…"

A obrátil se k Vinu Modovi zády. Toto druhé odmítnutí vzalo Modovi jeho sebedůvěru. V krčmě Adama Frye to bylo skoro jako na burze: poptávka tam byla hojnější než nabídka… A to nebylo příliš slibné.

A vskutku, stejný neúspěch měl Vin Mod i s druhými dvěma chlapíky, kteří se hádali, kdo zaplatí poslední džin posledním šilinkem. Ir Sexton a Američan Bryce prohlásili, že by šli raději pěšky do Irska nebo do Ameriky, než aby se dali naverbovat na loď, i kdyby to byla jachta Jeho Veličenstva nebo nejlepší křižník Spojených států severoamerických…

Vin Mod se pokusil ještě několikrát s pomocí Adama Frye naverbovat někoho, ale skončilo to naprostým fiaskem. Proto se vrátil mrzutě ke stolu, kde seděl Flig Balt.

„Nic?" otázal se lodní mistr.

„Nedá se nic dělat, mistře Balte."

„Možpak tady nablízku není jiná krčma než tahleta?"

„Je, je…," odpověděl Vin Mod. „Ale když jsme nenašli nic tady, pochybuju, že by se nám to podařilo jinde…"

Flig Balt strašně zasakroval a třískl do stolu, až všechny sklenice a láhve poskočily. Možpak jeho plán musí ztroskotat? Což se mu nepodaří naverbovat čtyři

muže podle jeho výběru?… Bude snad nucen doplnit svou posádku řádnými námořníky, kteří by šli jistě s kapitánem Gibsonem?… Ovšem pravda je, že dobrých námořníků je právě tak málo jako špatných… A tak uplyne asi hodně týdnů, než bude moci *James Cook* vyplout, protože nebude mít dost mužstva.

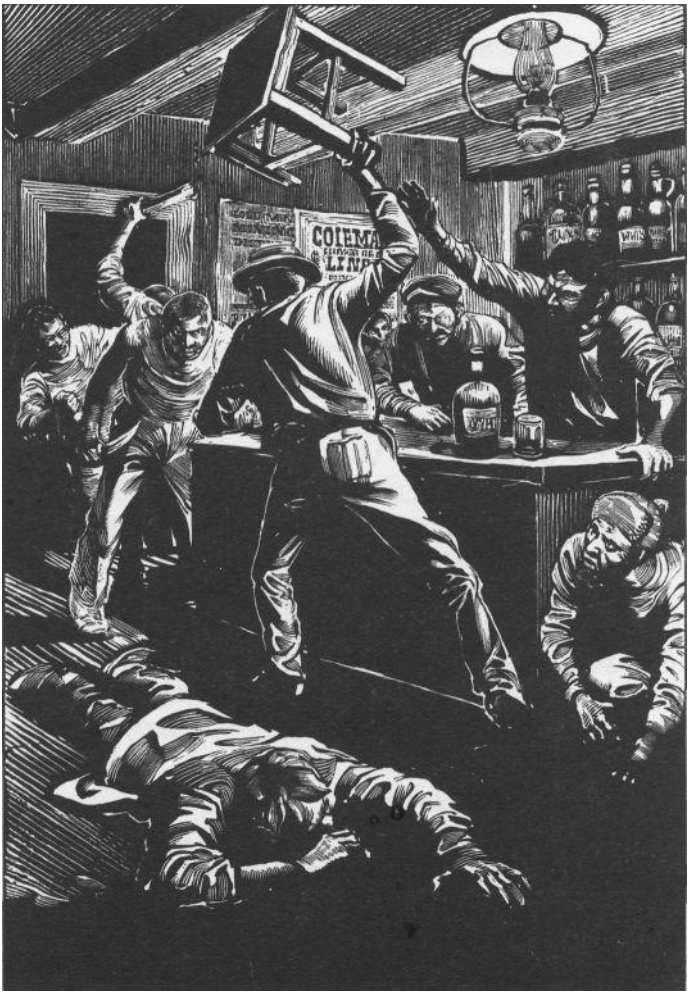

Rvačka byla čím dál zuřivější

Musí se podívat do jiných krčem. V téhle čtvrti bylo krčem víc než kostelů nebo bank, jak říkal Vin Mod. Flig Balt chtěl právě zaplatit, co vypili, když tu se najednou strhl v druhém rohu místnosti strašný rámus.

Spor Sextona a Bryce o tom, kdo má zaplatit útratu, nabyl hrozivých rozměrů. Ti dva vypili totiž více, než jim dovolovala jejich kapsa, a Adam Fry nikdy nic

nedal na dluh, i kdyby šlo o pouhý krejcar. Měli zaplatit dva šilinky: buď je zaplatí, nebo ne. Pak ale přijdou policajti a zabásnou je. Stejně už několikrát seděli pro rvačku, urážky a jiné přestupky.

Hostinský, kterého na to upozornil číšník, hned přišel vymáhat svůj dluh, ale Sexton a Bryce nemohli zaplatit. Jejich kapsy byly totiž prázdné. Vin Mod byl tentokrát přesvědčen, že bude mít konečně úspěch: nabídne jim několik piastrů, námořníci přijmou jeho nabídku a to bude jakási záloha na příští mzdu. Znova se o to pokusil, ale poslali ho ke všem čertům…

Adam Fry se bál, že mu nezaplatí, ale taky že ztratí dva zákazníky, jestliže se dají naverbovat na Gibsonovu loď. Proto ani tentokrát nepřišel Vinu Modovi na pomoc, jak námořník očekával.

Když to uviděl mistr Balt, hned pochopil, že už je s tím konec. Proto řekl Vinu Modovi:

„Pojďme pryč!“

„Ano,“ odpověděl Vin Mod. „Ale je teprve devět hodin. Pojďme do krčmy U starých bratří nebo U starého námořníka… Je to pár kroků odsud. Ať visím, jestli se odtamtud vrátíme s nepořízenou!“

Jak je vidět, byl u počestného Vina Moda obrazný výraz „ať visím“ zcela obvyklý; snad si myslel, že tak musí skončit každý, kdo žije na tomhle světě.

Ale mezitím přestal Adam Fry důrazně vyžadovat svůj dluh a sáhl k hrozbám: buď Sexton a Bryce zaplatí, nebo stráví noc v lapáku. Číšníkovi docela rozkázal, aby došel pro strážníky. Bylo jich v této přístavní čtvrti dost a dost. Flig Balt a Vin Mod už chtěli také odejít, když vtom spatřili, jak se přede dveře postavili tři až čtyři silní chlapi, aby zabránili komukoli vyjít nebo vstoupit. Chtěli se totiž zastat svých kamarádů.

Hrozilo nebezpečí, že se věc zamotá a že to skončí rvačkou, jak se často stávalo.

Adam Fry a číšník na ně samozřejmě nestačili, a proto chtěli zavolat policii, jak to obvykle v takové situaci dělali. Když teď viděli, že je hlavní vchod zatarasen, pokusili se vyjít zadními dveřmi do uličky, jež vedla kolem zadního dvorku.

Ale neměli už na to dost času. Všechna ta banda se postavila proti nim, v čele s Kylem, Sextonem, Lenem Cannonem a Brycem. Rvačky se nezúčastnilo jen asi půl tuctu chlapů, kteří byli zpiti namol, nebyli schopni se udržet na nohou a leželi v rozích místnosti na podlaze. A tak ani Balt, ani Vin Mod už nemohli vyjít ven.

„Ale my se musíme dostat ven za každou cenu,“ řekl Balt. „Tady z toho koukají jen rány…“

„Kdož ví?“ odpověděl Vin Mod. „Počkejme trochu. Snad ta bitka bude k něčemu dobrá.“

A protože nechtěli přitom něco slíznout, schovali se za nálevní pult.

Vtom se všichni začali bít „sečnou zbraní“, jestliže tak můžeme nazvat nohy a pěsti rváčů. Později jistě dojde i na nože a poteče krev, což nebude v krčmě U tří strak ani poprvé, ani naposled. Už se zdálo, že Adam Fry a číšník podlehnou přesile; a vskutku by byli podlehli, kdyby se nebylo na jejich stranu postavilo

několik hostů: pět až šest Irů odrazilo ty, kteří útočili na hostinského, protože doufali, že jim dá za to pití na úvěr.

Nastal pekelný rámus. Mistr Balt a Vin Mod se naštěstí dobře schovali, takže nebyli poraněni, když začaly létat sklenice a láhve ze všech stran. Všichni tloukli kolem sebe, nadávali a řvali. Přitom strhli lampy, takže místnost osvětlovala jen lucerna visící venku před vchodem.

Nejzuřivěji si vedli Len Cannon, Kyle, Sexton a Bryce. Nejprve se divoce vrhli na své protivníky, ale brzy se musili sami bránit. Vždyť hostinský a číšník nebyli v boxu žádní začátečníci: zasadili Kylovi a Bryceovi takové rány, že jim skoro přerazili čelisti a srazili je k zemi; ale oba se hned zase zvedli a šli na pomoc svým kamarádům, které Irové přitiskli do kouta.

O vítězství, jež se klonilo jednou na tu, jednou na onu stranu, mohl rozhodnout jen zásah zvenčí. Uprostřed té vřavy bylo slyšet volání o pomoc, ale sousedé se vůbec nestarali o to, co se děje v krčmě, protože rvačky námořníků tam byly na denním pořádku. Kromě toho bylo velmi nebezpečné zasahovat do takových rvaček. To byla věc policie, která je, jak se říká, za to placena.

Rvačka byla čím dál zuřivější.

Chlapi převrhli všechny stoly a začali se tlouci židlemi. Pak vytáhli z kapes nože a z opasků revolvery a brzy zazněly z té strašné vřavy výstřely.

Hostinský se všemožně snažil dostat se k hlavním nebo k zadním dveřím, když vtom vtrhlo zadními dveřmi do místnosti asi tucet strážníků. Nebylo ani nutné pro ně posílat. Jakmile jim totiž chodci oznámili, že v krčmě U tří strak je rvačka, hned tam zamířili. Bylo jich dost, aby obnovili pořádek. Nebylo možno přesně rozlišit útočníky od těch, kteří se bránili, ale konečně jedni byli za osmnáct a druzí za dvacet bez dvou. Strážníci věděli dobře, že je nejlepší zatknout všechny.

Ačkoli byla místnost špatně osvětlena, hned spatřili, že nejzuřivěji si vedou Cannon, Sexton, Kyle a Bryce, jejich staří známí. Protože tihle čtyři darebáci dobře věděli, co je čeká, budou-li zatčeni, snažili se zmizet zadním vchodem. Ovšem kam měli utéci? Cožpak jim nehrozilo, že je chytí zítra?

Vtom zasáhl Vin Mod, jak slíbil mistru Baltovi. Zatímco se někteří vrhali na strážníky, aby umožnili útěk těm, kteří byli ve rvačce nejvíc namočeni, chytil Vin Mod Lena Cannona a jeho kamarády a řekl jim:

„Tak, a teď půjdete všichni čtyři na naši loď.“

„A kdy odpluje?“ otázal se Len Cannon.

„Zítra časně zrána.“

A tak se Lenu Cannonovi a jeho třem kamarádům podařilo uprchnout.

Vyběhli za Fligem Baltem a Vinem Modem a utíkali, jen se za nimi prášilo. A banda, která zbyla v krčmě, se obrátila jako na povel proti strážníkům.

Za čtvrt hodiny nato vezl člun Lena Cannona a jeho kamarády na loď, kde se ukryli v kabině pro mužstvo.

II

BRIGA *JAMES COOK*

Briga *James Cook* měla výtlak 250 tun; byla to pevná loď, s pěknými plachtami, s širokým trupem, a proto velmi stabilní. Měla otevřenou záď, zvýšenou příď a stěžně poněkud nakloněné. Byla velmi rychlá, klouzala lehce po hladině, takže se snadno vyhnula nárazům velkých vln. Za čerstvého větru mohla urazit až jedenáct uzlů v hodině.

Posádka brigy se skládala, jak už nám naznačila předešlá kapitola, z kapitána, lodního mistra, osmi námořníků, kuchaře a plavčíka. Loď plula pod britskou vlajkou; jejím mateřským přístavem byl Hobart, hlavní město Tasmánie, která byla jednou z nejdůležitějších britských kolonií.

Už deset let provozoval *James Cook* pobřežní plavbu v západním Tichém oceánu mezi Austrálií, Novým Zélandem a Filipínami. Byly to výnosné plavby, protože kapitán Gibson byl nejen zdatným námořníkem, ale i dobrým obchodníkem.

Kapitán Harry Gibson, kterému bylo padesát let, nikdy neopustil svou loď od toho okamžiku, co vyšla z brisbanských loděnic. Měl na ní čtvrtinový podíl; ostatní tři podíly patřily panu Hawkinsovi, rejdaři z Hobartu. Dělali spolu dobré obchody a také tato cesta slibovala slušný zisk.

Rodiny kapitána Gibsona a rejdaře Hawkinse byly spřáteleny, protože Gibson byl zaměstnán stále jen u pana Hawkinse. Bydlely v Hobartu v téže čtvrti. Hawkinsovi neměli děti. Gibsonovi měli jen jednoho syna, kterému bylo právě jedenadvacet let a který se měl stát obchodníkem. Protože se obě ženy vídaly každý den, snášely lehčeji odloučení od svých manželů. Rejdař byl právě ve Wellingtonu, kde zakládal s kapitánovým synem filiálku. Odtud je měl *James Cook* dopravit do Hobartu, avšak předtím měl ještě doplnit svůj náklad na ostrovech ležících na rovníku blízko Nové Guineje na sever od Austrálie.

Lodním mistrem na brize byl Flig Balt. Nyní není třeba vykládat, zač stál a jaký byl. Měl nejen zločineckou povahu, ale byl kromě toho i velmi pokrytecký, takže se mu podařilo hned zpočátku oklamat kapitána, na kterého žárlil. Byl přijat na loď jako lodní mistr na základě papírů, jež předložil, a to právě tehdy, kdy tam také přišel jako prostý námořník Vin Mod. Ti dva se už znali velmi dlouho: sloužili spolu předtím na stejných lodích, které stále střídali, jakmile zjistili, že nemohou uskutečnit své nekalé úmysly. Teď doufali, že se jim to přece podaří na poslední cestě brigy, než se vrátí do Hobartu.

Flig Balt měl skutečně důvěru kapitána Gibsona, který se dal zmást jeho předstíranou horlivostí a jeho projevy oddanosti. Protože byl stále ve styku s mužstvem, podařilo se mu získat si na ně vliv. Harry Gibson se na něho obracel ve všem, co se týkalo plavby a obchodu. Flig Balt však neměl dost příležitosti, aby se

osvědčil jako dobrý námořník, ačkoli tvrdil, že už několikrát dělal dokonce prvního důstojníka. Možná že tomu kapitán zcela nevěřil, ale lodní mistr vykonával koneckonců službu tak, že mu nebylo možno nic vytýkat. Proto by byla bývala plavba brigy beze všech potíží, kdyby ji v Dunedinu nebylo zdrželo dva týdny zběhnutí čtyř námořníků.

Námořníci, kteří nechtěli následovat své kamarády-zběhy a zůstali na lodi, se jmenovali Hobbes, Wickley a Burnes. Byli to hodní, ukáznění a stateční hoši a kapitán se na ně mohl plně spolehnout. Těch, kteří zběhli, nemusel nikdo litovat, ovšem kdyby se za ně byla našla jiná náhrada než ti chlapíci naverbovaní Vinem Modem v krčmě U tří strak. Víme už, kdo to byl, a brzy je uvidíme při práci.

V mužstvu byl ještě plavčík a kuchař.

Plavčíku Jimovi bylo čtrnáct let. Pocházel z počestné dělnické rodiny usedlé v Hobartu; jeho rodiče ho svěřili kapitánu Gibsonovi. Byl to hodný hoch, čilý a statečný, a měl rád své povolání. Bylo možno očekávat, že se z něho stane dobrý námořník. Pan Gibson se k němu choval jako k synovi; ačkoli mu nic neodpustil, měl ho Jim rád jako svého otce. Zato k Fligu Baltovi cítil Jim hned od začátku instinktivní odpor. Lodní mistr si toho brzy všiml, a proto se všemožně snažil přistihnout chlapce při nějaké chybě; a tak musil pan Gibson několikrát zakročit na Jimovu ochranu.

Kuchař Koa patřil k druhé rase Novozélanďanů; byl střední postavy, silný, svalnatý a pružný. Vypadal jako mulat. Každý na něm hned poznal, že je maorského původu. Kapitán Gibson ho chtěl na konci této plavby propustit, protože to byl člověk potměšilý, mstivý, zlomyslný a nepříliš čistý. Nebyl nikdy přístupen žádné domluvě a tresty na něho nepůsobily. Flig Balt se nemýlil, když předpokládal, že se s ním vzbouří proti kapitánovi. Vin Mod a Koa si příliš dobře rozuměli. Lodní mistr ho všemožně šetřil, stále ho omlouval a potrestal ho jen tehdy, když byl k tomu donucen. Koa věděl, že ho kapitán vysadí na pevninu, jakmile briga přistane v Hobartu, a proto mu mnohokrát přísahal pomstu. Flig Balt, Vin Mod, Koa a ti čtyři noví námořníci utvořili bandu, která se chtěla vzbouřit proti kapitánovi, třem ostatním námořníkům a plavčíkovi. Rejdař pan Hawkins a Nat Gibson, kapitánův syn, se měli nalodit ve Wellingtonu. Pak by byl poměr mezi vzbouřenci a ostatními celkem vyrovnaný. Bylo však možné, že se podaří Fligu Baltovi zmocnit se lodi v době, kdy bude plout mezi Dunedinem a Wellingtonem. A kdyby se během té doby naskytla taková příležitost, Vin Mod by ji jistě nepropásl.

Briga, která plula už čtyři měsíce od ostrova k ostrovu, měla náklad pro různé přístavy, kde už vyložila a naložila zboží za výhodných podmínek. Až objede přístavy v Tichém oceánu, zastaví se ve Wellingtonu, kde na ni bude čekat pan Hawkins a Nat Gibson. Pak zamíří k ostrovům u Nové Guineje, aby tam prodala levné zboží určené pro domorodce a naložila perleť a kopru v ceně asi deseti až dvanácti tisíc piastrů. Potom se vrátí do Hobartu; cestou se bude moci zastavit v Brisbane nebo v Sidney, jestliže to bude třeba. Za dva měsíce bude zpátky ve

svém mateřském přístavě.

Chápeme tedy, proč byl pan Gibson tak mrzutý, že se musel zdržet v Dunedinu. Pan Hawkins se z telegrafické zprávy dověděl, co se stalo, a naléhal, aby kapitán doplnil své mužstvo co nejdříve. Navrhoval dokonce, že přijede do Dunedinu, bude-li to nutné, ačkoli jeho obchody vyžadují, aby zůstal ve Wellingtonu. Pan Gibson nic nezanedbal, aby mu vyhověl. Ale vyskytla se nenadálá překážka, která postihla i kapitány jiných lodí. Konečně se podařilo Fligu Baltovi naverbovat čtyři nové námořníky. Když vstoupili na loď, dal hned kapitán vytáhnout na palubu všecky čluny, aby nemohli v noci utéci.

Ještě toho večera vyprávěl Flig Balt kapitánovi, co všechno musel udělat a jak zachránil Lena Cannona a jeho kamarády, když je policie přistihla při rvačce. Co v nich je, to se uvidí později… Ale nejčastěji se takoví bouřliváci utiší, jakmile se octnou na moři… Ti, kteří se na pevnině stále rvou, bývají na lodi dobrými námořníky… Myslí, že se mu to celkem povedlo…

„Zítra se na ně podívám," prohlásil pan Gibson.

„Ano… zítra," odpověděl mistr Balt. „Bude lépe, kapitáne, když je necháme, aby se řádně vyspali z opice…"

„Dobrá! Ostatně čluny jsou již na palubě; ledaže by chtěli skočit přes palubu…"

„To je nemožné, kapitáne… Poslal jsem je do podpalubí a vyjdou odtamtud, teprve až budeme na moři…"

„Ale co bude zítra, Balte?"

„Nic. Zůstanou na lodi, protože se budou bát, že si pro ně přijde policie…"

„Dobrá, tedy zítra…," skončil pan Gibson.

Uplynula noc. Bylo by bývalo zbytečné uzamknout Lena Cannona a jeho kamarády do podpalubí: nechtěli vůbec utéci. Jak přišli, hned usnuli.

Druhý den za svítání dal kapitán rozkaz připravit se k vyplutí. Protože byly lodní papíry v pořádku, nemusel se znova vracet na pevninu. To byl okamžik, kdy se měli noví námořníci objevit na palubě.

Když Vin Mod otevřel velký poklop, všichni čtyři vyšli ven, aby pomohli svým druhům. Byli už zcela střízliví a nezdálo se, že by měli v úmyslu utéci.

Když se však objevili před kapitánem, pan Gibson jen stěží skryl nepříznivý dojem, který na něho udělali. Prohlédl si je velmi pozorně a vyptal se jich na jména, aby je mohl zapsat do seznamu mužstva.

Každý řekl své jméno a také svou národnost. Dva byli Angličané, jeden Ir a jeden Američan. Bydliště měli v přístavních krčmách, kde se také pronajímaly pokoje. Nemohli si vzít s sebou nic z toho, co nosí obyčejně námořníci ve svém pytli. Ostatně Flig Balt jim dal šaty, prádlo a věci, které tam zůstaly po zběhlých námořnících. Nebylo by bývalo ani vhodné poslat je do krčmy, aby si přinesli své věci; a oni se sami o tom také nezmínili.

Když Len Cannon, Sexton, Kyle a Bryce odešli na příď, řekl pan Gibson, potřásaje hlavou:

„To jsou špatní lidé, Balte. Nemyslím, že jste měl šťastnou ruku…"

„Uvidíme, kapitáne… Uvidíme, jak se budou mít k dílu…“

„Musíme si na ně dát pozor, dobrý pozor!“

„Samozřejmě, pane Gibsone. Ale nejsou to žádní nemotorové, jak mi řekl důstojník z *West Poundu.“*

„Vy jste je pozoroval delší dobu?“

„Samozřejmě, několik dní.“

„A ten důstojník je znal?“

„Sloužili pod ním. Podle toho, co říkal, jsou to dobří námořníci.“

Lodní mistr nestydatě lhal. Žádný důstojník s ním nikdy o těch čtyřech chlapech nemluvil. Ale teď už nikdo nemohl zjistit, zda mluví, nebo nemluví pravdu… A Gibson neměl důvod k tomu, aby mu nedůvěřoval.

„Musíme se postarat, aby nebyli stále spolu,“ připomněl kapitán. „Dejte oba Angličany dohromady s Hobbesem a Wickleym, Ira a Američana s Burnesem a Vinem Modem… To snad bude nejlepší…“

„Rozumím, kapitáne. Znovu vás ujišťuji, že na moři se nebudou na práci ošklíbat… Bude nutno na ně dát pozor zvláště v přístavech, nejvíce ve Wellingtonu… Nedáme jim povolení, aby mohli opustit loď; jinak je nebezpečí, že se nevrátí…“

„Teď už je to jedno, Balte. Nebudí ve mně důvěru. Nahradím je ve Wellingtonu, jakmile to jen bude možné…“

„Dobrá, tak je nahradíme,“ odpověděl lodní mistr.

Flig Balt nechtěl více naléhat, aby se nezdálo, že jim nadržuje.

„Koneckonců, kapitáne,“ dodal, „udělal jsem, co jsem mohl; nemohl jsem si moc vybírat…“

Pan Gibson se vrátil na záď ke kormidelníkovi, kdežto Flig Balt šel na příď, aby dal vytáhnout kotvu a uložit na místo, jakmile budou vytaženy plachty.

Kapitán se podíval na kompas v budce u kormidelníkovy kabiny, na větrnou korouhvičku na špičce hlavního stěžně a na britskou vlajku, která vlála ve větru nad zadní plachtou.

James Cook se kolébal na kotvě uprostřed přístavu. Severozápadní vítr mu měl umožnit odplutí. Až vytáhne kotvu, bude muset obratně manévrovat, aby nenarazil na lodi zakotvené u ústí kanálu, a pustit se podél pobřeží vpravo od přístavu.

Pan Gibson dal patřičné rozkazy. Postupně byla rozvinuta část plachet. Při této práci kapitán hned poznal, že se Len Cannon a jeho kamarádi dobře vyznají ve svém řemesle.

A když se pak vyšplhali až na špičku ráhen, musel každý uznat, že jsou v tom dokonalí mistři.

Kotva byla vytažena v okamžiku, kdy se napjala lana plachet, takže *James Cook* zamířil správným směrem.

Teď si mohli Flig Balt a Vin Mod trochu spolu promluvit.

„He, naši nováčci si vedou dobře, že jo?“ řekl Vin Mod.

„Dost dobře,“ odpověděl Flig Balt.

„Mít ještě tři takové chlapíky, a bylo by to náramné!“

„A pak bychom měli loď takovou, jakou potřebujeme,“ dodal Flig Balt.

„A taky dobrého kapitána,“ podotkl Vin Mod a zasalutoval, jako by stál před svým nadřízeným.

Flig Balt ho zarazil posunkem; bál se totiž, že by tato nerozvážná slova mohl zaslechnout plavčík, který se právě zaměstnával lanem přední malé plachty. Flig Balt a Vin Mod šli proto raději do přístřešku; cestou se ho Vin Mod ptal, jak byl pan Gibson spokojen s těmi čtyřmi chlapy z krčmy U tří strak.

„Moc ne,“ odpověděl Flig Balt.

„No, ani se nedivím,“ odpověděl Vin Mod.

„Nebyl bych ani trochu překvapen, kdyby je vysadil ve Wellingtonu,“ podotkl Flig Balt.

„Jenže to by tam musel nejdřív dojet,“ řekl Vin Mod a pokrčil přitom rameny. „Ale já doufám, že se do Wellingtonu vůbec nedostaneme, a že tam proto nebude moci nikoho vysadit.“

„Jen žádnou neopatrnost, Mode!“

Lodní mistr se pak vrátil na záď.

„Všechno je hotovo?“ otázal se ho kapitán.

„Všechno, kapitáne.“

A briga manévrovala, aby se dostala blíž k nábřeží; jeho špici musela totiž obeplout asi ve vzdálenosti jednoho uzlu.

Na nábřeží stál hlouček námořníků a zevlounů, kteří se vždycky rádi dívají na vyplouvající lodi. Vždyť už několik týdnů neměli takovou podívanou, protože lodi nemohly vyplout.

Mezi lidmi bylo také několik strážníků, kteří, jak bylo vidět na jejich gestech, sledovali pozorně loď. Dva nebo tři z nich se dokonce rozběhli ke špici nábřeží, kolem kterého měla loď plout.

Byli to právě ti strážníci – Flig Balt a Vin Mod o tom ani chvilku nepochybovali –, kteří přišli den předtím do krčmy Adama Frye. Mohli tedy Lena Cannona a jeho kamarády snadno poznat. A nevědělo se, jestli nedají rozkaz, aby loď zastavila, a jestli nevyzvou kapitána, aby jim vydal hosty z krčmy U tří strak.

Víme, že se kapitán Gibson rozhodl je najmout, jen aby mohl vyplout, ačkoli věděl, že by mohl mít velké nepříjemnosti s policií. Proto když ho na to Flig Balt upozornil, dal pokyn, aby Vin Mod dovedl Lena Cannona a jeho společníky do podpalubí, dříve než je strážníci spatří.

„Rychle dolů!… Rychle dolů!“ řekl jim tiše Vin Mod.

Vrhli letmý pohled na nábřeží a hned pochopili. V okamžiku zmizeli pod padacími dvířky. Koneckonců už je ani na palubě nepotřebovali, protože nyní bylo na kormidelníkovi, aby jen řídil loď přímo ke vjezdu do kanálu; a přitom nebylo ani zapotřebí měnit cokoli na plachtách.

Briga se musela držet těsně u nábřeží, protože se vyhýbala americkému parníku, jehož sirény divoce houkaly na výstrahu.

Tak se stalo, že si mohli strážníci dobře prohlédnout všechny námořníky na palubě. Bylo skoro jisté, že kdyby Len Cannon a jeho společníci nebyli zmizeli, byli by je poznali a vyzvali, aby opustili loď.

Ale strážníci je neviděli, a tak *James Cook* klidně zamířil k vjezdu do kanálu,

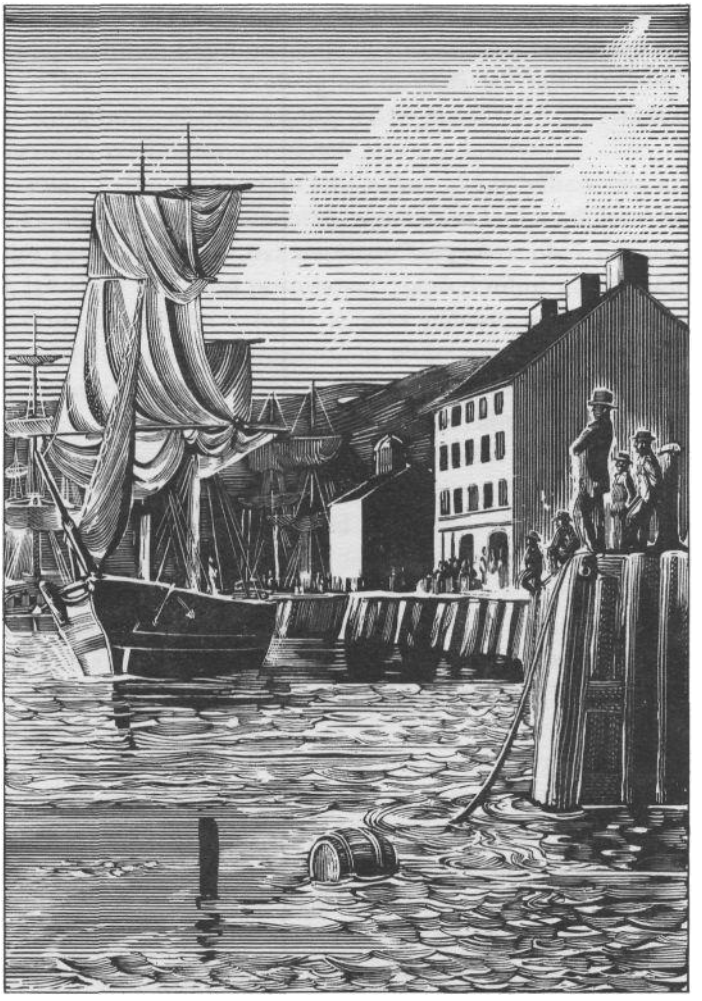

A briga manévrovala, aby se dostala blíž k nábřeží

jakmile mu americký parník uvolnil cestu.

Teď už se Len Cannon a jeho společníci nemuseli obávat ničeho, a proto zase vyšli na palubu.

Bylo také už třeba, aby se dali do práce. Kanál, který vedl od jihozápadu k severovýchodu, byl dost klikatý, takže bylo nutno velmi často měnit směr plachet.

James Cook, který měl v zádech příznivý vítr, plul rychle mezi zelenými břehy, jež byly posety vilami a chatami. Na jedné straně se klikatila železnice, která vede z Dunedinu do Port Chalmersu.

Nebylo ani osm hodin, a loď už byla před přístavem. Pak rozvinula všechny plachty a vyplula na širé moře. Zamířila ihned podél pobřeží na jih od majáku Otaga a mysu Savendersu.

III

VIN MOD PŘI PRÁCI

Když se pluje úžinou, která odděluje obě části Nového Zélandu, nepřesahuje vzdálenost mezi Dunedinem a Wellingtonem čtyři sta mil. Jestliže se nezmění severozápadní vítr a moře zůstane klidné, může *James Cook* při rychlosti deseti mil za hodinu dorazit do Wellingtonu třetí den.

Podaří se Fligu Baltovi uskutečnit jeho nekalé plány během této krátké plavby, totiž zbavit se kapitána a jeho pomocníků, zmocnit se lodi a odplout do vzdálených končin Tichého oceánu, kde by byl naprosto bezpečný před jakýmkoli trestem?

Už víme, jak chtěl Vin Mod postupovat: napřed mínil přepadnout pana Gibsona a jeho věrné námořníky a hodit je přes palubu, než by se mohli pokusit o odpor. Ale nejdřív bylo nutno prozkoumat terén, zasvětit Lena Cannona a jeho společníky do spiknutí a zajistit si jejich pomoc. A to, jak se zdálo, nebude jen tak lehké. Vin Mod se o to chtěl pokusit hned první den, aby to „spustili“ už příští noc. Proto nesměl ztrácet čas. Vždyť za osmačtyřicet hodin bude loď ve Wellingtonu, kde se nalodí pan Hawkins a Nat Gibson. Bylo tedy nutno, aby se do rukou Fliga Balta a jeho společníků dostala loď hned této nebo příští noci. Kdyby se jim to nepodařilo, byly by vyhlídky na úspěch daleko menší. A snad by se jim dokonce podobná příležitost už nikdy nenaskytla.

Vin Mod byl přesvědčen, že v té věci nenarazí na žádné potíže u Lena Cannona, Sextona, Kylea a Bryce, kteří neznali žádné zábrany a určitě neodolají lákavým nabídkám na výnosné obchody v zapadlých končinách Tichého oceánu, kde budou bezpečni před spravedlností.

Jižní ostrov Nového Zélandu, který leží trochu šikmo od jihozápadu k jihovýchodu, se podobá pravoúhelníku, kdežto Severní ostrov má podobu nepravidelného trojúhelníku, zakončeného malým výběžkem směřujícím k Severnímu mysu.

Pobřeží, podle kterého loď plula, bylo velmi rozervané: bylo lemováno ohromnými skalami bizarních tvarů, podobajícími se z dálky ohromným mastodontům, kteří uvázli na břehu. Tu a tam bylo vidět jakési skalní oblouky připomínající klášterní ochoz; do nich i za pěkného počasí bijí zuřivé mořské vlny s ohlušujícím rachotem. Loď, jež by se víc přiblížila k tomuto pobřeží, by byla neodvratně ztracena, protože by ji mohly snadno zničit tři nebo čtyři nárazy těchto vln. Jestliže přijde bouře od východu nebo od západu, má taková loď jediné východisko: obeplout všechny výběžky Nového Zélandu. Jsou tam totiž dvě úžiny, kde lodi mohou najít útočiště, totiž úžina Cookova, která odděluje obě části ostrova, a úžina Foveauxova, ležící na jižním konci. Ale nutno se za každou cenu vyhnout nebezpečným útesům, kde na sebe narážejí vlny Indického a Tichého oceánu a kde

dochází velmi často k námořním katastrofám.

Za pobřežím se zvedá vysoký horský hřeben, zjizvený krátery a zbrázděný vodopády. Na úbočích hor se zelenají lesy; rostou tam mohutné stromy, borovice vysoké asi sto stop a o průměru asi dvaceti stop, cedry s listy podobnými listům oliv a různé jiné.

Ostrov je velmi úrodný a jeho rostlinstvo se může vyrovnat nejbujnější tropické vegetaci. Naproti tomu druhý ostrov neobdařila příroda takovým bohatstvím; tam je možno obdělat nanejvýš jednu desetinu celé plochy. Jen někde pěstují domorodci trochu kukuřice, nějakou tu zeleninu, brambory a pak různé jedlé kořeny, které jsou jejich hlavní potravou.

Kapitán *Jamese Cooka* se někdy přiblížil k pobřeží dost blízko, protože je dobře znal, a pak bylo na palubě jasně slyšet zpěv ptáků; ve směsici různých ptačích hlasů mohli rozeznat hlasy papoušků, kachen a jiných vodních ptáků, z nichž nejodvážnější poletovali kolem plachet. A v moři bylo možno spatřit kytovce, mořské slony, lvouny a tuleně, kteří se rychle rozprchli, když je příď lodi vyrušila z jejich her. Všichni tito živočichové jsou vyhledáváni pro tuk a pro hustou kožešinu.

Počasí bylo stále krásné. Svítilo slunce a vítr hnal rychle loď, která měla rozvinutou jen část plachet; nebylo třeba ani trochu uvolnit lano nebo otočit kormidlem. A tak mohli noví námořníci plně ocenit stabilitu brigy.

K jedenácté hodině se ukázal kousek před přístavem Oamaru zaoblený vrcholek Herbertovy hory, která strmí pět tisíc stop nad mořem.

Dopoledne se Vin Mod marně snažil promluvit s Lenem Cannonem; pokládal ho totiž za nejchytřejšího a nejvlivnějšího z těch čtyř nováčků. Pan Gibson, jak už víme, rozkázal, aby ti čtyři nebyli nikdy pohromadě, aby pracovali odděleně od sebe. Dozor nad lodí ponechal kapitán lodnímu mistrovi, protože řízení lodi nevyžadovalo příliš práce, a uchýlil se do kabiny, aby dal do pořádku lodní účetnictví.

V té době byl u kormidla Hobbes. Flig Balt chodil po obou stranách přístřešku od hlavního stěžně k zádi. Jiní dva námořníci, Burnes a Bryce, přecházeli mlčky sem tam podle zábradlí. Vin Mod a Len Cannon byli na straně chráněné před větrem, takže nikdo nemohl zaslechnout, co si spolu povídají.

Když se k nim náhodou přiblížil plavčík, Flig Balt se na něj příkře osopil a poslal ho z opatrnosti leštit kování v budce na kompas.

Ostatní dva společníci Lena Cannona, Sexton a Kyle, neměli hlídku. Byli však raději na palubě než v kajutě. Kuchař Koa byl s nimi na přídi a bavil je svými sprostými vtipy a odpornými grimasami. Byl strašně hrdý na své tetování, které měl na obličeji, na prsou, na rukou i na nohou. Bylo to zvláštní tetování, na jaké neměli právo všichni domorodci, například otroci nebo lidé nízkého původu.

Koa ochotně vyprávěl Sextonovi a Kyleovi, při jaké příležitosti mu vytetovali ten či onen vzor, a pak ukázal také na čelo, kde měl vytetováno své jméno. Přitom prohlásil, že by se toho nechtěl zbavit za nic na světě.

Mezitím zpracovával Vin Mod Lena Cannona, který si také vřele přál navázat s ním známost.

„Tak, kamaráde," začal Vin Mod, „přece jsi na palubě naší lodi… Je to dobrá loď… Snadno urazí jedenáct uzlů za hodinu a přitom jí nemusíme ani moc pomáhat…"

„Máš pravdu, Mode."

„A taky je drahá, hlavně když veze pěkný náklad…"

„Tím líp pro loďaře…"

„Loďař nebo někdo jiný… Dokud je plavba klidná, můžeme mít založené ruce…"

„Dnes je to dobrý," podotkl Len Cannon, „ale co bude zítra, to nikdo neví…"

„Zítra, pozítří… pořád to bude fajn!" zvolal Vin Mod a poklepal Lenu Cannonovi na ramena. „A není to tady lepší než na zemi?… Kde byste teď byli, ty a tvoji kamarádi, kdybyste nebyli tady?"

„V krčmě U tří strak, Mode," odpověděl Len Cannon.

„Kdepak!… Adam Fry by vás vyhodil, když jste tam tak řádili… A pak by vás pěkně chytila policie… A protože byste nebyli před policejním soudem poprvé, napařili by vám jeden nebo dva měsíce, které byste si museli odsedět v Dunedinu…"

„Arest ve městě, nebo loď na moři, to je jedno…," prohlásil Len Cannon, který se nechtěl smířit se svým osudem.

„Jakže!" zvolal Vin Mod. „Takhle námořníci nikdy nemluví!"

„Ale my jsme neměli vůbec v úmyslu pracovat na lodi!" zvolal Len Cannon. „Kdybychom se byli včera nezapletli tak pitomě do rvačky, byli bychom už dávno na cestě ke zlatým polím…"

„Dřít se, trmácet, umírat hlady a žízní? Nač to, kamaráde?"

„Abychom si nadělali peníze…," odpověděl Len Cannon.

„Nadělali peníze? Ve zlatých dolech?" zasmál se Vin Mod. „Vždyť už tam nic není. Copak jsi nemluvil s těmi, kteří se odtamtud vrátili?… Je tam už jen kamení a kamení. Tím si můžeš nacpat kapsy, aby se nezdálo, že se vracíš s prázdnou… S hroudami zlata je už konec. A ty nevyrostou přes noc ani do roka…"

„Ale já znám dost kamarádů, kteří nelitují toho, že nechali loď lodí a šli hledat zlato…"

„A já… já znám… čtyři chlapíky, kteří nebudou nikdy litovat toho, že se stali námořníky na lodi *James Cook;* udělali moc dobře, že se neplahočili za zlatem ve vnitrozemí…"

„Ty říkáš, že tohle je něco pro nás?"

„Ano pro vás a pro dva nebo tři chlapy vašeho ražení…"

„Ty mi chceš namluvit, že si námořník, který musí pracovat pro kapitána a loďaře, vydělá tolik, aby se potom mohl jen smát, jíst a pít?"

„To samozřejmě ne…," odpověděl Vin Mod. „Ledaže by… ledaže by se plavil na svůj vlastní účet…"

„Ale jak na to, když člověk není majitelem lodi?“

„Někdy se jím může stát…“

„A ty si myslíš, že já a mí kamarádi máme v dunedinské bance peníze, abychom si mohli loď koupit?“

„To vím, že ne!… A jestli jste měli nějaké úspory, padly do rukou Adama Frye a podobných bankéřů…“

„No tak vidíš, Mode… Nemáme peníze, nebudeme mít loď… Pochybuju, že by byl pan Gibson tak hodný a daroval nám tu svou…“

„To ne… Ale cožpak se nemůže přihodit nějaké neštěstí?… Nemůže snad pan Gibson zmizet?… Náhodou spadne do moře… To se stává i těm nejlepším kapitánům… Velká vlna dovede člověka smést… třebas v noci… A pak ráno ho už nikdo nespatří…“

Len Cannon se díval Vinu Modovi přímo do očí, jako by chtěl vypátrat, zda dobře rozumí tomu, co právě slyšel.

Vin Mod pokračoval:

„A co se stane potom? Místo kapitána přijde někdo jiný. To je obyčejně první důstojník… A když ten neexistuje, ujme se velení druhý důstojník…“

„A když ani ten na lodi není…,“ dodal Len Cannon a přitom ztlumil hlas a strčil loktem do svého kamaráda, „pak přijde na řadu lodní mistr…“

„Ano, je to tak, jak říkáš, kamaráde… A jestli se stane kapitánem lodní mistr Flig Balt, dostaneme se hodně daleko…“

„Ale ne tam, kam se mělo jet, viď?“ podotkl Len Cannon potměšile.

„To ne… Kam se pojede?“ začal Vin Mod. „Pojede se tam, kde bude možno udělat dobré obchody, naložit velké množství perleti, kopry, koření… A to všechno pak bude v podpalubí lodi nazvané *Little Girl*...“

„Jak to *Little Girl?“*

„Tak se potom bude jmenovat *James Cook*… Že je to hezké jméno?… A taky přinese štěstí!“

Koneckonců na jméně vůbec nezáleželo, ačkoli, jak se zdálo, tohle jméno se Vinu Modovi náramně líbilo. Len Cannon byl dost chytrý, aby z Modových slov pochopil, že se to týká také jeho a jeho společníků z krčmy U tří strak. Naprosto se nebál, že snad budou mít výčitky svědomí, ale přece jen se chtěl napřed řádně informovat a zjistit, kdo má šance vyhrát. Proto chvilku přemýšlel, a když zjistil pohledem, že je nikdo nemůže slyšet, řekl:

„Tak, a teď vyklop všechno!“

Vin Mod mu tedy vysvětlil, na čem se dohodli s Fligem Baltem. Len Cannon, který rád slyšel takové návrhy, nebyl vůbec překvapen a nechtěl o ničem diskutovat. Prostě návrh bez váhání přijal. Naděje na to, že se zbaví kapitána i námořníků, kteří se odmítnou zúčastnit vzpoury, že se zmocní lodi, že ji přejmenují a změní její národnost, že budou jezdit po Tichém oceáně a obchodovat pro sebe, to všechno lehce svedlo toho darebáka. Přece však chtěl mít nějakou záruku i ujištění, že lodní mistr jde s Vinem Modem.

„Dnes večer, Lene, po osmé hodině, až budeš u kormidla, přijde k tobě Flig Balt a promluví si s tebou… Musíš mít uši otevřené…“

„Ten bude velet lodi?“ zeptal se Len Cannon, který by byl nejraději neposlouchal nikoho.

„Samozřejmě,“ odpověděl Vin Mod. „Přece nějaký kapitán být musí… Jenže majiteli lodi budeš ty, tví kamarádi a my všichni…“

„Tak platí, Mode… Až budu sám se Sextonem, Brycem a Kylem, řeknu jim o tom.“

„Ale spěchá to…“

„Tolik?“

„Ovšem… Musí to být už dnes v noci… A jakmile se zmocníme lodi, vyrazíme na širé moře…“

Pak mu Vin Mod vysvětlil, proč se to musí stát tuto noc, dříve než dorazí do Wellingtonu, kde se má nalodit pan Hawkins a Gibsonův syn.

Kdyby byli na lodi tihle dva lidé, podnik by se stal daleko riskantnějším… V každém případě to musí být tuhle nebo nanejvýš příští noc… Nebo pak bude pramalá naděje, že se to vůbec podaří…

Len Cannon snadno pochopil uvedené důvody. Navečer promluví se svými společníky, za které ručí jako za sebe. Jakmile lodní mistr poručí, všichni uposlechnou. Napřed však musí Flig Balt potvrdit všechno, co mu Vin Mod řekl… Stačí dvě tři slova a stisk ruky na znamení, že to platí… A co se slíbí, to se dodrží…

K osmé hodině večer vyšel z kajuty pro mužstvo Flig Balt a šel, jak slíbil Vin Mod, na záď ke kormidlu, kde stál Len Cannon. Protože však tam byl také kapitán, museli počkat, až dá rozkazy na noc a odejde do své kabiny.

Severozápadní vítr ještě neztichl, i když po západu slunce trochu polevil. Bylo možno očekávat, že bude klid až do rána a že nebude nutno měnit plachty. Jen loď bude plout poněkud pomaleji, dokud se vítr nestočí na severovýchod.

James Cook měl totiž přejet velkou zátoku, která se nazývá Canterbury. Aby mohl obeplout poloostrov, který ji uzavírá, musí se trochu pootočit a zamířit napříč zátokou.

Pan Gibson dal tedy stočit ráhna a plachty tak, aby loď mohla plout naznačeným směrem. Chtěl vítr nechat stranou Pompey’s Pillars a být ráno už před Christchurchem.

Ačkoli námořníci hned uposlechli jeho rozkazů, zůstal kapitán k velké zlosti Fliga Balta na palubě až do desíti hodin. Buď rozmlouval s Fligem Baltem, nebo seděl jen tak na zábradlí. Proto nemohl lodní mistr promluvit s Lenem Cannonem.

Na palubě bylo všechno v pořádku. Loď měla změnit kurs až ve tři nebo čtyři hodiny v noci, až bude mít v dohledu přístav Akaroa. Pan Gibson pohlédl ještě jednou na obzor a na plachty a pak odešel do své kajuty na přídi.

Mezi Fligem Baltem a Lenem Cannonem nebylo třeba dlouhých řečí. Lodní mistr potvrdil, co navrhl Vin Mod. Ale nesmějí váhat. Kapitána překvapí v kabině a pak hodí do moře. A protože nebylo možno spoléhat na Hobbese, Wickleyho

a Burnese, musí je tam hodit taky… Lenu Cannonovi nezbývalo nic jiného než si zajistit pomoc svých tří společníků, jinak řečeno získat je pro věc.

„A kdy to bude?“ otázal se Len Cannon.

„Dnes v noci…,“ odpověděl Vin Mod, který byl také při rozhovoru.

„A v kolik hodin?“

„Mezi jedenáctou a půlnocí,“ odpověděl Flig Balt. „V té době bude mít Hobbes se Sextonem stráž a Wickley bude u kormidla… Nesmíme je vyrušit… A až se zbavíme těch počestných námořníků…“

„Platí,“ prohlásil Len Cannon, který už přestal váhat.

Potom nechal kormidelní kolo Vinu Modovi a šel na příď, aby se tam domluvil se Sextonem, Brycem a Kylem.

Ale u předního stěžně hledal Sextona a Bryce marně. Měli tam mít sice stráž, ale nebyli tam.

Obrátil se na Wickleyho, avšak ten jen pokrčil rameny.

„Kdepak jsou?“ zeptal se Len Cannon.

„Dole v kajutě. Opilí namol… Oba dva!“

„Hovada!“ zamumlal Len Cannon. „To budou ožralí celou noc. Tak už se nedá nic dělat…“

Sešel dolů a našel tam své společníky natažené na kavalci. Zatřásl jimi… Marně! Vyloučeno je probudit… V kuchyni ukradli láhev džinu a vylízli ji do poslední kapky… Z té opice se proberou až ráno… Proto jim nemohl nic říci o návrhu Vina Moda… Nemůže s nimi počítat před východem slunce, a bez nich by to bylo předem prohrané!

Když se o tom dozvěděl Flig Balt, dovedete si představit, jak zuřil. Vinu Modovi se jen taktak podařilo ho uklidnit. Nejraději by byl poslal ty špinavé ožraly na šibenici… Ale koneckonců, ještě není nic ztraceno… Co se nemohlo udělat tuhletu noc, může se udělat příští… Je nutno si dát na Sextona a Kylea pozor… A postarat se, aby tolik nechlastali… V žádném případě je Flig Balt neudá kapitánovi pro opilství nebo pro krádež láhve… Pan Gibson by je hned dal zavřít do podpalubí, kde by zůstali, dokud by *James Cook* nedorazil do Wellingtonu. Pak by je odevzdal námořním úřadům. A kromě toho by mohl vysadit na pevninu Lena Cannona a Kylea… To bylo moudré. Námořníci na sebe nikdy nežalují. Hobbes, Wickley, Burnes a plavčík nebudou o tom mluvit, a tak kapitán nebude mít možnost zakročit.

Noc uplynula klidně.

Když časně ráno vyšel kapitán na palubu, zjistil, že stráže jsou na svém místě a že loď už obeplula poloostrov a míří k Christchurchu.

Den začal dobře. Slunce se vyhouplo nad obzor a rychle rozptýlilo mlhu. Jeden okamžik se zdálo, že vítr bude vát od moře. Ale od sedmi hodin začal vát od země, takže bylo jisté, že to bude vítr severozápadní jako den předtím. A při tomto větru dorazí loď do Wellingtonu, aniž bude třeba měnit plachty.

„Nic nového?“ zeptal se pan Gibson Fliga Balta, když lodní mistr vyšel

z kabiny, kde strávil zbytek noci.

„Nic, pane Gibsone," odpověděl Flig Balt.

„Kdo je teď u kormidla?"

„Námořník Cannon."

„Nemusil jste včera něco vytknout novým námořníkům?" ptal se dál kapitán.

„Ne, vůbec nic. Dokonce mám dojem, že jsou lepší, než se nám zprvu zdálo…"

„Tím lépe, Balte. Myslím, že ve Wellingtonu a v Dunedinu je většina kapitánů bez posádek."

„To je pravděpodobné, kapitáne," odpověděl Flig Balt.

„Kdybych mohl vyjít s těmihle…"

„To by bylo asi nejlepší," řekl lodní mistr.

James Cook zamířil k severu a plul podél pobřeží asi tři až čtyři míle. V záplavě slunečních paprsků bylo na něm vidět každou malou podrobnost. Pobřežní horský hřeben se zdvihal až do výše 20 000 stop. Z jeho svahů, bohatě zalesněných, stékaly k moři četné řeky.

Ale vítr pomalu uléhal a bylo téměř jisté, že *James Cook* urazí méně mil než den předtím a pravděpodobně nedopluje do Wellingtonu podle plánu.

K páté hodině odpolední se objevily na obzoru výšiny Ben More na jihu od malého přístavu Flexbournu. Ještě pět až šest hodin, a loď bude u vjezdu do Cookovy úžiny. Protože se tato úžina táhne od jihu k severu, nebude zapotřebí měnit kurs.

Tak si byli Flig Balt a Vin Mod jisti, že mají před sebou ještě jednu noc, ve které by mohli uskutečnit své plány.

Bylo samozřejmé, že Len Cannon a jeho společníci slíbili svou pomoc. Když se Sexton a Bryce probrali z opice, neměli proti návrhu žádné námitky. Kyle dal svůj hlas už dříve. Chtěli to udělat takto:

Mezi půlnocí a jednou hodinou, až bude kapitán spát, vniknou Vin Mod a Len Cannon do jeho kabiny, dají mu roubík do úst, odnesou ho na palubu a hodí ho do moře, dříve než bude moci vykřiknout. V té chvíli Kyle, Sexton a Bryce chytí Hobbese a Burnese, kteří budou mít hlídku, a připraví jim týž osud jako kapitánovi. Potom zbude jen Wickley, který bude v kajutě; s ním a s plavčíkem si budou vědět rady Koa a Flig Balt. Po provedení zločinu zůstanou na palubě jen jeho pachatelé a vůbec žádný svědek. A *James Cook* se pustí pod všemi plachtami do oblastí Tichého oceánu ležících na východ od Nového Zélandu.

Bylo velmi pravděpodobné, že se ten odporný zločin zdaří. Před svítáním bude loď pod vedením Fliga Balta už daleko odtud.

Bylo asi sedm hodin večer, když se objevil na obzoru na severovýchodě mys Campbellův. To je vlastně nejzazší bod, který leží na jih od Cookovy úžiny; asi padesát mil proti němu je strmý mys Palliserův.

Loď plula podél pobřeží ve vzdálenosti necelých dvou mil; měla napnuté všechny plachty, protože kvečeru už vítr utichl. Pobřeží bylo rovné, vroubené čedičovými skalami. Vrchol hory Weld se jasně rýsoval v paprscích zapadajícího

slunce jako ohnivý hrot. Ačkoli je zde na Tichém oceáně příliv a odliv poměrně malý, přicházel od země proud, který směřoval na sever a hnal loď k úžině.

V osm hodin měl kapitán předat službu lodnímu mistrovi a sestoupit do kabiny. Bylo třeba jen dávat pozor na lodi plující úžinou. Noc byla ostatně jasná a na obzoru nebylo vidět žádnou plachtu.

Avšak před osmou hodinou zpozorovali najednou vzadu na pravém boku kouř; brzy se objevil parník, který plul kolem Campbellova mysu. Ve Vinu Modovi a Fligu Baltovi to nevzbudilo žádnou obavu: při své rychlosti jistě brzy brigu předjede.

Byla to strážní loď a dosud nevytáhla vlajku. Ale vtom zazněla rána z pušky a nad zadní plachtou se zatřepetala britská vlajka.

Harry Gibson zůstal na palubě.

Zůstane tam tak dlouho, dokud bude na obzoru strážní loď, která plula stejným směrem jako *James Cook* a chtěla proplout úžinou a dostat se do Wellingtonu? ptali se sami sebe Flig Balt a Vin Mod s určitou obavou a netrpělivostí.

Uplynula hodina. Pan Gibson seděl stále u přístřešku, a jak se zdálo, neměl chuť odejít do kabiny. Brzy promluvil několik slov s Hobbesem, který stál u kormidla, brzy zase se díval na strážní loď, která nebyla od brigy vzdálena ani míli.

Můžeme si představit, jaké bylo zklamání, nebo spíše vztek Fliga Balta a jeho kumpánů. Anglická loď plula velmi pomalu, takže bylo dobře vidět, jak pára uniká výfukovou rourou; kolébala se na dlouhých vlnách a sotva čeřila svým šroubem vodu, takže nechávala za sebou mělčí brázdu než *James Cook*.

Proč jen zmírnila strážní loď svou rychlost?… Měla snad nějakou poruchu na strojích?… Nebo nechtěla dorazit do wellingtonského přístavu, do kterého se dost těžko vjíždí, za noci?

Ať už tomu bylo jakkoli, měla jistě nějaký důvod, proč zůstala až do rána na dohled brigy.

To stačilo, aby byli Flig Balt, Vin Mod a jejich společníci zklamáni a silně znepokojeni.

Nejprve si Len Cannon, Sexton, Kyle a Bryce mysleli, že strážní loď vyplula z Dunedinu, aby je zatkla, když se policie dozvěděla, že utekli a schovali se na brize. Ale jejich obava byla úplně zbytečná. Vždyť bylo možno zatelefonovat prostě do Wellingtonu, aby je zatkli, až *James Cook* přistane. Nikoho přece nenapadne poslat strážní loď, aby honila námořníky, kteří vyvolali rvačku, když je daleko snadnější je zatknout v přístavu.

Brzy se Len Cannon a jeho společníci upokojili. Strážní loď nedala signál, že chce navázat spojení s brigou, ani nespustila na vodu člun. Nebudou tedy prohledávat brigu a námořníci z krčmy U tří strak mohou být zcela klidní.

Lodní mistr a Vin Mod přestali sice mít strach, ale dostali strašný vztek, protože nebylo možno v noci nic podniknout. A druhý den už bude *James Cook* kotvit ve Wellingtonu. Nemohou se přece vrhnout na kapitána a tři námořníky jen tak, bez hluku. Jistě by se postavili na odpor, křičeli by a hájili by se. A jejich křik by mohli

zaslechnout na strážní lodi, která byla sotva na dvě tři délky od nich… Za těchto okolností nelze dělat vzpouru… Strážní loď by ji hned v zárodku potlačila, protože by mohla rychle přirazit k brize.

„Hrome!“ mumlal vztekle Vin Mod, „nemůžeme nic dělat. Jinak bychom riskovali, že nás oběsí na ráhně té sakramentské lodi…“

„A zítra,“ dodal Flig Balt, „bude na palubě už ten rejdař a Nat Gibson.“

Kdyby se byl *James Cook* aspoň trochu vzdálil od strážní lodi a kapitán odešel do své kabiny, lodní mistr by byl ochoten se pokusit o svůj plán. Ale nebylo možno zamířit na širé moře… A zločinný záměr musil být odložen.

Brzy začalo svítat. *James Cook* se přiblížil k Nicolsonovu mysu, který vybíhá do moře právě u vjezdu do wellingtonské zátoky. Konečně v šest hodin vjel do přístavu právě tak jako strážní loď a zakotvil uprostřed rejdy.

IV

VE WELLINGTONU

Město Wellington leží na jihozápadním výběžku Severního ostrova u zátoky, která má podobu podkovy. Protože je to zátoka dobře chráněná před větry vanoucími od moře, je možno tam kotvit. *James Cook* měl naštěstí příznivý vítr. Plavba v Cookově úžině je dost obtížná, protože jsou tam četné proudy, jejichž rychlost dosahuje někdy až deseti uzlů v hodině, ačkoli jinak příliv a odliv v Tichém oceáně není tak silný. Mořeplavec Tasman, který objevil Nový Zéland v prosinci roku 1642, musel přestát velká nebezpečí: hrozilo mu totiž ztroskotání na mělčině a byl vystaven útokům domorodců. Proto někteří nazývají tuto úžinu Krvavou. Holandský mořeplavec tam ztratil čtyři muže, které snědli lidožrouti z pobřeží. Sto let potom musel nechat anglický mořeplavec James Cook v jejich rukou posádku jednoho svého rezervního člunu. Dvě léta nato tam zahynul ve strašné řeži francouzský námořník Marion du Frène a s ním šestnáct mužů.

V březnu roku 1840 veplul francouzský mořeplavec Dumont d'Urville na lodích *Astrolabé* a *Zélée* do zátoky Otago na Jižním ostrově a navštívil okolní ostrovy. Pak se zastavil v přístavě Akaroa. S domorodci vycházel celkem dobře. Na jeho památku byl nazván jeho jménem jeden z ostrovů, na kterém nyní sídlí jenom hejna tučňáků a albatrosů a který je oddělen od velkého Jižního ostrova Francouzskou úžinou, kde je moře tak rozbouřené, že se tam zřídka odváží lodi vyplouvající z úžiny.

Nyní vládne ve všech částech Nového Zélandu, který je pod britským panstvím, naprostá bezpečnost; Maorové už nikoho neohrožují. Lodi ohrožuje jenom nebezpečné moře.

V lednu roku 1849 vyslala společnost New Zealand Land Company loď *Auroru,* aby na pobřeží těchto opuštěných končin vysadila první osadníky. Teď čítá obyvatelstvo obou ostrovů Nového Zélandu 800 000 duší. Wellington, hlavní město, má asi 30 000 obyvatel.

Wellington má pěknou polohu. Ulice jsou tu pravidelné, široké a dobře udržované. Většina domů je ze dřeva, aby lépe odolávaly zemětřesení, které je zvláště v jižních provinciích dost časté. Dřevěné jsou i veřejné budovy, jako například palác guvernéra, který stojí uprostřed krásného parku, a katedrála. Wellington má universitu, sídlí tam zákonodárné shromáždění, které má 54 členů, a dále dolní sněmovna, volená přímo lidem. Ve městě je i hodně obecných a středních škol, muzeum, továrny na konzervování masa, vzorné vězení, četná náměstí a parky. Je to tedy město naprosto moderní, které by mohlo Novému Zélandu závidět mnoho měst Starého i Nového světa.

Jestliže James Cook nezakotvil přímo u nábřeží, stalo se tak proto, že kapitán

chtěl zabránit námořníkům dezertovat. Ve Wellingtonu zuřila totiž zlatá horečka právě tak jako v Dunedinu nebo v jiných novozélandských přístavech a mnoho lodí nemohlo vyplout, protože neměly posádku. Pan Gibson musel udělat všechna opatření, aby mu nikdo z mužstva neutekl, zvláště pak námořníci z krčmy U tří strak, i když by je byl rád nahradil jinými. Ostatně zastávka ve Wellingtonu měla být velmi krátká, jen asi čtyřiadvacetihodinová.

Nejprve navštívil pan Gibson pana Hawkinse a svého syna. Hned jak zakotvili, dal se dopravit na nábřeží. Přesně v osm hodin už byl v kanceláři pana Hawkinse, která byla na konci jedné ulice vedoucí k přístavu.

„Otče!“

„Příteli!“

Tak byl přivítán Harry Gibson, jakmile vstoupil do kanceláře. Předešel svého syna i pana Hawkinse, kteří se chystali jít na nábřeží, kam ostatně chodili každý den, aby se podívali, jestli snad hlídka na semaforu neohlásila příjezd brigy.

Nejprve se panu Gibsonovi vrhl do náručí syn Nat, potom objal kapitána rejdař.

Pan Hawkins, kterému bylo tehdy padesát let, byl střední postavy, měl prošedivělé vlasy a jasné, přívětivé oči. Měl pevné zdraví, byl pěkně stavěný, velmi hbitý a čilý. Protože se dobře vyznal v obchodě, nebál se riskovat. Měl v Hobartu zajištěné postavení a pěkný majetek, takže by byl mohl hned odejít na odpočinek. Ale nechtěl být nečinný po tolika letech usilovné práce. Proto také měl v úmyslu ještě rozšířit svůj podnik a založit se svým společníkem panem Balfourem ve Wellingtonu filiálku. Nat Gibson se měl stát jeho zástupcem s podílem na zisku, jakmile *James Cook* skončí svou plavbu.

Syn kapitána Gibsona, kterému bylo jedenadvacet let, byl velmi inteligentní a seriózní. Miloval svého otce, svou matku i pana Hawkinse. Vždyť pan Hawkins a jeho otec byli důvěrnými přáteli. Mladý Gibson byl vášnivým milovníkem krásných věcí a měl umělecké nadání, ale nechyběly mu ani vlohy pro obchod. Byl vyšší postavy, měl černé oči, kaštanové vlasy a vousy, elegantní chůzi, nenucené chování a sympatický zevnějšek. Tomu, kdo ho spatřil, se zalíbil na první pohled, a proto měl mnoho přátel. Bylo možno očekávat, že až dospěje, bude z něho rázný a energický muž. Byl energičtější než jeho otec, což zdědil po paní Gibsonové.

Ve volných chvílích Nat rád fotografoval; stále s sebou nosil fotografický přístroj, aby mohl na cestách zachytit malebné krajiny, domorodce a všelijaké jiné náměty.

Když bydlel ve Wellingtonu, udělal mnoho snímků města a okolí. Pan Hawkins se také zajímal o fotografování. Často oba dva odjížděli s fotografickými aparáty a vraceli se s množstvím snímků, které pak zařazovali do alba.

Když pan Hawkins představil kapitána svému společníku panu Balfourovi, vrátil se s panem Gibsonem a jeho synem do své kanceláře. Nejprve začali mluvit o Hobartu. A měli si co vyprávět, protože mezi Tasmánií a Novým Zélandem existovalo už pravidelné spojení. Den předtím dostal pan Hawkins dopis od své ženy; také dopisy paní Gibsonové čekaly už ve Wellingtonu na příjezd brigy.

Kapitán si nejprve přečetl dopisy. Doma bylo všechno v pořádku a dámy byly zdrávy. Sice se jim zdálo, že jsou muži nepřítomni příliš dlouho, ale doufaly, že se jejich nepřítomnost už neprotáhne…

„Ano," pravil pan Hawkins, „v Hobartu budeme za pět nebo šest neděl…"

„To bude mít naše drahá matka radost," zvolal Nat Gibson. „Takovou radost, jakou jsem měl já, když jsem tě mohl zase obejmout, otče."

„A jak já jsem rád, chlapče!"

„Příteli," řekl pan Hawkins, „doufám, že tentokrát nebude *James Cook* pryč tak dlouho…"

„Taky si to myslím, Hawkinsi."

„I když nebudeme plout příliš rychle," pokračoval rejdař, „z Nového Zélandu do Nového Irska to přece není tak daleko…"

„A zvláště ne v této době," podotkl kapitán. „Moře je teď klidné až k rovníku a větry pravidelné. Jsem přesvědčen tak jako ty, že nebudeme mít žádné zdržení, jen jestli se neprotáhne zastávka v Port Praslinu…"

„Neboj se, Gibsone. Právě jsem dostal od pana Ziegera, našeho partnera, dopis, který mě v této věci zcela uspokojil. Na ostrovech je nahromaděna velká zásoba perleti a kopry, takže nakládání nebude dělat žádné potíže…"

„A je pan Zieger ochoten převzít naše zboží?" zeptal se Harry Gibson.

„Samozřejmě, příteli. Znova ti opakuji, že jsem si jist, že v tomto ohledu nám nehrozí žádné zdržení."

„Ale nezapomeň, Hawkinsi, že z Port Praslinu má jet *James Cook* ještě do Keravary."

„To bude trvat jen čtyřiadvacet hodin, Gibsone."

„Nyní tedy víme," podotkl Nat Gibson, „kolik dní potrvá naše plavba. A jak dlouho zůstaneme v Port Praslinu a v Keravaře?"

„Asi tři neděle."

„A plavba z Wellingtonu do Port Praslinu?"

„Zrovna tolik."

„A cesta zpátky do Tasmánie?"

„Asi měsíc."

„To znamená, že *James Cook* bude zpátky v Hobartu asi za půltřetího měsíce."

„Spíše dřív než později."

„Dobrá," odpověděl Nat Gibson, „napíšu to ještě dnes matce, protože poštovní loď do Austrálie odjíždí pozítří. Napíšu jí, aby nebyly, ona ani paní Hawkinsová, netrpělivé. Ano, pane Hawkinsi?"

„Výborně, hochu!"

„A na počátku příštího roku už budou naše rodiny pohromadě…"

„Dvě rodiny, které vlastně tvoří rodinu jednu!" odpověděl pan Hawkins.

A loďař a kapitán si stiskli srdečně ruku.

„A nyní, drahý Gibsone," prohlásil pan Hawkins, „poobědváme s panem Balfourem."

„Dobrá, Hawkinsi.“

„Máš co dělat ve městě?“

„Ne,“ odpověděl kapitán. „Ale musím se vrátit na loď.“

„Tak jdeme!“ zvolal Nat Gibson. „Rád zase uvidím naši brigu, než si tam dopravíme zavazadla.“

„Ale zůstaneme ve Wellingtonu přece několik dní, ne?“ zeptal se pan Hawkins.

„Nanejvýš čtyřiadvacet hodin,“ odpověděl kapitán. „Musím jen doplnit zásoby, a na to stačí jedno odpoledne. V tom smyslu chci také ještě dát Baltovi rozkazy.“

„Jsi stále spokojen s lodním mistrem?“

„Ano… Je horlivý a ví dobře, co má dělat.“

„A s mužstvem?“

„Proti těm starým nemám námitek.“

„A proti těm, které jsi najal v Dunedinu?“

„Nemám k nim důvěru, ale bohužel lepší lidi jsem nenašel.“

„Tedy *James Cook* odpluje už zítra?“

„Ano, zítra, jestli se nám ovšem nestane to, co se nám přihodilo v Dunedinu. Nyní je pro kapitány obchodních lodí každá zastávka v novozélandských přístavech velmi nebezpečná…“

„Myslíš tím ty dezerce námořníků, viď?“ otázal se pan Hawkins.

„Ano,“ odpověděl pan Gibson. „Vždyť mi z osmi utekli čtyři, a nemám o nich žádné zprávy…“

„Máš pravdu, Gibsone, musíš si dát pozor, aby se ti ve Wellingtonu nestalo totéž co v Dunedinu…“

„Proto jsem také nedovolil, aby zde někdo odešel z lodi pod jakoukoli záminkou… ani kuchaři Koovi.“

„To je velmi rozumné, otče,“ podotkl Nat Gibson. „Teď právě je v přístavě asi šest lodí, které nemohou vyplout, protože nemají posádku.“

„To mě nepřekvapuje,“ připomněl Harry Gibson. „Proto chci vyplout ihned, jakmile nalodíme zásoby. Už zítra na úsvitě zdvihneme kotvy.“

Kapitán se pak zmínil ještě o lodním mistrovi a tu pan Hawkins udělal významný posunek.

„Víš, ten Flig Balt na mne neudělal dobrý dojem už tehdy, když jsme ho přijali v Hobartu,“ řekl.

„Ano, vím to,“ připustil kapitán. „Ale tvé obavy nejsou oprávněné… Koná svou práci horlivě, lidé ho poslouchají… Znova ti říkám, že mu není možno nic vytýkat…“

„Tím lépe, Gibsone. Raději bych byl, kdybych se mýlil… Ale když mu důvěřuješ…“

„Pokud jde o nějaký složitý manévr, spoléhám vždycky jen na sebe, Hawkinsi. Ostatní věci rád přenechám lodnímu mistrovi. Od té doby, co jsme vypluli, mu nemohu vytknout ani to nejmenší… A proto jestliže chce být na mé lodi i při příští plavbě…“

„To je koneckonců jen tvá věc, drahý příteli," podotkl pan Hawkins. „Ty dovedeš nejlépe posoudit, co máš dělat…"

Pak se ho ještě pan Hawkins zeptal, zdali si je jist těmi čtyřmi námořníky, kteří nezběhli.

„Vin Mod, Hobbes, Wickley a Burnes jsou dobrými námořníky," odpověděl Harry Gibson. „Když neutekli v Dunedinu, neutečou ani tady."

„Však na ně nezapomeneme, až se vrátíš," prohlásil loďař.

„Já jsem nezakázal vstup na pevninu kvůli nim," pokračoval kapitán, „ale kvůli těm novým…"

A pan Gibson se jal vypravovat, za jakých okolností přišli na loď Len Cannon, Sexton, Kyle a Bryce, jak chtěli utéci dunedinské policii, která je přistihla při rvačce v krčmě U tří strak.

„To jsou tedy vyslovení darebáci!" řekl loďař.

„Ano, příteli. Ale ty víš, v jakých jsem byl nesnázích, že jsem měl dvoutýdenní zpoždění… Tehdy jsem se obával, že budu muset dokonce čekat několik měsíců, než budu moci doplnit svou posádku… Co chceš?… Člověk musí vzít zavděk tím, co najde…"

„A pak se toho zbaví, hned jakmile bude mít příležitost, pravda?" podotkl pan Hawkins.

„Je to tak, jak říkáš, Hawkinsi. To jsem původně chtěl udělat zde ve Wellingtonu, kdyby to bylo jen trochu možné… Ale musí to počkat až do Hobartu."

Pak vyšli pan Hawkins, pan Gibson a jeho syn z kanceláře, došli na nábřeží a zavolali si člun přístavní služby, aby je dopravil na brigu.

Tam je uvítal velmi uctivě a přívětivě lodní mistr, kterému pan Hawkins, upokojen kapitánovým prohlášením, vlídně odpověděl na pozdrav.

„Vidím, že jste stále zdráv, pane Hawkinsi," řekl mu Flig Balt.

„Ano, děkuji…," odvětil rejdař.

Hobbesovi, Wickleymu a Burnesovi, kteří sloužili na lodi už několik měsíců k plné kapitánově spokojenosti, pan Hawkins srdečně poděkoval.

Jima loďař políbil na obě tváře; chlapec měl neobyčejnou radost, že ho opět vidí.

„Mám dobré zprávy o tvé matce," řekl mu pan Hawkins. „Doufá, že je kapitán s tebou spokojen…"

„Úplně," prohlásil pan Gibson.

„Děkuji vám mockrát, pane Hawkinsi," odpověděl mu Jim, „způsobil jste mi velkou radost…"

„A co pro mne nemáš nic?" řekl Nat Gibson a přitáhl ho přátelsky k sobě.

„Ale ano, pane Nate," odpověděl Jim a vrhl se mu kolem krku.

„Vypadáš výborně," podotkl Nat. „Kdyby tě viděla tvá matka, měla by z tebe velkou radost… Abych nezapomněl, vyfotografuju tě, než odjedeš…"

„A budu si podoben?" zeptal se Jim.

„Samozřejmě; ale nesmíš se ani pohnout."

„Nebojte se, pane Nate, nehnu se za nic na světě.“

Když pan Hawkins promluvil s Hobbesem, Wickleym a Burnesem o jejich rodinách v Hobartu, prohodil ještě několik slov s Vinem Modem, kterému ta pozornost velmi zalichotila. Loďař ho znal méně než ostatní, protože to byla první

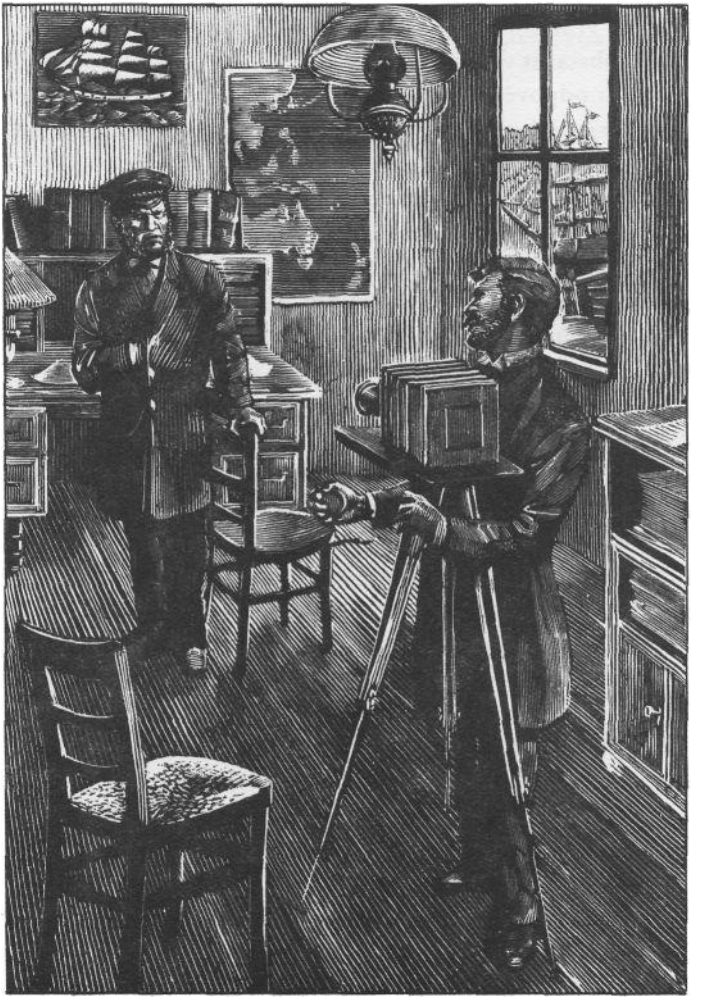

„Nepustím tě, dokud tě nevyfotografuju, otče,“ prohlásil Nat

Modova cesta na brize.

Nové námořníky pan Hawkins jen pozdravil.

Musíme však přiznat, že na něho neudělali lepší dojem než na pana Gibsona.

Když pan Hawkins a pan Gibson asi za hodinu zrevidovali lodní účty, oznámil kapitán, že vyplují zítra na úsvitě. Loďař a Nat Gibson se dostaví do svých kabin,

kam si dají předem dopravit zavazadla, už večer.

Dříve než se vrátili na pevninu, otázal se pan Gibson Fliga Balta, zda si nepotřebuje něco obstarat ve městě.

Ale lodní mistr odpověděl:

„Děkuji, nic nepotřebuji. Raději zůstanu na palubě a dohlédnu na mužstvo… Bude to tak lepší…“

„Máte pravdu, Balte,“ řekl kapitán. „Ale kuchař musí obstarat nějaké potraviny…“

„Pošlu ho do města, a bude-li třeba, dám mu ještě dva muže.“

Když se pan Gibson dohodl s lodním mistrem, odvezl člun loďaře a jeho přátele zpět na pevninu. Zamířili hned do kanceláře, kde na ně už čekal pan Balfour. A pak šli všichni společně na oběd.

Při jídle mluvili o obchodech. Až dosud byly všechny plavby, které podnikl *James Cook,* velmi výhodné a výnosné.

Po obědě si chtěl pan Gibson prohlédnout zásoby, které měl kuchař dopravit na palubu, totiž konzervy, drůbež, prasata, mouku, sušenou zeleninu, sýry, pivo, džin, kávu a koření.

„Nepustím tě, dokud tě nevyfotografuju, otče,“ prohlásil Nat.

„Jakže? Zase mě chceš fotografovat?“ zvolal kapitán.

„Ale, ale, příteli,“ řekl pan Hawkins. „My oba jsme velcí fanoušci fotografové a nenecháme nikoho na pokoji, dokud ho nevyfotografujeme. Nezbývá ti než se podrobit…“

„Ale já už mám přece v Hobartu dvě nebo tři své fotografie!“ namítal pan Gibson.

„Tak budeš mít o jednu víc,“ odpověděl Nat. „A protože už zítra odjíždíme, bude pan Balfour tak laskav a pošle ji matce příštím poštovním parníkem…“

„Samozřejmě,“ přislíbil pan Balfour.

„Vidíš, otče,“ pokračoval Nat, „každá fotografie je jako ryba… Má cenu, jen když je nová… Jenom si považ, že jsi teď o deset měsíců starší, než jsi byl, když jsi odjel z Hobartu. Jsem si jist, že už nevypadáš zrovna tak jako na poslední fotografii, která je na krbu v tvém pokoji…“

„Nat má pravdu,“ souhlasil pan Hawkins se smíchem. „Ráno jsem tě mohl sotva poznat.“

„No tohle!“ zvolal pan Gibson.

„Vskutku ne. Ujišťuji tě… Nic člověka nemůže tolik změnit jako deset měsíců plavby po moři…“

„No tak ať je po tvém, synu,“ připustil kapitán, „jsem ochoten se obětovat…“

„A jak se budeš přitom tvářit?“ zeptal se žertovně loďař. „Jako námořník, který odjíždí, nebo ten, kdo přijíždí?… Anebo jako velitel lodi, který třímá sextant nebo dalekohled?“

„Jak ty budeš chtít, Hawkinsi.“

„A až budeš stát před našimi objektivy, snaž se myslet na něco… To dodává

obličeji výraznosti… Na co budeš myslet?“

„Budu myslet na ženu,“ odpověděl pan Gibson, „na syna a na tebe, svého přítele…“

„To bude ohromný snímek!“

Nat Gibson měl menší, ale výborný aparát, kterým mohl pořídit překrásné snímky. Pan Gibson vypadal na fotografii skvěle, jak prohlásil jeho syn, když si prohlédl negativ. Svěřil ho panu Balfourovi, aby ho dal vyvolat a poslal paní Gibsonové.

Pan Hawkins, pan Gibson a Nat odešli potom z kanceláře, aby ještě nakoupili, čeho bude třeba pro devíti až desetitýdenní plavbu. O potraviny se postarali Wickley, Hobbes a kuchař.

Zároveň se kapitán podrobil formalitám, které jsou vyžadovány při připlutí a vyplutí. Nebylo překážek, aby *James Cook* včas nevyplul.

Během svých pochůzek potkali pan Hawkins a jeho přátelé ve městě několik Maorů, kteří přišli z okolí. Jejich počet na Novém Zélandě klesl zrovna tak katastrofálně jako počet australských a tasmanských domorodců, a proto je nebezpečí, že brzy vyhynou. Dnes zbývá jen asi čtyřicet domorodců na Jižním ostrově a sotva dva tisíce na Severním ostrově. Maorové se zabývají hlavně pěstováním zeleniny a ovocných stromů.

Domorodci jsou, jak se zdá, původu polynéského. Ale je také zcela možné, že první přistěhovalci na Nový Zéland přišli ze souostroví Tonga Tabu, které je asi dvanáct set mil na sever.

Domorodé obyvatelstvo tedy pomalu, ale jistě vymírá. První příčinou toho jsou nemoci, zejména souchotiny, a druhou příčinou, daleko strašnější, je opilství. V pití alkoholu zvlášť vynikají ženy, které taky náruživě kouří.

Maorové odolávali britské invazi až do roku 1875, kdy jejich poslední král v King Country uznal britskou svrchovanost.

K šesté hodině večerní se pan Hawkins, kapitán a Nat vrátili do kanceláře, aby povečeřeli. Potom se rozloučili s panem Balfourem a dali se dovézt na loď, která se chystala na úsvitě zdvihnout kotvy.

V

NĚKOLIK DNÍ PLAVBY

Bylo šest hodin ráno, když *James Cook* vyplul pod všemi plachtami. Kapitán musel obratně manévrovat, aby se dostal ze zátoky a proplul úzkým klikatým výjezdem. Aby mohl obeplout Nicolsonův mys, musel provést nemálo obratů. Pak se pustil do úžiny, kde proti němu vanul severní vítr. Ale za malou chvíli dostal západní vítr, který mu umožnil rychle přeplout rozsáhlý záliv.

Plul nejprve šikmo přes záliv a vzdálil se tak od pevniny, ale u Egmontova mysu se k ní opět přiblížil.

Musil urazit podél západního pobřeží Severního ostrova asi sto mil. Může to dokázat za tři dni, jestliže bude pořád vát vítr. Ale vzhledem k směru větru nebylo možno se držet stále pobřeží, které bylo velmi členité.

První den uběhl příjemně. Pan Hawkins a Nat Gibson si sedli u přístřešku a libovali si, jak loď pěkně pluje. *James Cook,* poněkud nakloněn větrem, se obratně vyhýbal dlouhým vlnám a zanechával za sebou bílou klikatou brázdu. Kapitán chodil po palubě, tu a tam se podíval na kompas před kormidlem nebo zase promluvil s cestujícími. Polovina mužstva měla službu na přídi, polovina odpočívala v kajutě a snídala. Z lodi spustili udice, na kterých se třepetalo za chvíli několik ryb, tak hojných v tomto moři.

Je nutno poznamenat, že v končinách kolem Nového Zélandu se námořníci často setkávají s velrybami. Lov na ně bývá obyčejně úspěšný. Také kolem brigy plující přes záliv se ukázalo několik kytovců, které by bývalo bylo snadné ulovit.

Při té příležitosti řekl pan Hawkins kapitánovi, když se spolu dívali na to, jak ti obrovští savci dovádějí:

„Vždycky jsem chtěl lovit velryby a provozovat pobřežní plavbu, Gibsone. Myslím, že obojí je velmi výnosné.“

„To je možné,“ připustil kapitán, „velrybářské lodi, které sem zajíždějí, snadno naplní podpalubí bečkami velrybího oleje a tuku i velrybími kosticemi.“

„Ve Wellingtonu se vypravovalo,“ podotkl Nat, „že zde je lov na velryby snazší než kde jinde…“

„To je pravda,“ řekl kapitán. „Zdejší velryby nemají totiž tak vycvičený sluch jako velryby žijící jinde. Je proto možné se k nim přiblížit na dosah harpuny. Lze říci, že každá velryba, jakmile ji velrybář zpozoruje, je tady už předem ztracena – samozřejmě vládne-li pěkné počasí. Bohužel však řádí v těchto končinách časté a strašlivé vichřice…“

„Dobrá,“ odvětil pan Hawkins, „jednou se možná dáme do lovu velryb…“

„Ale pak si musíš vzít jiného kapitána, příteli. Každý má své řemeslo, a já nejsem velrybář…“

„Tak tedy s jiným kapitánem, Gibsone, a taky s jinou lodí, protože k tomu je zapotřebí zvláštního zařízení, které *James Cook* nemá.“

„Ovšem, Hawkinsi. Museli bychom mít loď, na kterou je možno nalodit dva tisíce beček oleje během lovu, a ten někdy trvá až dvě léta. Dále čluny vhodné k lovu a třicet až čtyřicet mužů, mezi nimi harpunáře, bednáře, kováře, tesaře, námořníky, plavčíky, aspoň tři důstojníky, lékaře a tak dále.“

„Ale otče,“ podotkl Nat, „pan Hawkins by se jistě postaral o všechny ty věci.“

„To je vážná věc, chlapče,“ odpověděl kapitán. „V těchto končinách Tichého oceánu je pobřežní plavba podle mého názoru nejvýhodnější… Vždyť velrybářská výprava už nejednou zničila podnikatele… Kromě toho jakmile velryby spatří, že jsou pronásledovány, snaží se uprchnout do polárních moří. Pak je nutno za nimi plout až do Beringovy úžiny, ke Kurilovým ostrovům nebo do moří u jižního pólu. A to jsou dlouhé a nebezpečné výpravy; mnoho lodí se z nich už nevrátilo…“

„Ale to je koneckonců jen plán, drahý Gibsone,“ řekl loďař. „Později uvidíme… Prozatím zůstaňme u pobřežní plavby, protože byla vždycky pro nás výhodná, a vraťme se do Hobartu s pěkným nákladem…“

K šesté hodině večerní spatřili zátoku Wainah, která leží proti ostrůvkům ohawským. Poněvadž se na obloze objevilo několik mraků, dal kapitán svinout část plachet. Takovou opatrnost nutno doporučit všem lodím, které plují v těchto končinách, kde se často najednou zdvihne divoký vítr. Proto se večer obyčejně některé plachty stahují, aby nebyla posádka překvapena náhlou vichřicí.

Během noci vítr zesílil. *James Cook* uháněl rychlostí dvanácti mil za hodinu; byl poněkud nakloněn na pravý bok a rychle klouzal po dlouhých vlnách. Někdy se do jeho přídě opřela velká vlna a zalila ho tříští vody. Jeho kýl se střídavě zvedal a nořil až po sochu, která byla vyřezána na přídi.

Kývání a kolébání lodi panu Hawkinsovi a Natovi vůbec nevadilo. Byli na to zvyklí a netrpěli mořskou nemocí. Vdechovali do sebe plnými plicemi a s rozkoší čerstvý vzduch prosycený solí. Zároveň s radostí sledovali stále se měnící pobřeží na západě.

Toto pobřeží je zajímavější než u Jižního ostrova: je bohatší na zálivy, zátoky a přístavy. Z moře je dobře vidět horský hřeben, ponořený v bujné zeleni a složený ze samých sopečných kráterů. Tento hřeben tvoří páteř ostrova, který je asi třicet mil široký. Celkem je Nový Zéland tak veliký jako Velká Británie. Je to jakási druhá Velká Británie u protinožců v Tichém oceáně.

Jakmile vyplul *James Cook* z Wellingtonu, silně poklesly naděje Fliga Balta a Vina Moda, že se zmocní lodi. Oba dva o tom často hovořili. V době oběda, který si pan Hawkins, Nat a kapitán dali přinést na palubu, o tom znova mluvili. Vin Mod byl právě u kormidla a nehrozilo tedy nebezpečí, že je uslyší někdo z námořníků na přídi.

„Zatracená strážní loď!“ stále opakoval Vin Mod. „Ta nám to překazila!… Celých čtyřiadvacet hodin musela ta proklatá loď zůstat tak blízko nás… Jestli bude její kapitán jednou viset na konci ráhna, sám mu přijdu zadrhnout smyčku kolem

krku!… Cožpak nemohla jet svou cestou a nedržet se nás jako klíště?… Kdyby toho nebylo, byl už dávno *James Cook* bez kapitána Gibsona a jeho nohsledů… A my už byli někde ve východním oceáně a vezli pěkný náklad na ostrovy Tonga nebo Fidži…“

„Tohle všechno… to jsou jen slova!“ podotkl Flig Balt.

„Člověk si musí nějak ulevit,“ prohlásil Vin Mod.

„Teď je nutno si rozmyslet,“ pokračoval lodní mistr, „jestli se máme vzdát svého úmyslu, když je na palubě ten loďař a kapitánův syn…“

„To nikdy!“ vzkřikl Vin Mod. „Naši kamarádi by to ani nepřipustili… Len Cannon a ti ostatní by byli zdrhli ve Wellingtonu, kdyby bývali věděli, že se chceme klidně vrátit do Hobartu. Určitě se chtějí plavit na vlastní pěst, a ne pro pana Hawkinse!“

„To všechno… to jsou jen planá slova. Říkám to znova,“ opakoval Flig Balt a pokrčil rameny. „Můžeme vůbec doufat, že k tomu budeme mít někdy příležitost?“

„Ale samozřejmě!“ ujistil ho Vin Mod, který měl vztek, že se lodní mistr nechal odradit. „A my už jí budeme umět využít… Jestli to nebude dnes nebo zítra, bude to později… snad u Nové Guineje mezi ostrovy, kde nebudeme mít na krku policii… Dejme tomu, že jednoho dne zmizí z lodi rejdař, Gibsonův syn, dva nebo tři námořníci… Nikdo nebude vědět, co se s nimi stalo… A pak *James Cook* zmizí…“

Vin Mod šeptal přitlumeně tyto zločinné nápady Fligu Baltovi do ucha. Byl odhodlán, že od nich neustoupí a že je dovede k zdárnému konci. Proto se nemohl udržet, aby sprostě nezaklel, když mu lodní mistr řekl schlíple potřetí:

„To jsou jen slova… nic než slova!“

Vin Mod ještě jednou tak hlasitě zaklel, že to uslyšeli cestující i kapitán, kteří seděli v přístřešku. Pan Gibson vstal od stolu, objevil se na prahu zadních dveří a zvolal:

„Copak je to?“

„Ale nic, pane Gibsone,“ odpověděl Flig Balt, „to byla jenom velká vlna, která by byla málem složila Vina Moda na palubu…“

„Už jsem se viděl v moři…,“ dodal Vin Mod.

„Vskutku, vítr je ostrý a moře rozbouřené,“ řekl pan Gibson, když se rychle podíval na plachty.

„Vítr se otáčí k východu,“ poznamenal Flig Balt.

„Ano, otoč trochu kormidlo, Mode… Uděláme dobře, když se dostaneme blíže k zemi…“

Když Mod vykonal daný rozkaz, vrátil se kapitán do přístřešku.

„Ach mistře Balte, kdybyste vy velel lodi,“ zamumlal Vin Mod, „jistě byste spíše zamířil na širé moře…“

„To určitě, ale ty víš, že nejsem ještě kapitánem…,“ řekl Flig Balt a odešel na příď.

„Stane se jím za každou cenu,“ opakoval si Vin Mod. „Musí se jím stát, i kdyby

mě to stálo krk!“

Během toho dne viděli méně ryb než den předtím. Ale přesto nebylo moře pusté. Spatřili několik pobřežních lodí, které pluly oběma směry přes zátoku Taranaki.

Odpoledne ztratili z očí vrcholek hory Whare Orino, vysoké asi 2000 stop, jejíž úpatí sahá až k moři; a brzo minuli malé přístavy, kam se právě vracela velrybářská flotila, protože moře bylo už příliš rozbouřené.

Kapitán musel zase dát stáhnout část plachet. Kdyby bouře ještě zesílila, mohli by dorazit před šestou hodinou k aucklandskému přístavu. Proto se nechtěl uchýlit od svého kursu.

Auckland je jeden z nejbezpečnějších přístavů v Tichém oceáně. Když loď propluje úzkým vjezdem mezi skalami, octne se uprostřed rejdy výborně chráněné, takže nemusí ani jet až do přístavu. Rejda je tak veliká, že tam může kotvit neobyčejně velké množství lodí.

Není proto divu, že město, které má tak výhodnou polohu, nabylo tak velké důležitosti. Nyní má i s předměstími přes 60 000 obyvatel. Je rozloženo malebně na pahorcích na jižním pobřeží zátoky. Má překrásná náměstí, parky s tropickou květenou, široké a čisté ulice lemované hotely a obchody. Svým průmyslem a obchodem soupeří s Dunedinem a Wellingtonem.

Kdyby se tam byl *James Cook* uchýlil, byl by se setkal s četnými loďmi, které buď vyjížděly, nebo vjížděly. V této severní části Nového Zélandu nezuřila tolik zlatá horečka jako na jihu ostrova.

Tam by se byl mohl pan Gibson snadno zbavit námořníků, které naverboval v Dunedinu, a nahradit je čtyřmi nebo pěti novými. V aucklandském přístavě by si je byl snadno vybral. Ale nechtěl se zdržovat, a proto mínil zůstat v noci na kotvách v rejdě. Někdy musil *James Cook* čelit velkým vlnám, které se valily od západu, a vzdálil se trochu od pobřeží, jehož světla bylo dobře vidět po pravém boku.

Zkrátka loď plula velmi opatrně, protože ji řídil kapitán, který dovedl výborně manévrovat. Neutrpěla vůbec žádnou škodu ani na trupu, ani na plachtoví.

Druhý den, 2. listopadu, minula loď, hnána mírným větrem po celkem klidné hladině, kaiparskou zátoku, která je ještě větší než zátoka aucklandská. Na této zátoce leží přístav Albert.

Konečně po čtyřiadvaceti hodinách minul *James Cook* mys Diensenův a nechal po levé straně útesy Tří králů. Před ním se otevřelo širé moře, ve kterém ležela mezi rovníkem a obratníkem Kozoroha souostroví Tonga, Hebridy a Šalomounovy ostrovy.

Nyní stačilo jen zamířit k Nové Guineji, která byla na severozápad odtud ve vzdálenosti asi 1900 mil.

Pan Gibson doufal, že plavba nebude trvat dlouho, jestliže budou mít příznivý vítr a moře bude klidné. Za rovnodennostní čárou jsou bouře méně časté a hrozivé než kolem Austrálie a Nového Zélandu. Zato se však může loď octnout v tišině, která působí zejména plachetnicím velké zpoždění; parníky tím ovšem ohroženy

nejsou. Ale pobřežní paroplavba je prozatím příliš nákladná, a proto se v těchto končinách Tichého oceánu užívá spíše plachetnic.

Slabý a nepravidelný vítr zmenšil rychlost brigy na dvě až tři míle za hodinu, ačkoli byly napjaty všechny plachty. Kdyby se vítr úplně utišil, hrozilo by nebezpečí, že se *James Cook* bude jen kolébat na vlnách na jednom místě; nic by tu nepomohly všechny napjaté plachty. Kapitán by se pak musel nechat unášet mořskými proudy, které zde obyčejně směřují k severu.

Naštěstí vítr zcela neustal. Zdálo se, že horké slunce uvedlo moře do varu a přehřálo spodní vrstvy vody. Byly napjaty jen horní plachty; *James Cook* nechával za sebou lehkou brázdu.

Když ráno mluvil kapitán s panem Hawkinsem a s Natem o počasí, jak to obvykle bývá na lodi, řekl pan Gibson:

„Nemyslím, že to potrvá dlouho…“

„A proč?“ otázal se loďař.

„Zdá se mi, že jsou na obzoru mráčky, a to věští vítr.“

„Ale ty mráčky nestoupají,“ podotkl pan Hawkins, „a jestli trochu nevystoupí, asi se rozptýlí…“

„Na tom tolik nezáleží, milý příteli. Nakonec budou kompaktnější. A mraky, to je vítr…“

„A to snad bude dobré,“ dodal Nat.

„My však nepotřebujeme příliš silný vítr,“ prohlásil kapitán, „nám postačí, když nám napne spodní plachty…“

„A co říká barometr?“ zeptal se pan Hawkins.

„Má slabou tendenci stoupat,“ odpověděl Nat, když se podíval na přístroj, který visel na stěně.

„Jen ať klesá,“ řekl kapitán, „ale pomalu, a ať nám nedělá příliš velké skoky! Jestliže je bezvětří nepříjemné, je vichřice daleko horší…“

„Nejlepší by bylo,“ prohlásil pan Hawkins, „mít na palubě malý rezervní parní stroj o patnácti až dvaceti koních… To by umožnilo plout i tehdy, když nefouká ani ten nejmenší větříček, a také by se lehčeji vjíždělo a vyjíždělo z přístavů…“

„Když jsme se bez něho obešli až dosud…,“ odpověděl kapitán, „obejdeme se bez něho i v budoucnu…“

„Ty jsi, milý příteli, stále jen námořníkem starého typu…“

„Skutečně, Hawkinsi, já nejsem pro lodi, které mají plachty a zároveň parní pohon… Jestli se totiž jejich konstrukce hodí pro plachty, nehodí se pro parní pohon, a naopak…“

„Podívej se, otče,“ zvolal Nat, „tamhle je kouř, který by byl příjemný, kdybychom ho měli na palubě…“

A chlapec ukázal rukou na dlouhý černavý sloup kouře, vinoucí se nad obzorem na severozápadě. Nebylo mýlky: byl to vskutku kouř parníku, který rychle plul směrem k lodi. Než uplyne hodina, bude blízko brigy.

Harry Gibson si hned vzal dalekohled; za dvacet minut potom, co spatřili

parník, hlásil, že je to francouzská loď.

A nemýlil se: když byl parník asi dvě míle od brigy, uviděli francouzskou trikolóru.

James Cook hned odpověděl vytažením britské vlajky.

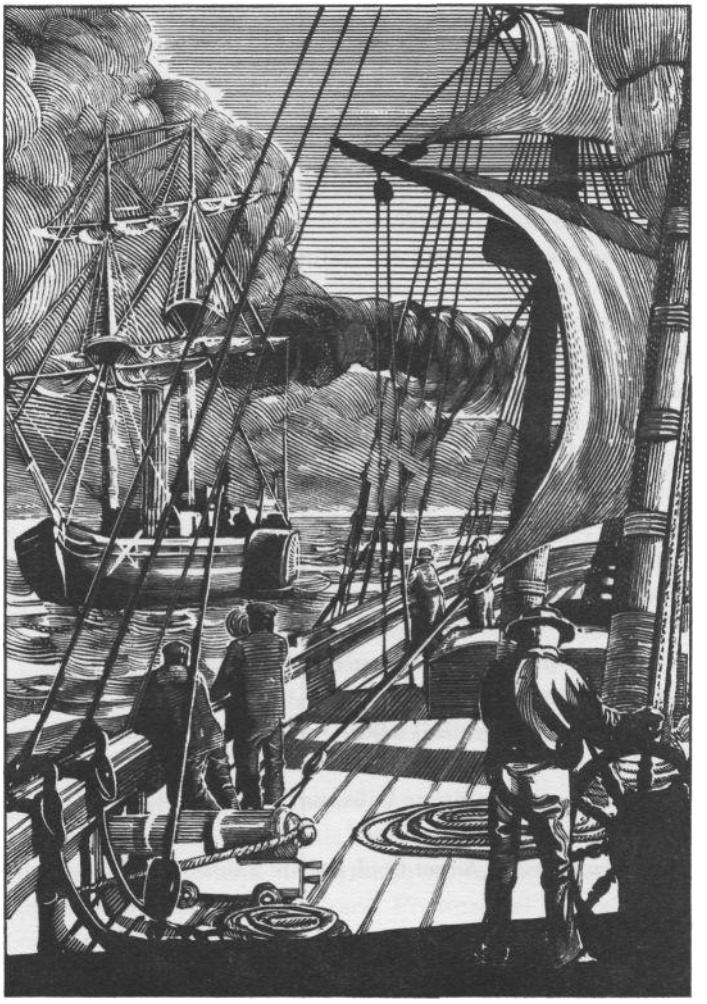

Parník se přiblížil k brize

Byl to francouzský nákladní parník o 800 až 900 tunách, který patrně vezl uhlí do jednoho z přístavů Nového Holandska.

V půl dvanácté byl už od brigy jen na několik délek. Pak se k ní přiblížil tak, jako by si s ní chtěl „promluvit“. Ostatně to bylo velmi snadné, protože moře bylo docela klidné. Na parníku nedělali přípravy, aby spustili na moře člun. Zřejmě se

chtěli s brigou dorozumět hlásnou troubou.

Mezi parníkem a brigou se rozpředl tento anglický rozhovor:

„Jméno lodi?“

„*James Cook* z Hobartu.“

„Kapitán?“

„Kapitán Gibson. A vy?“

„*Assomption* z Nantes. Kapitán Foucault.“

„Jedete?“

„Do Austrálie, do Sydney. A vy?“

„Do Praslinu na Novém Irsku.“

„Přijíždíte z Aucklandu?“

„Ne, z Wellingtonu. A vy?“

„Z Moluk, z Ambonu.“

„Byla plavba dobrá?“

„Dobrá… Malé upozornění. V Ambonu mají obavu o holandský škuner *Wilhelminu* z Rotterdamu, který plul z Aucklandu a měl tam být už před měsícem. Nevíte o něm něco?“

„Ne.“

„Jel jsem přes Korálové moře,“ prohlásil kapitán Foucault, „ale nepotkal jsem jej… Chcete jet do Nového Irska od západu?“

„Ano.“

„Možná že *Wilhelmina* někde za bouře ztroskotala…“

„To je vskutku možné…“

„Dávejte, prosím, pozor, jestli ji někde neuvidíte, když tím směrem poplujete.“

„Nezapomenu.“

„A nyní šťastnou cestu, kapitáne Gibsone.“

„Šťastnou cestu, kapitáne Foucaulte.“

Za hodinu potom ztratil *James Cook* parník z dohledu. Namířil si to k ostrovu Norfolku.

VI

U OSTROVA NORFOLKU

Ostrov Norfolk leží v Tichém oceáně na 29°02′ jižní šířky a na 105°42′ východní délky. Podobá se čtyřúhelníku, který je pravidelný jen na třech stranách; jeho severozápadní břeh svou zaobleností porušuje poněkud tuto pravidelnost. Skoro uprostřed ostrova se tyčí asi do výše 1000 stop hora Pittova.

Ostrov má asi šest mil v obvodě. Tak jako všechny tichomořské ostrovy je obklopen prstencem atolů, který jej chrání, jako hradby chrání opevněné město. Proto vlny ze širého moře nemohou nikdy ohrozit jeho základ ze žlutavé křídy, ale vždycky se roztříští o korálové útesy. Lodi tam mohou přistát jen velmi nesnadno: musí proplout úzkými, nebezpečnými úžinami a hrozivými víry. Není zde vlastně žádný přístav. Jen na jihu byla kdysi vybudována trestnice. Zdá se, že ostrov pro svou osamocenost a nepřístupnost je přímo předurčen k tomu, aby byl jen vězením.

Také nutno připomenout, že jižním směrem se korálová úskalí táhnou až na šest až sedm mil od ostrova.

A přece patří tento ostrov, i když má tak malé rozměry, k bohatým britským koloniím. Když jej roku 1774 objevil Cook, byl překvapen jeho rostlinstvem, které je v tomto teplém tropickém podnebí neobyčejně bujné. Na počátku století zřídila britská vláda na ostrově trestaneckou kolonii. Nešťastní trestanci vykáceli lesy a obdělali půdu, a to tak dobře, že zvláště výnos kukuřice byl neobyčejně vysoký. Tak se stal Norfolk jakousi obilnicí ležící mezi Austrálií a Novým Zélandem. Bohužel však četná úskalí a víry brání přístupu k ostrovu, takže nelze dobře těžit z jeho bohatství.

Proto také byla norfolkská trestnice brzo zrušena. Ale po čase byla obnovena, neboť zde bylo možno držet i ty největší zločince z Tasmánie a z Nového Zélandu. Někdy měla až padesát trestanců, které hlídalo sto osmdesát vojáků, nepočítaje v to sto padesát administrativních zaměstnanců. Při trestnici byla zřízena státní farma, na které se pěstovalo obilí, a zvláště kukuřice.

V době, kdy byl ostrov objeven, nebyl vůbec obydlen. Prvními obyvateli, pokud je známo, byli britští trestanci, o kterých jsme se právě zmínili. Ale brzy byl ostrov zase liduprázdný. V roce 1842 zrušila anglická vláda podruhé a definitivně trestaneckou kolonii; byla převezena do Arthuru na jižním pobřeží Tasmánie.

James Cook se octl u ostrova Norfolku čtyři dni potom, co ztratil z dohledu poslední výběžky Nového Zélandu. Podporován celkem příznivým větrem urazil dne 2. listopadu osmdesát mil, 3. a 4. listopadu po sto dvaceti, ale 5. listopadu už jen sedmdesát, protože vítr silně polevil.

Odpoledne ohlásila hlídka na severovýchodě nějakou výšinu: byl to vrcholek Pittovy hory. K páté hodině už byl *James Cook* naproti severovýchodnímu výběžku

Norfolku.

Během plavby dal Gibson bedlivě pozorovat moře. Ale nikde nezahlédli žádný vrak, a tak bylo zmizení holandského škuneru *Wilhelminy* stále neobjasněno.

Čím více se slunce sklánělo za výšiny ostrova, tím více tichl vítr, moře nabývalo mléčného zabarvení a z jeho povrchu, po němž klouzaly dlouhé vlny, mizela brázda lodi. Proto se dalo očekávat, že za svítání bude *James Cook* stále ještě v blízkosti ostrova, od kterého byl nyní vzdálen asi dvě míle. Více se k němu přiblížit bylo nebezpečné kvůli korálovým útesům. *James Cook* stál nyní tak nehybně, jako by byl zakotven. Plachty visely zplihle na ráhnech. Kdyby se zvedl vítr, bylo by možné je hned rozvinout a dát se na cestu.

Pan Gibson a jeho cestující mohli tedy plně využít toho krásného večera, kdy nebe bylo modré a bez mráčku.

Po večeři si šel pan Hawkins, kapitán a Nat sednout na záď.

„Tak teď sedíme v úplném bezvětří," řekl pan Gibson. „A bohužel nejsou známky, že by se zdvihl vítr."

„Ale snad to dlouho nepotrvá," podotkl pan Hawkins.

„A proč ne?" namítl kapitán.

„Protože nepřišlo ještě období veder, Gibsone. Tichému oceánu se neprávem říká Tichý…"

„Souhlasím s vámi, příteli! Ale i v této době se může stát, že lodi uváznou na několik dní v úplném bezvětří. A nebyl bych nijak překvapen, kdyby to potkalo i nás."

„Naštěstí," podotkl loďař, „nežijeme již v dobách, kdy na ostrově Norfolku žili jen piráti… Tehdy by bývalo bylo velmi nebezpečné zdržovat se v jeho blízkosti."

„Máte pravdu. Tehdy se musel dávat dobrý pozor."

„Za mých mladých let," pokračoval pan Hawkins, „jsem slyšel, že někteří zločinci, které nemohl napravit žádný trest ani žádná káznice, byli dopraveni na ostrov Norfolk…"

„Jednak tam byli jistě dobře střeženi," řekl Nat, „a jednak nemohli utéci, protože se žádná loď k ostrovu nedostala, že?"

„Ano, byli vskutku dobře střeženi, chlapče," odpověděl mu pan Hawkins. „A nemohli uprchnout… Ale pro zločince, kteří neustoupí před ničím, jen aby nabyli opět svobody, je možné všechno, i to, co se nám zdá nemožným…"

„Podařilo se snad, pane Hawkinsi, někomu uprchnout?" zeptal se Nat.

„Ale ano, Nate, i když se to zdá nepravděpodobné. Buď se některým podařilo zmocnit se úředního člunu, nebo si sami sestrojili tajně člun z kousků kůry a pak se pokusili dostat na širé moře…"

„Ale z devadesáti procent jim hrozila smrt," prohlásil pan Gibson.

„To určitě," podotkl pan Hawkins. „Proto také, když se setkali ve vodách blízko ostrova s nějakou lodí, neváhali, vyšplhali se na palubu a povraždili všechno mužstvo. A potom se z nich stali piráti, kteří řádili u polynéských ostrovů, kde bylo těžko je vypátrat…"

„Toho se bohudík nyní bát nemusíme," zdůraznil kapitán.

Jak vidíte, všechno to, o čem mluvil pan Hawkins, bylo totéž, co se chystali provést Flig Balt a Vin Mod. Ačkoli nebyli nikdy uvězněni na ostrově Norfolku, nechyběly jim zločinecké pudy: chtěli udělat to, co by udělali norfolkští zločinci,

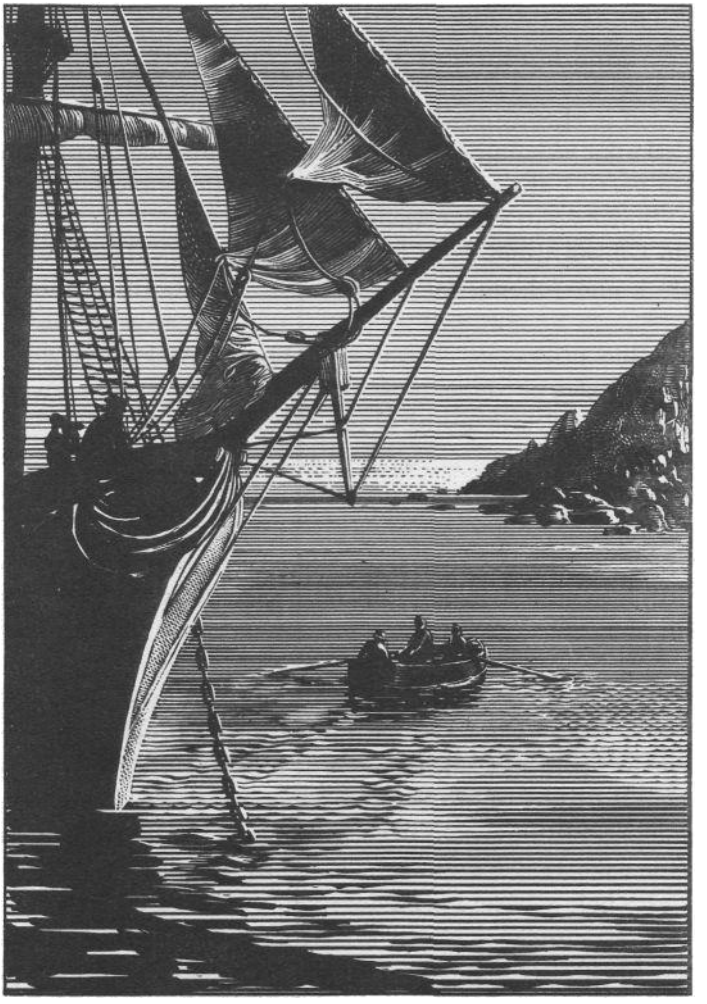

Člun odrazil od lodi, poháněn mocnými nárazy vesel

totiž zmocnit se lodi poctivé firmy HAWKINS z Hobartu, změnit ji na pirátskou loď a provozovat pirátství právě uprostřed Tichého oceánu, kde je tak nesnadné někoho dopadnout.

James Cook se tedy už nemusil ničeho obávat ze strany zločinců z ostrova Norfolku, protože všichni byli dávno převezeni do Arthuru, ale přesto byl ohrožen

námořníky, kteří byli naverbováni v Dunedinu a byli ochotni pomoci Vinu Modovi a lodnímu mistrovi v jejich nekalých úmyslech.

„Když nám nehrozí žádné nebezpečí, dovolíš mi, otče, abych si vzal člun?“ zeptal se Nat.

„A nač?“

„Chci nalovit trochu ryb u pobřežních skal… Ještě zbývají do noci dvě hodiny… Právě teď je vhodný čas. Budu stále na dohled…“

Nebylo vskutku vážné příčiny, proč nevyhovět mladíkovu přání. Dva námořníci a on zcela postačí, aby natáhli sítě u srázu korálového útesu. Tam je vždycky hodně ryb, takže se nevrátí s nepořízenou.

Také pan Gibson uznal, že je tu výhodné místo k zakotvení. Protože proud směřoval spíše k jihovýchodu, dal spustit kotvu na pětatřicetiloktovém řetězu na písčité dno.

Když byl člun připraven, chystal se Hobbes a Wickley, že doprovodí Nata. Byli to, jak už víme, dva poctiví námořníci, kterým kapitán mohl důvěřovat.

„Jen jdi, Nate,“ řekl, „ale nezdrž se tam dlouho do noci.“

„Slibuji ti to, otče.“

„A přines nám hodně ryb pro zítřejší snídani,“ dodal pan Hawkins. „A také trochu větru, jestli je tam nějaký…“

Člun odrazil od lodi, poháněn mocnými nárazy vesel, a brzy urazil dvě míle, které byly mezi lodí a korálovými útesy. Hned hodili udice do vody. Ani nebylo třeba přichytit člun hákem k útesům, protože tam nebyl žádný proud ani příboj. Jakmile vytáhli vesla, člun se ani nehnul.

Od ostrova se asi na půl míle k jihu táhly písčiny. Ačkoli pobřeží nebylo ozářeno sluncem, které bylo skryto za Pittovou horou, bylo jasně vidět všechny detaily: malé pláže mezi skalami ze žluté křídy, hluboké, ale úzké zátoky, skalnaté výběžky, četné říčky, které se prodíraly hustými lesy a zelenými planinami k moři. Jinak bylo celé pobřeží naprosto pusté. Nikde ani jedna chýše pod stromy, žádný kouř, žádný člun zakotvený u útesů nebo vytažený na břeh.

Avšak přesto bylo v pásmu mezi mělčinou a zemí velmi živo. Bylo tam hodně vodních ptáků, kteří pronikavě křičeli, zvláště havranů s bílým peřím, ultramarínových ledňáčků, špačků s rubínovýma očima, mořských vlaštovek, lejsků a fregat, které létají neobyčejně rychle.

Kdyby měl Nat s sebou ručnici, byl by mohl zastřelit mnoho ptáků, ale žádný z nich nebyl bohužel k jídlu. Lépe bylo obrátit pozornost k moři; a to se ukázalo vskutku štědrým.

Za necelou hodinu bylo v člunu tolik ryb, že to stačilo pro celou posádku na dva dny. V těchto čistých vodách, kde roste velké množství mořských rostlin, žije neuvěřitelné množství ryb, korýšů, měkkýšů, lasturnatců, langust, krabů, ráčků, vejcovek, přílepek a tak dále. Je jich tam jistě na statisíce.

Mezi rozmanitými, překrásně zbarvenými rybami, které chytili, bylo také několik slizounů. Jsou to bizarní ryby šedé barvy, s velkýma očima navrch hlavy

a s krátkými čelistmi; žijí ve vodě, ale také pobíhají po břehu a poskakují po skalách jako klokani.

Bylo sedm hodin. Slunce zašlo. Jeho poslední rudý svit pomalu hasl na vrcholku Pittovy hory.

„Pane Nate," otázal se Wickley, „není už čas se vrátit?"

„To by bylo rozumné," připojil se Hobbes. „Někdy večer se zdvihne větřík, kterého by mohla naše briga využít. Nesmíme ji nechat čekat."

„Vytáhněte tedy udice a vraťme se na loď," řekl mladík. „Ale bojím se, že panu Hawkinsovi nepřinesu žádný vítr, který si u mne objednal."

„Vskutku není ani tolik větru, co by za nehet vlezlo," prohlásil Hobbes.

„A na širém moři není vidět jediný mráček," dodal Wickley.

„Tak odrazme…," nařídil Nat.

Ale dříve než odrazili, postavil se Nat na záď člunu a přelétl pohledem pobřežní útesy, které obklopovaly severovýchodní výběžek. Přitom si vzpomněl na to, jak slyšel, že se ztratil ten holandský škuner! Nespatří snad náhodou někde jeho trosky, které mohl proud zanést k ostrovu?… Nemohl by náhodou zahlédnout na severu nebo na jihu vrak lodi v případě, že by nebyl zcela zničen?

Také oba námořníci pozorovali bedlivě pobřeží táhnoucí se do délky několika mil. Ale nespatřili žádný vrak škuneru, o kterém mluvil kapitán francouzského parníku.

Právě když Wickley a Hobbes usedali k veslům, zdálo se Natovi, že vidí na jednom výběžku lidskou postavu. Protože to však bylo na vzdálenost jedné míle a na pobřeží už začal padat soumrak, nebyl si jist, zda to není omyl. Že by to byl nějaký člověk, který náhodou spatřil jejich člun? Nemával snad pažemi, aby přivolal pomoc?… Bylo velmi nesnadné nabýt v té věci jistoty!

„Podívejte se tamhle," pravil Nat Gibson oběma námořníkům.

Wickley a Hobbes se zadívali naznačeným směrem.

Ale v tom okamžiku ta lidská postava, jestli to vůbec byl člověk, zmizela, protože stín zahalil celé pobřeží.

„Nic jsem tam neviděl…," řekl Wickley.

„Já taky ne…," prohlásil Hobbes.

„Ale přece si myslím," stál na svém Nat, „že jsem se nemýlil… Byl tam nějaký muž… právě v tuto chvíli…"

„Vám se zdálo, že jste spatřil člověka?" otázal se Wickley.

„Ano… tamhle… na skále… a mával rukama… Asi taky volal, ale jeho hlas sem nedolehl…"

„Na těchhle písčinách se při západu slunce často objevují tuleni," ozval se Hobbes. „A když se takový tuleň vztyčí, můžete si ho splést s člověkem…"

„To je zcela možné," odpověděl Nat Gibson. „Na takovou vzdálenost… Třeba jsem se zmýlil…"

„Je teď ostrov Norfolk obydlen?" otázal se Hobbes.

„Ne," odpověděl mladík. „Domorodci tam nejsou… Ale možná že tam museli

hledat útočiště nějací trosečníci…“

„A kdyby tomu tak bylo, nemohli by to být právě trosečníci z *Wilhelminy?“* dodal Wickley.

„Do člunu!“ zavelel Nat. „Je pravděpodobné, že naše loď tu bude ještě zítra. A při východu slunce, kdy je pobřeží dobře osvětleno, prohlédneme si je dalekohledy…“

Oba námořníci se opřeli do vesel. Za dvacet minut byl člun u brigy. Kapitán, který stále nedůvěřoval určité části svého mužstva, ho dal ihned vytáhnout na palubu.

Pan Hawkins měl radost z bohatého úlovku. A protože se zajímal o přírodopis, hned se jal prohlížet slizouny, které ještě nikdy neviděl.

Nat Gibson pověděl otci, co viděl v okamžiku, kdy chtěli odrazit od mělčiny.

Kapitán i rejdař poslouchali mladíkovo vyprávění velmi pozorně. Věděli dobře, že od té doby, co byla zrušena trestnice, je ostrov neobydlen a že se tam nikdy nechtěli usadit australští, maorští nebo papuánští domorodci z okolních ostrovů.

„Je však docela možné, že jsou v těch vodách rybáři,“ podotkl Flig Balt, který se také zúčastnil hovoru.

„Ano,“ připustil loďař, „v této roční době by to nebylo nic zvláštního…“

„Viděl jsi mezi útesy nějaký člun?“ zeptal se kapitán svého syna.

„Ne, otče.“

„Pak si myslím, že se pan Nat zmýlil,“ prohlásil lodní mistr. „Večer už bylo tma… Podle mého, kapitáne, bychom měli vyrazit, jestli se v noci zvedne vítr…“

Bylo pochopitelné, že Flig Balt, kterému už byla proti mysli přítomnost pana Hawkinse a kapitánova syna, se obával ze všeho nejvíc toho, aby nevzali na palubu ještě nové pasažéry. V tom případě by byl asi nucen se zříci svého úmyslu. A to se mu samozřejmě nelíbilo, protože byl rozhodnut zmocnit se se svými společníky lodi stůj co stůj, a to dříve, než dorazí do Nového Irska.

„Ale jestliže se Nat nemýlil,“ namítl pan Gibson, „a na pobřeží Norfolku jsou vskutku nějací trosečníci – a koneckonců, proč by to nemohli být trosečníci z *Wilhelminy?* –, musíme jim přece jít na pomoc. Myslel bych, že jsem nedostál své povinnosti člověka a námořníka, kdybych odplul, dříve než bych zjistil, zda…“

„Máš pravdu, Gibsone,“ souhlasil pan Hawkins. „Ale nebude ten muž, kterého Nat snad uviděl, spíše nějaký zločinec, jemuž se podařilo uprchnout z věznice a zůstat na ostrově?“

„Pak by to musel být člověk velmi starý,“ řekl kapitán. „Trestnice byla zrušena roku 1842. A kdyby v ní byl už tehdy vězněn, muselo by mu být teď přes sedmdesát let… Vždyť máme nyní rok 1885…“

„Ano, Gibsone. Proto si myslím, že jsou to spíš trosečníci z toho holandského škuneru, kterým se podařilo dostat se až na Norfolk. Jestli se ovšem Nat nemýlil.“

„Kdepak!“ zvolal mladík.

„Pak by tam ti ubožáci byli už dobré dvě neděle,“ pokračoval pan Hawkins. „Je totiž pravděpodobné, že se to neštěstí neudálo dříve…“

„Aspoň podle toho, co nám řekl kapitán francouzské lodi," prohlásil pan Gibson. „Proto zítra uděláme všechno, co budeme moci… Jestliže je tam na pobřeží nějaký člověk, jak tvrdí Nat, bude pozorovat naši loď až do rána. A my ho spatříme dalekohledem…"

„Ale kapitáne," naléhal znovu lodní mistr, „snad se zvedne v noci příznivý vítr…"

„Ať se zvedne, nebo ne, *James Cook* zůstane zde na kotvách. Neodjedeme dříve, než vyšleme člun, aby prohlédl pobřeží… A podíváme se na Jihovýchodní mys, i kdyby nás to mělo stát celý den…"

„Výborně, otče," zvolal Nat. „Já sám jsem přesvědčen, že ten den nebude ztracen…"

„A co ty, Hawkinsi, taky se na to díváš jako já?" zeptal se kapitán obraceje se na loďaře.

„Úplně stejně," odpověděl pan Hawkins.

Když se Flig Balt vrátil na příď, vypravoval Vinu Modovi, co řekl kapitánovi a co on rozhodl. Námořník byl právě tak málo spokojen jako lodní mistr. Možná ovšem, že se Nat Gibson mýlil… Snad na tom pobřeží žádný trosečník z *Wilhelminy* ani není… Než uplyne dvanáct hodin, budou vědět víc… Noc byla dosti tmavá, protože byl nový měsíc. Obloha byla zakryta clonou vysoké mlhy. Nicméně na západě bylo vidět zemi, jež se tmavě rýsovala pod obzorem.

K deváté hodině něco zašplouchalo u lodi a briga se otočila na kotvě o devadesát stupňů. Zvedl se totiž slabý vítr, který byl příznivý plavbě na sever, protože vanul od jihozápadu. Ale *James Cook* zůstal zakotven.

Byly to však jen dočasné závany větru, který klouzal po hřebenu Pittovy hory. Pak zase nastalo naprosté bezvětří.

Pan Hawkins, pan Gibson a jeho syn seděli na zádi lodi. Nechtělo se jim do kabin. Vdechovali po horkém dni s rozkoší chladnější večerní vzduch.

Bylo asi devět hodin a pětadvacet minut, když Nat náhle vstal, podíval se směrem k ostrovu a šel na levý bok lodi. Najednou vykřikl:

„Oheň!… Tam je oheň!"

„Oheň?" opakoval rejdař.

„Ano, pane Hawkinsi."

„A kde?"

„Tamhle na skále, právě na místě, kde jsem spatřil toho člověka."

„Skutečně!" prohlásil kapitán.

„Vidíte, že jsem se nemýlil," zvolal Nat.

Na pobřeží vskutku plál oheň z dříví, z něhož šlehaly vysoké plameny, obklopené hustým kouřem.

„Gibsone," řekl pan Hawkins, „to je zřejmě znamení…"

„O tom není už pochyby," přitakal kapitán, „na ostrově jsou nějací trosečníci…"

Ať už to byli trosečníci, nebo někdo jiný, byli to určitě lidé, kteří volali o pomoc. Museli mít strašný strach, že jim briga odjede…

Bylo tedy nutno jim dát nějaké znamení. To se také hned stalo.

„Nate,“ řekl pan Hawkins, „vezmi ručnici a vystřel na znamení!“

Mladík vstoupil do přístřešku a vrátil se s karabinou.

Brzy nato zazněly tři rány, které se rozlehly po celém pobřeží.

Zároveň zamával jeden námořník lucernou, která visela vpředu na hlavním stěžni.

Nyní nezbývalo než vyčkat svítání. Pak může *James Cook* navázat spojení s lidmi na ostrově Norfolku.

VII

DVA BRATŘI

Při svítání byl západní obzor zahalen hustou mlhou, takže bylo velmi nesnadno rozeznat skály na pobřeží. Mlha se však později bezpochyby rozptýlí. Nad mlhou čněl vrcholek Pittovy hory, která tonula ve slunečních paprscích.

Trosečník nebo trosečníci nemuseli mít obavy… Ačkoli loď nebylo ještě vidět, jistě uslyšeli a spatřili signály, které byly odpovědí na jejich znamení. Loď stejně nemohla vyplout. Brzy přirazí její člun k ostrovu.

Ostatně pan Gibson rozumně vyčkal okamžiku, kdy bude skála, na které byl ten člověk, bez mlhy. Pak teprve spustil člun na moře. Viděl, že na tom výběžku plane oheň a že tam tedy asi jsou nějací trosečníci… Zřejmě neměli žádný člun; jinak by už byli u brigy.

Zdvihl se jihovýchodní vítr. Několik mraků, které se objevily mezi nebem a zemí, svědčilo o tom, že se dopoledne asi zvedne vítr. Nebýt trosečníků, byl by kapitán už dal rozkaz k vyplutí.

Krátce před sedmou hodinou se začalo v mlze rýsovat úpatí korálového útesu, u kterého se pěnily příbojové vlny. Chomáče mlhy se pomalu zvedly, takže brzo bylo vidět výběžek.

Nat Gibson, který vylezl na přístřešek s dalekohledem, pozoroval bedlivě pobřeží. Vtom zvolal:

„Je tam… nebo spíše jsou tam…“

„Několik lidí?“ zeptal se loďař.

„Dva, pane Hawkinsi.“

Loďař také přiložil dalekohled k očím a řekl:

„Ano, ano, dávají nám znamení… mávají holí, na které je připevněn kus látky.“

Dalekohled putoval ke kapitánovi, který spatřil na skále vybíhající do moře dvě lidské postavy. Když se mlha rozplynula, viděli je všichni pouhým okem. Nebylo pochyby, že to jsou lidé, které Nat zahlédl den předtím.

„Velký člun na moře!“ rozkázal kapitán.

Zároveň vztyčil na jeho rozkaz Flig Balt britskou vlajku jako odpověď na znamení trosečníků.

Pan Gibson dal spustit na vodu velký člun, protože nevěděl, zda bude muset nalodit dvě nebo více osob. Bylo totiž docela možné, že je na ostrově daleko více lidí, jestliže snad šlo o trosečníky z *Wilhelminy*. Bylo by to štěstí, kdyby se byli všichni zachránili na tomto ostrově.

Jakmile byl člun spuštěn, nasedli do něho kapitán a jeho syn, který se usadil u kormidla. K veslům usedli čtyři námořníci, mezi kterými byl i Vin Mod. Ten dal v okamžiku, kdy sestupoval do člunu, lodnímu mistrovi znamení, že má velký

vztek.

Člun zamířil ke korálovému útesu. Den předtím, když tam lovil, všiml si Nat malé průliny, která jim mohla umožnit proplout bariérou útesů. Odtud pak k onomu výběžku bylo jen sedm až osm délek.

Za necelou čtvrthodinku proplul člun průlinou. Jeho posádka jasně viděla poslední kouř ohně, který trosečníci udržovali po celou noc a u kterého byli dva muži.

Na přídi člunu stál Vin Mod a stále se netrpělivě obracel, aby je viděl, takže bránil záběrům vesel.

„Pozor, Mode, vesluj!“ křikl na něho kapitán. „Budeš mít dost času ukojit svou zvědavost, až budeme na zemi.“

„To jistě!… Dost času!…“ zamumlal pro sebe Vin Mod a divže ze vzteku nepřerazil veslo.

Průjezd mezi korálovými útesy byl klikatý, takže bylo velmi nebezpečné tam přistát. Útesy měly hrany ostré jako meč a mohly snadno poškodit trup člunu. Proto rozkázal pan Gibson, aby se veslovalo pomaleji. Jinak nebylo těžké přistát na konci výběžku. Vlny, po kterých klouzal vánek od moře, hnaly člun ke břehu. Na úpatí skal se pěnil silný příboj.

Kapitán a jeho syn bedlivě pozorovali oba muže na skále. Drželi se za ruce, stáli nehybně a tiše; nedělali posuňky ani nekřičeli. Když člun přirazil k výběžku, mohl je Vin Mod spatřit velmi snadno.

Jednomu mohlo být asi pětatřicet let, druhému tak třicet. Visely na nich cáry oděvů a nic nenasvědčovalo tomu, že jsou to námořníci. Byli stejně vysocí a úplně zarostlí; oba měli kaštanové vlasy. Byli si hodně podobni, takže se mohlo předpokládat, že jsou to bratři. V žádném případě to nebyli polynéští domorodci.

Dříve než někdo vystoupil z člunu a dokud kapitán a jeho syn seděli ještě na zadní lavici, starší z trosečníků pokročil ke špičce výběžku a zvolal anglicky, ale s cizím přízvukem:

„Děkuji, že jste nás přišli zachránit, děkuji…“

„Kdo jste?“ zeptal se pan Gibson, když přistáli.

„Holanďané…“

„Trosečníci?“

„Ano, trosečníci ze škuneru *Wilhelminy*...“

„Vy jste se jediní zachránili?“

„Ano, jediní, protože jen nám se po ztroskotání podařilo dostat se na pobřeží…“

Podle nejistého tónu posledních slov bylo zřejmé, že nevěděli, jsou-li na pevnině, nebo na nějakém ostrově…

Člun zakotvil; když jeden z námořníků upevnil kotvu ve štěrbině skály, vystoupil pan Gibson se svými druhy z člunu.

„Kde jsme?“ otázal se starší muž.

„Na ostrově Norfolku,“ odpověděl kapitán.

„Na ostrově Norfolku?“ opakoval mladší.

Tak se trosečníci dozvěděli, že jsou na neobydleném ostrově v západním Tichém oceáně. Zachránili se tam sami z celé posádky holandského škuneru.

Na otázku, co se vlastně stalo s *Wilhelminou,* zdali se potopila se vším všudy, nemohli jasně odpovědět. Vyprávěli panu Gibsonovi, jak k neštěstí došlo.

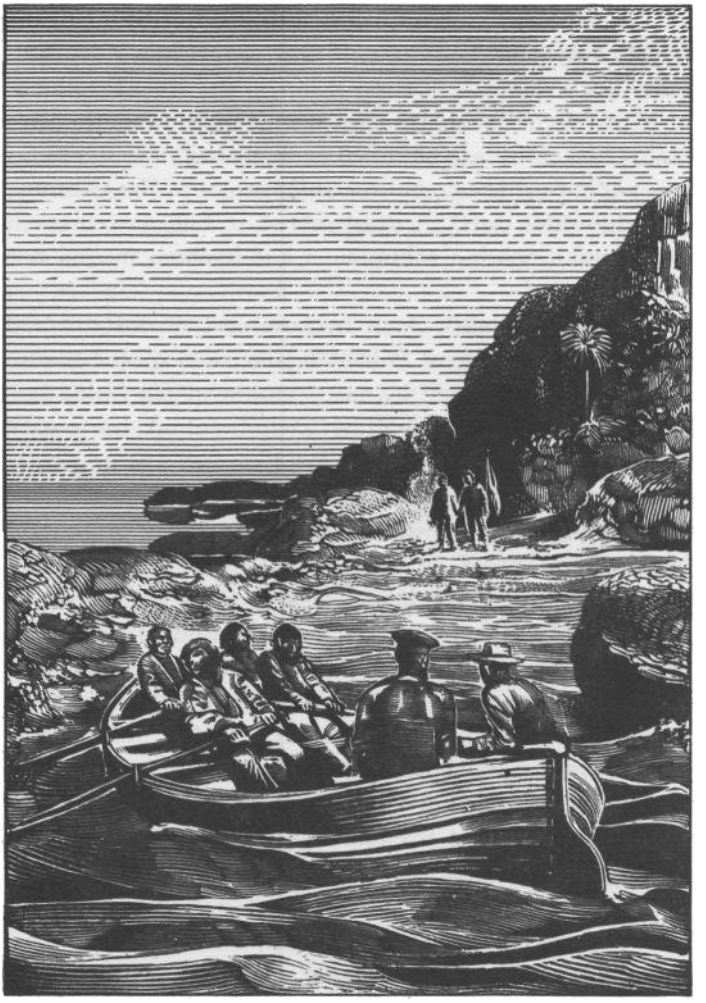

Kapitán a jeho syn bedlivě pozorovali oba muže

Před dvěma nedělemi se škuner v noci srazil s nějakou jinou lodí asi tři až čtyři míle na východ od Norfolku.

„Když jsme vyšli z kabiny," řekl starší z bratrů, „byli jsme za chvíli po pás ve vodě. Noc byla tmavá a mlhavá. Cítili jsme, že se loď potápí… Začali jsme hned plavat. Potom jsme se naštěstí zachytili slepičí posady, která se nám octla na dosah

ruky. Asi za tři hodiny nás zanesl proud na atolový útes. Pak jsme doplavali k tomuto výběžku.“

„Tak vy jste strávili na ostrově dvě neděle, že ano?“ zeptal se pan Gibson.

„Ano.“

„A nikoho jste nespatřili?“

„Ne, nikoho.“

„My jsme přesvědčeni,“ prohlásil mladší z nich, „že na tomto ostrově není živá duše nebo že tahle část ostrova je naprosto neobydlena.“

„A vás nenapadlo pustit se do vnitrozemí?“ zeptal se Nat Gibson.

„Ale ano,“ odpověděl starší, „jenže bychom se byli museli prodírat hustými lesy, kde bychom mohli snadno zabloudit a kde bychom možná nenašli žádnou potravu…“

„A pak,“ pokračoval mladší, „kam bychom se byli dostali? Vždyť jste nám řekli, že je tento ostrov neobydlený. Pokládali jsme za bezpečnější zůstat na pobřeží… Věděli jsme, že ve vnitrozemí by nás nemohla spatřit žádná loď, která by se dostala na dohled, a že bychom nemohli být zachráněni tak, jak se nyní stalo…“

„Měli jste pravdu.“

„A jak se jmenuje ta briga?“ otázal se mladší muž.

„Je to anglická briga *James Cook.“*

„A kdo je jejím kapitánem?“

„To jsem já,“ odpověděl pan Gibson.

„Tedy vidíte, kapitáne,“ řekl ten starší a stiskl panu Gibsonovi ruku, „vidíte, že jsme udělali dobře, když jsme zde na vás počkali…“

„Ale jak jste vydrželi v těchto bídných podmínkách?“ zeptal se dále pan Gibson.

„Živili jsme se rostlinami,“ odpověděl starší, „a kořínky, které jsme vyhrabali, dále pupenci některých palem, divokým šťovíkem, mléčím, mořským fenyklem a araukáriovými semeny… Kdybychom byli měli udici nebo si mohli nějakou zhotovit, nebylo by bývalo nesnadné ulovit ryby, kterých je tady dole v moři ažaž…“

„A oheň?“ zeptal se Nat. „Jak se vám podařilo rozdělat oheň?“

„První dny,“ odpověděl mladší, „jsme se museli obejít bez něho. Neměli jsme sirky; vlastně měli jsme je, ale byly vlhké, a proto k nepotřebě… Naštěstí když jsme se jednou šplhali po úbočí hory, narazili jsme na solfatáru, z které šlehaly plameny. Kolem bylo plno síry. A my jsme si mohli uvařit kořínky a byliny…“

„A tak jste žili celých čtrnáct dnů?“ otázal se znovu kapitán.

„Ano, kapitáne. Ale musím se přiznat, že jsme cítili, jak každým dnem slábneme. A proto jsme byli už zoufalí. Až když jsme se včera vraceli od solfatáry, spatřili jsme najednou nějakou loď, která zakotvila na dvě míle od pobřeží…“

„Vítr se utišil,“ pravil pan Gibson, „a protože hrozilo nebezpečí, že nás proud zanese k jihovýchodu, byl jsem nucen zde zakotvit.“

„Už bylo dost pozdě,“ pokračoval starší. „Do večera zbývala jen asi hodina, a my jsme byli ještě na půl míle odtud ve vnitrozemí… Proto jsme běželi, co nám

nohy stačily, k tomuhle výběžku, odkud jsme uviděli člun, jak se vrací k lodi. Mával jsem rukama a volal o pomoc…“

„Byl jsem právě v tom člunu,“ řekl Nat Gibson. „Zdálo se mi, že na téhle skále vidím nějakého člověka, ale jen jednoho, právě v okamžiku, kdy se začínalo stmívat…“

„To jsem byl já,“ prohlásil starší. „Předhonil jsem bratra… K svému velkému zklamání jsem viděl, jak se člun vzdaluje a že jeho posádka mě neviděla… Mysleli jsme, že je všechno ztraceno… Přitom jsem cítil, jak se zdvihá mírný vánek… Neodpluje briga v noci?… Nebude už druhý den zase na širém moři?…“

„Chudáci!“ zašeptal pan Gibson.

„Pobřeží bylo přikryto stínem, kapitáne… Z lodi už nebylo vidět vůbec nic… Hodiny plynuly… Tu nás napadlo, že bychom mohli zapálit na výběžku oheň… Nanesli jsme tam hromadu trávy a dříví a hodili do toho žhavé uhlíky z ohně, který jsme tady stále udržovali… Brzy se oheň rozhořel… Kdyby byla vaše loď na stejném místě, musela hlídka ten oheň uvidět… To byla radost, když jsme k desáté hodině zaslechli tři rány z ručnice!… A kromě toho na lodi zazářila svítilna… Viděli nás!… Teď už jsme si byli jisti, že loď počká ještě jeden den a že budeme za svítání zachráněni… Už bylo načase, kapitáne… Ano, už bylo načase… A jako při vašem příchodu, opakuji a říkám vám znova: Díky, tisíceré díky!“

Trosečníci už byli zřejmě na konci svých sil: nedostatečná strava, vyčerpání, chatrné oblečení, které se už rozpadalo… Všichni tedy chápali, že by už rádi byli na palubě lodi…

„Nasedněte, prosím,“ vybídl je pan Gibson. „Potřebujete se najíst a obléci. Pak uvidíme, co budeme moci pro vás ještě udělat…“

Jakmile pan Gibson, jeho syn a oba bratři usedli na zádi člunu, zdvihli kotvu a člun projel úžinou.

Podle způsobu, jak se oba trosečníci vyjadřovali, usoudil pan Gibson, že to nejsou obyčejní námořníci. Ale chtěl se o nich blíže informovat až v přítomnosti pana Hawkinse.

Také Vin Mod si uvědomil, a to ke své velké zlosti, že to nejsou jen tak ledajací námořníci, kteří se propůjčí ke všemu jako Len Cannon a jeho společníci, ani žádní dobrodruzi, které možno často potkat v těchto končinách Tichého oceánu. Oba bratři nepatřili zřejmě k posádce potopeného škuneru. Byli to cestující, kteří jediní vyvázli z té katastrofy.

Člun přistál u lodi. Pan Gibson, jeho syn a trosečníci vystoupili na palubu. Noví příchozí byli hned představeni panu Hawkinsovi, který neskrýval své dojetí, když je viděl tak zubožené. Podal jim ruku a řekl:

„Buďte vítáni, přátelé!“

Oba bratři, silně dojati, se mu chtěli vrhnout k nohám, ale on jim v tom zabránil.

„Ale ne, ne…,“ řekl, „jsme příliš šťastni, že…“

Tomu znamenitému muži se nedostávalo slov, a proto uvítal s radostí, když Nat zvolal:

„Ke stolu! Ať jim dá někdo najíst! Vždyť umírají hlady!“

Oba bratři byli uvedeni do místnosti, kde se podávala jídla. A tak se mohli zase po dvou nedělích nedostatku a útrap dosyta najíst.

Pan Gibson jim dal hned k dispozici jednu z postranních kabin, kde našli dost šatstva vybraného ze zásob pro mužstvo. Když se oblékli, vrátili se na záď a tam v přítomnosti pana Hawkinse, kapitána a jeho syna vyprávěli, co se jim stalo.

Oba bratři pocházeli z holandského města Groningenu. Jmenovali se Karel a Petr Kipovi. Starší Karel byl důstojníkem obchodního loďstva; vykonal už četné plavby jako druhý a později jako první důstojník na obchodních lodích.

Mladší Petr byl společníkem obchodní filiálky v Ambonu na Molukách, která patřila firmě KIP v Groningenu.

Tato firma obchodovala ve velkém i v malém s koloniálním zbožím dováženým z těchto ostrovů, jež patří Holandsku, zvláště s muškátovými ořechy a s hřebíčkem, kterými tato kolonie oplývala. Firma KIP nebyla sice největším obchodním domem v Groningenu, ale její šéf požíval v obchodním světě znamenitou pověst.

Starý Kip, který ovdověl před mnoha lety, zemřel před několika měsíci. Byla to pro obchody všech filiálek firmy těžká rána. Proto bylo nutno udělat opatření, aby nemusely být zlikvidovány za nepříznivých podmínek. Nejprve se měli oba bratři vrátit do Groningenu.

Karlu Kipovi bylo pětatřicet let. Byl to dobrý námořník, který měl naději, že se brzo stane kapitánem. Nebyl sice tak bystrý jako jeho bratr, neměl takový obchodní smysl a schopnosti vést obchodní podnik, ale byl zase rozhodnější a energičtější, tělesně zdatnější a otužilejší. Nejvíce ho mrzelo, že finanční situace jim nedovolovala mít vlastní loď. Karel Kip by byl rád vykonával dlouhé plavby pro firmu svého otce. Nebylo však možné obětovat na to část kapitálu investovaného do obchodu, a tak zůstalo vřelé přání nejstaršího syna nesplněno.

Karel a Petr byli spojeni nejvěrnějším přátelstvím, které nezkalila nikdy ani ta nejmenší neshoda. Pojila je snad ještě víc vzájemná sympatie než pouto krve. Nebyl mezi nimi ani stín, ani mráček žárlivosti nebo rivality. Každý se držel svého oboru. Jeden měl rád dlouhé plavby, vzrušení a nebezpečí na moři, druhý zase práci ve filiálce v Ambonu a styky s účtárnou v Groningenu. Jejich rodina jim plně stačila. Nechtěli založit každý svou vlastní, což by je bylo jistě rozdělilo. Stačilo jim, když byl otec v Holandsku, Karel na moři a Petr na Molukách. Petr, který byl bystrý a měl obchodní nadání, se věnoval úplně obchodu. Jeho holandský společník se snažil filiálku co nejvíce povznést; proto nešetřil ani penězi, ani časem, ani prací, aby zvětšil její úvěr.

V době, kdy starý Kip zemřel, byl Karel prvním důstojníkem holandského trojstěžníku z Rotterdamu, který právě kotvil v ambonském přístavě. Oba bratři byli tou ranou osudu zasaženi velmi bolestně, protože ztratili otce, kterého oba vroucně milovali. Hlavně je bolelo, že u něho nebyli v okamžiku smrti.

Bratři se hned rozhodli, že Petr opustí svého společníka v Ambonu a vrátí se do Groningenu, aby převzal řízení otcovské firmy.

Náhodou byl trojstěžník *Maximus,* na kterém připlul Karel Kip na Moluky, neschopen zpáteční plavby. Byla to už velmi stará loď, silně poškozená při plavbě mezi Holandskem a Sundskými ostrovy, takže nezbývalo než ji vyřadit ze služby. Proto se její kapitán, důstojníci a námořníci měli vrátit do Evropy na náklad firmy, které náležel. Ale to by byli museli čekat v Ambonu strašně dlouho, než by odtud plula nějaká loď přímo do Holandska. Oba bratři však chtěli být co nejdříve doma, a proto se rozhodli, že se nalodí na první loď, která vypluje z Ambonu nebo nějakého blízkého moluckého přístavu do Evropy.

Právě v těch dnech plul do Ambonu trojstěžník *Wilhelmina* z Rotterdamu. Byla to loď o 500 tunách a v přístavu se měla zdržet jen velmi krátkou dobu. Cestou se chtěla zastavit ve Wellingtonu, pak obeplout mys Horn a dostat se do Atlantského oceánu. Kdyby na lodi bylo bývalo volné místo prvního důstojníka, jistě by je byl dostal Karel Kip. Ale mužstvo bylo bohužel kompletní, takže kapitán nepotřeboval žádného námořníka. Protože Karel Kip nechtěl promeškat tuto příležitost, najal si na *Wilhelmině* kajutu jako cestující.

Trojstěžník vyplul z Ambonu dne 23. září. Jeho mužstvo se skládalo z kapitána Roeboka, z prvního důstojníka, ze dvou lodních mistrů a z desíti námořníků. Všichni byli Holanďané.

Plavba mořem Arafurským mezi severním pobřežím Austrálie, jižním pobřežím Nové Guineje a skupinou Sundských ostrovů, které tvoří na západě jakousi hradbu proti vlnám Indického oceánu, byla příznivá. Na východě museli projet Torresovou úžinou kolem mysu York.

Ale při vjezdu do úžiny narazili na nepříznivý vítr, takže se zpozdili o několik dní. Teprve 6. října se jim podařilo vymotat se z četných úskalí a vplout do Korálového moře.

Nyní měla *Wilhelmina* před sebou nesmírný Tichý oceán, jenž se rozkládal až k mysu Horn, kolem kterého měla proplout po krátké zastávce ve Wellingtonu na Novém Zélandě. Plavba bude sice trvat dlouho, ale bratři Kipové neměli na vybranou.

V noci z 19. na 20. října bylo na palubě všechno v pořádku. Na přídi stála hlídka jako obyčejně. Vtom se však stalo to strašné neštěstí, kterému nebylo možno se vyhnout ani při sebevětší opatrnosti.

Na klidném moři se tehdy válela velmi těžká mlha, jak už to v Tichém oceánu za takových atmosférických podmínek bývá.

Na palubě byla rozžata předepsaná světla: zelené na pravém boku, červené na levém. Bohužel je nebylo vidět ani na půl délky, protože mlha byla příliš hustá.

Najednou, aniž bylo slyšet sirénu nebo vidět nějaké výstražné světlo, nastala strašná srážka. Něco narazilo na trojstěžník z levého boku ve výši přístřešku. Při strašném nárazu se ihned skácel hlavní a přední stěžeň.

Když se Karel a Petr Kipovi vyřítili z kabiny, postřehli ohromnou masu, která chrlila kouř a páru a přeřízla *Wilhelminu* vedví jako nůž.

Za půl vteřiny spatřili na stěžni neznámé lodi bílé světlo. Loď, která narazila na

Wilhelminu, byl nějaký parník. To bylo všechno, co zjistili.

Wilhelmina se hned začala potápět. Oba cestující neměli ani čas spatřit, co dělá posádka. Uviděli jen několik námořníků, kteří viseli na lanoví. Bylo nemožné spustit čluny, protože už byly pod vodou. První důstojník a kapitán nemohli vůbec vyjít ze své kabiny.

Oba bratři, polosvlečení, se octli brzy po pás ve vodě. Cítili, jak se *Wilhelmina* pomalu potápí; báli se, že budou pohlceni vírem, který způsobí potápějící se loď.

„Nesmíme se od sebe odloučit," vzkřikl Petr.

„Jen se na mne spolehni," odpověděl Karel.

Oba byli dobrými plavci a začali hned plavat. Ale nevěděli, zda je nablízku nějaký ostrov. Také neměli ponětí, kde vlastně byl trojstěžník, když došlo ke srážce. Věděli jenom, že jsou v Tichém oceánu mezi Austrálií a Novým Zélandem, pod Novou Kaledonií, kterou před osmačtyřiceti hodinami ohlásil kapitán Roebok.

Karel a Petr Kipovi mysleli, že jsou ztraceni. Na moři byla hluboká tma. Žádný hvizd parního stroje nebo sirény ani unikání páry nenasvědčovalo tomu, že by parník zůstal na místě katastrofy… Nikde na dosah žádná troska lodi…

Půl hodiny se drželi na hladině… Starší povzbuzoval mladšího a podpíral ho rukou, když slábl. Ale už se neodvratně blížil okamžik, kdy je opustí síly a kdy je pohltí mořské hlubiny…

Byly asi tři hodiny ráno, když se Karlu Kipovi podařilo zachytit se nějakého předmětu, který plul blízko něho. Byla to slepičí posada z *Wilhelminy.* Hned se na ni zavěsili.

Nastalo svítání. Všude byly žlutavé chomáče mlhy. Ale za chvíli se mlha zvedla a vánek rozčeřil hladinu.

Karel Kip se rozhlédl po moři. Na východě bylo naprosto pusté, na západě spatřil dost vysoký břeh nějakého ostrova.

Toto pobřeží nebylo ani tři míle daleko. Proud a vítr je unášely směrem k němu. Byli si jisti, že se k němu dostanou, nebude-li vlnobití příliš velké.

Ať už to byla pevnina, nebo ostrov, toto pobřeží bylo jejich jedinou spásou. Nad pobřežím, které se táhlo na západ, se vypínala hora, jejíž vrchol zlatily první paprsky vycházejícího slunce.

„Tamhle!… Tamhle!" zvolal Karel Kip.

Tam na moři však by byl člověk marně hledal nějakou plachtu nebo světlo lodi. Po *Wilhelmině* nebylo stopy. Potopila se se vším všudy. A parník, který na ni najel a šťastně přestál katastrofu, byl už mimo dohled.

Karel Kip se trochu vztyčil nad hladinu, ale neviděl nic; ani trosky trupu, ani stěžňů. Na moři plavala jen slepičí posada, které se křečovitě drželi.

Petr, už vyčerpán a omámen, by byl jistě klesl ke dnu, kdyby mu byl bratr nedržel hlavu nad vodou. Karel brázdil moře mocnými rozmachy paží a strkal před sebou slepičí posadu směrem k roztroušeným útesům, na jejichž nepravidelném povrchu se pěnila voda.

Před pobřežím spatřil první korálovou bariéru. Potřebovali dobrou hodinu, než

se k ní dostali. Bylo však nemožné na ni vystoupit, neboť se přes ni přelévaly neustále mohutné vlny. Proto trosečníci rychle propluli úzkou průlinou v útesu. Bylo něco přes sedm hodin ráno, když se jim podařilo vylézt na výběžek, kde je nedávno uviděl člun z anglické brigy.

Na tomto neznámém, neobydleném ostrově žili oba bratři dva týdny ve velké bídě, špatně oblečeni, bez nástrojů a nářadí.

Takový byl příběh, který vypravoval Petr Kip na palubě brigy. Jeho bratr ho mlčky pozoroval a jen přikyvoval.

Nyní už bylo jasné, proč *Wilhelmina* nikdy nemůže doplout do Wellingtonu a proč se francouzský parník *Assomption* nikdy nesetkal s jejími troskami. Holandský trojstěžník ležel na dně mořských hlubin; mohlo se však stát, že mořské proudy zanesou nějakou tu trosku dále na sever.

Dojem, který vzbudilo vypravování trosečníků, byl příznivý. Nikdo samozřejmě nepochyboval, že tomu tak vskutku bylo. Trosečníci mluvili velmi dobře anglicky, což svědčilo o jejich slušném vzdělání a vychování.

Proto se také pan Hawkins netajil s tím, že na něho udělali nejlepší dojem.

„Přátelé," prohlásil, „nyní jste na palubě naší lodi a na ní také zůstanete."

„Děkujeme vám, pane," odpověděl Petr Kip.

„Ale nemůžeme vás dopravit do Evropy," dodal rejdař.

„Na tom nezáleží," řekl Karel Kip. „Stačí, když jsme se dostali z Norfolku, kde jsme byli beze všech prostředků. Víc ani nechceme."

„Ať se vylodíme kdekoli, budeme mít možnost vrátit se domů," dodal Petr Kip.

„Pomohu vám v tom," prohlásil pan Gibson.

„A kam vlastně pluje *James Cook*?" zeptal se Karel Kip.

„Do Praslinu na Novém Irsku," odvětil kapitán.

„A zdrží se tam?"

„Asi tři týdny."

„A potom se vrátí na Nový Zéland?"

„Ne, pojede do Tasmánie do Hobartu, kde je jeho mateřský přístav."

„Pak se budeme moci nalodit na nějakou loď v Hobartu, v Dunedinu, v Aucklandu nebo ve Wellingtonu, není-liž pravda, kapitáne?" otázal se Karel Kip.

„Samozřejmě," prohlásil pan Hawkins. „Jestliže pak nastoupíte na parník, který pojede do Evropy Suezským průplavem, budete tam daleko rychleji…"

„To by bylo výborné!" zvolal Karel Kip.

„V každém případě, pane Hawkinsi a pane kapitáne," řekl Petr Kip, „když jste tak laskavi a vezmete nás jako cestující…"

„Jako cestující ne, ale jako hosty," přerušil ho pan Hawkins. „Jsme šťastni, že vám můžeme nabídnout pohostinství na naší lodi…"

A znova si všichni stiskli ruce. Pak odešli oba bratři do kabiny, aby si trochu odpočinuli, protože byli po probdělé noci velmi unaveni.

Mezitím se zdvihl vánek, který rozptýlil mlhu. Dokonce začal sílit. Moře na jihovýchodě od ostrova nabývalo ponenáhlu zelenavé barvy.

Bylo nutno větru hned využít. Proto dal pan Gibson rozkaz k vyplutí. Plachty, které zůstaly na ráhnech, byly napjaty. Rumpálem vytáhli kotvu a loď se pustila pod všemi plachtami severozápadním směrem.

Za dvě hodiny jim zmizel z očí vrcholek ostrova Norfolku a *James Cook* si to zamířil k severovýchodu směrem k Nové Kaledonii, která ležela na hranici Korálového moře.

VIII

KORÁLOVÉ MOŘE

Ostrov Norfolk dělí od Nové Kaledonie asi 1400 mil. Až urazí *James Cook* 500 mil, spatří tuto francouzskou kolonii, ke které se pojí na východě několik ostrovů zvaných Loyauté. Kdyby měla loď příznivý vítr, stačila by urazit první část své cesty za pět dní, kdežto na druhou by jich potřebovala aspoň deset.

Život na palubě brigy byl zase pravidelný, plavba celkem jednotvárná. Námořníci a cestující se proto zajímali o každou drobnou příhodu na moři: o loď, která plula kolem, o hejno ptáků létajících kolem ráhnoví, o stádo kytovců, kteří si hráli v brázdě lodi…

Nejčastěji rozmlouvali bratři Kipové na zádi s panem Hawkinsem, ke kterému se rád přidal pan Gibson a jeho syn. Bratři nemohli skrýt své obavy o finanční situaci otcovského obchodního domu. Prohlásili, že bude nevyhnutelné, aby se Petr Kip ujal co nejdříve řízení firmy, která byla ve velkém nebezpečí. Když mluvili s rejdařem, netajili se mu se svými obavami v této věci.

Pan Hawkins nešetřil slovy, aby je povzbudil… Najdou vhodný úvěr… Likvidace firmy, jestli k ní vůbec dojde, bude jistě provedena za příznivějších podmínek, než se domnívají…

Už jsme se zmínili, jaký dojem udělali Petr a Karel Kipovi na Vina Moda. Bylo úplně jasné, že nemůže spoléhat na jejich pomoc při provádění svých úmyslů. Trosečníci nebyli žádní nesvědomití dobrodruzi. A protože nenáleželi k obyčejným námořníkům, znemožňovala jejich přítomnost na palubě každý pokus o vzpouru.

A tak si můžeme snadno představit, jak mluvili Flig Balt, Vin Mod a Len Cannon při první příležitosti, která se jim naskytla.

Lodní mistr byl pevně přesvědčen, že v případě vzpoury se bratři Kipové postaví rozhodně po bok rejdaři a kapitánovi.

Ale Len Cannon, který rád soudil jiné podle sebe, byl jiného názoru.

„Cožpak víme, kdo ti Holanďané jsou? Viděli jste jejich papíry? Ne… A proč máme věřit tomu, co říkají?… Protože ztratili při ztroskotání všechno, co měli, mohli by jen získat, kdyby šli s námi… Znal jsem moc takových, kteří se tvářili poctivě, ale najednou nedělali žádné okolky, když šlo o to, něco provést…“

„Ty je teda proklepeš?“ zeptal se ho Flig Balt a pokrčil rameny.

„Já, nikdy!“ odpověděl Len Cannon. „Obyčejní námořníci nemají vhodnou příležitost vejít do styku s cestujícími… A ti naši nevítaní hosté jsou cestující…“

„Len má pravdu,“ prohlásil Vin Mod. „Ani já, ani on se nemůžeme do toho pustit…“

„Tak snad já, ne?“ zeptal se lodní mistr.

„Ne… ani vy, Fligu Balte.“

„A kdo tedy?“

„Nový kapitán naší lodi…“

„Jakže… Nový kapitán?“ zeptal se lodní mistr.

„Co tím myslíš, Mode?“ otázal se Len Cannon.

„Myslím,“ odpověděl Vin Mod, „že člověk musí být aspoň kapitánem, aby se mohl pustit do hovoru s těmi pány Kipy… Bylo by tedy zapotřebí…“

„Copak?“ zvolal netrpělivě Flig Balt, kterého rozčilily nejasné narážky.

„Bylo by nutné,“ opakoval pomalu Vin Mod. „Ano… Stále se vracím ke své myšlence… Pan Gibson spadne do moře… za noci… nešťastnou náhodou… Kdo bude potom velet lodi? Samozřejmě že mistr Balt… Rejdař a ten hoch se v tom nevyznají… A pak loď už nepojede do Praslinu… A zvláště ne do Hobartu… Konečně kdo ví, kam…“

Více už neřekl. Ale protože se nechtěl za žádnou cenu zříci svého plánu, po chvíli ještě dodal:

„Skutečně, to je ale namouduši strašná smůla… Nejprve ta strážní loď, která zůstala těsně u nás… Pak se pan Hawkins a Nat Gibson nalodí ve Wellingtonu!… A do třetice ti dva Holanďané, co se uvelebili na naší lodi… O čtyři více! Zrovna tolik, kolik jsme naverbovali v Dunedinu v krčmě U tří strak!… To je ohromné… Teď je nás šest proti osmi… Ale přeju jim všem, aby jednou viseli!“

Flig Balt vždycky raději poslouchal, než mluvil. Nebylo pochyby, že ho teď za takových okolností nelákalo, aby se zmocnil velení na lodi. Bylo rozhodně lepší zbavit se nějak pana Gibsona než se pustit do boje proti cestujícím a polovině posádky.

Ale Len Cannon ho ujišťoval, že šest odhodlaných mužů je s to zdolat osm mužů, když nebudou nic tušit. Nejprve stačí zbavit se dvou nepřátel… a pak už je boj vyrovnaný… Skončil takto:

„Příští noc se o to musíme pokusit! Jakmile mistr Balt řekne ano, upozorním na to ostatní… A zítra už *James Cook* vypluje na širé moře…“

„Tak co vy na to, mistře Balte?“ zeptal se Vin Mod.

Lodní mistr stále neodpovídal.

„No tak… Platí?“ znova naléhal Len Cannon.

Vtom zavolal Fliga Balta pan Gibson, který byl na zádi. Lodní mistr tam rychle odešel.

„Tak on nechce?“ zeptal se Len Cannon Vina Moda.

„Ale bude chtít,“ odpověděl Vin Mod. „Když ne příští noc, tak někdy později, až se naskytne příležitost…“

„A jestli se vůbec nenaskytne?“

„Pak se to musí stát,“ prohlásil Len Cannon, „dříve než dorazíme na Nové Irsko… Moji kamarádi a já jsme se nedali naverbovat na loď, abychom sloužili pod kapitánem Gibsonem… A upozorňuju tě, Mode, že jestli se to nestane, upláchneme v Praslinu…“

„Platí, Lene…“

„Platí, Mode… My brigu do Hobartu nedovedem… Tam bychom třeli jen bídu!“

Vin Mod byl zvlášť znepokojen nerozhodností Fliga Balta. Věděl, že je Flig Balt spíše opatrný a zchytralý než odvážný. Proto byl vždycky toho názoru, že je třeba donutit ho, aby se zavázal vše udělat ten nebo onen den, a pak už nemohl couvnout. Ale chtěl, aby výsledek byl naprosto zaručen. Stále a stále se vracel k myšlence, že velení nad lodí musí převzít lodní mistr. Kromě toho si umínil, že bude trochu krotit Lena Cannona, jehož netrpělivost by mohla ohrozit celý podnik.

Plavba pokračovala za výborných podmínek. Vál příznivý vítr, který ve dne sílil a večer slábl. Noci byly po denním vedru krásné a svěží; horka přibývalo, čím více se blížili k obratníku Kozoroha. Proto pan Hawkins, pan Gibson, jeho syn a bratři Kipové sedávali dlouho do noci na palubě a přitom hovořili a kouřili. Někdy tam dokonce zůstali až do rána. Také většina námořníků a ti, kteří neměli službu na palubě, byli raději na čerstvém vzduchu než v kajutě. Za těchto podmínek bylo zcela nemožné přepadnout Hobbese, Burnese a Wickleyho, protože by se hned začali bránit.

Obratníku Kozoroha dosáhl *James Cook* odpoledne dne 7. listopadu. Za chvíli se vynořil z moře Borovicový ostrov a výšiny Nové Kaledonie.

Tento velký ostrov se táhne od jihovýchodu k severozápadu, je více než dvě stě mil dlouhý a dvacet pět až třicet mil široký.

Jak známo, patří Nová Kaledonie Francii. Je na ní trestanecká kolonie, kde si odpykávají trest hlavně obyčejní zločinci. Přestože je velmi nesnadné odtud uprchnout, některým se to už podařilo. Aby se však takový útěk zdařil, musí trestanci pomoci nějaká loď, pro ten účel najatá. Pokud snad uprchlíci nemohou použít člunu a musí doplavat až k lodi, jsou vždycky ohrožováni ohromnými žraloky, kterými se to v těchto vodách jen hemží.

Ostatně je téměř nemožné přistát někde jinde než v přístavě Nouméa, protože ostrov je obklopen korálovými útesy, o které se tříští zuřivé vlnobití.

Z těchto důvodů se *James Cook,* směřující k severu, držel v určité vzdálenosti od pobřeží. Na dvě až tři míle bylo vidět celý ostrov a jeho pobřežní pahorky terasovitě rozložené, holé a suché; na první pohled by si každý řekl, že tam půda musí být neúrodná. Roku 1774 se tím nechal také oklamat anglický kapitán Cook, když jej objevil. Později, roku 1792 a 1793, doplnil jeho hydrografické údaje francouzský admirál d’Entrecasteaux.

Ale skutečnost je jiná. Obyvatelstvo Nové Kaledonie (asi 60 000 lidí) nachází hojnou obživu v zemských plodinách; rostou tam bataty, chlebovníky, fíkovníky, zázvorovníky a mnoho jiných.

Na ostrově jsou také hluboké lesy, v nichž rostou gigantické stromy.

Pan Hawkins, Nat Gibson a oba bratři spatřili na pozadí pobřeží vysoký horský hřeben, který tvoří jakousi páteř ostrova a je zbrázděn četnými bystřinami. Jeho vrcholky přesahují vesměs 1500 metrů. Když nadešla noc, bylo vidět na pobřeží ohně Kanaků, kteří tábořili v zátokách. Ale během noci ohně pomalu uhasly.

Také Flig Balt, Len Cannon a jeho společníci pozorovali tento ostrov, ale s poněkud jinou náladou než ostatní. Uvědomili si totiž, že na ostrově pobývá několik set zločinců, z nichž aspoň půl tuctu by rádi viděli na lodi…

„Je tam hromada statečných lidí," podotkl Vin Mod, „kteří touží zmocnit se nějaké dobré lodi, aby se mohli potloukat po Tichém oceánu… Kdyby jen někoho napadlo utéct tuhle noc… Kdyby jejich člun přistál u brigy… A oni se vrhli na palubu bez dovolení pana Hawkinse a kapitána… My bychom se s nimi už rychle dorozuměli…"

„To určitě…," odpověděl Len Cannon. „Ale to se bohužel nikdy nestane…"

Druhý den, 8. listopadu, pluli podél severního cípu Nové Kaledonie; odpoledne nechali stranou poslední její útesy, které se táhnou k severu na stovky mílí daleko… Pak briga zamířila pod všemi plachtami přes Korálové moře.

Kdyby měl *James Cook* příznivý vítr, mohl by urazit vzdálenost devíti set mil, která dělí Novou Kaledonii od Nového Irska, za deset dní.

Korálové moře je, jak prohlašují mořeplavci, jedno z nejnebezpečnějších moří na světě. Na rozloze asi dvou stupňů šířky se ježí nad hladinou i pod ní tisíce korálových útesů. Vedle toho jsou tam dosud neprobádané mořské proudy. Už mnoho lodí se v tomto moři potopilo se vším všudy. V noci na 10. června 1770 by tam byl málem ztroskotal i slavný Cook, ačkoli měl příznivý vítr a jasně svítil měsíc.

Dalo se očekávat, že pan Gibson bude velmi opatrný, aby nějaký korálový hrot neprorazil trup jeho lodi, jak se to stalo anglickému mořeplavci, který byl nucen díru v kýlu ucpat plachtou. Posádka musela být proto ve dne v noci velmi bdělá a loď se musela úzkostlivě vyhýbat útesům. V té době bylo přece jen možno se trochu spolehnout na námořní mapy, které už byly poněkud přesnější dík četným hydrografickým výzkumům. Kromě toho nebyl pan Gibson v těchto končinách poprvé a dobře znal všechna nebezpečí Korálového moře.

Také Karel Kip tudy několikrát jel na svých cestách do Tichého oceánu: buď plul Torresovou úžinou, nebo zpět přes Arafurské moře.

Počasí bylo plavbě celkem příznivé. *James Cook* plul rychle, hnán stálým tichomořským pasátem, takže se posádka nemusela příliš namáhat.

V těchto končinách se obyčejně potká velmi málo lodí. Cesta z Filipín, z Moluk, ze Sundských ostrovů a z Indočíny do Evropy se podstatně zkrátila, protože lze plout přes Indický oceán a pak Suezským průplavem a Středozemním mořem. Jestliže lodi neplují do západoamerických přístavů, vyhýbají se ponejvíce Korálovému moři. Spíše se tu a tam potkají plachetnice, které raději plují kolem mysu Horn než kolem mysu Dobré naděje, nebo plachetnice, které provozují pobřežní plavbu mezi Austrálií, Novým Zélandem a ostrovy ležícími na sever od něho. Ale i tato setkání jsou řídká. Proto také je plavba těmito končinami jednotvárná, a to nejen pro mužstvo, ale i pro cestující.

Odpoledne dne 9. listopadu zavolal Nat Gibson, který se nakláněl na přídi přes zábradlí, kapitána a ukázal na černou hmotu na dvě míle od levého boku.

„Otče, není to snad nějaké úskalí?“ zeptal se.

„To nemyslím,“ odpověděl kapitán. „Provedl jsem pozorování v poledne a jsem si jist svou polohou…“

„Na mapě není zakresleno žádné úskalí?“

„Ne, Nate.“

„Ale přece je tam něco…“

Když si kapitán prohlédl dalekohledem tu černou hmotu, řekl:

„Nedovedu to dobře rozeznat…“

Ihned přišli také pan Hawkins a bratři Kipové. Dívali se pozorně na tu masu nepravidelného tvaru, která vypadala jako korálový útes.

„Ne, ne,“ prohlásil Karel Kip, když se na to podíval dalekohledem, „to není útes…“

„Zdá se, že to plave na povrchu…,“ dodal pan Hawkins.

A skutečně, ta neznámá věc nebyla nehybná, houpala se na vlnách.

„A kromě toho,“ prohlásil Karel Kip, „nevidím, že by na okraji byla nějaká pěna příbojových vln…“

„Člověk by docela řekl, že je to unášeno proudem,“ podotkl Nat.

Kapitán zavolal na Hobbese, který byl právě u kormidla:

„Lehce tím otoč, abychom se dostali trochu blíže…“

„Ano, kapitáne,“ odpověděl námořník a pootočil kormidlo.

Za deset minut byl *James Cook* tak blízko, že mohl Karel Kip prohlásit:

„To je lodní vrak…“

„Ano, troska lodi…,“ přisvědčil pan Gibson.

A brzy už nemohlo být žádných pochyb: byl to trup ztroskotané lodi.

„Že by to byl vrak *Wilhelminy*?“ zeptal se pan Hawkins.

Celkem to nebylo nemožné. Dvacet dní po srážce mohly být trosky holandského trojstěžníku zaneseny proudem až sem.

„Kapitáne,“ požádal Petr Kip, „dovolte, abychom se na ten vrak podívali. Jestliže jsou to trosky *Wilhelminy,* možná že tam něco najdeme…“

„A kdoví,“ dodal pan Hawkins, „jestli tam nejsou trosečníci, které by bylo možno zachránit… Je už nejvyšší čas.“

Nebylo třeba naléhat. Pan Gibson dal rozkaz pustit se po větru a zakotvit na dvě až tři délky od vraku.

James Cook svinul plachty a plul několik minut.

Tu začal Karel Kip křičet:

„Ano, ano… Je to *Wilhelmina*... Jsou to trosky její zádi a paluby…“

Flig Balt a Vin Mod, kteří stáli u sebe, si šeptali:

„To by tak ještě scházelo… Vzít na palubu dalšího nebo další dva lidi…“

Lodní mistr jen pokrčil rameny. Je málo pravděpodobné, že by ve vraku byli nějací trosečníci.

Skutečně nebylo vidět nikoho. A kdyby tam někdo byl, jistě by se byl už ukázal, pokud tam neleží polomrtvý, a dal by nějaké znamení…

„Člun na moře!“ zavelel pan Gibson a obrátil se na Fliga Balta.

Hned spustili člun. K veslům zasedli tři námořníci: Vin Mod, Wickley a Hobbes. Do člunu nastoupil také Nat s oběma bratry. Karel Kip zaujal místo u kormidla.

Byla to vskutku záď *Wilhelminy,* jejíž téměř celá horní paluba zůstala po srážce na hladině. Příď chyběla. Patrně se potopila pod tíhou nákladu nebo byla odnesena proudy jinam. Plavčík Jim, který vystoupil na hlavní stěžeň, hlásil, že nevidí na povrchu moře žádné jiné trosky.

Na nepoškozeném štítě na zádi bylo možno ještě číst tato dvě jména:

WILHELMINA ROTTERDAM

Člun přistál u vraku. Horní paluba, silně nakloněná k levému boku, plavala nad částí podpalubí, kde byla kuchyně, která však už byla úplně ve vodě. Ze zadního stěžně zůstal jen úlomek dvě až tři stopy dlouhý, z něhož visely konce lan. Jinak nikde žádné ráhno: všechno bylo zničeno při srážce.

Ale bylo by snadné vniknout pod horní palubu. Dveře do podpalubí byly vyraženy. Zvnitřku ji omývaly vzdouvající se vlny.

Bylo nutno vstoupit na vrak a prohlédnout kajuty, mezi nimi také kajutu obou bratrů.

Kabiny kapitána a prvního důstojníka, které byly vpředu na horní palubě, byly zcela zničeny.

Karel Kip přistál se člunem u vraku a Vin Mod jej přivázal lanem k tyči zábradlí na pravém boku.

Moře, které bylo právě dost klidné, nezaplavilo kajuty, ale jen palubu. Někdy se vrak zakymácel, takže bylo vidět podpalubí: bylo zcela prázdné.

Karel a Petr Kipovi, Nat Gibson a Vin Mod vystoupili ze člunu, který hlídali námořníci, a vlezli do kajut.

Nejprve museli zjistit, zda tam nezůstal ještě někdo z posádky nešťastné lodi. Ale ve vraku nebyl nikdo: ani živý, ani mrtvý. Podařilo se kapitánovi a prvnímu důstojníkovi dostat se z kabin? To se asi nikdy nezjistí, i když není vyloučeno, že se mohla příď lodi s částí posádky udržet na vodě. Bylo však spíše pravděpodobné, že tenhle vrak je to jediné, co zbylo z *Wilhelminy.*

Nyní bylo teprve jasně vidět, jak prudký byl náraz parníku, který za mlhy projel jako nůž trupem trojstěžníku. Přitom sám patrně neutrpěl žádnou velkou škodu, takže mohl pokračovat v cestě. Ale snad mohl potom zastavit, spustit na moře čluny a pokusit se zachránit několik trosečníků…

Oba bratři, Nat a Vin Mod vstoupili do kajut; přitom jim voda sahala až do polovice lýtek.

Ve své kabině našli Petr a Karel Kipovi své věci, ovšem poškozené: obleky, prádlo, toaletní potřeby a dva páry bot. Ve vrchních zásuvkách bylo ještě ložní prádlo. Vyndali je a snesli do člunu.

Bylo by bývalo velmi užitečné, kdyby se jim bylo podařilo najít své papíry, zvláště ty, které se týkaly jejich filiálky v Ambonu a firmy v Groningenu. Kdyby se nenašly, mohlo by to samozřejmě ztížit projednávání pozůstalosti. Ale nebylo po nich ani stopy: všechno zničila voda. Stejně tomu bylo s částkou tisíce piastrů, které

Člun přistál u vraku

patřily Petru Kipovi. Zmizely, protože skříňka, kde je měl uloženy, byla roztříštěna při srážce.

„Vůbec nic… Nic…," řekl Petr Kip.

Zatímco si všichni prohlíželi kajuty, neustával Vin Mod, hnán touhou po kořisti, čenichat po všech koutech. Přitom také vstoupil do kabiny obou bratrů, aniž ho kdo

přitom zpozoroval. Otevřel jednu zásuvku a našel tam něco, co uniklo pozornosti Karla a Petra Kipových.

Byla to malajská dýka zvaná kris, jež měla zuby jako pila. Vin Mod ji zahlédl v mezeře mezi dvěma prkny. Tato zbraň se najde dost často u domorodců žijících v Tichém oceáně; nebyla zvlášť cenná a hodila se jen do sbírky nějakého milovníka zbraní.

Měl Vin Mod nějaký zlý úmysl, když se zmocnil této dýky?… V každém případě vzal dýku a strčil ji pod halenu tak, aby to nebylo vidět. Chtěl si ji schovat do svého pytle, až se vrátí na loď.

Na palubě vraku už nebylo naprosto nic, co by se dalo odnést. Šatstvo, osobní i ložní prádlo, všechno bylo sneseno do člunu. Hrozilo také nebezpečí, že se vrak brzo rozpadne. Podlaha kajuty, rozhlodaná mořskou vodou, užuž se bořila pod nohama.

Loď, která stála blízko vraku, začínal pomalu unášet proud. Zdvihl se vítr a vlnobití zesílilo. Proto bylo nutno se rychle vrátit na palubu. Několikrát zazněla hlásná trouba lodního mistra, která vyzývala člun k návratu.

„Nařizují nám, abychom se vrátili," řekl Nat Gibson. „Když už jsme odnesli všechno, co se dalo odnést, tedy…"

„Tak pojďme!" řekl Karel Kip. „Ubohá *Wilhelmina!"* mumlal pro sebe Petr Kip.

Oba bratři se nesnažili skrýt dojetí, které se jich zmocňovalo. Jestliže ještě před chvílí doufali, že najdou aspoň část toho, co měli, nyní už pozbyli veškerou naději.

Námořníci odvázali člun. Nat Gibson usedl ke kormidlu, kdežto Karel a Petr Kipovi se ještě dlouho dívali za vrakem holandského škuneru.

Jakmile byl člun vytažen na palubu, *James Cook* rozvinul všechny plachty a vyplul za příznivého větru severozápadním směrem. Po pět dní se neudálo nic zvláštního. Ráno dne 14. listopadu oznámila hlídka, že v dohledu jsou výšiny Nové Guineje.

IX

MEZI LOUISIADAMI

Následujícího dne, 15. listopadu, urazil *James Cook,* který plul severozápadním směrem, jen třicet mil. Kvečeru vítr úplně ustal. Cestující a posádka strávili klidnou a teplou noc na palubě. V dusném vzduchu v kabinách bylo totiž nemožné spát.

Kromě toho plul *James Cook* v nebezpečných končinách, takže bylo zapotřebí zachovávat opatrnost.

Pan Gibson si dal na přídi paluby postavit stan; byl upevněn tyčemi k zábradlí. V tomto stanu se jedlo daleko příjemněji než v kabině.

Ráno u snídaně se mluvilo o ostrovech zvaných Louisiady, mezi kterými měl *James Cook* proplout, což bylo velmi nebezpečné. Měření ukázalo, že briga je na 450 mil od Nového Irska. Za čtyři dni by mohla zakotvit v Praslinu, kdyby ji ovšem nezdrželo bezvětří, které často nastane za tohoto teplého období mezi obratníkem Kozoroha a rovníkem.

„Už jste někdy plul mezi Louisiadami?“ zeptal se Petr Kip kapitána.

„Ano, už několikrát… Když jsem jel pro zboží do Nového Irska,“ odpověděl pan Gibson.

„Zde je plavba velmi nesnadná, že ano?“ dodal Petr Kip.

„Vskutku, velmi nesnadná, pane Kipe. Vy jste nikdy nebyl v této části Tichého oceánu?“

„Ne, pane Gibsone. Nepřekročil jsem nikdy hranice Nové Guineje.“

„Zde v těchto končinách,“ pokračoval pan Gibson, „si každý kapitán musí dát dobrý pozor, aby nebyl vržen se svou lodí na nějaký korálový útes. Jen si představte, že některé z těch útesů jsou dlouhé až dvě stě mil a široké sto mil… Když se tu člověk nevyzná, lehko ztratí svou loď…“

„Zastavil jste už na některém z největších ostrovů?“ pokračoval Petr Kip.

„Ještě ne,“ odpověděl pan Gibson. „Ostatně jakýpak obchod můžete s těmito ostrovy dělat? Ledaže byste chtěl naložit do podpalubí samé kokosové ořechy; na těchto ostrovech rostou totiž nejkrásnější kokosové palmy na světě… Ale domorodci jsou tam velmi divocí a ukrutní… Snad jsou to dosud lidožrouti…“

„Ano,“ přisvědčil pan Hawkins. „Proto také loď, která by si nedala dost dobrý pozor, by mohla být od těchto domorodců přepadena…“

„To snad dělají nejen domorodci z Louisiad, ale také z Nové Guineje,“ prohlásil Karel Kip. „Myslím, že Papuánci jsou stejně krutí.“

„Všichni tihle divoši jsou stejní,“ prohlásil kapitán. „Lstiví a krvežízniví… Tyto ostrovy byly objeveny před více než třemi sty lety Portugalcem Serranem. Po něm je navštívil Holanďan Shouten roku 1610 a roku 1770 Angličan James Cook, který zde byl přivítán oštěpy… Francouz Dumont d’Urville, který sem připlul roku 1827

na *Astrolabé,* byl nucen odpovědět na nepřátelské projevy Polynésanů ranami z pušek… Od těch dob neučinila civilizace u těchto domorodců naprosto žádný pokrok…“

„A právě tak je tomu v celé části Tichého oceánu mezi Novou Guinejí a Šalomounovými ostrovy,“ dodal Nat Gibson. „Jen si vzpomeňte na cesty Francouze Cartereta, Angličana Huntera a Američana Monrela, který zde bezmála zahynul se svou lodí *Austrálií!* Však se také jeden z těch ostrovů nenazývá nadarmo ostrovem Krveprolití.“

„Na mou věru, vy Holanďané máte přece civilizovat ty domorodce,“ podotkl pan Hawkins. „Vaše vlajka vlaje nad sousedními ostrovy, zvlášť nad Molukami; vaší zásluhou přece je, že zde mohou plout i obchodní lodi…“

„Stará se o to náš guvernér, který sídlí v Batávii,“ řekl Karel Kip. „Každý rok posílá nějakou válečnou loď do tritonské zátoky na severním pobřeží Nové Guineje, kde jsme založili osadu…“

„A snažíme se zakládat stále nové,“ dodal Petr Kip. „Je to v našem zájmu, zvláště od té doby, co se Německo zmocnilo severního souostroví…“

„A měly by vám v tom pomáhat všechny námořní mocnosti,“ připomněl Nat Gibson. „Cožpak nemají také nějakou tu osadu v této části Tichého oceánu? Podívejte se na jména, která najdete na mapě: Nová Kaledonie, Nový Zéland, Nové Hebridy, Nový Hannover, Nová Británie, Nové Irsko. A přitom nemluvím ani o Austrálii, která se původně jmenovala Nové Holandsko a patří celá Anglii.“

Tato poznámka byla zcela oprávněná. Nad těmito koloniemi vlají vlajky všech barev; jejich civilizace by měla dělat věru lepší pokroky.

A přitom nesmíme zapomenout, že tyto končiny nejsou dosud zcela bezpečné. Zvlášť mezi ostrovy Šalomounovými, Hebridami, Novou Guinejí a severními ostrovy je plavba stále ještě nebezpečná.

Čtenář se proto nebude divit, že *James Cook,* který tudy už častěji plul, byl vyzbrojen malým bronzovým dělem, jež mohlo vrhat patnáctiliberní dělové koule na vzdálenost šesti set metrů, a že v přístřešku byl stojan a na něm asi půl tuctu ručnic a pistolí. A tak kdyby se k lodi přiblížila nějaká podezřelá piroga, mohl by ji kapitán snadno udržet v uctivé vzdálenosti.

James Cook se nemínil zastavit v hlavních přístavech Nové Guineje. Chtěl jen obeplout Rodneyho mys na nejvýchodnějším cípu ostrova a pak zamířit na širé moře, aby se tak vyhnul četným útesům, kterých bylo v jeho blízkosti dost.

To se také stalo dne 15. listopadu.

Potom pronikl *James Cook,* maje napjatou jen část plachet, do moře plného úskalí, které se rozkládalo mezi ostrovy Šalomounovými a dlouhým výběžkem Nové Guineje směřujícím k jihovýchodu.

Nikde nebylo vidět ani loď, ani pirogu s domorodci.

V noci byli na palubě všichni velmi bdělí. Horní plachty byly svinuty, ačkoli vál mírný vítr.

Za Rodneyho mysem bylo vidět na pobřeží mnoho ohňů, na protější straně

Nové Guineje a na ostrově Entrecasteaux, který je oddělen od mysu úžinou širokou několik mil. Tma byla hluboká, obloha zatažená. Na nebi nezářila jediná hvězda. Hodinu po západu slunce zmizel srpek měsíce za mraky na obzoru.

Mezi jedenáctou hodinou a půlnocí se zdálo hlídce, že spatřila v blízkosti lodi několik pirog; ale nemohla to tvrdit určitě. V každém případě nebylo třeba učinit přípravy k obraně lodi. Noc uplynula bez příhod.

Za svítání se zdvihl vítr, ale pak náhle ustal. Moře bylo jako olej. Protože se k desáté hodině rozptýlily mraky, bylo možno očekávat, že bude parno. Vždyť tyto končiny leží jen deset stupňů od rovníku a měsíc listopad odpovídá zhruba měsíci květnu na severní polokouli.

Krátce před polednem hlásila hlídka, že se od ostrova Entrecasteaux, který *James Cook* zanechal vlevo, blíží k lodi piroga. Obeplula patrně jižní pobřeží ostrova a plula směrem k brize, jež v tom bezvětří stála na místě.

Jakmile Karel Kip zpozoroval pirogu, řekl panu Hawkinsovi:

„Nemýlím-li se, má ta loďka v úmyslu přirazit k naší lodi."

„Mám také takový dojem," odpověděl loďař.

Pan Gibson, jeho syn a Petr Kip vyšli z kabiny a zamířili na příď.

Piroga, která byla celá ze stromové kůry a neměla vahadlo, nebyla velká. Plula pomalu, poháněna pádlem, a proplétala se úskalími na jihovýchodě od ostrova Entrecasteaux.

Jakmile se na ni pan Gibson podíval dalekohledem, prohlásil:

„Jsou na ní dva muži."

„Dva muži?" opakoval po něm pan Hawkins. „Jestliže chtějí vystoupit na palubu, myslím, že není překážek, pro které bychom jim to nedovolili."

„Mě by docela zajímalo," podotkl Nat Gibson, „podívat se na ty Papuánce zblízka."

„Nechme je tedy, ať se přiblíží," navrhl kapitán. „Za deset minut bude piroga u lodi a pak se dozvíme, co od nás chtějí…"

„Asi obchodovat…," řekl pan Hawkins.

„A nablízku není žádná jiná loďka?" zeptal se Petr Kip.

„Prozatím ne," odvětil pan Gibson, který pozoroval moře před nimi.

Piroga se pomalu blížila k lodi. Byla poháněna dvojitými pádly, jejichž lopatky se zvedaly a klesaly s mechanickou pravidelností.

Když už byla na padesát stop od lodi, jeden z domorodců se v ní zvedl a zvolal:

„Ebura!… Ebura!"

Kapitán, který byl nakloněn přes zábradlí, se obrátil ke svým přátelům a řekl:

„To slovo znamená v řeči domorodců na Novém Irsku a snad i v řeči Papuánců z Nové Guineje pták."

Pan Gibson se nemýlil. Divoch držel v pravé ruce nějakého ptáka, který by jistě mohl obohatit ornitologickou sbírku.

Byla to zvláštní rajka, takzvaná královská: měla rudohnědé jemné peří, na hlavě místy oranžové s černavou skvrnou v koutku očí, lesklé hnědé hrdlo s hnědavým

a kovově zeleným proužkem. Jinak byla čistě bílá a křídla měla na konci smaragdově zelená, červená a žlutá. Měřila asi deset palců. Patřila k ptákům, o kterých se vypráví, že nikde nehnízdí, protože jejich hnízda nemohli domorodci vypátrat. Byl to vskutku jeden z nejpodivnějších a nejzajímavějších ptáků, kteří se hojně vyskytují na Nové Guineji.

„Na mou věru," zvolal pan Hawkins. „Rád bych si koupil nějakou tu rajku, o které se mnou často mluvil pan Gibson…"

„To bude velmi snadné," podotkl Petr Kip. „Vždyť ten divoch sem jede, aby ji za něco vyměnil…"

„Ať tedy vystoupí na palubu," nařídil kapitán.

Jeden z námořníků hned spustil provazový žebřík. Piroga přirazila k lodi. Domorodec, který držel v ruce ptáka, hbitě vylezl na palubu a opakoval:

„Ebura… Ebura!"

Jeho společník zůstal v piroze a stále pozoroval bedlivě loď; ani neodpovídal na znamení námořníků.

Domorodec, který vylezl na palubu, byl výrazný exemplář plemene papuánsko-malajského z pobřeží Nové Guineje. Byl asi padesátiletý, střední postavy, zavalitý a silné tělesné konstrukce. Měl rozpláclý nos, široká ústa s masitými rty, hranatý obličej, tvrdé a rovné vlasy, špinavě tmavožlutou pleť a tvrdé rysy. Ale bylo na něm hned vidět, že je chytrý a lstivý.

Byl to, jak se domníval pan Gibson, jeden z náčelníků. Byl téměř nahý, jen kolem beder měl klokaní kůži a na ramenou plášť z kůry.

Protože se pan Hawkins nemohl udržet, aby se neobdivoval tomu ptáku, obrátil se domorodec nejprve na něho. Zdvihl rajku do výše hlavy, mával jí a obracel ji, aby ji bylo vidět ze všech stran.

Pan Hawkins, který už byl rozhodnut, že si ji koupí, uvažoval zatím o tom, co by mu mohl nabídnout výměnou. Snad by se ten Papuánec spokojil piastrem, jehož cenu jistě nemohl znát.

Ale ten ho brzy vyvedl z rozpaků; otevřel dokořán ústa a opakoval:

„Wobba!… Wobba!"

Pan Gibson řekl, že to znamená pít. A hned dal přinést láhev visky.

Náčelník ji vzal, podíval se, zda je plná bělavé tekutiny, kterou dobře znal, a strčil si ji pod paždí, aniž ji otevřel. Pak začal chodit po palubě sem tam, prohlížeje si spíše námořníky, cestující a kapitána než ráhnoví a plachtoví. Zdálo se, jako by chtěl spočítat osoby, které byly na palubě. To neušlo Karlu Kipovi a hned na to upozornil svého bratra.

Nat dostal nápad, že si toho muže vyfotografuje. Samozřejmě že mu nemínil fotografii poslat, chtěl jen obohatit své album o snímek skutečného Papuánce.

„To je výborná myšlenka," připustil pan Hawkins. „Ale jak chcete zabránit, aby se vám ten člověk nehnul?"

„Pokusíme se o to," odpověděl Nat.

Vzal domorodce za ruku, aby ho dovedl na záď. Ale muž se bránil, protože

nevěděl, co se od něho chce. Tu mu řekl pan Gibson:

„Assai.“

To slovo znamená v papuánštině pojď. Náčelník pochopil a šel k přístřešku.

Nat přinesl na záď svůj fotografický aparát a upevnil ho na stativ. Pak se snažil,

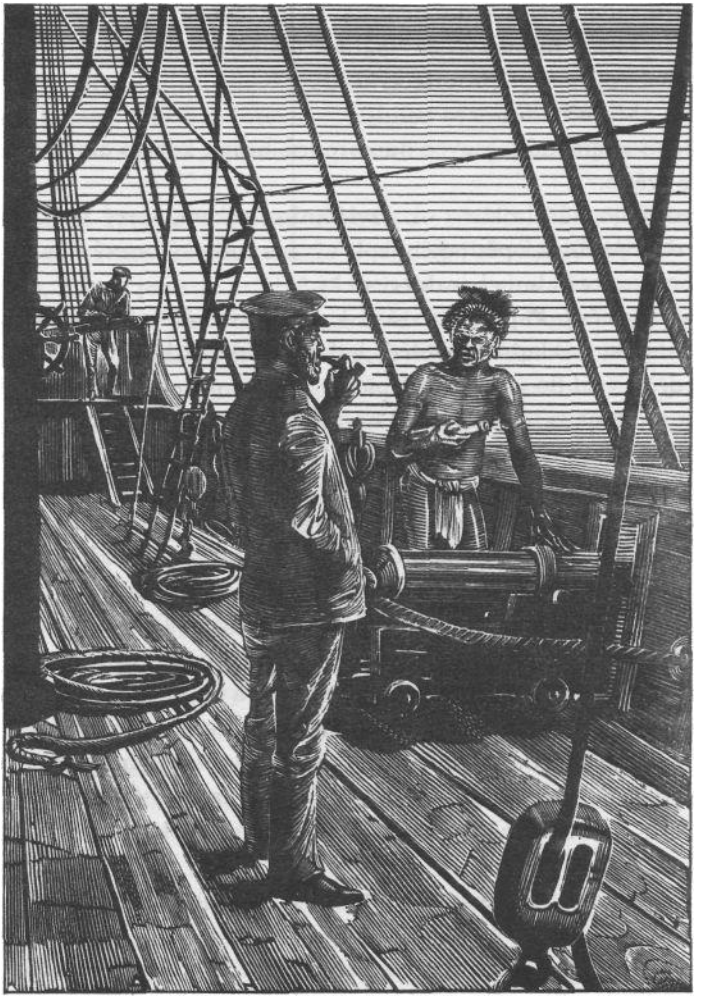

Náčelníka upoutalo bronzové dělo na přídi

aby domorodec zaujal vhodnou pozici. A hned namířil aparát na divocha.

Ale náčelník byl příliš rozčilený a neposedný: stále hýbal hlavou a rukama. Jak ho jen přimět, aby zůstal několik vteřin klidný? Naštěstí domorodec údivem znehybněl, když spatřil, jak Nat Gibson zmizel celý za černým suknem, kterým byl přikryt objektiv.

Ten malý okamžik postačil. Jakmile byla tato „operace“ skončena, vydal se ihned náčelník s lahví v ruce k provazovému žebříku.

Když šel kolem přístřešku na přídi, jehož dveře byly otevřeny, vešel tam, jako by chtěl zjistit, zda tam někdo není. A stejně zvědavě si prohlížel kajutu pro mužstvo, jejíž poklop byl otevřen. Nakonec ho upoutalo bronzové dělo na přídi, jehož účinek asi dobře znal, protože vykřikl:

„Mera!… Mera!“

Toto slovo znamená v jazyce domorodců hrom, kdežto slovo ura značí blesk nebo prudké světlo.

Vtom zazářilo náčelníkovo oko zvláštním leskem, který však vzápětí rychle uhasl. Jeho tvář pozbyla opět jakéhokoli výrazu; takový bezvýrazný pohled je pro guinejské domorodce velmi charakteristický.

Když se konečně Papuánec vrátil k žebříčku, přelezl zábradlí, sestoupil do pirogy, naposled si důkladně prohlédl loď od přídě až k zádi a chopil se jednoho pádla. Jeho druh vzal do ruky druhé pádlo. Loďka, obratně řízená, zmizela brzy za ostrovem Entrecasteaux, aby dorazila na výběžek Nové Guineje.

„Viděl jste,“ ujal se slova Karel Kip, „jak bedlivě si ten člověk prohlížel loď, zvláště její mužstvo?“

„To mě taky překvapilo,“ připustil pan Hawkins.

Stejnou poznámku učinil i kapitán. Přece však nebylo možno tvrdit, že Papuánec přišel na loď jen proto, aby zjistil, jaké obranné prostředky má *James Cook* k dispozici. Chtěl prodat ptáka; a to se mu podařilo. Dostal za něj láhev visky; zdálo se, že je s tou výměnou zcela spokojen. A piroga se s ním vrátila, odkud vyplula… Než uplyne hodina, bude zpitý namol, a oni ho už nikdy nespatří…

Bylo mrzuté, že *James Cook* před ostrovem Entrecasteaux uvázl v bezvětří. Vítr se skoro úplně utišil. Na moři nebyla jediná vráska; jen se po něm líně valily dlouhé vlny. Pan Gibson uvažoval, zda by neměl zakotvit. Jestliže se přiblíží více k ostrovu, bude lépe chráněn a bude moci klidně vyčkat, až se zdvihne jihovýchodní vítr.

Promluvil o tom s lodním mistrem. Flig Balt nic nenamítal proti tomu, aby zakotvili.

Měl své důvody, aby souhlasil s kapitánem. Vin Mod mu totiž předtím pošeptal:

„Obloha je zatažena… V noci bude pršet… Bude to déšť bez větru a potrvá od večera do rána… Je velmi pravděpodobné, že pan Hawkins, oba Holanďané a Gibsonův syn budou spát v kabinách… Na palubě zůstane jen kapitán a hlídky… Až přijde řada na Lena Cannona, Sextona, Kylea a Bryce, ostatní budou také dole… To snad bude příležitost, jakou jsme dosud neměli… Nejprve přepadneme pana Gibsona a zbavíme se ho… A jestli se nám podaří zmocnit se lodi, bude naším kapitánem Flig Balt a…“

Takový byl námět posledního rozhovoru mezi Vinem Modem a Lenem Cannonem. Byli při tom také Kyle, Sexton a Bryce… Ano… Nejprve je nutno se zbavit kapitána… A pak se už uvidí…

Ale plány Vina Moda byly zmařeny tím, že se kapitán zeptal Karla Kipa, zda myslí, že je lepší v noci zakotvit.

Karel Kip odpověděl bez váhání:

„Neudělal bych to, pane Gibsone, být na vašem místě… Tyto končiny nejsou zcela bezpečné… Nutno se obávat, že se domorodci pokusí napadnout loď… V tom případě je lepší nebýt zakotven… a ihned se vzdálit, zdvihne-li se sebemenší vítr. Kdybychom museli vytáhnout kotvu a znova napnout plachty, jen bychom se zdrželi."

Kapitán uznal správnost těchto důvodů a vzdal se svého prvotního úmyslu. A tak k velikému vzteku lodního mistra a jeho společníků nestáhl *James Cook* na noc své plachty. Zůstal jen stát asi dvě až tři míle od ostrova Entrecasteaux.

Déšť, který začal k páté hodině, netrval dlouho. Bouře se vybila pouhým blýskáním na časy a vzdáleným hřměním. Bylo velké parno: teploměr ukazoval 32°C. Proto také ani pan Hawkins, ani Nat Gibson, ani bratři Kipové nešli na noc do kabin. Všichni včetně námořníků, kteří neměli službu, spali na palubě.

Rozumí se samo sebou, že kapitán dal velmi přísné rozkazy a učinil všechna opatření, aby se nikdo nemohl přiblížit k lodi. Na přídi i na zádi byly postaveny hlídky. Názor Karla Kipa zvítězil. Nepřišel snad ten domorodý náčelník na palubu jen proto, aby směnil tu rajku za něco jiného, ale aby se přesvědčil, jakými obrannými prostředky disponuje *James Cook?*

Na palubě se stále mluvilo o té příhodě. Teprve potom přešel hovor i na jiné věci. Stan na palubě byl otevřen, aby tam bylo více vzduchu. Kolem lodi vládlo naprosté ticho. Na širém moři ani směrem k ostrovu Entrecasteaux, který byl zřejmě neobydlen, nebylo vidět žádné světlo.

Hovor pomalu ustával. Na oční víčka padla tíha a byl by je všechny jistě zmohl spánek, i ty nejotužilejší, když vtom najednou zazněl výkřik plavčíka Jima, který se procházel po palubě:

„Pirogy!… Pirogy!"

Všichni ihned vstali: kapitán, cestující i námořníci. A běželi na levý bok lodi.

Tam totiž Jim spatřil, nebo se aspoň domníval, že spatřil, pirogy, jak míří k lodi.

Že by se byl mýlil, když byla tak tmavá noc?

Zprvu si to všichni mysleli. Ale brzy zaslechli žbluňkání vody, jaké způsobuje pohyb pádel. Teď se ukázalo, že se plavčík nemýlil. I Nat Gibson začal brzy křičet:

„Tamhle!… Tamhle jsou loďky!"

Jeden z námořníků hned nastavil tím směrem lucernu, takže spatřili několik pirog, které už byly asi třicet stop od lodi. Kdyby nebyl Jim tak bdělý, mohl být *James Cook* náhle přepaden a posádka by neměla dost času se postavit na obranu.

„Rychle pro ručnice a pistole!" nařídil ihned pan Gibson.

Všichni námořníci okamžitě přiběhli k přístřešku pro zbraně. Každý dostal ručnici nebo pistoli s rezervními náboji a pak si šel hned stoupnout k zábradlí na levém boku, aby mohli být útočníci, kdyby se snad pokusili vylézt na palubu, odraženi.

Na širém moři proti ostrovu Entrecasteaux nebylo vidět nic podezřelého; nebylo ani slyšet nárazy pádel. Na moři vládl naprostý klid. Bylo velmi málo pravděpodobné, že by ještě nějaké pirogy přijely od východu.

Když domorodci spatřili, že je světlo namířeno na ně, pochopili, že jsou odhaleni a že už nemohou posádku jen tak překvapit. Proto ihned zaútočili. Na bok lodi a na plachty se snesl mrak šípů a déšť kamenů vrhaných praky.

Dosud nebyl nikdo zasažen. Ale podle množství střel bylo možno usuzovat, že útočníků je dost. Skutečně jich bylo přes šedesát; přijeli asi na desíti velkých pirogách. Kapitán měl naproti tomu k dispozici jen patnáct mužů, počítaje v to i plavčíka Jima.

„Pal!“ velel kapitán.

A na pirogy Papuánců, kteří zaútočili na loď, dopadl déšť kulí. Bylo jisto, že mnoho jich zasáhlo cíl. Hned zazněl křik zraněných. Vtom se však snesl na loď nový mrak šípů.

„A nyní trochu vyčkejme!“ nařídil kapitán. „Střílejte jen z největší blízkosti na ty darebáky, kteří budou chtít přelézt zábradlí.“

Netrvalo dlouho a pirogy přirazily k lodi. Potom se Papuánci zachytili stožárových lan a pokusili se vyšplhat na zábradlí, aby svedli na lodi boj muže proti muži.

Kdyby se však dostali na palubu, nemohli by použít ani luků, ani praků. Ale přesto by nebyli bezbranní. Mnozí z nich měli dlouhé nože, s kterými dovedli mistrně vládnout.

Proto bylo nutno zahnat divochy ručnicemi, pistolemi a tesáky do moře, dříve než by mohli vylézt na palubu.

Někteří Papuánci se vyšplhali na zábradlí tak, že se přidržovali podpěrných lan hlavního předního stěžně. Ale byli hned odraženi a zřítili se do pirog.

Ve světle výstřelů bylo možno dobře poznat jednoho z nich, totiž náčelníka, který nedávno přišel na loď, aby zjistil, zda mohou loď přepadnout.

Ale útočníků bylo tolik a jejich převaha tak velká, že se brzy situace stala velmi vážnou. Kdyby se Papuáncům a jejich náčelníkovi podařilo vylézt na palubu, byla by posádka lodi, i kdyby měla převahu ve zbraních, nakonec nucena se uchýlit do přístřešku na zádi nebo na přídi lodi a tam by byla přemožena. Pak by nastala řež, ve které by všichni zahynuli. A přitom nebylo možno použít děla; to mohlo ostřelovat pirogy jen z dálky.

Cestující a námořníci se bránili s neuvěřitelnou houževnatostí a odvahou. Na počátku vylezlo na palubu jen asi pět až šest domorodců, opřeli se o obrubu paluby a snažili se ze všech sil přelézt zábradlí. Ale byli hned sraženi pistolemi a noži do loděk nebo do moře.

Mezi napadenými už bylo také několik zraněných, mezi jinými i Petr Kip a námořník Burnes; byli zasaženi nožem, jeden do ruky, druhý do ramene. Ale ani toto zranění, naštěstí lehké, je nepřinutilo, aby opustili své místo. Bylo možno zjistit, že střelné zbraně způsobily útočníkům vážné ztráty.

Boj trval jen deset minut: Papuánci se nezmocnili lodi. V jednu chvíli se podařilo náčelníkovi a dvěma divochům, kteří drželi v ruce nože, zachytit se lan a užuž se chtěli přehoupnout přes zábradlí. Zatím dvě nebo tři pirogy zamířily k zádi. Tu se Karel Kip vrhl na náčelníka a vpálil mu do prsou dvě kulky, zatímco Nat Gibson ostřeloval pirogy.

Jakmile Papuánci viděli, že jejich náčelník padl a že jeho tělo spadlo do moře, ochabli v útoku a chystali se utéci. Když se jim nepodařilo zmocnit se lodi náhlým přepadením, uvědomili si, že se jim to už nepodaří, ačkoli jsou nejméně čtyři na jednoho. Ti, kteří se chtěli ještě vedrat na palubu zpředu nebo zezadu, začali ustupovat. Zuřivě se bránili a snažili se seskočit do pirog. Někteří z nich, kteří byli těžce zraněni, se utopili. Z posádky byli zraněni nožem dva nebo tři muži. Ale aspoň nebylo žádných mrtvých.

Ještě nebylo ani čtvrt na jedenáct, když se pirogy začaly vzdalovat od lodi. Z brigy na ně vypálili poslední rány. A v tom okamžiku – snad to bylo z neopatrnosti, nebo vinou hluboké tmy – minula jedna kulka jen taktak hlavu pana Gibsona. Ale srazila mu jen klobouk a ten ulétl až na záď.

Kapitán tomu nevěnoval pozornost, ačkoli ho to mohlo zabít. Vrhl se se svým synem na příď a oba rychle namířili na pirogy malé dělo.

Pirogy byly už asi na délku od lodi a tvořily jakousi tmavou skvrnu, na kterou námořník Hobbes namířil světlo lucerny.

Dělo bylo nabito a připraveno k výstřelu. Zazněla rána; odpovědí na to bylo zavytí domorodců. Nebylo sice nic vidět, ale nebylo pochyby, že aspoň jedna piroga byla zasažena a že se potopila se všemi, kteří na ní byli.

Dělo bylo znova nabito, ale nebylo vystřeleno. Na *Jamesi Cookovi* čekali, zda domorodci znova nezaútočí.

Ve světle, které lucerna vrhala západním směrem, byla hladina naprosto pustá. Všechny pirogy se už skryly za ostrovem Entrecasteaux.

Nyní se už briga nemusela obávat ničeho, protože druhé náhlé přepadení bylo vyloučeno. Ale bdělost mužstva nepolevila.

Pak pan Hawkins, který se trochu vyznal v ranhojičství, prohlédl zraněné. U Petra Kipa, u Burnese a u tří dalších námořníků zjistil, že to není nic vážného, a obvázal jim rány. Žádný raněný si nešel lehnout do kabiny nebo do kajuty pro mužstvo.

Když se Flig Balt a Vin Mod octli sami na přídi, řekl námořník tiše:

„Netrefil jsem ho, netrefil!“

Flig Balt na to nic neřekl, to už byl jeho zvyk. Ale Vin Mod dobře věděl, co to mlčení znamená.

„Co chcete, mistře Balte?“ dodal po chvilce. „V takové černé tmě člověk nemůže tak dobře zamířit… Koneckonců se zdá, že to ani nezpozoroval… Příště budeme mít více štěstí…“

Pak se naklonil k uchu svého společníka a zašeptal mu:

„Je to přece jen škoda… Teď už mohl být Flig Balt kapitánem a Vin Mod

lodním mistrem…“

X

CESTA NA SEVER

Když se rozptýlily poslední noční stíny, všichni se rozhlíželi kolem lodi. *James Cook* byl stále na témž místě jako včera, totiž tři míle od ostrova Entrecasteaux; zdálo se, že je zakotven. Nebylo cítit žádný proud, žádný vánek nečeřil hladinu moře. V dohledu nikde žádná piroga. Jen tu a tam plavaly trosky loděk, které byly roztříštěny dělovou koulí.

Pan Gibson bedlivě pozoroval dalekohledem pobřeží ostrova i rozseté korálové útesy, které obklopovaly jeho jižní výběžek. Nad nimi se vznášela hejna ptáků. Nikde nebylo vidět žádný člun, ani žádného člověka. Bylo takřka jisté, že se domorodci přeplavili přes úžinu do nějaké vsi na pobřeží Nové Guineje.

Nicméně bylo nutné odtud odplout, jakmile to jen bude možné. Všechno naštěstí nasvědčovalo tomu, že se zvedne vítr.

To byl také názor Karla Kipa. Zatím vyšlo na obzoru slunce, obklopené nachově zbarvenými parami. Neklid moře svědčil o tom, že nastane brzy nějaká změna. A opravdu, najednou zaznělo jemné šplouchání.

„Divil bych se," prohlásil kapitán, „kdybychom za hodinu nebo dvě neměli příznivý vítr…"

„Jestli ten vítr potrvá jen čtyři dni," řekl pan Hawkins, „dorazíme do cíle včas…"

„Ano," odpověděl pan Gibson. „Teď nás dělí od Nového Irska sotva tři sta mil."

Kapitán chtěl rozvinout vrchní plachty, jakmile se zdvihne vítr. Bylo by dobře, kdyby mohl *James Cook* opustit co nejrychleji tyto nebezpečné končiny u Nové Guineje a Louisiad. Jestliže bude mít příznivý vítr a bude moci rozvinout všechny plachty, nebudou ho moci dostihnout pirogy s pádlem nebo s vahadlem.

Ale Papuánci se už neobjevili. Proto byly všechny zbraně, ručnice i pistole znova uloženy do přístřešku. Malé dělo bylo také odtaženo od střílny na přídi. *James Cook* už nebude muset být v pohotovosti.

Při té příležitosti se pan Gibson zmínil o zbloudilé kuli, která ho málem zasáhla den předtím právě v okamžiku, kdy Karel Kip zadržel domorodého náčelníka a svrhl ho do moře.

„Jakže!" zvolal pan Hawkins, „ty jsi málem byl…"

„Zabit, příteli. Chybělo jen půl palce a kulka by mi byla projela hlavou."

„To jsme nevěděli," prohlásil Petr Kip. „Ale jste si tím jist, že to byl výstřel? Nebylo to náhodou kopí, které po vás hodil nějaký domorodec?"

„Kdepak," odpověděl Nat Gibson. „Zde je klobouk mého otce; jasně vidíte, že je provrtán kulí."

Když si prohlédli klobouk, už o tom nepochybovali. Ovšem nebylo divu, jestli

někdo za takové tmy špatně namířil. A proto už na to nemysleli.

Kolem půl osmé vítr dost zesílil, takže se mohl *James Cook* vydat na cestu severozápadním směrem, a to po dvacetihodinové přestávce.

Před polednem už obeplul severní cíp ostrova Entrecasteaux. Za ním se naposled objevila Nová Guinea, na jejímž východním pobřeží se rýsoval bizarní vysoký horský hřeben.

Do nedozírna se rozkládalo pusté moře, a proto nebylo třeba se obávat dalších útoků domorodců.

Bylo však nutno počítat s náhlými vichřicemi, které často řádí v této části Tichého oceánu mezi Novou Guinejí, ostrovy Šalomounovými a ostrovy ležícími na sever od nich. Naštěstí netrvají dlouho; ale jsou velmi nebezpečné pro nezkušeného a neopatrného kapitána, když se jimi nechá překvapit. Námořníci je nazývají „černými vichřicemi“.

Následujícího dne a noci se *James Cook* s takovou vichřicí nesetkal. Když minul po levém boku jeden vyprahlý a neobydlený ostrov, který byl obklopen kruhem korálových útesů, veplul do moře, kde takových útesů nebylo tolik, takže mohl plout průměrnou rychlostí deseti mil za hodinu.

Je pochopitelné, že za těchto okolností se nemohla Fligu Baltovi, Vinu Modovi a jeho společníkům naskytnout příležitost, na kterou tak netrpělivě čekali. Pan Gibson, jeho syn, rejdař a bratři Kipové nespali totiž ve svých kabinách. Také námořníci Hobbes, Wickley, Burnes a plavčík Jim spali na palubě.

Ačkoli není v této době pobřežní plavba v melanéských vodách nebezpečná, nepotkal *James Cook* žádnou loď. To se vysvětlí snadno: na ostrovech mezi rovníkem a severním pobřežím Nové Guineje není dosud dost obchodních podniků, a proto zde neexistuje stálý obchod. Nutno doufat, že se zde takový obchod brzy rozvine. Až pan Gibson dorazí do Praslinu, pravděpodobně tam nenajde žádnou loď, takže si nebude moci promluvit s kapitány anglických nebo německých lodí, které tam často kotví.

Zdejší ostrovy se dělí politicky a zeměpisně takto:

Dlouhou dobu měla nad těmito ostrovy u Nové Guineje protektorát Anglie. Ale roku 1884 došlo k dohodě mezi ní a Německem, podle které všechny ostrovy ležící na severovýchod od Nové Guineje až k 141° východní délky od Greenwichského poledníku přešly pod vlajku německou.

Tak se německé koloniální panství rozrostlo o 100 000 obyvatel. Ale nyní bylo nutno přivábit nějak do těchto končin vystěhovalce.

Pohovoříme si teď o hlavních ostrovech, jejichž jména se vyskytnou v našem příběhu.

Nejdůležitější z této skupiny ostrovů je Nové Irsko a Nová Británie. Nové Irsko je odděleno od Nové Guineje úžinou Dampierovou. Jeho jižní výběžek je oddělen od severovýchodního výběžku Nové Británie průlivem Svatojiřským, kde jsou četné korálové ostrovy.

Pak najdeme na mapě ještě jiné menší obydlené i neobydlené ostrovy, jako

Nový Hannover, York a tak dále, které mají celkem asi 1580 km^2.

Není divu, že po uzavření oné smlouvy mezi Anglií a Německem byly anglické nebo polynéské názvy ostrovů nahrazeny názvy německými: tak se stal z Nového Irska Nový Meklenburk, z Nové Británie Nové Pomořany, z Yorku Nový Leminburk. Jen Nový Hannover si ponechal své jméno, protože už předtím patřil Německu.

Ještě bylo nutno nalézt nějaké jméno pro všechny ty drobné ostrovy, které tvoří tuto důležitou německou kolonii: na mapě je nyní najdete pod jménem souostroví Bismarckovo.

Když se Petr Kip otázal pana Hawkinse, za jakých podmínek obchoduje s těmito ostrovy, zvláště s Novým Irskem, loďař mu odpověděl:

„Byl jsem ve spojení s jednou wellingtonskou firmou na Novém Zélandě, která obchodovala s Novým Irskem."

„Před touto angloněmeckou smlouvou, pane Hawkinsi?"

„Ano, už deset let před ní, pane Kipe. Když se pak ta firma likvidovala, převzal jsem její obchody. Po uzavření angloněmecké smlouvy z roku 1884 jsem vstoupil ve styk s novými firmami, jež tam založili němečtí osadníci. *James Cook* byl právě určen k těmto obchodním cestám, které jsou čím dál tím výhodnější."

„A zvětšil se váš obchod po té smlouvě?"

„Jistěže, pane Kipe. A myslím, že se bude stále zmáhat… Němci se sem rádi stěhují, poněvadž si myslí, že zde zbohatnou."

„A co z těchto ostrovů zvláště vyvážejí?"

„Perleť; té je tady velké množství. A protože na těchto ostrovech rostou nejkrásnější kokosové palmy na světě, jak sám uvidíte, vyváží se odtud také kopra. My jí máme právě v Praslinu naložit asi tři sta tun."

„A jak organizovalo Německo správu těchto ostrovů?"

„Zcela prostě," odpověděl pan Hawkins. „Pronajalo jednotlivé ostrovy jedné obchodní společnosti, která tam také vykonává moc politickou. Ve skutečnosti však tato moc není příliš rozsáhlá a její vliv na domorodce není zrovna velký. Omezuje se pouze na to, že chrání přistěhovalce a zajišťuje bezpečnost obchodu."

„Tedy, jak říká pan Hawkins," podotkl Nat Gibson, „všechno nasvědčuje tomu, že bude blahobyt na ostrovech stoupat. Je možno zjistit velké pokroky na Novém Irsku, které objevil Holanďan Shouten roku 1616. Byl to jeden z vašich krajanů, pane Kipe, který se první odvážil do těchto nebezpečných končin."

„Vím to," odpověděl Karel Kip. „Kromě toho zůstalo po Holanďanech mnoho stop v melanéských končinách, které holandští námořníci několikrát navštívili."

„To je pravda," přisvědčil pan Gibson.

„Avšak Holandsko si neudrželo všechny země, které objevilo," podotkl pan Hawkins.

„To ne. Ale tím, že si udrželo Moluky, zůstala mu z nich hlavní část. A proto mohlo postoupit Německu souostroví Bismarckovo."

Skutečně objevil na počátku 17. století holandský mořeplavec Shouten východní

část Nového Irska. První styky s domorodci byly však nepřátelské: jejich pirogy napadly příchozí, kteří jim odpověděli střelbou z mušket. Přitom zahynulo asi dvanáct divochů.

Po Shoutenovi sem přišel jiný Holanďan, Tasman. Podle něho byla pojmenována Tasmánie. Kdysi se jmenovala Diemanie podle jiného Holanďana Van Diemena, který spatřil poprvé Tasmánii roku 1643.

Po Holanďanech přišli Angličané, mezi nimi i Dampier; podle něho se nazývá úžina oddělující Novou Guineu od Nového Irska. Dampier prozkoumal pobřeží od severu k jihu a vstoupil na ostrov na několika místech. Byl také nucen bojovat s ostrovany.

Roku 1767 prozkoumal anglický mořeplavec Carteret jihozápadní část ostrova; zastavil se v Praslinu a potom v malém přístavu, který se dnes nazývá po něm a leží v Anglické zátoce.

Roku 1768 zakotvil na své cestě kolem světa Francouz Bougainville v přístavu, který nazval na počest francouzského ministra námořnictví Praslin.

Roku 1792 zamířil Francouz Entrecasteaux k západní části ostrova, dosud neznámé, určil přesně její polohu a strávil asi týden v přístavu Carteret.

Konečně se v Praslinu zastavil roku 1823 Francouz Duperrey a prozkoumal jeho hydrografické podmínky. Byl ve stálém styku s domorodci, kteří k němu často přijížděli.

A teď se vraťme k našemu příběhu.

Dopoledne dne 18. listopadu bylo nutno poněkud změnit kurs lodi, protože najednou ustal vítr, který zprvu vanul tak silně jako pasátní větry. Plachty zplihly a přilnuly k stěžňům: *James Cook* se už nedal řídit.

Každý opatrný kapitán si musí takového náhlého bezvětří dobře všimnout. Proto se tím pan Gibson nenechal nijak překvapit.

Právě v tom okamžiku ho Karel Kip, který pozoroval obzor, upozornil na mrak na západě. Vypadalo to jako kotouč par. Rychle se blížil a byl čím dál tím větší.

„Zažijeme »černou vichřici«," řekl pan Gibson.

„Ale snad nebude tak dlouho trvat," podotkl Karel Kip.

„Asi ne, ale může být zatraceně prudká," dodal kapitán.

Ihned dal posádce rozkazy; námořníci se pustili okamžitě do díla. Za pár minut byly svinuty téměř všechny plachty.

A bylo už načase. Sotvaže posádka skončila svou práci, rozpoutala se strašlivá vichřice.

Všichni se postavili na svá místa. Kapitán byl před přístřeškem, pan Hawkins, Nat Gibson a Petr Kip na zádi, Karel Kip u kormidla; bylo tedy zaručeno, že *James Cook* bude obratně řízen.

Vichřice se opřela do lodi tak zuřivě, že se briga divoce zmítala na vlnách. Naklonila se tolik na pravý bok, že se konec jejího ráhna smáčel ve vodě pokryté bílou pěnou. Ale jakmile Karel Kip otočil kormidlo, hned se narovnala a pak už se držela zpříma. Pan Gibson se nechtěl postavit přímo proti vichřici. Raději by byl

před ní utekl, protože dobře věděl ze zkušenosti, že takové vichřice přejdou tak rychle jako nějaký povětroň a že netrvají dlouho.

Ale hrozilo nebezpečí, že bude *James Cook* zanesen bouří až k ostrovům Šalomounovým nebo aspoň k ostrovu Bougainville, což je první ostrov z tohoto

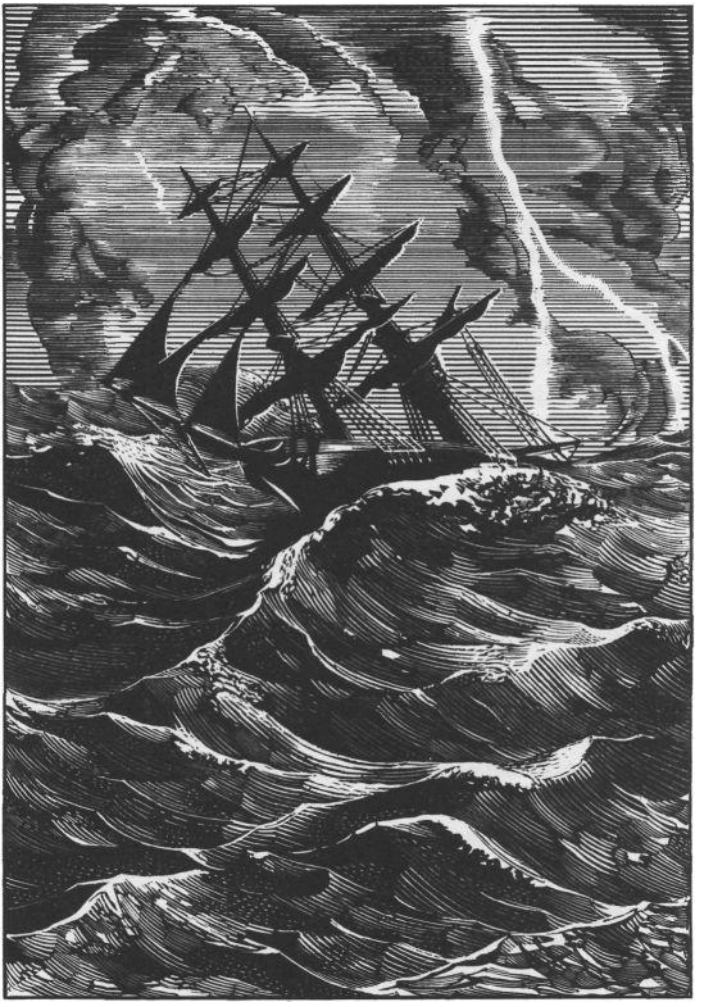

Briga se divoce zmítala na vlnách

souostroví, ležící na severovýchod od Louisiad. Byli od něho asi třicet mil.

Možná že se *James Cook* vskutku ocitl na dohled tohoto ostrova. Pak by ovšem byla briga zahnána až ke sto třiapadesátému stupni východní délky.

Flig Balt a Vin Mod vůbec nelitovali, že se tolik odchýlili od původního kursu. Vítali všechno, co mohlo sebeméně zdržet jejich příjezd do Nového Irska.

U Šalomounových ostrovů je přepadení lodi docela možné, protože se to tam hemží dobrodruhy, kteří se neštítí žádných zločinů. Lodní mistr se mohl na některém z těch ostrovů setkat se svými známými a ti by mu jistě neodepřeli svou pomoc. A tyto končiny znal dobře i Vin Mod; snad by tam i on našel své staré kamarády.

Lodního mistra stále podněcoval a jitřil Len Cannon se svými společníky. Nechtěli dál pokračovat v plavbě za těchto podmínek. Stále mu říkali:

„Jestli se to nestane před příjezdem do Praslinu, už se na loď nevrátíme… To je hotová věc…“

„Ale co bude s vámi na Novém Irsku?“ ptal se Vin Mod.

„Nechají nás tam jako osadníky,“ odpověděl Len Cannon. „Němci nutně potřebují pracovní síly… Vyčíháme si nějakou vhodnou příležitost, která by se nám v Tasmánii nikdy nenaskytla… Do Hobartu se nevrátíme.“

Toto jejich rozhodnutí rozzuřilo Fliga Balta a Vina Moda. Kdyby jim ti noví nepomohli, nemohli by provést svůj úmysl. Cožpak jim tato plavba nepřinese to, v co tolik doufali?

Je ovšem pravda, že kdyby Len Cannon, Kyle, Sexton a Bryce v Praslinu zběhli, stěží by mohl kapitán odplout domů. Nebylo totiž možno očekávat, že by se na Novém Irsku našli nějací námořníci, kteří by se chtěli dát najmout. Praslin není ani Dunedin, ani Wellington, ani Auckland, kde vždycky mnoho námořníků hledá místo.

V Praslinu jsou jen osadníci, kteří se zde usadili, aby obchodovali, nebo úředníci obchodních domů.

Ale pan Gibson netušil, co mu hrozí; nevěděl, co se chystá proti němu a proti jeho lodi. Novým členům posádky nebylo možno v práci nic vytknout. Flig Balt, který kapitánovi stále lichotil a podlézal, nevzbudil u něho podezření. Dovedl oklamat i pana Hawkinse. Jenom bratři Kipové neměli k němu důvěru a chovali se k němu velmi chladně. Lodní mistr si toho také všiml. To byla věru smůla, že zachránili ty trosečníky z ostrova Norfolku… Kdyby aspoň chtěli vystoupit v Praslinu… Ale oni chtěli plout na brize až do Hobartu.

Naděje Lena Cannona a jeho společníků, že bude *James Cook* zanesen až k Šalomounovým ostrovům, neměla dlouhého trvání.

Vichřice sice zuřila celé tři hodiny, avšak potom jako by rázem přestala. A brzy korouhvička na hlavním stěžni reagovala jen na vlnobití. *James Cook,* řízený Karlem Kipem, si vedl obdivuhodně; dovedl se vyhnout všem strašným nárazům mořských vln, které bily do zádě, když měl vítr v týle. Karel Kip měl příležitost dokázat své umění a chladnokrevnost. Ani jeden člen posádky by si za té strašné bouře nepočínal lépe.

Konečně vítr náhle ztichl, ale moře bylo dále strašně rozbouřené. Vlny na sebe narážely tak mocně, že se zdálo, jako by se *James Cook* octl v příboji nebo v blízkosti korálových útesů. Když ustala průtrž mračen, která provázela vichřici a přišla od západu, rozhostil se najednou klid a pasátní větry začaly vanout zcela normálně.

Pan Gibson dal zase napnout všechny plachty, protože už vál dost svěží vítr. Pak plul *James Cook* tak rychle, že už druhý den, 19. listopadu, byl asi 150 mil od ostrova Bougainville, naproti Svatojiřské úžině, která dělí hornaté Nové Irsko a Novou Británii.

Svatojiřská úžina je široká jen několik mil. Ale plavba tudy není snadná, protože jsou tam všude útesy; je ovšem výhodná, protože krátí cestu o dobrou polovinu.

Praslin, k němuž *James Cook* mířil, leží v jižní části Nového Irska na břehu, který je obrácen k Tichému oceánu, a to skoro u vjezdu do úžiny.

Protože zase nastalo bezvětří, měli pan Hawkins, Nat Gibson a bratři Kipové dost příležitosti, aby si důkladně prohlédli tuto část pobřeží.

Páteř ostrova tvoří dvojité horské pásmo, vysoké průměrně 6000 stop a bohatě zalesněné. Lesy jsou velmi husté, a poněvadž tam nikdy neproniknou sluneční paprsky, čiší z nich neustále vlhkost. Tím si vysvětlíme, že je zde podnebí poněkud snesitelnější než v jiných končinách u rovníku, kde je vzduch suchý a žhavý. Proto zde také není zpravidla takové horko, jaké bývá na Bismarckově souostroví… Sloupec teploměru vystoupí jen zřídkakdy na třicet stupňů Celsia.

Během dne se *James Cook* setkal jen s několika pirogami bez vahadel, opatřených čtverhrannými plachtami. Pluly podél pobřeží a nejevily žádnou chuť přiblížit se k lodi. Ostatně od té doby, co je souostroví pod německým panstvím, není třeba se obávat domorodců z Nového Irska nebo z Nového Meklenburku.

Žádná příhoda neporušila noční klid. Když se po čtyřiadvacetihodinovém bezvětří opět zvedl vítr, mohl *James Cook* obratně proplout korálovými útesy a mělčinami, kterých tu bylo čím dál víc. Museli se mít na pozoru, aby se loď nepoškodila. Celé mužstvo zůstalo na palubě, protože bylo nutno napínat často ráhna. Je zbytečno podotýkat, že mezi západem a východem slunce nebylo pobřeží osvětleno, takže se ve tmě dost těžko orientovali. Ale pan Gibson znal naštěstí okolí Praslinu výborně.

Když nastal den, hlídka ohlásila vjezd do rejdy chráněné vysokými horami. Pak se *James Cook* pustil kanálem, který byl splavný jen za přílivu. K deváté hodině ranní spustila briga dvě kotvy uprostřed přístavu.

XI

PRASLIN

První, kdo navštívil brigu, byl pan Zieger, velkoobchodník z Nového Irska, který byl ve stycích s firmou pana Hawkinse. Byl to muž v plné síle. Založil svůj závod už před dvanácti lety, to jest dříve, než byla uzavřena angloněmecká smlouva a než byl ostrov pojmenován Novým Meklenburkem a celé souostroví dostalo jméno souostroví Bismarckovo.

Styky pana Hawkinse a pana Ziegera byly vždycky výborné. Neomezovaly se jen na výměnu zboží mezi Hobartem a Praslinem. Už několikrát navštívil pan Zieger hlavní město Tasmánie, kde ho rejdař uvítal s otevřenou náručí. Oba obchodníci měli k sobě vzájemnou úctu. Také Nata Gibsona znal pan Zieger i paní Ziegerová, která doprovázela manžela na jeho cestách. Všichni měli velkou radost, že stráví společně těch několik dní, co bude loď zakotvena v Novém Irsku.

Také kapitán a pan Zieger se znali už dlouho a byli přáteli. Proto si srdečně stiskli ruce, jako by se byli rozešli včera.

Pan Zieger, který mluvil plynně anglicky, řekl rejdaři:

„Doufám, pane Hawkinsi, že přijmete ode mne a mé paní pohostinství v naší vile…“

„Tak tedy máme opustit naši loď?“ zeptal se loďař.

„Samozřejmě, pane Hawkinsi.“

„Ale jen s tou podmínkou, pane Ziegere, že vás nebudu obtěžovat…“

„O tom vůbec nemluvte! Váš pokoj je už připraven… A pro pana Gibsona a jeho syna jsme už také připravili jeden…“

Nabídka pana Ziegera byla tak upřímná, že nebylo možno ji odmítnout. Ostatně pan Hawkins, který nebyl příliš zvyklý být uzavřen v lodní kabině, rád vyměnil těsnou kajutu za komfortní pokoj ve vile.

Také Nat Gibson přijal nabídku velmi ochotně. Jen kapitán ji odmítl, jak to dělal vždycky.

„Uvidíme se každý den, drahý pane Ziegere,“ řekl. „Ale má přítomnost na lodi je nutná. Ze zásady nikdy neopouštím loď, když někde kotvíme v přístavě.“

„Jak je vám libo, Gibsone,“ pravil pan Zieger. „Ale samo sebou se rozumí, že budete u nás snídat, obědvat a večeřet…“

„Platí,“ odpověděl pan Gibson. „Hned dnes vykonám s Hawkinsem a s Natem návštěvu u paní Ziegerové a účastním se oběda ve vaší rodině.“

Potom představil rejdař panu Ziegerovi oba trosečníky a stručně mu vypravoval jejich příběh. Pan Zieger uvítal oba bratry velmi vřele a vyjádřil radost, že je bude moci přijmout často ve své vile. Protože jim nemůže nabídnout přístřeší u sebe, najde jim slušné ubytování v hostinci, kde mohou zůstat, jestliže budou chtít, až do

odjezdu lodi.

Petr Kip odpověděl:

„Naše finanční prostředky jsou velmi omezené nebo spíše žádné… Při ztroskotání jsme ztratili všechno, co jsme měli. Protože nás pan Hawkins přijal na svou brigu jako cestující, zůstaneme raději na lodi.“

„U mne jste doma,“ prohlásil loďař. „*James Cook* ještě svou plavbu neskončil… Jestliže si chcete zaopatřit nějaké šaty nebo prádlo, jsem vám zcela k dispozici…“

„A já také, pánové,“ dodal pan Zieger.

„Děkujeme vám,“ odpověděl Karel Kip. „Jakmile budeme v Holandsku, pošleme vám…“

„O to nyní nejde,“ odvětil pan Hawkins. „Vyrovnáme se později… S tím si teď nedělejte starosti.“

Pan Gibson se otázal pana Ziegera, jak asi dlouho bude muset *James Cook* zůstat v Praslinu, aby mohl vylodit a nalodit náklad.

„Asi tři týdny,“ odpověděl obchodník, „jestliže postačí jeden týden k vylodění zboží, o něž se hned postarám a které rozprodám v naší osadě…“

„Ano, týden úplně postačí,“ řekl pan Gibson. „Máte-li ovšem připraveno těch tři sta tun kopry…“

„Mám zde už na skladě sto padesát tun,“ prohlásil pan Zieger. „Druhých sto padesát tun bude možno nalodit v Keravaře…“

„Výborně!“ souhlasil kapitán. „Pojedeme tam co nejdříve, není to tak daleko, a pak se zase vrátíme do Praslinu, abychom doplnili svůj náklad.“

„Bedny s perletí jsou už připraveny, drahý Gibsone,“ podotkl pan Zieger, „a proto se nebudete muset zdržet…“

„S vámi je opravdu radost obchodovat, pane Ziegere,“ dodal pan Hawkins. „Vidím, že naše zastávka zde nebude delší než tři týdny.“

„Dnes máme 20. listopadu,“ připomněl pan Gibson. „Na lodi není třeba nic opravovat, takže budeme moci vyrazit 14. prosince.“

„Mezitím můžete, pane Hawkinsi, navštívit okolí. Stojí to za to. Ostatně paní Ziegerová i já se vynasnažíme, abyste neměli dlouhou chvíli.“

Pan Hawkins, bratři Kipové a Nat Gibson opustili tedy loď, na které zůstal jen kapitán. Ten za nimi měl přijít do Ziegerovy vily na oběd.

V přístavě právě nekotvila žádná loď, jak to ostatně předpokládal i pan Gibson. Ani žádnou nečekali před novým rokem. Byly tam jen čluny patřící obchodním společnostem a pirogy domorodců. Německé lodi kotvily skoro výlučně u ostrova Keravary, který byl nejdůležitější ze všech těch ostrovů.

Praslin je dobře chráněn; leží uprostřed zátoky, která je všude stejně hluboká, takže tam mohou kotvit i největší lodi. *James Cook* mohl spustit kotvu na třicetiloktovém řetězu. Držela velmi pevně, protože dno bylo pokryté pískem z korálů a poseté úlomky mušlí.

Praslin měl tehdy asi jen sto obyvatel, většinou německého původu; bylo mezi

nimi také několik anglických vystěhovalců. Bydleli v domech roztroušených na východ a na západ od přístavu a ukrytých v nádherném stinném lese.

Dům pana Ziegera stál asi jednu míli na západ na mořském pobřeží. Ale kancelář a sklady měl pan Zieger na náměstíčku u přístavu, kde měli písárny a kanceláře i jiní obchodníci.

Domorodci na Novém Irsku žijí stranou kolonistů. Jejich vesnice se skládají vlastně jen z několika chýší, stojících ponejvíce na kůlech. Rádi navštěvují přístav i německé úřady. Proto jich mohl pan Hawkins a jeho přátelé několik potkat.

Ačkoli jsou tito domorodci svou povahou málo pracovití a většina jich nedělá nic, dostanou tu a tam chuť si vydělat pár piastrů. Pak se nabídnou, že pomohou při vykládání a nakládání lodí. Osadníci rádi přijímají jejich pomoc, ale musí je přitom dobře hlídat.

Novoirští domorodci jsou spíše menší postavy, mají žlutohnědou pleť, velké břicho a údy spíše drobné. Vlnité vlasy si splétají do pletenců a do podivných prstenců; splývají jim na ramena. Je to účes, jaký v civilizovaných zemích vidíme u žen. Typické je také jejich úzké čelo, rozpláclý nos, široká ústa a zuby zkažené žvýkáním betelu. Kolem beder nosí kus látky, která nahradila kůru. Kromě toho jsou jejich těla pomalována na různých místech obrazci. Okrem rozpuštěným v kokosovém oleji si barví tváře, čelo, konec nosu, bradu, ramena, prsa a břicho. Skoro všichni mají tetování, které se neprovádí pícháním, nýbrž zářezy pomocí ostrých kamenů a mušlí. Všechny tyto ozdoby však nejsou s to, aby zakryly stopy po lepře, ani jizvy po ranách, které utrpěli v bojích se svými sousedy.

Domorodci, kteří se shromáždili na nábřeží, byli vesměs muži. Nebyla mezi nimi ani jedna žena, ani jedno dítě. Ženy a děti je možno vidět jen na venkově a ve vsích, kde pracují na poli.

„Jednou se podíváme do vnitrozemí," řekl pan Zieger. „Tam budeme mít příležitost trochu pozorovat život domorodců."

„To budeme velmi rádi," podotkl pan Hawkins.

„Zatím si vás dovolím představit své ženě," pravil pan Zieger, „je jistě už trochu netrpělivá…"

„Bude nás těšit," odpověděl loďař.

Cesta k Ziegerově vile, nazývané Wilhelmstaf, vedla podle pobřeží a byla stíněna obrovskými stromy. Plantáže, které se táhly směrem do vnitrozemí, končily teprve na skalách malých zálivů, u samé hranice příboje. Napravo se rozkládaly husté lesy až k nejvyššímu vrcholku hlavního horského hřbetu, nad kterým se tyčí dva až tři ostré štíty. Když se musili naši hosté vzdálit od pobřeží pro nějakou překážku, ať už to byla říčka, nebo bažina, ocitli se hned v lese, kde byly sotva viditelné stezky. Tam rostlo velké množství arekových palem, pandanů, baringtonií a banyánů. Kolem kmenů a větví stromů se vinuly svazky lián, z nichž některé svítily oslnivě jako zlato. Bylo nutno si dávat pozor na ostré trny. Pan Zieger stále svým hostům říkal:

„Jen opatrně, opatrně! Jinak k nám dojdete polonazí, což není přípustné ani na

Novém Meklenburku.“

Po cestě se měli čemu obdivovat: všude bylo mnoho rozmanitých a nádherných stromů. Kam až zrak dosáhl, bylo vidět ibišky, jejichž listy se podobají lipovým listům, různé palmy ověnčené girlandami květů, rotangy, pepřovníky, cykasy, které mají rovný kmen a z jejichž dřeně vyrábějí domorodci jakýsi chléb, lobélie zpola potopené ve vodě a mnoho jiných cizokrajných dřevin.

Lesy byly neobyčejně rozsáhlé a rostly tam kokosové palmy, ságovníky, chlebovníky, muškátovníky, arekové palmy, jejichž pupence se jedí jako zelenina, a mnoho jiných.

Tu a tam bylo vidět mýtiny vroubené ohromnými keři, svlažované drobnými říčkami s čirou vodou a vyhrazené zemědělským účelům: byly tam hlavně plantáže cukrové třtiny, sladkých brambor a tara. Pole byla pečlivě obdělaná a právě na nich pracovalo několik domorodých žen.

Zvířena nebyla v tomto kraji tak pestrá jako květena. Žila tam jen hejna divokých prasat, většinou už dost zdomácnělých, dále psi, ještěrky, vačice a malé krysy. Také tam bylo vidět mnoho termitů, kteří zavěšují svá hnízda, podobná houbám, na větve stromů.

„Tady je slyšet nějaké psy,“ podotkl Nat Gibson, když uslyšel z dálky jakýsi štěkot.

„To nejsou psi,“ odpověděl pan Zieger, „to tak křičí ptáci…“

„Ptáci?“ zeptal se pan Hawkins, překvapen odpovědí pana Ziegera.

„Ano, ptáci,“ řekl obchodník. „Je to druh havrana, který se vyskytuje právě jen na tomto souostroví.“

Nat Gibson a pan Hawkins se dali tím křikem oklamat, jako se to stalo francouzskému mořeplavci Bougainvillovi, když vstoupil poprvé do lesa na Novém Irsku.

Na Bismarckových ostrovech je skutečně tolik vzácných ptáků, že by si tam ornitolog přišel na své.

Všude poletovali šarlatoví papoušci, andulky, nikobarští holubi, vrány s bílým a černým peřím, holubi, kteří mají šedorůžovou hlavu, krk, křídla a hřbet vespod zlatozelený s měděným leskem a jejichž maso je výborné, a mnoho jiných exotických ptáků.

Když se pan Zieger a jeho hosté znova přiblížili k mořskému břehu, vyplašili hejna mořských ptáků, zvláště špačků a vlaštovek, i různých ledňáčků. Po písku lezli krokodýlové a želvy, mezi útesy se proháněli žraloci. Ve vzduchu se vznášeli mořští orli.

Na pobřeží, které zaplavoval jen příliv, bylo neobyčejné množství korýšů, měkkýšů, ráčků, krevet, přílepek, ústřic, slávek a jiných mořských živočichů. Nechyběli ani sumýši, sasanky a medúzy nejrůznějších druhů.

Z měkkýšů upoutali pozornost pana Hawkinse a Nata Gibsona zejména skarabi, kteří rádi vylézají mezi vlhké listoví jednoho stromu na břehu zátok. Dále tam byli zvláštní mlži, kteří také rádi šplhají na stromy, i říční zubovci, žijící daleko od

říčních toků na nejvyšších větvích pandanů.

Když mluvili s panem Ziegerem o těchto stěhovavých mlžích, řekl Nat Gibson:

„Zdá se mi, že také existují ryby, které se mohou procházet po zemi. Petr a Karel Kipovi je viděli na ostrově Norfolku, jestli se nemýlím…“

„Aha, vy myslíte asi lezouny?“ zeptal se pan Zieger.

„Ano,“ přisvědčil pan Hawkins.

„Zde je jich dost,“ prohlásil pan Zieger. „V této zátoce uvidíte obojživelníky, kteří žijí nejen ve sladkých, ale i ve slaných vodách, skákají po písku jako klokani a lezou na keře.“

Za malým lesíkem už spatřili obydlí pana Ziegera. Byla to dřevěná vila obehnaná živým plotem, ve kterém rostly pomerančovníky, kokosové palmy, banánovníky a jiné cizokrajné stromy. Vila byla přízemní a stála ve stínu vysokých stromů. Byla pokryta dehtovaným plátnem, aby byla chráněna před četnými lijáky, pro které je podnebí na těchto ostrovech, ležících skoro na rovníku, dost snesitelné.

Paní Ziegerové bylo asi čtyřicet let a byla to také Němka jako její manžel. Jakmile otevřel pan Zieger vrata ohrady, vyšla hned hostům vstříc a zvolala:

„Ach pan Hawkins! To jsem ráda, že vás zase vidím!“ A přitom mu podávala ruku.

„Já také, milostivá paní,“ odpověděl pan Hawkins a políbil paní Ziegerovou na obě tváře. „Posledně jste byla v Hobartu před čtyřmi lety…“

„Ano, je tomu čtyři léta a šest měsíců, pane Hawkinsi.“

„Přes to, že už je tomu o půl roku víc,“ prohlásil loďař s úsměvem, „ani trochu jste se nezměnila…“

„To bych však nemohla říci o Natu Gibsonovi,“ pokračovala paní Ziegerová. „Ten se zase změnil strašně! Už to není ten malý hoch, ale mladý muž… A kdepak máte otce?“ zeptala se.

„Zůstal na lodi,“ odpověděl pan Hawkins. „Ale přijde sem jistě k obědu.“

Ziegerovi byli bezdětní. Obývali vilu sami se svými sluhy, také Němci. Ve vedlejší budově bydlela jedna rodina osadníků, kteří měli na starosti zemědělskou půdu; pomáhalo jim přitom několik domorodých žen. Pole s cukrovou třtinou, batáty a sladkými brambory měla rozlohu asi jedné čtvereční míle.

Před domem byl trávník s různými tropickými rostlinami a uprostřed něho tekla voda, která sem byla přivedena z blízkého potoka. Za hospodářskými budovami, jež stály rovněž ve stínu ohromných stromů, byl dvorek pro drůbež a velká klec s nejkrásnějšími ptáky, jací žili na ostrově. Na dvorku se procházeli holubi a slepice všeho druhu.

Rozumí se samo sebou, že pan Hawkins a jeho přátelé našli v salóně vily náležité občerstvení.

Karel a Petr Kipovi byli také představeni paní Ziegerové. Hostitelka byla velmi dojata, když se dověděla, za jakých okolností je vzal pan Hawkins na palubu. Hned jim nabídla svou pomoc ve všem, co budou potřebovat. Oba bratři jí poděkovali za milé přijetí.

Pan Hawkins a Nat Gibson si nejprve prohlédli své pokoje. Byl v nich prostý nábytek německého stylu; byly tak pohodlně zařízeny jako salón a jídelna.

Krátce před polednem přišel pan Gibson v doprovodu Burnese. Námořník přinesl různé věci, které pan Hawkins nabídl paní Ziegerové: látky, prádlo a hezký

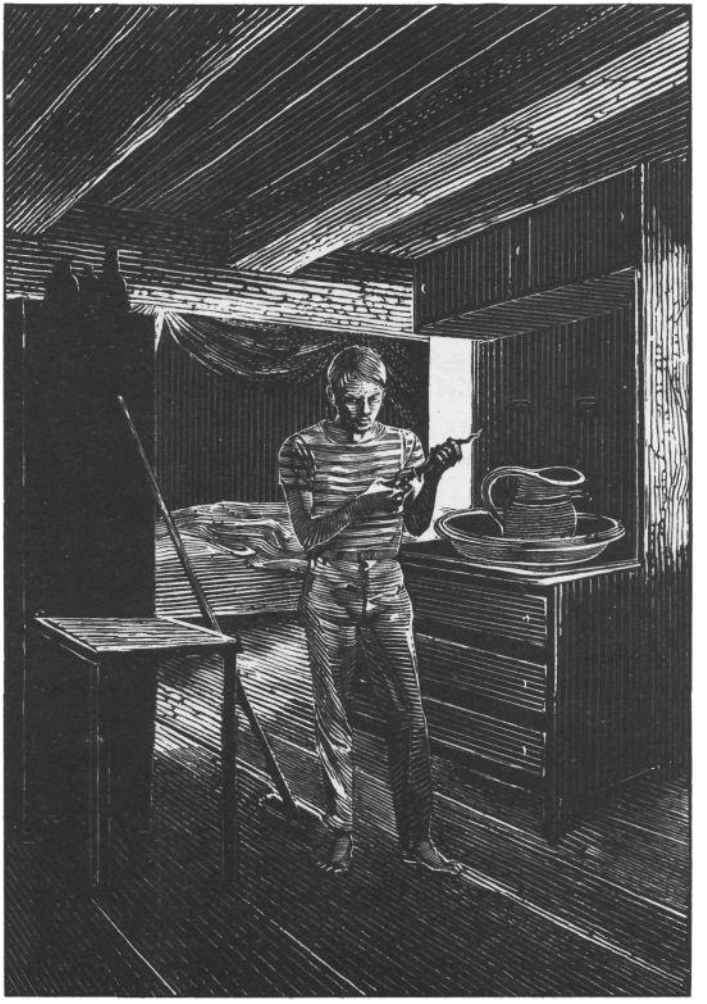

Jim vzal dýku do ruky a prohlédl si její zubaté ostří i rukojeť

náramek. Ten ji zvláště potěšil. Samozřejmě i kapitána přijala paní Ziegerová s otevřenou náručí.

Všichni pak zasedli ke stolu. Dobrý oběd přišel všem pozvaným opravdu k chuti, protože už měli pořádný hlad. Z hlavních jídel byla drůbež a ryby. Jako zeleninu měli výhonky palem, batáty, sladké brambory; jako ovoce banány,

pomeranče, kokosové ořechy. Všechno to bylo ze zahrady, která se rozkládala kolem vily. Dobrých nápojů měli také dost: sklep pana Ziegera byl dobře zásoben dovezenými francouzskými a německými víny.

Všichni pochválili výbornou kuchyni paní Ziegerové, protože se vyrovnala nejlepší kuchyni v Hobartu. Roztomilou hostitelku ta pochvala velmi potěšila.

Pan Gibson se musel vrátit hned po obědě na loď. Byl totiž velmi nerad z lodi déle pryč, ačkoli důvěřoval Fligu Baltovi. Stále se obával, že ti noví námořníci zběhnou a že pak bude mít nesnáze. Těm čtyřem z Dunedinu nedůvěřoval.

Této otázky se také znova dotkli Len Cannon a jeho kamarádi, když hovořili s lodním mistrem a Vinem Modem. Opět hrozili, že z lodi utečou. Nadarmo rozvinul Vin Mod svou výmluvnost a poukazoval přitom podle svého zvyku na nebezpečí šibenice… Nemohl je však přemluvit… Ti tvrdohlavci stále trvali na tom, že utečou…

„Koneckonců," řekl, když byl se svými důvody u konce, „vám se tedy tahle loď nelíbí?"

„Ne," odpověděl Len Cannon, „když jí velí Gibson."

„A jestli kapitán zmizí?"

„To už nám říkáš podvacáté, Mode," odpověděl Kyle. „Ale teď jsme v Praslinu a za tři neděle odplujeme do Hobartu."

„Tam za žádnou cenu nechceme…," prohlásil Bryce.

„A proto jsme rozhodnuti," řekl Sexton, „zmizet už dnes večer."

„Počkejte aspoň několik dní," žádal Flig Balt, „až do odjezdu… Nikdo neví, co se může stát…"

„Zběhnout, to sice není tak špatné," podotkl Vin Mod. „Ale co potom?"

V tom okamžiku se ke skupině přiblížil plavčík Jim, kterému byly tyto schůzky nových námořníků s lodním mistrem podezřelé. Když ho spatřil Flig Balt, obořil se na něj:

„Copak tu chceš, plavčíku?"

„Přicházím, abych se naobědval…"

„Naobědváš se později…"

„Vsázím se," dodal Vin Mod, „že jsi ještě neuklidil kabinu bratrů Kipů. Ty nepořádníku, ještě skončíš na šibenici!"

„Jdi dolů a hned se dej do práce!" poručil lodní mistr.

Vin Mod pohlédl za odcházejícím hochem a dal Fligu Baltovi znamení, kterému ten hned porozuměl. Potom znovu navázali rozhovor.

Jim odešel bez odmlouvání na záď. A protože měl vskutku uklidit kabinu bratrů Kipů, sešel do ní.

První věc, která upoutala jeho pozornost, byla malajská dýka, ležící na jedné polici. Nikdy předtím ji neviděl.

To byla ta dýka, kterou Vin Mod ukradl z vraku *Wilhelminy* a o níž oba bratři už nic nevěděli.

Položil tam někdo tu dýku úmyslně tak, aby si jí musel plavčík všimnout?

Jim vzal dýku do ruky, prohlédl si její zubaté ostří i rukojeť pobitou měděnými hřebíčky a pak ji zase položil na polici. Myslel si, že jeden z bratrů Kipů ji našel ve vraku lodi a že si ji vzal s jinými předměty. Nepřikládal tomu však naprosto žádnou důležitost a klidně dokončil svou práci.

Zatím se Flig Balt, Vin Mod a jejich společníci stále tiše domlouvali, takže jim nemohl rozumět ani Wickley, ani Hobbes, kteří byli podle rozkazu lodního mistra nahoře na stěžni. Burnes, jak víme, doprovázel pana Gibsona do Ziegerovy vily.

Len Cannon stál na svém; Vin Mod se ho snažil přemluvit. On i jeho kamarádi nemohou nic ztratit, když v Praslinu zůstanou ještě na lodi. Budou mít vždycky možnost zdrhnout… Snad se jim naskytne vhodná příležitost během plavby do Keravary, kam musí jet doplnit náklad… Možná že se té cesty nezúčastní ani pan Hawkins, ani Nat Gibson… A možná že ani bratři Kipové… A potom…

Zkrátka nakonec slíbil Len Cannon, Kyle, Sexton a Bryce, že zůstanou na lodi až do dne, kdy odpluje *James Cook* do Hobartu.

Když Flig Balt a Vin Mod osaměli, řekl Vin Mod:

„To to dalo práce!“

„A přece nejsme ani o chlup dál!“ odpověděl lodní mistr.

„Jen trpělivost!“ prohlásil Vin Mod rozhodným tónem. „Doufám, že když kapitán Flig Balt bude vybírat lodního mistra, nezapomene na Vina Moda.“

XII

TŘI TÝDNY NA SOUOSTROVÍ

V následujících dnech začali vyloďovat náklad. Len Cannon a jeho společníci neodmítli přiložit ruku k dílu. Proto pan Gibson neměl ani to nejmenší tušení o jejich zločinných plánech.

Přišlo jim na pomoc také několik domorodců, asi půl tuctu silných a obratných mužů, a tak mohli práci rychle dokončit.

Jim se nezmínil bratřím Kipům o té malajské dýce. Nedozvěděli se tedy, že byla na jedné polici v jejich kabině.

Ale Vin Mod si ji nezapomněl zase vzít k sobě, dříve než se vrátili na loď, a ukryl ji ve svém vaku, protože tam by ji nikdo nehledal.

Asi si myslel, že postačí, když ji viděl plavčík. Vin Mod snad ani sám nevěděl, k čemu ji bude potřebovat…

Zatímco kapitán dohlížel na vyloďování nákladu, podnikal pan Hawkins, Nat Gibson a bratři Kipové v doprovodu manželů Ziegerových zajímavé výlety po okolí. Navštívili především hlavní filiálky, které byly v této části ostrova; některé z nich náležely osadníkům německým, jiné anglickým.

Hosté pana Ziegera byli všude vřele přijati, protože tento počestný obchodník zaujímal v obchodní společnosti, která měla také moc politickou, význačné postavení. Měl částečně i jakousi moc soudcovskou a domorodci ji ochotně uznávali.

Německá císařská vláda nechala zdejším domorodcům skoro úplnou svobodu. Domorodé kmeny vlastně nemají ani náčelníky. Jen starci mají u nich jakousi autoritu; jinak si jsou všichni příslušníci kmene naprosto rovni. Ani ve vnitrozemí už neexistují otroci. Všichni, kdož pracují, jsou si rovni. Dávají se najímat do továren nebo na polní práce za mzdu, která jim je vyplácena v průmyslových výrobcích nebo v potravinách.

Na jednom výletě do střední části ostrova – bylo to asi tři míle od přístavu – navštívili pan Hawkins, Nat a bratři Kipové v doprovodu pana Ziegera jednu domorodou vesnici. Byla to jen skupina asi padesáti dřevěných chatrčí na kůlech.

Domorodci náleželi nepochybně k plemeni papuánskému, které se příliš nelišilo od plemene žijícího na Nové Guineji. Ve vesnici žilo asi sto šedesát mužů, žen, dětí a starců, a to v několika rodinách. Znali dobře pana Ziegera a uznávali jeho autoritu, ačkoli mezi domorodci ve vnitrozemí ji nemusel tak často uplatňovat.

Ve vesnici byli přijati dvěma staršími muži, kteří viděli svou důstojnost v tom, že se tvářili velmi chladně a lhostejně. Ženy a děti nevyšly z chatrčí; bylo také nesnadno se k nim přiblížit.

Už tomu bylo dávno, co tito domorodci chodili skoro úplně nazí nebo měli jen

zástěrku z kůry nařezané na dlouhé pruhy a sešité rostlinnými vlákny. Muži a ženy nosili nyní pruhované bavlněné šaty anglického nebo německého původu, které se tam dovážely v dosti velkém množství.

Pan Zieger mohl své hosty informovat přesně a dobře o zvycích těchto

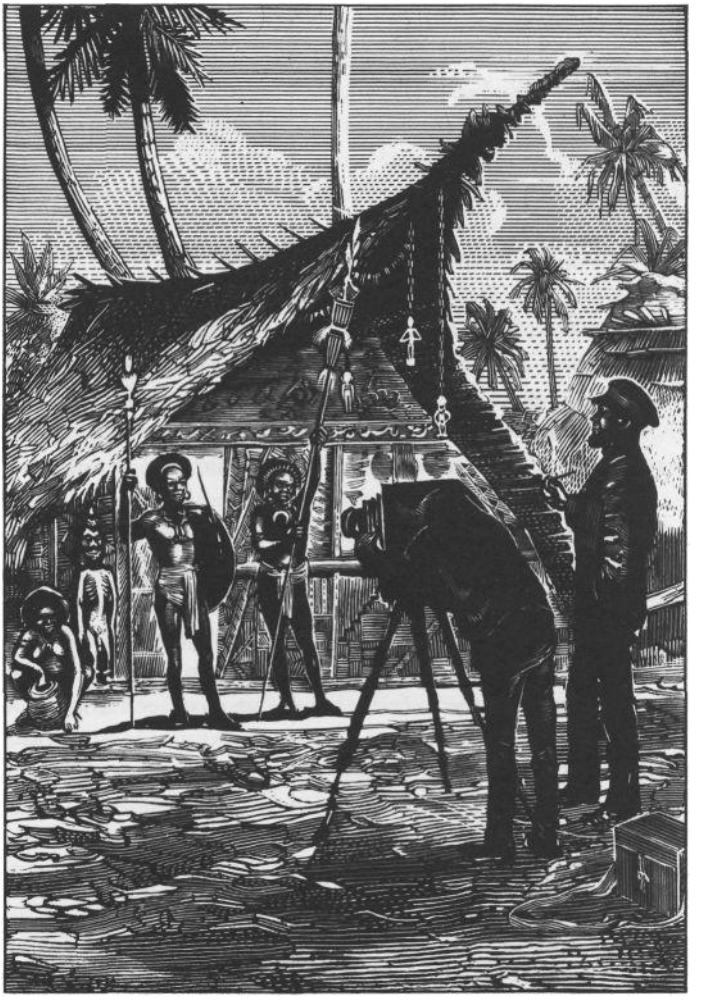

Nat Gibson udělal velmi zdařilé snímky posvátné chýše

domorodců. Mají neobyčejně vyvinutý zrak, čich a sluch a jsou velmi obratní a pružní. Ale k práci je nutí jen potřeba se živit. Jinak jsou neteční a nejraději nedělají nic. Většina obyvatel vesnice ležela líně před svými chatrčemi, se zkříženýma nohama a rukama; dívali se lhostejně kolem sebe a vůbec nemluvili. Jen stále žvýkali betel zrovna tak, jako obyvatelé Východu kouří opium a obyvatelé

Západu kouří tabák.

Betel je listí z jednoho stromu, na které domorodci dávají zvláštní vápno a pak ještě červené bobule. Tato směs působí silné vyměšování slin, které jsou trochu opojné a mají nepříjemnou chuť. Při žvýkání betelu však černají zuby a kazí se; také dásně přitom často krvácejí. Mladým lidem je tento požitek, který je tak vyhledávaný, zakázán.

Průmyslová výroba se na Novém Irsku omezuje na tkaní rohoží z pandánových listů a na výrobu drobných předmětů, zvláště obyčejného hrnčířského zboží. Tato výroba je svěřena výlučně ženám, které nejsou tak líné jako muži. Ale ženy musí kromě toho obstarávat ještě všechny práce zemědělské a připravovat každý den jídlo.

Novoirští domorodci se nevzpírají civilizaci. Misionáři se snaží je obrátit na křesťanskou víru, ale pohanství je u nich silně zakořeněno; často má v sobě také některé prvky islámské, které k nim zanášejí Malajci.

Pan Hawkins a jeho přátelé mohli bez překážek navštívit „obecní dům“, jehož dveře byly stále otevřeny. Uprostřed této prostorné chatrče bylo několik hliněných soch, hrubě tvarovaných a pomalovaných bílou, červenou a černou barvou. Jejich oči z perleti svítily jako žhavé uhlíky. Kolem soch byly rozloženy různé předměty, mezi jiným dva tamtamy, na které jeden domorodec silně zabubnoval na pokyn důstojného starce s dlouhou bradou. Sochy měly na sobě mnoho ozdob z jemně vyřezávaného dřeva, které také můžeme najít na domorodých pirogách.

Nat Gibson měl s sebou fotografický aparát a hned si tam udělal velmi zdařilé snímky nejen vnějšku, ale i vnitřku té posvátné chýše, takže album jeho i pana Hawkinse bylo obohaceno o nový přírůstek.

Na návštěvu domorodé vesnice padlo celé odpoledne. Už se snášel večer, když se pan Zieger a jeho hosté vydali lesem na cestu k domovu. Nad klenbou vysokých stromů zářilo na obloze na tisíce hvězd; ale také ve stromech a na zemi fosforeskovalo tisíce světýlek. Bylo to neobyčejně velké množství svítícího hmyzu. Zdálo se, že se nohy boří do svítícího trávníku a že mezi větvemi poletují tisíce jisker.

Tak uplynulo několik dní v příjemných výletech podél pobřeží a do vnitrozemí. Jednoho dne podnikli Karel Kip, Nat Gibson a pan Hawkins v doprovodu jednoho úředníka z písárny výstup na horu, která se tyčila za vilou. Byl to několikahodinový namáhavý výstup, ačkoli se šlo stále stinným lesem.

Tato hora není zrovna nejvyšší z vrcholků hlavního horského hřbetu, má asi 5000 stop. Ale zato je z ní překrásný pohled na Svatojiřskou úžinu. Za ní se tyčí další vysoké vrcholky. Samo sebou se rozumí, že Ziegerovi, kteří byli velmi pozornými hostiteli a chtěli ukázat svým hostům všechno, co by je mohlo zajímat, nezapomněli na nejmalebnější a nejnavštěvovanější kout této krajiny i celého východního okolí Praslinu, totiž na překrásný vodopád Bougainvillův. Nazval jej tak francouzský cestovatel Duperrey.

Voda, která stéká k moři, tam padá z výše padesáti stop. Tryská z úbočí

horského hřebenu a valí se dolů a pění po pěti terasách nad sebou, a to uprostřed bujné zeleně. Říčka, která obsahuje mnoho minerálních solí, stéká po stupních z vápence, z nichž všude visí krásné krápníky. Pan Hawkins tam udělal mnoho pěkných snímků, z nichž nejkrásnější byla fotografie vodopádu.

Vylodění nákladu z brigy bylo skončeno odpoledne dne 25. listopadu. Všechno zboží – byly to předměty běžné potřeby, vyrobené v Německu nebo v Anglii – odebrala Ziegerova firma a hned je rozprodala.

Nyní měl *James Cook* naložit náklad na zpáteční cestu. Bylo to, jak už víme, mnoho tun kopry a bedny perleti pro Hobart. Z tří set tun kopry měla sto padesát tun dodat v Praslinu firma Ziegerova a pro dalších sto padesát tun měl *James Cook* dojet do Keravary; je to jeden z ostrůvků ležících na jih od ostrova Yorku.

Kapitán rozhodl po dohodě s panem Hawkinsem a Ziegerem, že se nejprve pojede do Keravary, tam se naloží první část nákladu a pak se *James Cook* vrátí do Praslinu, aby doplnil svůj náklad.

I když nebylo třeba na lodi nic opravovat, bylo přece nutno řádně očistit trup a natřít tu část lodi, která vyčnívá nad vodu. Tato práce si vyžádá tři až čtyři dni. Mužstvo se hned dalo do práce a dokončilo ji ve stanovené lhůtě. Odjezd byl určen na ráno 29. listopadu.

Flig Balt a Vin Mod byli přesvědčeni, že cestující z brigy zůstanou v Praslinu, že do Keravary pojede jen kapitán, a že proto budou moci využít té příležitosti, aby uskutečnili svůj záměr. Jakmile se stanou pány lodi, vyrazí *James Cook* severovýchodním směrem a pan Hawkins se své lodi už nedočká.

Lodní mistr a jeho společníci však byli silně zklamáni, neboť plavby na Keravaru se chtěli zúčastnit nejen pan Hawkins, Nat Gibson a bratři Kipové, ale také pan Zieger. Nabídka pana Ziegera, že je doprovodí, byla přijata s jásotem.

Flig Balt a Vin Mod jen stěží utajili svůj vztek. Zase jim unikla příležitost zmocnit se lodi.

„Toho zatraceného kapitána chrání sám ďábel!“ zvolal Vin Mod, když se dozvěděl o tom rozhodnutí.

„Uvidíš, Mode, že se ještě vrátí živ a zdráv do Hobartu,“ dodal lodní mistr.

„A to zas ne, mistře Balte!“ prohlásil Vin Mod. „Jestli se ho nezbavíme na jeho lodi, snad bychom se mohli pokusit…“

„A co udělají ti ostatní?“ otázal se Flig Balt.

Ti ostatní, to byl Len Cannon, Sexton, Kyle a Bryce. Zmizí hned z lodi, nebo ještě pojedou do Keravary, než upláchnou?

Jestliže se jim nezdaří uskutečnit svůj úmysl během této plavby, proč by déle zůstávali na lodi?

Za svého pobytu v Praslinu však zjistili, že by se jim zde žilo dost nesnadno, a to je právě přinutilo, že váhali. A toho využil Vin Mod a vymohl na nich, aby jeli ještě do Keravary.

James Cook vskutku odjel ráno dne 29. listopadu. Potřeboval čtyřiadvacet hodin, aby dorazil k ostrovu Yorku, pak dva dni, aby naložil kopru, a čtyřiadvacet

hodin, aby se vrátil do Praslinu. Cesta by tedy neměla trvat déle než čtyři až pět dnů.

James Cook proplul pomalu Svatojiřskou úžinou, protože měl příznivý vítr, a přejel podél ostrova Birary, aby co nejrychleji dorazil na ostrov York neboli Nový Lauenburk.

Tento ostrov tak pojmenoval roku 1707 anglický mořeplavec Carteret. Roku 1791 ho spatřil Hunter, roku 1792 Entrecasteaux a roku 1823 Duperrey. Nyní je už přesně známa jeho poloha: leží mezi 150°2′ a 150°7′ východní délky a 4°5′ a 4°10′ jižní šířky. Je dlouhý osm mil od severovýchodu k jihozápadu a pět mil široký. Jeho průměrná nadmořská výška je dosti značná.

Ačkoli je bohatý a má dobrý přístav, není obchodním střediskem. Kolem jsou ještě jiné ostrovy. Německá koloniální správa si vybrala za sídlo ostrov Keravaru, který leží nejjižněji.

Dne 30. listopadu za svítání hlásila lodní hlídka, že vidí mys Brownův na ostrůvku Makadě. *James Cook,* který plul stále k jihu, minul mys Makukar, vplul do severozápadní úžiny mezi ním a ostrovem Ulnem, pak proplul kolem ostrůvku Kabokonu a zakotvil u ostrova Keravary.

Tento ostrov se podobá srpu a měří jen tři míle od západu k východu. Protože má dobře chráněný přístav, mohou tam zakotvit lodi jakékoli tonáže.

Hlavní představitel německé říše, pan Hamburg, který zastával úřad guvernéra Bismarckova souostroví, byl s panem Ziegerem v úzkých přátelských stycích. Byl zároveň vedoucím jednoho z nejdůležitějších tamních obchodních domů. Měl dodat na loď pana Hawkinse těch sto padesát tun kopry. Náklad měl být naložen do osmačtyřiceti hodin. Zastávka v Keravaře bude tedy velmi krátká.

Zatímco se posádka zabývala pod dozorem kapitána Gibsona nakládáním zboží, mohli si pan Hawkins, Nat Gibson a bratři Kipové prohlédnout ostrůvek.

Jsou tam rozsáhlé lesy, kde se najdou nejrozmanitější druhy stromů jako na Novém Irsku. Hlavní město souostroví mělo tehdy asi tisíc obyvatel, z nichž čtvrtinu tvořili Evropané a zbytek domorodci melanéského původu. Tito domorodci nemají zcela pevná sídla. Většinou bydlí na ostrově Yorku a na přilehlých ostrůvcích a do Keravary přicházejí za obchodem. V úžinách mezi ostrůvky vládne čilý ruch; stále je tam vidět mnoho domorodých pirog, z nichž některé jsou velmi umně vyrobené.

Pan Hamburg podrobně informoval své hosty o celém souostroví. Byl toho názoru, že volba Keravary jako hlavního města byla velmi šťastná. Spojení s Novou Británií a s Novým Irskem bylo snadné.

V přístavě právě kotvily dvě obchodní lodi, které vyloďovaly svůj náklad. Jedna z nich byla německá, druhá britská. Měly se zdržet v Keravaře asi tři týdny; pak měla německá loď odplout do Sidney a britská do Aucklandu na Novém Zélandu. Pan Hawkins a pan Gibson znali kapitána anglické lodi, protože se s ním několikrát setkali v Hobartu, a srdečně se s ním pozdravili.

Obydlí pana Hamburga bylo na svahu návrší v lese, kterým vedla širší stezka,

vroubená hustým křovím. Do své kanceláře v přístavě měl pan Hamburg asi půl míle.

Guvernér pozval pana Hawkinse, pana Gibsona a jeho syna na druhý den k večeři. Naložení kopry bude ukončeno odpoledne dne 2. prosince, takže *James Cook* může vyplout už 3. prosince zpět do Praslinu.

Na večeři byli pozváni také bratři Kipové. Odmítli přijít, protože, jak říkali, se nechtěli vtírat. Využili toho večera a prošli se po okolí přístavu. Poněvadž teď už nebylo nutno se obávat zběhnutí lodní posádky, dostala dovolení opustit loď a setkat se s námořníky lodí kotvících v přístavě. Ten večer může skončit divokou pitkou v hlavní přístavní krčmě, ale nebylo možno tomu zabránit. Pan Gibson se omezil na to, že jim doporučil, aby v pití nezašli příliš daleko.

Flig Balt ujistil kapitána, že se může na něho spolehnout. Ale ačkoliv mluvil s kapitánem s obvyklou úslužností, nedovedl skrýt jakési rozechvění. Toho si všiml i pan Gibson a zeptal se ho:

„Copak je vám, Balte?“

„Nic, vůbec nic, kapitáne,“ odpověděl lodní mistr. „Jsem trochu unaven, to je všechno.“

A jeho pohled se svezl z kapitána na Vina Moda, který ho bedlivě pozoroval.

K páté hodině byli pan Hawkins, Nat Gibson a pan Zieger u pana Hamburga; večeře měla být v půl sedmé. Kapitán, který musil na lodi vyřídit poslední formality, se měl dostavit v poslední chvíli a přinést dva tisíce piastrů ve zlatě za náklad složený už v podpalubí brigy.

Mezitím si guvernérovi hosté prohlédli jeho hospodářství, které bylo velmi pečlivě vedené a patřilo k nejlepším v Keravaře. Nat Gibson si udělal několik snímků domu a terasy. Odtud bylo možno dohlédnout přes koruny stromů až k moři. Na severozápadě bylo vidět poslední výběžky velkého ostrova Ulnu, na západě špičku ostrůvku Kabokonu, za kterým právě zapadalo slunce za obzor nádhernými rudými červánky.

Odbila půl sedmá, ale kapitán se dosud neobjevil.

Pan Hamburg a jeho hosté zůstali v zahradě a čekali na jeho příchod.

Byl nádherný večer; horký vzduch trochu osvěžil vítr, který se kvečeru zdvihl. Všichni s rozkoší vdechovali vzduch prosycený vůní pomerančovníků.

Zatím čas plynul. Už bylo sedm hodin, a po panu Gibsonovi nebylo stále vidu ani slechu.

„Otec se jistě v poslední chvíli někde zdržel,“ řekl Nat. „Jinak si nedovedu vysvětlit to nemilé zdržení…“

„Cožpak se neměl dostavit do vaší kanceláře, pane Hamburgu?“ zeptal se loďař.

„Ano, ale jen pro papíry.“

„A to přece nemohlo tak dlouho trvat…“

„Jen trpělivost!“ řekl guvernér. „Vždyť na třiceti minutách nezáleží…“

Ale když uplynula další půlhodina, začali být pan Hawkins, pan Zieger i Nat znepokojeni…

„Že by pan Gibson zabloudil?“ zeptal se pan Zieger.

„To je nepravděpodobné,“ odpověděl pan Hamburg. „Cesta je rovná a on ji dobře zná. Vždyť byl u nás už několikrát…“

„A což kdybychom mu šli naproti?“ navrhl Nat a zvedl se.

„Pojďme!“ řekl pan Hawkins.

Pan Hamburg zavolal sluhu, který si vzal lucernu, a vyšel se svými hosty ze zahrady do lesa. Pod hustými stromy, jež tvořily nad stezkou klenbu, už byla hluboká tma.

Naslouchali, zda se od přístavu neblíží kroky.

Nic, nic…

Volali.

Nikdo neodpověděl. Tato část lesa byla, jak se zdálo, naprosto pustá.

Konečně urazili půl míle a ocitli se na keravarském náměstí.

Z hlavní přístavní krčmy, jasně osvětlené, bylo slyšet hluk opilců. Část posádky *Jamese Cooka* se už vrátila na palubu, ale část ještě seděla v krčmě; mezi nimi byl i Len Cannon a jeho společníci.

Petr a Karel Kipovi, kteří se právě vrátili, seděli na zádi paluby. Krátce před nimi se vrátili na loď také Flig Balt a Vin Mod. Byli pryč asi půl hodiny.

Když došli na nábřeží, otázal se Nat Gibson, celý znepokojený, námořníků:

„Kde je kapitán?“

„Kapitán, pane Gibsone?“ odpověděl Vin Mod. „Ten je přece u pana Hamburga!“

„Kdepak, není!“ odpověděl guvernér.

„Ale přece k němu odešel,“ prohlásil námořník Burnes.

„Já ho viděl, jak se dal tou stezkou…,“ dodal Hobbes.

„A už je dlouho pryč?“ zeptal se pan Zieger.

„Asi hodinu,“ odpověděl Vin Mod.

„To se stalo nějaké neštěstí!“ zvolal pan Hawkins.

Potom se on a jeho přátelé rozešli po přístavu a chodili od obchodu k obchodu, od krčmy ke krčmě…

Nikdo nikde o kapitánovi nevěděl. Bylo tedy nutno pátrat v lese.

Že by pan Gibson šel ke guvernérovi oklikou?

Pátrání bylo bezvýsledné… Po několika hodinách se museli všichni, pan Hamburg, pan Zieger, pan Hawkins, Nat Gibson a bratři Kipové, vrátit s nepořízenou na palubu.

Dovedete si představit, v jaké úzkosti uběhla noc! A kapitán nikde… Stezka mezi přístavem a obydlím pana Hamburga byla několikrát důkladně prohledána; osvítili ji pochodněmi a loučemi… Harry Gibson nebyl k nalezení…

Nat propadl zoufalství. Panu Hawkinsovi, který byl neméně zoufalý, se nepodařilo mladíka uklidnit; Nat stále opakoval, že svého otce už neuvidí…

Zlá předtucha ho nezklamala.

Za úsvitu se roznesla zpráva, že kapitánova mrtvola byla nalezena v lese asi půl

míle od přístavu.

XIII

VRAŽDA

Stalo se totiž toto:

Když dal pan Gibson poslední pokyny, aby byl *James Cook* přichystán k odplutí druhý den na úsvitě, odešel z lodi a zamířil nejprve do písárny pana Hamburga.

Malý vak, který měl s sebou, obsahoval dva tisíce zlatých piastrů. Tyto peníze měl odevzdat panu Hamburgovi.

Část mužstva opustila loď po něm. Bratři Kipové už byli na procházce v okolí přístavu.

Když přišel kapitán do písárny, jeden z Hamburgových úředníků mu odevzdal různé listiny, a především nákladní lodní list.

Slunce mohlo ještě dvě hodiny osvětlovat výšiny ostrůvku Kabokonu. Kapitán znal dobře cestu k vile pana Hamburga, a proto se nemusil obávat, že zabloudí.

Pan Gibson se pustil do lesa u přístavu. Když ušel asi půl míle, chystal se zahnout nalevo, když byl náhle prudce sražen k zemi.

Vrhli se na něho dva muži, z nichž jeden mu sevřel krk.

Poněvadž byl omráčen prudkou ranou do prsou a brzy nato upadl do bezvědomí, nepoznal je.

Oba muži ho vzali za ruce a nohy a odnesli pět set kroků od stezky. Když se zastavili na pokraji mýtiny, položili svou oběť na zem. Jeden z nich řekl:

„Musíme ho dorazit!“

Vtom pan Gibson otevřel oči a zašeptal:

„Balt!… Vin Mod!“

Byl to skutečně lodní mistr se svým kumpánem. Vin Mod chtěl odstranit Harryho Gibsona, doufaje, že se pak Flig Balt stane kapitánem. A pod velením nového kapitána se *James Cook* už nevrátí do Hobartu, nýbrž vypluje na východ k ostrovům Šalomounovým, takže si toho pan Hawkins ani nevšimne. Tam se pokusí zbavit pana Hawkinse, Nata Gibsona, bratří Kipů a těch námořníků, kteří se nebudou chtít stát piráty. Co nemohli udělat mezi Novým Zélandem a souostrovím Bismarckovým, provedou hned po odjezdu z Praslinu.

Když pan Gibson vykřikl jména vrahů, ještě zašeptal:

„Bídáci!… Bídáci!“

Chtěl se zvednout a bránit se. Ale co mohl dělat beze zbraně proti dvěma silným a ozbrojeným mužům?

Ještě vykřikl: „Pomoc!“

Vtom se však na nešťastníka vrhl Vin Mod a ucpal mu ústa rukou. Zatím ho Flig Balt bodal do rukou dýkou, kterou jeho společník ukradl na *Wilhelmině.*

Harry Gibson zasténal naposledy. Pak otevřel dokořán oči, ve kterých se zračil

výraz hrůzy, a upřel je naposled na vrahy. Vtom ho zasáhlo ostří dýky do srdce. Po vteřině smrtelného zápasu klesl mrtev k zemi.

„Kapitáne Balte, buďte zdráv!“ zvolal Vin Mod a zasalutoval.

Lodní mistr couval zděšeně před očima své oběti, které se na něho stále upíraly v jasném světle slunečních paprsků.

Zato Vin Mod byl naprosto chladnokrevný: prohledal kapsy kapitánova obleku a našel papíry a vak, ze kterého vzal dva tisíce piastrů.

„Ale, ale, to je příjemné překvapení!“ zvolal.

Pak poklepal na rameno Fligu Baltovi, který stál nehybně, jako by byl omráčen pohledem mrtvoly, a řekl:

„A teď zmizme!“

Mrtvolu nechali na místě a pustili se rychle stezkou k přístavu. Doufali, že nikdo nenajde Gibsona před odjezdem lodi.

Čtvrt hodiny poté vstoupili na palubu. Flig Balt šel rychle do své kabiny a Vin Mod do kajuty posádky; tam náhodou nikdo nebyl, takže mohl ukrýt na dno svého vaku kapitánovy papíry, ukradené piastry a dýku, kterou spáchali vraždu.

Za půl hodiny potom se vrátili na loď bratři Kipové a šli si sednout na záď, aby vyčkali návratu Hamburgových hostů.

Bídák Vin Mod si sedl na příď. Předstíraje veselost dal se do hovoru s námořníkem Hobbesem a Wickleym, kteří loď neopustili.

Mrtvolu kapitána Gibsona našel druhý den jeden zaměstnanec písárny, když šel přes mýtinu. Rychle se vrátil do kanceláře a tam to vyprávěl. Zpráva o vraždě se hned rozšířila po celém okolí.

Tato tragická zvěst zasáhla Nata jako blesk. Víme přece, jak se měli s otcem rádi. Pan Hawkins, který byl právě tak zdrcen jako Nat, ho nemohl upokojit. Bratři Kipové musili Nata přenést do kabiny, kde konečně nabyl vědomí. Oba bratři projevovali také hlubokou bolest a rozhořčení.

Posádka lodi byla zdrcena. Jim hořce plakal, Hobbes, Wickley a Burnes nechtěli uvěřit, že je kapitán mrtev. Flig Balt a Vin Mod vyhrožovali zuřivě vrahovi.

Jen námořníci najatí v Dunedinu zůstali naprosto lhostejní. Víme, že Len Cannon a jeho společníci chtěli právě ten den opustit loď, což by bylo samozřejmě ohrozilo, nebo spíše znemožnilo její odjezd. Když však byl nyní pan Gibson odstraněn, mohlo se očekávat, že změní svůj úmysl. Už několikrát se Len Cannon podíval tázavě na Vina Moda, ale ten se odvrátil, jako by tomu nerozuměl.

Jakmile Nat Gibson nabyl vědomí, vyřítil se z kabiny a začal křičet:

„Můj otec!… Chci vidět otce!“

Karel Kip se pokusil ho zadržet. Ale Nat ho odstrčil a vrhl se na palubu. Pan Hamburg, který se vrátil domů, hned přispěchal, jakmile se dozvěděl o vraždě. Přišel na loď právě v okamžiku, kdy se Nat Gibson chystal opustit brigu. Řekl mu:

„Půjdu s vámi.“

Bylo osm hodin. Pan Hamburg, pan Hawkins, pan Zieger, Nat Gibson, bratři Kipové a několik úředníků z Hamburgovy písárny se pustili lesem k mýtině. Byli

tam za necelých deset minut.

Mrtvola ležela tak, jak ji vrahové nechali: natažená na zemi, s očima nepřirozeně otevřenýma, jako by z nich dosud nevyprchal život.

Nat poklekl u mrtvoly svého otce. Objímal ho, volal a volal také matku… Až se

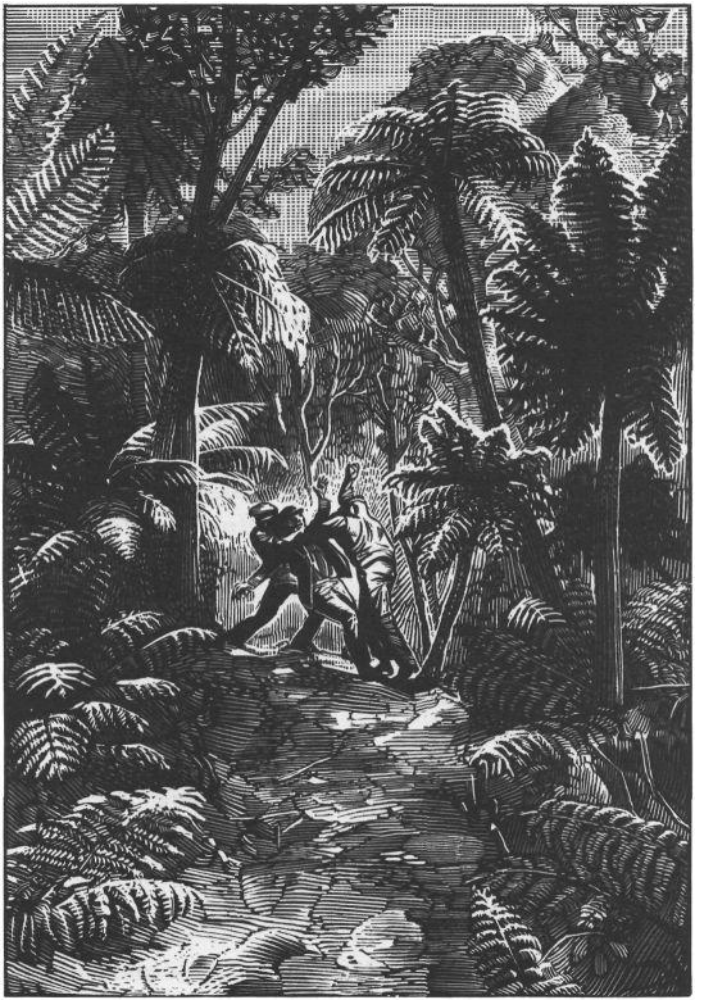

Na kapitána se vrhli dva muži

ubohá paní Gibsonová dozví tuto strašnou novinu, přežije ji vůbec?

Pan Hamburg, jehož povinností bylo vést vyšetřování, začal zkoumat stopy v trávě. Podle čerstvých otisků se mohlo soudit, že vraždu spáchali dva muži. Když rozhalil kabát pana Gibsona, zjistil, že má v prsou rány způsobené zubatou dýkou a že málo krvácejí. Peníze i papíry, které měl kapitán u sebe, zmizely.

Bylo skoro jisté, že pohnutkou zločinu byla krádež. Ale kdo to spáchal? Nějaký osadník z Keravary? To bylo od počátku velmi pochybné… Anebo domorodci?… Skutečně, ty možno z vraždy podezřívat… Ale jak a kde chytit vrahy?… Neopustili hned po vraždě Keravaru a neodpluli na piroze na ostrov York?… To by za několik hodin byli už v bezpečí…

Bylo tedy pravděpodobné, že ten zločin zůstane nepotrestán, tak jako zůstává nepotrestáno mnoho zločinů spáchaných v končinách mezi Novou Guinejí a Šalomounovými ostrovy.

Nejdříve bylo nutno dopravit mrtvolu do písárny. Pan Hamburg dal přinést nosítka; na ně položili tělo pana Gibsona a pak se všichni vydali k přístavu. Přitom pan Hawkins musil podpírat Nata.

Mrtvola měla zůstat v písárně do té doby, dokud neskončí pan Hamburg vyšetřování. Pohřeb bude druhý den, protože v tropickém podnebí se mrtvé tělo rychle rozkládá.

Pan Zieger doprovodil Nata Gibsona na loď; mladý muž, bolestí celý vyčerpán, byl nucen ulehnout ihned na lůžko.

Mezitím sbíral pan Hamburg zprávy, které ho mohly přivést na stopu zločinců. Zašel s panem Hawkinsem a Ziegerem do písárny, aby si s nimi o tom pohovořil. Když se ho zeptali, kdo asi mohl spáchat ten zločin, odpověděl:

„Jistě domorodci.“

„A to jen proto, aby okradli ubohého pana Gibsona?“ otázal se vzrušeně pan Hawkins.

„Ano, asi se dozvěděli, že bude mít u sebe peníze… Vyčíhali si ho, sledovali ho v lese, napadli a oloupili…“

„Ale jak je jen dopadnout?“ zeptal se pan Zieger.

„To bude skoro nemožné,“ prohlásil pan Hamburg. „Nemáme jedinou stopu…“

„Mohli bychom udělat jedno,“ podotkl pan Zieger. „Ofotografovat ránu, kterou způsobila vrahova zbraň. Jestliže se tato zbraň najde, pak se dozvíme, komu náležela…“

„To máte pravdu,“ přisvědčil pan Hamburg. „Požádáme pana Hawkinse, aby to udělal.“

„Jsem ochoten,“ prohlásil pan Hawkins hlasem, který se třásl dojetím. „Už proto, aby ten hrozný zločin nezůstal nepotrestán.“

Pan Zieger šel hned na loď pro fotografický aparát. Vrátil se s ním za několik minut. Pak odhalili prsa mrtvoly a znova pečlivě ohledali ránu. Byla půl palce široká. Na jedné straně byl její okraj zoubkovaný, jako by někdo prořízl kůži pilkou.

Pan Hamburg prohlásil:

„Vidíte? Rána byla zasazena domorodou zbraní… dýkou se zubovitou čepelí, jaké používají zdejší domorodci…“

Pořídili dva neobyčejně přesné snímky: na jednom byla prsa a na druhém hlava pana Gibsona. Potom mu pan Hawkins zatlačil oči, dosud stále dokořán otevřené. Bylo ujednáno, že si ty fotografie prozatím ponechá pan Hamburg, aby mohl

pokračovat v pátrání. Ale desky si vzal pan Hawkins, aby udělal v případě potřeby další kopie. Tak budou mít v rodném městě pana Gibsona jeho fotografii.

Odpoledne bylo nutno položit mrtvolu do rakve. Pohřeb byl stanoven na druhý den ráno. Pan Gibson měl odpočívat na hřbitůvku v Keravaře.

Nebylo totiž možno odložit pohřeb až do doby, kdy se pan Hawkins vrátí do Praslinu.

Smutný den uplynul za hluboké bolesti všech. Přišla noc. Nat Gibson nezamhouřil oka; proplakal celou noc.

Druhý den se konal pohřeb za účasti všeho anglického a německého obyvatelstva Keravary. *James Cook* spustil vlajku na půl žerdi. Ostatní lodi následovaly jeho příkladu.

Rakev, přikrytou národní vlajkou, nesli čtyři námořníci z brigy. Za ní šli Nat Gibson, guvernér, pan Hawkins a pan Zieger. Potom Flig Balt a zbytek mužstva, ke kterému se připojili také námořníci z jiných lodí.

Anglikánský kněz kráčel před rakví a odříkával modlitby.

Pohřební průvod došel na hřbitov. Nad hrobem pronesl pan Hamburg několik slov jako vzpomínku na zesnulého.

Natova bolest budila soucit všech. Pan Hawkins ho jen stěží udržel: mladík se chtěl mermomocí vrhnout na otcovu rakev. Pak byla rakev spuštěna do hrobu. Na něm dal pan Hamburg vztyčit dřevěný kříž s tímto nápisem:

KAPITÁNU HARRYMU GIBSONOVI
z Hobartu

zavražděnému dne 2. prosince 1885
jeho syn, přátelé, lodní posádka
a obyvatelé Keravary
Budiž mu země lehkou!

Pátrání, které podnikl pan Hamburg, zůstalo bezvýsledné. Zřejmě vrahové po vykonání zločinu utekli z Keravary k domorodcům na Novém Lauenburku. Nebylo možno doufat, že budou vypátráni, protože pirogy domorodců jezdily dnem a nocí mezi Keravarou a ostatními ostrůvky. Najde se jednou zbraň, která sloužila k vraždě? Bude jednou vypátrán ten, komu patřila?… Snad jen náhoda by mohla vyřešit tuto záhadu… Ale naskytne se vůbec někdy?

James Cook se v Keravaře déle nezdržel. Vždyť už toho rána, kdy se rozlétla zpráva o vraždě jeho kapitána, byl připraven k návratu do Praslinu.

Proto také povolal pan Hawkins za souhlasu pana Ziegera lodního mistra do své kabiny a řekl mu:

„Fligu Balte, *James Cook* ztratil kapitána…“

„To je strašné neštěstí," odpověděl Flig Balt, kterému se hlas třásl vzrušením, nikoli bolestí.

„Vím," pokračoval pan Hawkins, „že můj nešťastný přítel vám důvěřoval. A tuto důvěru vám chci věnovat i já!"

Lodní mistr, maje oči sklopeny k zemi, se jen mlčky uklonil.

„Zítra," pokračoval rejdař, „*James Cook* vypluje; vy ho dopravíte do Praslinu, Fligu Balte. Tam doplníme svůj náklad. Jakmile s tím budeme hotovi, vyrazíme do Hobartu."

„K službám, pane Hawkinsi," odpověděl lodní mistr. Pak odešel.

Pan Hawkins řekl lodnímu mistru, že má řídit loď místo kapitána Gibsona, ale neřekl mu, že bude kapitánem. Snad ho dokonce ani kapitánem nechtěl jmenovat; snad si myslel, že stačí, když zastane kapitána během plavby z Bismarckova souostroví do Tasmánie. Lodní mistr si toho také dobře všiml. Proto o tom hned o chvíli později promluvil s Vinem Modem.

„Co na tom!" chlácholil ho námořník. „Nejprve doplujeme do Praslinu… Jestli potom budete kapitánem, nebo prvním důstojníkem, mistře Balte, na tom tolik nezáleží… Až se zmocníme lodi, budeme vás jmenovat kapitánem… Ať visím, jestli to naše jmenování nebude mít takovou cenu, jako kdyby vás jmenoval sám pan Hawkins!"

Len Cannon a jeho společníci sice nevěděli, že pana Gibsona zavraždili Flig Balt a Vin Mod, ale byli si jisti, že se *James Cook* nikdy nevrátí do Hobartu. A proto už nemluvili o tom, že utečou z lodi.

Druhý den, 3. prosince, se pan Hawkins rozloučil s guvernérem. Pan Hamburg sevřel Nata Gibsona do náručí a slíbil mu, že se všemožně vynasnaží vypátrat vrahy jeho otce. Kdyby se mu to podařilo, může být jist, že je německá spravedlnost nemilosrdně potrestá… Ten strašný zločin zaplatí svou hlavou…

Potom se pan Hawkins, pan Zieger a bratři Kipové rozloučili s guvernérem a s ostatními zaměstnanci obchodních firem v Keravaře.

James Cook hned vyplul pod velením Fliga Balta.

Za hodinu už byl mimo korálové útesy a dal se jihovýchodním směrem. Brzo se jim ztratil z očí nejzazší výběžek ostrova Yorku. Loď zamířila ke vchodu do Svatojiřské úžiny.

Plavba nebyla dlouhá, trvala jen čtyřiadvacet hodin. Flig Balt si nemusil na mužstvo stěžovat, protože pracovalo přesně. Při plavbě nebylo zapotřebí složitého manévrování, jelikož vál příznivý vítr a nebylo nutno měnit příliš často plachty. Za této poměrně krátké plavby nebylo možno poznat, zdali je Flig Balt dobrým, nebo špatným námořníkem. S úsudkem bylo nutno posečkat, až přijedou do Hobartu. Ani se nepřestěhoval do kapitánské kajuty, nýbrž zůstal ve své kajutě, která byla hned u vchodu do kajuty pro mužstvo. Když měl v noci hlídku s Lenem Cannonem, odpověděl mu na všechny otázky tak, že Cannon i jeho kumpáni byli naprosto spokojeni. *James Cook* se už do Tasmánie nevrátí. Ať už bude kapitánem, nebo ne, úmyslně s lodí zabloudí. Jakmile budou jednou u Šalomounových ostrovů, nebude

nesnadné se zbavit všech cestujících, kteří zůstanou na palubě. Tam v těch končinách už najdou námořníky toužící po dobrodružství a ochotné jim pomoci… Len Cannon a jeho společníci nemají tedy příčinu, proč opustit loď, jejímiž pány budou co nevidět.

Dopoledne 6. prosince spatřili výšiny Nového Irska a před polednem už *James Cook* zakotvil před kanceláří pana Ziegera.

Protože měl vlajku na půl žerdi, pochopili obyvatelé Praslinu, že se stalo nějaké neštěstí.

A jejich zármutek byl tím větší, když se dozvěděli, za jakých okolností zahynul kapitán Gibson. Paní Ziegerová, která přišla na nábřeží, vzala Nata Gibsona do náručí a dojetím nemohla ani promluvit.

„Ubohý Nate!… Ubohý hochu!… A co tomu řekne vaše matka?… Vaše matka…“

A přitom jí oči tonuly v slzách…

Nat Gibson a pan Hawkins museli přijmout pohostinství v Ziegerově vile. Oba se octli zase ve svých pokojích a zasedli u pohostinného stolu, kam se už pan Gibson bohužel nevrátil.

Pan Zieger nechtěl nikomu přenechat dozor nad naloděním sto padesáti tun kopry, kterou byl doplněn náklad brigy. Pomáhali mu v tom také bratři Kipové, kteří neopustili loď ani na okamžik. Starší z nich se zvláště vyznal v nakládání zboží na loď. Flig Balt se tohoto úkolu zhostil velmi snadno, protože mu posádka horlivě pomáhala.

Když byla kopra naložena do podpalubí, byly bedny s perletí určené pro Hobart uloženy na přídi a na zádi. Protože dal kapitán už před cestou do Keravary natřít lodní trup, nebylo nutno se tím zdržovat a loď mohla odplout.

Všechno bylo hotovo odpoledne dne 9. prosince.

Ten večer se vrátili na palubu pan Hawkins a Nat Gibson v doprovodu manželů Ziegerových, aby mohl *James Cook* vyplout časně zrána.

Když vstoupili na palubu, byli uvítáni Fligem Baltem, který je čekal u žebříku. Pan Hawkins mu řekl:

„Všechno je připraveno?“

„Ano, pane Hawkinsi.“

„Zítra tedy, Fligu Balte, vyplujeme… Dopravil jste dobře loď z Keravary do Praslinu, dopravíte ji také odsud do Hobartu… Ode dneška jí velíte…“

„Děkuji vám, pane Hawkinsi,“ odpověděl Flig Balt. Přitom posádka pochvalně zabručela.

Loďař stiskl novému kapitánovi ruku; ani si nevšiml, že se chvěje. Ziegerovi se rozloučili s Natem Gibsonem a s panem Hawkinsem; nezapomněli ani na bratry Kipy, ke kterým měli vřelé sympatie. Při rozloučení také slíbili, že jakmile budou moci, navštíví zase obě rodiny. Pak se vrátili domů.

Druhý den ráno v pět hodin udělal kapitán Balt všechny nutné přípravy k odplutí.

A hodinu po tom, co se *James Cook* dostal z korálových útesů kolem Praslinu, zamířil k jihovýchodu. A zanedlouho byl už daleko od Nového Irska.

XIV

PŘÍHODY

Vzdálenost mezi Bismarckovým souostrovím a Tasmánií činí asi 2400 mil. Za příznivého větru a při průměrné denní rychlosti deseti mil za hodinu by *James Cook* k tomu nepotřeboval více než tři týdny.

Doba pasátních větrů už byla u konce; brzy nastanou tropické monzuny. A vskutku se zanedlouho zvedl po krátkém bezvětří pravidelný vánek.

Zdálo se, že bude mít *James Cook* příznivé podmínky a bude moci rychle projet mezi Louisiadami a zamířit na Korálové moře.

Cestující na lodi se už nezajímali o plavbu, jak tomu bylo dříve. Ani se netěšili z návratu, který by byl býval radostnější, kdyby se bylo nestalo v Keravaře takové neštěstí.

Když nebyl Nat Gibson v kabině, sedával s panem Hawkinsem na zádi lodi. Nic je nemohlo potěšit v jejich bolesti. Stále mysleli na to, jak doma najdou paní Gibsonovou, která vždy čekala netrpělivě na příjezd svého manžela, a jak budou nuceni jí oznámit, proč se kapitán nevrací…

Bratři Kipové respektovali jejich smutek, a proto se drželi v ústraní. Přece však Karel Kip bděl nenápadně nad plavbou lodi, protože nikdy neměl k Fligu Baltovi důvěru. Zdálo se mu při různých příležitostech, že nemá dost potřebných zkušeností. Když byl pan Gibson v kabině, všiml si několikrát, že Flig Balt neobratně manévroval. A to ho utvrdilo v podezření, že lodní mistr není dobrým námořníkem. Ale protože se ho to celkem netýkalo, nemluvil o tom s kapitánem. Ovšem co nemělo vážné následky za velení Harryho Gibsona, mohlo být osudné nyní, když byl kapitánem Flig Balt.

Jednoho dne se svěřil se svými obavami svému bratrovi.

„Ty tedy myslíš, že ten Flig Balt není na výši, že ano?“

„Aspoň se mi to zdá, Petře. Během té černé vichřice, která nás chytla v Korálovém moři, jsem nabyl skoro jistoty, že své řemeslo příliš neovládá…“

„Musíš na něj dávat bedlivý pozor, Karle, a kdyby se ti zdálo, že manévruje příliš riskantně, hned mu to řekni…“

„A Flig Balt mi na to odpoví, abych se nemíchal do řízení lodi…“

„Na tom nezáleží; ale je to tvá povinnost. A v případě, že tvé rady přijme ve zlém, obrať se přímo na pana Hawkinse… Ten je velmi rozumný: vyslechne tě, promluví si s lodním mistrem a jistě ti dá za pravdu.“

„Uvidíme, Petře! Naneštěstí nemám k dispozici námořní mapy, takže nemohu dobře kontrolovat kurs lodi…“

„Učiň, co uznáš za dobré, drahý Karle. *James Cook* už dost zkusil a je nutno ho ušetřit dalších zkoušek…“

Jak jsme viděli, Karel Kip si myslel, že Flig Balt je špatným námořníkem. Ale nepodezříval ho z nekalých úmyslů. Přesto však ho nenápadně hlídal. A je třeba říci, že přítomnost Karla Kipa na palubě silně znepokojovala nového kapitána. Ale umínil si, že bude velmi opatrný, ačkoli Vin Mod na něho netrpělivě naléhal, aby změnil ihned kurs lodi a zamířil bez prodlení k Šalomounovým ostrovům.

Když *James Cook* dorazil k vjezdu do Svatojiřské úžiny, minul nejzazší výběžek Nového Irska a Nové Británie. Aby mohl přeplout tuto část oceánu, zamířil Flig Balt právem k jihu, protože se nechtěl přiblížit příliš k Nové Guineji. Bylo vskutku lepší plout podél ostrova Entrecasteaux, i když to bylo o padesát mil delší. Jinak totiž znovu hrozilo nebezpečí, že bude *James Cook* přepaden Papuánci, jejichž útok by možná nyní nebyl tak úspěšně odražen jako minule.

Dne 15. prosince dorazil *James Cook* k Louisiadám. Proplul mezi nimi bez nehody. Když nechal na západě nejdůležitější ostrov z tohoto souostroví, měl před sebou rozsáhlé Korálové moře, které se rozkládalo na dvanáctém stupni jižní šířky.

Počínaje touto rovnoběžkou musil *James Cook* plout stále jižním směrem, aby se mohl dostat k australskému pobřeží u Brisbane. Protože vál od západu příznivý pravidelný vítr, mohl plout co nejrychleji.

Ale právě na hranici Korálového moře musel Flig Balt změnit kurs lodi směrem na východ, jestliže se chtěl dostat k Šalomounovým ostrovům. A protože by byla taková náhlá změna příliš nápadná, zamířil si to prozatím směrem jihovýchodním.

Tato změna však neušla Karlu Kipovi. Zarazil se, podíval se na kompas a řekl lodnímu mistrovi:

„Vy jste změnil kurs, pane Balte…“

„Ano, o necelé dvě čtvrtky…“

„A přece byste u Austrálie našel moře daleko klidnější…“

„To je možné…,“ odpověděl Flig Balt, který se vždycky díval na Holanďana úkosem.

„Proč tedy nezachováváte původní kurs?“ pokračoval Karel Kip.

„Protože se musíme stále obávat vichřic od severozápadu. A já se nechci nechat unést větrem k pevnině…“

„Ale, ale, vždyť je tam dost místa…,“ namítl Holanďan. „Měl byste vždycky dost času…“

„Nemyslím,“ prohlásil suše Flig Balt.

Když o tom pak lodní mistr mluvil s Vinem Modem, jeho kumpán mu odsekl:

„Do čeho se jen ten Holanďan z Groningenu plete? Kdy se konečně zbavíme všech těch lidí?“

Vždyť stále platil ten starý plán, že shodí přes palubu všechny cestující, jakmile se k tomu naskytne příležitost. Kdyby se o to pokusili blízko Šalomounových ostrovů, kde by možná našli pomoc u dobrodruhů, kterými se to tam přímo hemží, vyhlídky na úspěch by silně vzrostly…

Celkem změna kursu, kterou zpozoroval Karel Kip, nebyla tak důležitá a do jisté míry byla možná i oprávněná. Jestliže totiž připustíme, že by na širém moři

vypukla bouře, byla by jí loď méně vystavena, kdyby neplula u břehu a měla před sebou „výběh“, abychom použili námořnického výrazu.

Ale Karel Kip stále ještě neuznával za vhodné upozornit na Baltovo jednání pana Hawkinse. Přesto však neustále bedlivě sledoval kurs lodi.

Večer dne 17. prosince se počasí náhle změnilo. Slunce zapadalo za obzor pokrytý těžkými mraky. Moře se začalo vlnit, jako by něco cítilo. Celý den bylo nesnesitelné parno. Několikrát naprosto utichl vítr a plachty zplihly.

Ke třetí hodině odpolední ukazoval teploměr 39,4°C ve stínu a barometr klesl kolem páté hodiny na 730 mm. Tento náhlý pokles rtuťového sloupce byl předzvěstí velké atmosférické poruchy.

Brzy se moře začalo silně vlnit; velké vlny, které se náhle objevily, svědčily o tom, že na západě zuří vichřice. K deváté hodině začal na obzoru rachotit hrom. Potom se obzor rozbrázdil četnými jasnými blesky, které se odrážely na moři jako ohnivé vlny. Pokud nesjížděly do vln, přeletovaly z mraku do mraku. Všichni byli ohlušeni rachotem hromu a oslněni neustálými elektrickými výboji.

K jedenácté hodině v noci dosáhla bouře vrcholu. Hrom uhodil několikrát do stěžňů; naštěstí nezpůsobil žádnou škodu, protože sjel po drátě hromosvodu.

Mohlo se skoro jistě čekat, že po bouři přijde zuřivá vichřice, a proto bylo nutno se na ni připravit.

Nyní už nebylo možno zakormidlovat k pobřeží. Naopak, musili se pustit k Šalomounovým ostrovům, kde *James Cook* nenarazí na žádnou překážku.

Pan Hawkins, Flig Balt a Karel Kip, kteří stáli před přístřeškem, byli jisti, že bouře vypukne co nejdříve.

Loďař podotkl:

„Přijde bouře…“

„Určitě,“ odpověděl Flig Balt. „Ale tentokrát to nebude černá vichřice, která trvá jen několik málo hodin…“

„Také se obávám,“ řekl pan Hawkins.

„Budeme muset uprchnout na širé moře,“ poznamenal Flig Balt.

„A proč nezůstat a nečelit bouři?“ zeptal se Karel Kip. „Poplujeme-li přiměřeně pomalu…“

„Copak je to možné?“ přerušil ho Flig Balt. „Copak se může loď takhle naložená a ponořená až po čáru ponoru udržet při bouři na vlnách? Vždyť jí hrozí nebezpečí, že bude smetena do hlubin.“

„Námořník se má vždycky snažit zachovat svůj kurs,“ namítl Karel Kip. „Prchá jen tehdy, když není vyhnutí.“

„Také si to myslím,“ prohlásil pan Hawkins. „Jinak se vystavujeme nebezpečí, že budeme zaneseni příliš daleko na východ…“

„A dokonce i na severovýchod…,“ dodal Karel Kip. „Mraky začínají táhnout od jihozápadu… A jestli budeme mít vítr v týle, brzy se octneme u Šalomounových ostrovů…“

A to právě zamýšlel Flig Balt a Vin Mod.

Bývalý lodní mistr ihned poznal, že Holanďan mluví jako zkušený námořník, ale nechtěl propást příležitost, aby mohl změnit kurs lodi. Proto řekl:

„Já mám odpovědnost jako kapitán… Pan Hawkins to jistě pochopí… A nevím, proč bych měl přijímat rozkazy od pana Kipa…“

„Nedávám vám rozkazy, ale rady,“ namítl Karel Kip, který nebyl vůbec překvapen Baltovou tvrdošíjností.

„Rozkazy, které jsou naprosto zbytečné,“ pokračoval Flig Balt, který byl rozzuřen tím, že mu Karel Kip odporoval.

„Ale pánové,“ zasáhl do debaty pan Hawkins, „byl bych rád, kdybychom skončili tuto diskusi… Děkuji panu Kipovi, že projevil svůj názor. Ale protože ho kapitán Flig Balt nepokládá za vhodný, ať jedná, jak sám uzná… Svěřil jsem mu velení lodi; má právo na to, aby se odvolal na odpovědnost za všechno, co podnikne.“

Karel Kip se uklonil. Když se potom setkal se svým bratrem, řekl mu:

„Ten Flig se mi zdá naprosto neschopný. Bojím se, aby nepřivedl loď do záhuby… No ale koneckonců on je kapitánem…“

Nebylo možno váhat ani okamžik. Síla větru rostla každou minutou a strašné nárazy vichru hrozily, že servou všechny plachty.

Na rozkaz Fliga Balta stočili kormidlo a jali se svinovat plachty. Celá loď se už otřásala pod nárazy větru. Stěžně se ohýbaly, lana jako by se měla přetrhnout… Už dvakrát se mohla loď převrhnout… Nakonec se dal *James Cook,* kterému nechali jen několik málo plachet, na útěk severovýchodním směrem.

Asi půl hodiny plul *James Cook* normálně. Ale pak začalo hrozit vážné nebezpečí, že se loď překotí. Jen stěží se udržovala na vlnách, které uháněly tak rychle jako ona. Každým okamžikem mohla narazit na příčné vlny. Pak by byla její situace kritická, protože by byla vystavena strašným nárazům z boku.

A přece nebylo možno napnout více plachet. Jedna z plachet, kterou dal Flig Balt napnout, aby bylo kormidlo citlivější, byla hned rozedrána na kousky. Košová plachta se napínala, div se neroztrhla. Naskytla se otázka, zda by nebylo lepší plout bez plachet. Ale to by znamenalo, že by loď nebyla schopna plout určitým směrem a že by se stala pouhou hříčkou vln.

Krátce po půlnoci byla situace taková, že každý, i sebenezkušenější námořník musel přiznat, že takhle dál nemůže *James Cook* plout. Byl strašně zmítán vlnami a skoro doslova pohlcován mořem. Vlny byly teď dvakrát tak rychlé a briga se už nedala vůbec řídit.

Pan Hawkins neskrýval svůj nepokoj. Nešlo mu jen o loď a o náklad (ten by mohl v případě nutnosti hodit do moře), ale především o život cestujících a posádky. Jestliže byl Flig Balt odpovědný jako kapitán lodi, on, loďař, byl zase odpovědný za to, že ho jmenoval kapitánem. Co kdyby bývalý lodní mistr vskutku nebyl na výši? Co kdyby svou nezkušeností ohrozil existenci lodi? Co kdyby Karel Kip, opravdový námořník, měl pravdu?

Všechny tyto pochybnosti a nejistoty zmítaly myslí pana Hawkinse. Svěřil se

s tím Natu Gibsonovi, který měl tytéž obavy, a také pramalou důvěru k Fligu Baltovi.

Když se někdy bývalý lodní mistr octl v blízkosti pana Hawkinse, loďař se ho na leccos vyptával. Ale Flig Balt mu vždy odpovídal neurčitě a nesrozumitelně. Byl zmaten a vůbec si nevěděl rady.

Když se přestalo blýskat, vyhledal pan Hawkins Karla Kipa. Viděl, jak stojí se svým bratrem a potichu s ním mluví. Vypadal jako člověk, který je velmi znepokojený a nedovede skrýt své obavy. Chvílemi se zdálo, jako by se chtěl vrhnout ke kormidlu a obrátit loď opačným směrem.

Kam *James Cook* vlastně dorazí, jestliže popluje stále tímto směrem, jestliže ho neroztříští mořské vlny, jestliže se nepoloží na bok, nebo jestliže bude nakonec nutno porazit všechny stěžně, aby se udržel na vodě? K ostrovům Šalomounovým, kde se to hemží korálovými útesy, o které se může rozbít…

Flig Balt to dobře věděl. Vin Mod a ti čtyři z Dunedinu to také pochopili. Potrvá-li bouře ještě čtyřiadvacet hodin, je veta po lodi. Nejprostší opatrnost vyžadovala, aby se *James Cook* obrátil zase na západ, pokud se udrží jediný kus plachet.

Flig Balt se o to chtěl pokusit. Ale bylo to neobyčejně nebezpečné, protože moře bylo silně rozbouřené. Možná že se ani nepodaří otočit loď o tři sta šedesát stupňů.

Kormidlo se nakonec podařilo otočit. Byla také rozvinuta plachta zvaná brigantina, aby pomohla při otáčení lodi.

Vtom se loď položila na levý bok a konec hlavního ráhna zmizel v mořské pěně.

Tu se k panu Hawkinsovi vrhl Karel Kip a řekl mu:

„Dovolte mi, abych to vzal do ruky…“

„Ano, vezměte!“ odpověděl loďař.

A hned bylo vidět, co dovede pravý námořník, který je chladnokrevný a kterému se naprosto nemůže rovnat bývalý lodní mistr.

Při povelech Karla Kipa, při zvučnosti jeho velitelského hlasu, při jasnosti jeho rozkazů pracovala posádka jako jeden muž a energicky. *James Cook* se pomalu zvedal; jeho stěžně zůstaly neporušeny. Karlu Kipovi se podařilo dostat ho zase do normální polohy, protože se vítr chvilkami uklidnil. Vlny na něho sice stále zuřivě dorážely, ale už ho tolik neohrožovaly, protože narážely na příď, a ne na záď. Pak byla vztyčena, nikoli bez obtíží, příďová plachta, která byla schopna odolávat nárazům větru. Briga nabyla zase rovnováhy a rozjela se. U kormidla nechal Karel Kip Burnese, který byl výtečným kormidelníkem. *James Cook* nabral zase správný kurs.

Když se za chvíli setkal Flig Balt s Vinem Modem, ten mu vztekle řekl:

„Když máme jako kapitána Kipa, a ne Balta, prohráli jsme to nadobro.“

Druhý den, 18. prosince, se prudkost větru proti očekávání značně zmenšila, protože se vítr obrátil k severozápadu. Velmi potěšující bylo, že se briga nemusila držet pobřeží, nýbrž že mohla zamířit přímo k jihu.

Jakmile to dovolil vítr, nařídil Karel Kip napnout plachty. Tak bude moci *James Cook* za příznivého větru dohonit to, co ztratil.

Moře se však neuklidnilo jako vítr. Ještě několik hodin zůstalo rozbouřené a neklidné. *James Cook* se stále silně kymácel a kolébal.

Když se k desáté hodině objevilo slunce, určil Karel Kip jeho výšku.

Vtom k němu přistoupil pan Hawkins a řekl mu:

„Děkuji vám, pane Kipe!“

Karel Kip se mlčky uklonil.

„Ano, děkuji vám,“ pokračoval loďař, „jménem svým i jménem celé posádky.“

„Udělal jsem jen to, co by na mém místě udělal každý námořník,“ odpověděl Holanďan. „Za to nezasluhuji žádné díky… Hned odevzdám velení kapitánovi.“

„Ne, ne!“ zvolal pan Hawkins tak hlasitě, že ho všichni na lodi mohli slyšet.

„V souhlase s Natem Gibsonem vás prosím, abyste podržel velení na naší lodi…“

Když chtěl Karel Kip odporovat, pokračoval pan Hawkins:

„Ať jí velí ten, kdo ji zachránil! Vy, kapitáne Kipe, ji laskavě dopravíte do Hobartu.“

Tu však přistoupil k panu Hawkinsovi Flig Balt, celý rozzuřený, a jal se protestovat:

„Vy jste mě jmenoval kapitánem naší lodi, a já jím hodlám zůstat, dokud nedoplujeme k cíli…“

„Balte,“ odpověděl pan Hawkins, jehož rozhodnutí bylo neodvolatelné, „kapitánem mé lodi může být jen ten, kterého si vyberu jako rejdař a majitel lodi… Zjistil jsem, že nejste na výši… Od nynějška je kapitánem pan Kip…“

„Uplatním svá práva před námořními úřady v Hobartu,“ hrozil Flig Balt.

„Jak vám bude libo,“ odpověděl loďař.

„Byl jsem jmenován kapitánem podle pravidel a…“

„Tak už dost, Fligu Balte,“ prohlásil Karel Kip. „Už ani slova!… A teď na své místo!… Pokud se vás ostatních týká, spoléhám na vaši oddanost a poslušnost.“

Tak skončilo kapitánství bývalého lodního mistra. Tím mu také ušla poslední naděje, že se zmocní lodi. Od té chvíle pochopili členové posádky, že mají co dělat s kapitánem energickým a odhodlaným, námořníkem tělem i duší, který nestrpí žádný odpor. Pan Hawkins si mohl jen blahopřát k svému šťastnému rozhodnutí, které zachránilo jeho loď.

Rozmyslí si to Vin Mod, Len Cannon a jejich společníci a upustí od svého zločinného úmyslu?… Nepokusí se jej uskutečnit ještě před příjezdem do Tasmánie?

V každém případě budou hlídáni. Karel Kip, který v ně neměl důvěru, bude jistě dbát na přísnou kázeň na palubě.

Od 20. do 27. prosince se při plavbě neudálo nic zvláštního. *James Cook* se ocitl brzy u australských břehů. U pevniny měl příznivý vítr. Karel Kip zjistil, že je blízko města Sydney, kousek nad třicátou čtvrtou rovnoběžkou. Pohodlně urazil sto

mil za čtyřiadvacet hodin. Odpoledne 30. prosince už byla loď u vjezdu do Bassovy úžiny, která odděluje Tasmánii od australské pevniny.

Kdyby byly všechny okolnosti naprosto příznivé, mohl by být *James Cook* za tři nebo čtyři dni před Hobartem, a to k velkému zklamání Fliga Balta, Vina Moda, ale

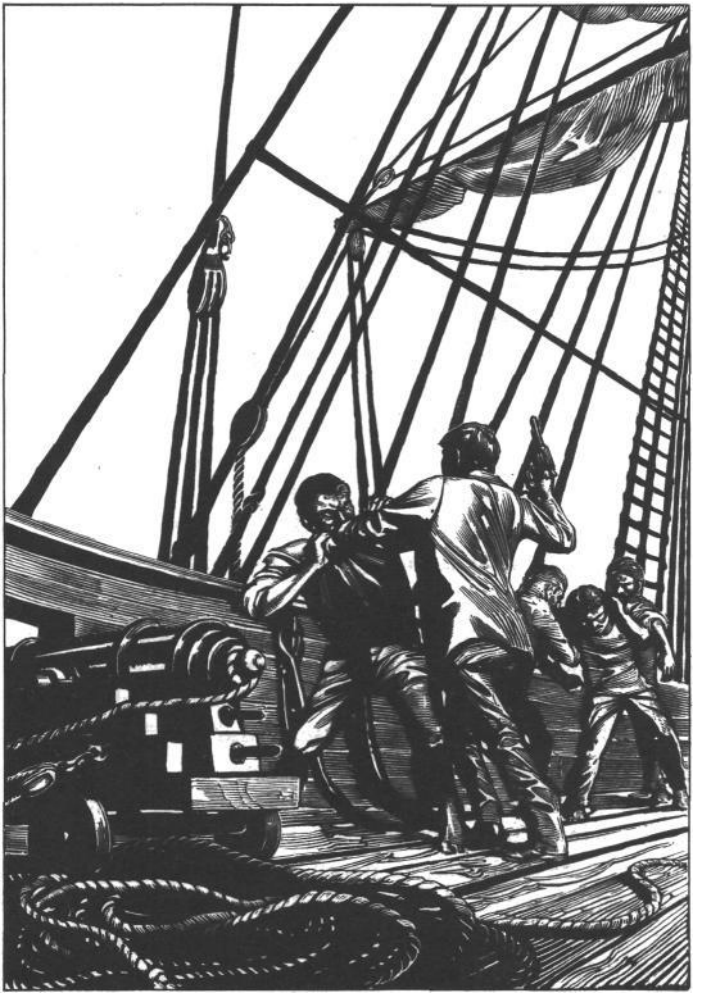

Karel Kip chytil za krk Lena Cannona, který se na něho vrhl

zvláště Lena Cannona a jeho společníků.

Je pochopitelné, že vztek lodního mistra a jeho kumpánů dostoupil vrcholu. Zmocnila se jich neodolatelná touha vzbouřit se, ale nechtěli zvítězit překvapením a úskokem. To jim už nestačilo! Toužili po zjevné vzpouře, při které by šlo o všechno… A to ještě před příjezdem do Hobartu…

Karel Kip dobře věděl, že část posádky se chce vzbouřit. Ale byl přesvědčen, že nad tou vzpourou zvítězí právě tak, jako zvítězil nad bouří u Šalomounových ostrovů.

Ostatně Karel Kip se mohl spolehnout nejen na pana Hawkinse, Nata Gibsona a na svého bratra, ale také na tři poctivé a oddané námořníky, totiž na Hobbese, Wickleyho a Burnese. Co se týče Vina Moda, který byl zvyklý popichovat jiné, ale sám včas couvnout, když bylo třeba, neměl nový kapitán zcela jasno. Naproti tomu měl už dobře prohlédnuté jeho druhy Lena Cannona, Kylea, Sextona, Bryce a kuchaře Koa.

Karel Kip nebyl proto nijak překvapen, když navečer 30. prosince vypukla na lodi vzpoura. Flig Balt se chtěl zmocnit s pomocí svých společníků zbraní, které byly uzamčeny v přístřešku. Potom měli v úmyslu se vrhnout na bratry Kipy a zbavit se jich; nakonec chtěli přinutit pana Hawkinse, Nata Gibsona a ty tři poctivé námořníky, aby se jim vzdali na milost a nemilost… Pak se budou moci zmocnit lodi…

Ale tento pokus o vzpouru byl rychle zmařen rozhodností Karla Kipa. Vrhl se mezi rebely, chytil za krk Lena Cannona, který se na něho vrhl, a nasadil mu na prsa revolver. Ten se jen pohnul, a hned se skácel na palubu.

V tom okamžiku se Nat Gibson, pan Hawkins, Hobbes, Wickley a Burnes zmocnili ostatních tří nováčků, zatímco Petr Kip srazil k zemi Fliga Balta a vyrval mu nůž, kterým se ozbrojil.

Zápas netrval ani minutu. Cožpak mohlo šest kumpánů přemoci sedm mužů, kteří se nenechali překvapit? Vin Mod se prozatím držel opatrně vzadu.

Karel Kip se jen bránil. Měl právo zastřelit na místě lodního mistra a snad by to byl i udělal, kdyby nebylo pana Hawkinse. Loďař ho však chtěl vydat námořnímu soudu, jakmile dorazí do hobartského přístavu.

Flig Balt, Len Cannon a Kyle, kteří byli nejzuřivější, byli spoutáni a zavřeni do podpalubí. Bezpečnost lodi byla už zabezpečena až do konce cesty.

Ostatně plavba měla skončit za necelých šedesát hodin, takže se Karel Kip mohl obejít bez těch tří mužů. Kromě toho v těchto končinách bylo možno potkat mnoho lodí, protože podél východního pobřeží Tasmánie se provozuje velmi čilá pobřežní plavba. Kdyby tedy bylo třeba a Karel Kip byl donucen ještě dodatečně přísně zakročit proti ostatním společníkům Lena Cannona, mohl by lehko najmout několik námořníků na denní mzdu.

Karel Kip zakázal mužstvu veškerý styk s vězni. Ti měli opustit podpalubí teprve v Hobartu, kde budou převezeni do vězení. Karel Kip dovolil vězňům vystoupit na palubu jen na dvě hodiny odpoledne. Bylo také zakázáno s nimi mluvit. Potravu jim nosil Jim, protože plavčík byl zcela oddán panu Hawkinsovi a Natu Gibsonovi, a oba mu plně důvěřovali.

Tak se stalo, že se Vin Mod nemohl stýkat s Fligem Baltem, ačkoli se o to několikrát pokusil; chtěl mu totiž dát rady, jak se má chovat před soudem. Ale dobře věděl, že Balt je zvlášť přísně střežen. Při sebemenším přestupku hrozilo

i jemu, Modovi, uvěznění. A jeho plán vyžadoval, aby mohl volně jednat, až jednou opustí loď.

Poslední část plavby uběhla za výtečných podmínek. *James Cook* měl příznivý vítr a klidné moře, takže Karel Kip nemusil ani najmout nové námořníky.

Pan Hawkins si mohl gratulovat, že nahradil zločinného lodního mistra tak výborným kapitánem, jakým byl Karel Kip.

Když se *James Cook* ocitl na jižním konci Tasmánie, musel manévrovat i proti větru, aby mohl obeplout mys Pillar a mys Raoul. Potřeboval čtyřiadvacet hodin, aby se dostal do Stormovy zátoky, která se zarývá hluboko do jižní části Tasmánie.

Protože tvar výšin na zemi působí na změnu vzdušných proudů, setkal se *James Cook* před Stormovou zátokou s čerstvým jihovýchodním větrem. Se všemi napjatými plachtami přeplul tuto zátoku od jihu k severu a dostal se k ústí řeky Dewernu. A 2. ledna ke třetí hodině odpolední zakotvil v hobartském přístavu.

DRUHÁ ČÁST

I

HOBART

Tasmánie, která byla objevena roku 1642 Holanďanem Abelem Tasmanem, přešla roku 1804 do rukou Velké Británie. Je to ostrov víceméně trojúhelníkového tvaru, kterým probíhá čtyřicátá třetí jižní rovnoběžka a čtyřicátý sedmý východní greenwichský poledník. Měří 75 mil na 150 mil. Tasmánie je velmi úrodná země, kde rostou všechny plodiny jako v mírném pásmu. Ostrov je rozdělen na devět okresů; nejdůležitější města jsou Hobart na jižním pobřeží a Launceston na severním pobřeží ostrova. Jsou spojena nádhernou silnicí, kterou vystavěli australští trestanci.

Hobartský přístav je dobře chráněn proti všem větrům vanoucím od moře; je dost hluboký, takže tam mohou bezpečně kotvit i největší lodi. Je chráněn dlouhou hrází, o kterou se tříští vlnobití jako o nějaký vlnolam. *James Cook* zakotvil jako obyčejně proti budově Hawkinsovy firmy. Hobart má jen 25 000 až 26 000 obyvatel. Jsou to většinou loďaři, obchodníci a lodní makléři. Všichni se mezi sebou znají.

Pan Hawkins byl, jak víme, v tamějších obchodních kruzích velmi vážen. Jeho firma, jejímž kapitánem a zároveň společníkem byl kapitán Gibson, se těšila všeobecné vážnosti a oblibě. Proto neštěstí, které stihlo pana Hawkinse, vzbudilo bolestný ohlas. Dříve než *James Cook* přistál, vědělo už celé město, že se na lodi stalo nějaké neštěstí.

Jakmile byl ohlášen příjezd brigy, šel jeden Hawkinsův úředník k paní Hawkinsové, aby jí to oznámil. Stavila se ihned pro svou přítelkyni paní Gibsonovou a obě pak šly do přístavu, protože chtěly být při tom, až *James Cook* bude přistávat. V té době se však už vědělo, že se na lodi stalo něco tragického, protože britská vlajka byla spuštěna na půl žerdi, místo aby vlála na vrcholu stožáru. Několik námořníků, kteří stáli na molu, si stále opakovalo mezi sebou: „Stalo se nějaké neštěstí…“

„Snad zemřel během plavby nějaký námořník…“

Paní Hawkinsová a paní Gibsonová se dost nevyznaly v námořnických zvycích, takže hned nezpozorovaly to, co bylo námořníkům nápadné. Ostatně nikdo je na to nechtěl ani upozornit: nebylo příčiny, proč se znepokojovat. Ale když loď přirazila k molu a paní Gibsonová viděla, že kapitán, který řídí přistání, není její manžel, když si uvědomila, že její syn nepřiběhl, aby ji sevřel v náručí, nýbrž že sedí na zádi lodi, má ztrhaný obličej a vůbec se neodvažuje k ní obrátit, že vedle něho stojí sklíčený pan Hawkins, vykřikla:

„Harry!… Kde je Harry?“

Za okamžik byl u ní Nat Gibson, tiskl ji k sobě a zasypával polibky, silně

vzlykaje. Tu teprve pochopila to strašné neštěstí, které ji zasáhlo. Zašeptala několik slov a byla by padla k zemi, kdyby ji byl pan Hawkins nezachytil.

„Mrtev," řekl, „mrtev, zavražděn!"

Zavolali kočár a posadili do něho omdlelou paní Gibsonovou; paní Hawkinsová si sedla vedle ní. Pan Hawkins a Nat Gibson se posadili proti nim. Pak kočár obejel přístav a zamířil k domu, kam se teď vracel syn, ale kam se už nikdy nevrátí otec. Ubohou vdovu, která dosud nenabyla vědomí, dopravili do jejího pokoje. Trvalo to celou hodinu, než mohla odpovědět slzami na vzlyky svého syna.

Před svým odchodem z lodi požádal loďař Karla Kipa, aby dále řídil jako kapitán vyloďování zboží až do té doby, než bude *James Cook* odstrojen. Karel a Petr Kipovi rádi přijali Hawkinsovu nabídku, že je seznámí s chodem své firmy.

Nejprve Karel Kip vyhledal kapitána přístavu, aby ten mohl učinit příslušná opatření týkající se Fliga Balta a jeho spoluviníků. Jakmile se kapitán dozvěděl, že na lodi vznikla vzpoura, ihned přišel. Jeho první slova byla:

„Je lodní mistr spoutaný?"

„Ano, a s ním dva námořníci, které jsme najali v Dunedinu," odpověděl Karel Kip.

„A ostatní členové posádky?"

„Kromě tří nebo čtyř, které tady propustím, se mohu na všechny spolehnout!"

„Dobrá!" odvětil kapitán. „Hned vám pošlu policejní hlídku, aby odvedla vzbouřence do vězení."

Za čtvrt hodiny přišlo několik policistů a postavilo se ke vchodu do podpalubí. Flig Balt, Len Cannon a Kyle byli vyvedeni na palubu.

Lodní mistr měl křečovitě stisknuté zuby; nepronesl ani slovo, ale vrhl na Karla Kipa pohled plný nenávisti a pomstychtivosti. Len Cannon se neostýchal mu pohrozit pěstí a zahrnul ho tak sprostými nadávkami, že mu musili dát do úst roubík. Mezitím pošeptal Vin Mod, který se skryl za lodní vratidlo, Fligu Baltovi:

„Všemu ještě není konec… Dělejte, co jsme si umluvili… Listiny a peníze se najdou…"

Přes všechna opatření, která byla učiněna po zatčení Fliga Balta, zůstal zřejmě Vin Mod s lodním mistrem stále ve styku. Ujednali spolu plán, kterého se měl lodní mistr držet. Proto odpověděl na těch několik málo slov svého spoluviníka jen kladným posuňkem.

Když se strážníci chystali ty tři vězně odvést, ozvalo se ve skupině, kde stáli Sexton, Bryce a kuchař Koa, reptání. Ale to hned přestalo, neboť Karel Kip pohrozil, že pošle do vězení také ty dva nové námořníky. Za chvíli se ocitli Flig Balt, Len Cannon a Kyle na molu; provázeni hlučícím davem byli dovedeni do přístavního vězení, kde měli zůstat až do doby, kdy budou postaveni před námořní soud.

Jakmile odešli, zavolal si Karel Kip k sobě Vina Moda, Sextona, Bryce a kuchaře. Bez dlouhého vysvětlování jim oznámil, že jsou propuštěni, a varoval je, aby se už nikdy na lodi neukázali pod žádnou záminkou. Ať jdou ihned do

kanceláře Hawkinsovy firmy; tam jim vyplatí, co jim náleží.

Vin Mod to očekával, dokonce se zdálo, že je rád. Ihned sestoupil do místnosti pro mužstvo a brzy se objevil na palubě se svým vakem. Sexton a Bryce, kteří, jak víme, se dostali v Dunedinu na palubu *Jamese Cooka,* jen aby unikli zatčení po

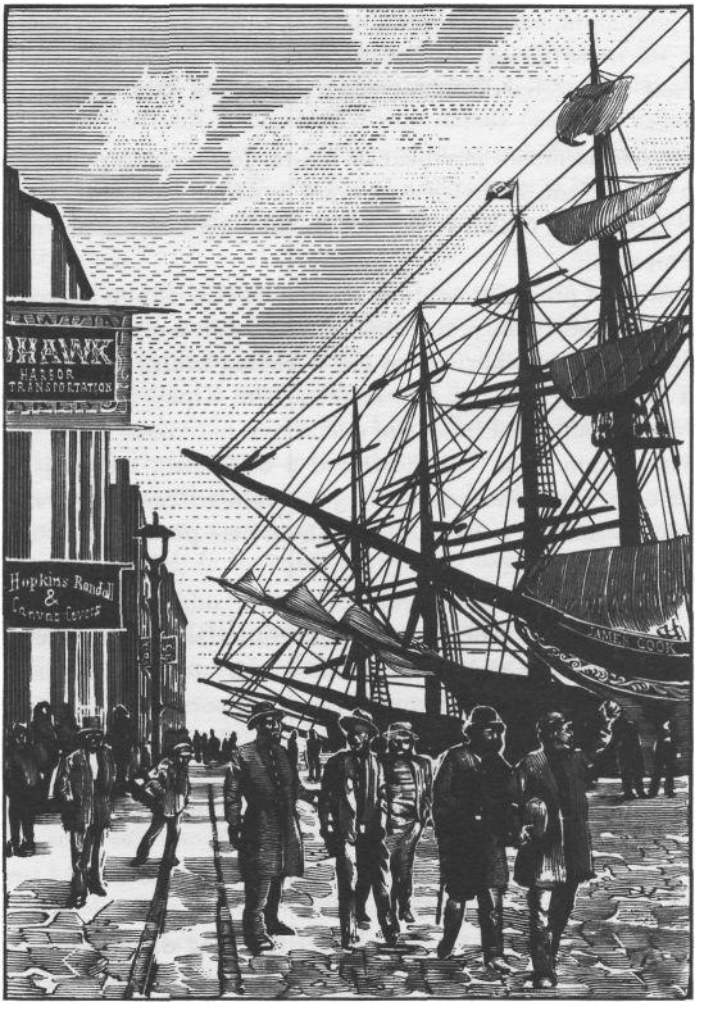

Za chvíli se ocitli Flig Balt, Len Cannon a Kyle na molu

výtržnosti v krčmě U tří strak, neměli nic jiného než svoje šaty.

„Tak už pojďte!“ řekl jim Vin Mod.

Jeden námořník je dovedl do kanceláře Hawkinsovy firmy a potom k jednomu známému, který pronajímal pokoje námořníkům.

Nyní už nemusil mít Karel Kip žádné obavy, protože Hobbes, Wickley, Burnes

a Jim hladce obstarali obsluhu lodi.

Nelze ani dobře vylíčit, jak Nat Gibson strávil tuhle noc se svou matkou. Paní Hawkinsová nechtěla opustit nešťastnou ženu a oddaně se o ni starala… Nat Gibson jí musel vyprávět celou tu bolestnou tragédii…

Uplynulo několik dní. Pod dozorem Karla Kipa byl vyloděn poslední zbytek nákladu. Pak se jali námořníci odstrojovat loď: sňali plachty a ráhna; začali důkladně čistit podpalubí, místnosti pro mužstvo, kajuty a palubu… *James Cook* měl zase vyplout na moře až za několik měsíců. Když mužstvo dostalo vyplacenou mzdu, byla loď odvlečena do zadní části přístavu a tam zůstala pod dozorem jednoho hlídače.

Bratři Kipové se musili ubytovat ve městě. Je zbytečno podotýkat, že byli ve stálém styku s loďařem, že byli často zváni k němu na oběd nebo večeři. Paní Hawkinsová, která měla o nich stejné mínění jako její manžel, jim neustále dávala najevo své sympatie.

Paní Gibsonová prozatím nepřijímala nikoho. Ale jednou nebo dvakrát udělala výjimku a přijala oba bratry; respektovali její bolest a chovali se k ní co nejtaktněji. Nat Gibson často přicházíval na loď a oběma bratrům vřele děkoval, právě tak jako pan Hawkins. 7. ledna, než Karel a Petr Kipovi opustili loď, promluvil s nimi loďař o jejich situaci. Přitom jim udělal tuto nabídku:

„Pane Kipe, jsem dojat vaší horlivostí a oddaností, kterou jste mi projevil, když naše loď byla ve velkém nebezpečí. Jsem vám vděčen, že jste zachránil nejen ji, ale také celou posádku… Bez vás by se byla jistě potopila se vším všudy za té bouře v Korálovém moři…“

„Jsem rád, že jsem vám mohl prokázat službu,“ odpověděl Karel Kip.

„Jsem vám za to nesmírně zavázán,“ odvětil loďař. „Kdyby měl jednou *James Cook* zase vyplout na moře, rád bych vám nabídl, abyste si podržel jeho velení…“

„Jste příliš laskav, pane Hawkinsi, jsem velmi poctěn vaší nabídkou… Neváhal bych přijmout váš návrh, kdyby nás naléhavé záležitosti nenutily, mne a mého bratra, abychom se co nejdříve vrátili do Evropy…“

„My skutečně jen čekáme na loď, která by nás odvezla do vlasti…,“ připojil se Petr Kip.

„Chápu vás, pánové,“ prohlásil loďař. „Ale loučíme se s vámi jen velmi neradi… Možná že se už nikdy neuvidíme…“

„Kdo ví, pane Hawkinsi?“ namítl Karel Kip. „Až dáme do pořádku své věci v Groningenu, kde je naše přítomnost naprosto nezbytná, proč bychom nemohli navázat styky s vaší firmou?“

„To je mým nejvroucnějším přáním,“ zvolal loďař. „Byl bych velmi rád, kdyby se to mohlo uskutečnit!“

Oba bratři mu odpověděli jen upřímným stiskem ruky.

„V každém případě,“ pokračoval pan Hawkins, „vám náleží kapitánská mzda za poslední část plavby *Jamese Cooka;* a říkám vám předem, že v této věci nepřijmu vaše odmítnutí!“

„Jak si přejete, pane Hawkinsi," odpověděl Karel Kip. „Nikdy nezapomeneme na přátelské přijetí, kterého se nám dostalo na vaší lodi… Zachoval jste se k nám trosečníkům opravdu šlechetně."

Potom se loďař a bratři Kipové ještě jednou ujistili vzájemnými sympatiemi a rozloučili se. Karel a Petr Kipovi se vydali hledat skromný hotel, kde by mohli zůstat až do odjezdu z Hobartu. Měli tak aspoň záminku prohlédnout si město, kam se starší Kip na svých plavbách nikdy nedostal.

Na svých cestách po městě se bratři Kipové často setkali s některými námořníky z *Jamese Cooka,* mezi jinými i s Vinem Modem a Brycem. Hledali snad tito námořníci místo na jiné lodi, nebo chtěli zůstat nějaký čas na pevnině? V každém případě se zdálo, že se z Vina Moda a Bryce stali nerozluční přátelé; bylo je vidět vždycky pospolu. Přitom si však Petr a Karel nevšimli, že je Vin Mod a Bryce stále sledovali, když si bratři hledali pokoj. A což teprve, kdyby Kipové slyšeli, jak jeden kumpán říká druhému:

„Copak to hledání nikdy neskončí?… Ti si ale ten hotel vybírají dlouho!…"

„Mají přece prázdné, nebo skoro prázdné kapsy," podotkl Bryce.

„Ledaže by jim je naplnila ta loďařská mrcha! Čert aby ji vzal!"

„Nebo že by je ubytoval u sebe!" pokračoval Bryce.

„No, to by ještě scházelo!" zvolal Vin Mod. „To bych jim radši zaplatil někde hezký pokoj, i kdyby to mělo stát deset šilinků denně!"

Tato slova, která mezi sebou prohodili Vin Mod a Bryce, svědčila o dvou věcech: za prvé, že se ti dva neobyčejně zajímali o to, kde se bratři ubytují po odstrojení lodi, a za druhé, že by jejich plány byly ohroženy, kdyby pan Hawkins nabídl Kipům pohostinství.

O jaké plány šlo?… Jistě připravovali proti bratrům Kipům něco zákeřného… Určitě šlo těm dvěma zločincům o to, aby se nějak dostali do pokoje obou bratrů… To, co by bylo možné, kdyby se ubytovali v hotelu, nebylo by totiž proveditelné, kdyby je u sebe ubytoval pan Hawkins.

Proto začali špehovat oba bratry; ani se nestarali, zda je někdo uvidí. Konečně dne 8. ledna se dočkali – a byli spokojeni.

Toho dne totiž šel námořník Burnes s Kipy do jedné zastrčené uličky blízko přístavu a nesl bednu, kterou zachránili z holandského škuneru *Wilhelmina;* obsahovala celý majetek obou bratrů. Nešli do nějakého prvotřídního hotelu, ale do skromného, čistého hostince, kde si vybrali pokoj v prvním poschodí. Vin Mod se o tom ihned přesvědčil. Jakmile se sešel s Brycem, který na něho čekal na nábřeží, řekl mu:

„Fleet Street, hostinec U velkého starce… Máme je v hrsti!…"

II

PLÁNY DO BUDOUCNOSTI

Jako kapitán lodi podal Karel Kip hlášení příslušným úřadům. Fliga Balta jako vůdce vzpoury a Lena Cannona jako jeho spoluviníka stihne jistě velmi přísný trest, protože anglické zákony jsou nemilosrdné, když jde o porušení kázně na palubě obchodních lodí.

Ode dne, kdy byli vzbouřenci uvězněni, nemohli se stýkat se svými druhy. Sexton, Kyle a Bryce měli v procesu vystoupit jen jako svědkové obhajoby. Karel Kip se ve svém hlášení nezmínil o jejich účasti na pokusu o vzpouru, která byla tak rychle potlačena jen dík kapitánově energii. Bylo dokonce možné, že tito tři už ani v Hobartu nebudou, až případ přijde před soud; možná že se zatím nalodí na nějakou loď, což by se jim patrně velmi hodilo.

S Vinem Modem, neobyčejně prohnaným chlapíkem, který byl vlastně duší vzpoury, tomu bylo zcela jinak. Ten se vůbec nesnažil utéci, a tak se vyhnout následkům svých podlých pletich, které vyšetřování jistě dokáže. Kdopak může vědět, zdali Flig Balt, až bude při výslechu vehnán do úzkých, nakonec nepromluví a neodhalí spoluvinu Vina Moda?

Proto měl Vin Mod, který nedůvěřoval slabosti bývalého lodního mistra, všechny důvody k tomu, aby ho dostal za každou cenu z bryndy. A snad dokonce věděl, jak na to. Protože byl velmi mazaný a vynalézavý, nepochyboval, že Flig Balt na něho spoléhá. Jestliže se mu podaří zadržet rámě spravedlnosti ve věci vzpoury na *Jamesi Cookovi,* pak se ani jeden, ani druhý už nebudou muset ničeho bát.

Ten darebák měl totiž s Fligem Baltem už předem propracovaný plán, který se snažil Vin Mod uskutečnit. Nemohl však nic konkrétního oznámit uvězněnému lodnímu mistrovi; proto stále zpřesňoval svůj záměr, aby ho nemohlo nic překvapit.

Stále si opakoval:

„Jenom jestli mě pochopí?… Přece je to tak jednoduché… To by mohlo vysvětlit, proč se vzbouřili… A to by je také omluvilo!… Kdybych byl jen na jeho místě!… Pak ovšem bych nebyl tam, kde jsem nyní, a já musím být na svobodě… Bohužel je to člověk, který strašně těžce chápe, co se mu jen napoví… Všechno se mu musí vtlouci do hlavy. Ale, ale!… Třeba Kyle nebo Sexton… A říct mu: »Tak už je to hotové!« Ale to se musí stát teprve den před přelíčením… Jinak by to mohli bratři Kipové odhalit příliš brzy… Budu o tom ještě přemýšlet… Nejprve jde o to, jak ho odtamtud dostat… A pak teprve se můžeme pomstít tomu náhražkovému kapitánovi… Chtěl bych ho vidět, jak tančí se svým bratrem sousedskou na oprátce!…“

Když Vin Mod takto nahlas uvažoval, byl v obličeji celý bledý, oči měl podlité

krví a výraz jeho tváře vyjadřoval nesmiřitelnou nenávist.

Z toho je vidět, že Vin Mod kul proti bratrům Kipům vskutku ďábelské plány. Vždyť určité okolnosti napomáhaly tomu, aby je mohl zaplést do keravarského zločinu. Proto se Vin Mod od chvíle, kdy briga přistála v Hobartu a kdy se všichni

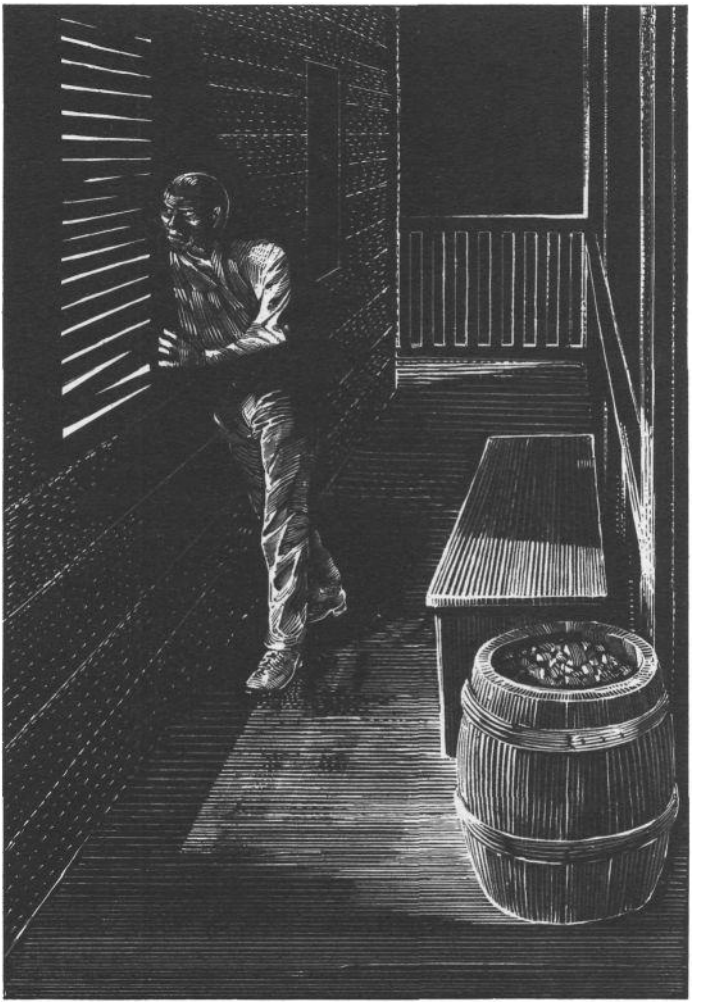

Vin Mod mohl dobře slyšet, co se v pokoji povídá

vylodili, neustále staral jen o to, co budou dělat bratři Kipové. Jestliže chtěli odjet z Hobartu co nejdřív, věděl dobře, co si má o tom myslet. Ale bylo velmi těžké hned najít loď, která by plula do Evropy, ledaže by měli zvláštní štěstí…

Vin Mod se proto rozhodl, že dokud budou oba bratři v Hobartu, nespustí z nich oči. Jakmile zjistil, že se ubytovali v hostinci U velkého starce na Fleet Street, sám

tam zašel v přestrojení a s nalepeným falešným vousem, aby si také najal pokoj pod jménem Ned Pat. Hned zaplatil nájemné na dva týdny předem. Své pravé jméno oznámil zato v jiné čtvrti v hospodě U čerstvých ryb, kde se také ubytoval Sexton, Kyle a Bryce.

Z hostince odcházel Vin Mod velmi brzy a vracel se hodně pozdě. Nikdy tam nejedl. To všechno proto, aby se bratři Kipové nedozvěděli, co vlastně dělá. Snažil se, aby se s nimi nesetkal. Ale i kdyby se to bylo stalo, nikdy by ho v jeho přestrojení nepoznali.

Vin Mod si najal v hostinci U velkého starce pokoj, který sousedil s pokojem bratří Kipů a jehož okno vedlo na společný balkón, takže bylo lehké dostat se do jejich pokoje. Z balkónu, kam se snadno vplížil, mohl docela dobře poslouchat, co si mezi sebou povídají. Ale Kipům ani nenapadlo, že jsou špehováni, a proto když mluvili o svých věcech, ani netlumili z opatrnosti hlas. Přitom okno do jejich pokoje bylo většinou pootevřeno a přikryto jen žaluziemi, poněvadž bylo velké horko.

Dne 13. ledna večer se podařilo Vinu Modovi zaslechnout hovor bratří Kipů. Byla hluboká tma; pokoj byl osvětlen jen matným svitem petrolejové lampy. Vin Mod mohl nejen dobře slyšet, co se v pokoji povídá, ale i docela dobře vidět, co se uvnitř děje.

Na stoličce byl vak, který bratři zachránili z *Wilhelminy,* a v něm celý jejich majetek, to jest, co jim zbylo po ztroskotání, a dále, co si koupili v Hobartu za peníze od Hawkinsovy firmy. Bylo to hlavně prádlo a různé drobnosti. Několik šatů, které si také koupili, viselo na věšáku napravo od dveří vedoucích na chodbu. Chodba byla společná pro několik pokojů, mezi jinými i pro pokoj Vina Moda.

Petr Kip seděl u stolu a prohlížel si různé papíry, které se týkaly jeho filiálky v Ambonu. Vtom vstoupil jeho bratr Karel a zvolal spokojeně:

„Konečně… Konečně… Náš návrat do Evropy je zajištěn…“

Petr Kip hned pochopil, že jeho bratr tím míní výsledek pochůzek, které Karel začal před několika dny, aby dostal místo druhého důstojníka na jedné z holandských lodí, jež se právě chystaly odplout do Evropy.

Petr Kip vzal bratra za ruku a řekl mu:

„Tak tě tedy firma Arnemniden přijala jako druhého důstojníka na *Skydnam?“*

„Ano, Petře, a to dík pěknému doporučení pana Hawkinse…“

„To je skutečně vzácný muž. A už jsme mu tolik zavázáni…“

„A tím mi náramně pomohl,“ prohlásil Karel Kip.

„Ano, ano… To je člověk, na kterého se můžeme za každých okolností spolehnout, drahý Karle… A jestliže on je ti vděčný za to, co jsi udělal pro něho na *Jamesi Cookovi,* jak mu musíme být vděčni my za všechno, co pro nás až dosud vykonal… Jen si vzpomeň, jak nás přijala jeho rodina i rodina Gibsonova přes to strašné neštěstí, které ji stihlo!…“

„Ubohý kapitán!“ zvolal Karel Kip. „Proč jen jsem ho musil vystřídat! Pan Hawkins nemůže jen tak rychle zapomenout na svého nešťastného přítele!… Kéž by co nejdříve dopadli a potrestali ty podlé vrahy!“

„Jen se neboj, budou potrestáni!… Budou potrestáni!“ odpověděl Petr Kip.

Když Vin Mod zaslechl toto ujišťování, které se zdálo příliš kategorické, pokrčil jen rameny a zamumlal pro sebe:

„Ano, ano… budou potrestáni, a to dřív, než se naděješ, Karle Kipe!“

Petr pak pokračoval:

„Už tě představili kapitánu *Skydnamu?“*

„Právě dnes večer. A nemohu si ho vynachválit… Je to Holanďan z Amsterodamu. Zdá se mi, že si s ním budu dobře rozumět… Už věděl, co se stalo na *Jamesi Cookovi,* jak jsem se činil, když byl Flig Balt zbaven velení…“

„Tohle samo nestačí, Karle!… Ten bývalý lodní mistr musí být řádně potrestán!… Nejprve taktak že svou nezkušeností nepřivedl loď do záhuby a pak ji chtěl ještě vydat vzbouřencům… A nakonec se docela postavil v jejich čelo!“

„Proto také ho soud nebude nikterak šetřit, tím si můžeš být jist!“

„Sám se někdy ptám, zda jsi neudělal chybu, Karle, když jsi dal zatknout jenom Fliga Balta a Lena Cannona… Jejich kamarádi, kteří byli najati v Dunedinu, nejsou o nic lepší… A ty dobře víš, že jim kapitán Gibson nedůvěřoval…“

„To máš pravdu, Petře.“

„A řeknu ti ještě něco. Já sám jsem tomu Vinu Modovi nikdy nevěřil: je to, jak se mi zdá, výlupek všeho darebáctví. Jeho chování se mi zdálo podezřelé při různých příležitostech… Ačkoli v tom přímo namočen není, stál zřejmě za Fligem Baltem… A kdyby se nebylo podařilo potlačit vzpouru, byl by se jistě stal druhým důstojníkem nového kapitána…“

„To je docela možné…,“ odpověděl Karel Kip. „Konečně, v té věci nepadlo ještě poslední slovo. A není vyloučeno, že výslech přinese nějaké překvapení!… Až budou jako svědci předvoláni námořníci z *Jamese Cooka,* kdo ví, co odhalí jejich svědectví?… Budou přece vyslýchat také Vina Moda a budou na něho naléhat… Jestliže byl ve spojení s lodním mistrem, snad na něho Flig Balt něco prozradí… A pak také budou vypovídat ti čestní námořníci, Hobbes, Wickley a Burnes. A když ti obviní Vina Moda…“

„Uvidíme, uvidíme,“ zamumlal pro sebe Vin Mod, kterému neušlo ani jediné slovo z tohoto rozhovoru. „Možná že to dopadne úplně jinak, než si myslíte, vy proklatí Holanďané!“

V tom okamžiku přistoupil Karel Kip k oknu. Vin Mod se musil rychle vzdálit, aby nebyl spatřen. Ale za chvíli se mohl zase postavit tam, kde původně byl. Rozmluva obou bratrů ho tak zajímala, že se ji rozhodl vyslechnout až do konce, aby jí mohl využít k svému prospěchu.

Pak si bratři sedli ke stolu proti sobě. Petr skládal papíry, které měl v ruce, a řekl:

„Ještě jednu otázku, Karle. *Skydnam* odpluje brzy, viď?“

„Myslím, že kolem 25. ledna…“

„Už za dvanáct dní?“

„Ano, Petře. Do té doby, jak jsem zjistil, může dokončit naloďování zboží.“

„A jak dlouho má plavba do Evropy trvat?“

„Budou-li nám okolnosti přát, dopluje do Hamburku za šest týdnů.“

A opravdu – tato doba mohla postačit, aby takový dobrý parník, jako byl *Skydnam,* dorazil přes Indický oceán, Rudé moře, Suezský průplav a Středozemní moře do Hamburku.

„Zítra ráno,“ pokračoval Karel Kip, „mám schůzku s kapitánem Forkem. Představí mě mužstvu.“

„Ty se chceš ubytovat na palubě lodi hned teď, Karle?“

Tato otázka byla pro Vina Moda zvlášť důležitá právě vzhledem k jeho záměrům. Vždyť by mohly být zmařeny, kdyby bratři odešli z hostince…

„Ještě ne,“ odpověděl Karel. „Opravy lodi budou trvat ještě asi deset dní. Nechci se nalodit před třiadvacátým. A ty se budeš moci také ubytovat v kabině. Zamluvil jsem ti jednu z nejlepších; je hned vedle mé…“

„Milerád, bratře. Přiznám se ti, že bych chtěl z tohohle hostince odejít co nejdříve…“

Pak hovor utichl. Vin Mod se už chtěl odplížit zpět do svého pokoje, když vtom zaslechl ještě jednu otázku Petra Kipa:

„Ty říkáš, Karle, že *Skydnam* odpluje kolem pětadvacátého, že ano?“

„Ano. Do té doby bude už všechno hotovo… Možná že to bude o den dříve nebo později…“

„Cožpak nemá být soud s Fligem Baltem několik dní předtím?“

„On a Len Cannon přijdou před soud jedenadvacátého… Pan Hawkins, Nat Gibson, posádka a my budeme předvoláni jako svědci…“

„To je výborné,“ řekl Petr Kip. „Tak to bude v pořádku, protože tvoje přítomnost tam bude nevyhnutelná…“

„Samozřejmě… Doufám, že moje výpověď přiměje soud, aby nemilosrdně potrestal toho lodního mistra, který se odvážil popíchnout své mužstvo ke vzpouře…“

Petr se pak ještě zeptal svého bratra:

„Ví pan Hawkins, že jsi jmenován druhým důstojníkem na *Skydnamu?“*

„Chtěl jsem mu tu šťastnou novinu oznámit hned dnes večer,“ odpověděl Karel, „ale bylo už příliš pozdě, a on už nebyl v kanceláři…“

„Tak tam půjdeme zítra!“

„Ano, hned ráno…“

Za několik okamžiků se pokoj ponořil do tmy, takže Vinu Modovi nezbylo než odejít.

Jakmile se vrátil do svého pokoje, zavřel pečlivě skříň, kde měl papíry a různé předměty, mezi jinými i malajskou dýku, kterou našel ve vraku *Wilhelminy.* Pak odešel z hostince a pustil se k přístavu.

Po cestě si říkal:

Chtějí se ubytovat na lodi až dvaadvacátého!… To je ohromné! Jedenadvacátého má předstoupit Flig Balt před soud… Výborně!… Nesmíme si ta

data poplést!… Večer dvacátého to už bude hotovo!… Ale napřed je třeba nějak uvědomit Fliga Balta… Jenom jak?

III

POSLEDNÍ MANÉVR

Pan Hawkins byl velmi rád, že ho druhý den navštívili Karel a Petr Kipovi. Byl šťasten, že jeho intervence u firmy Arnemniden měla úspěch. Bratři mu za to nemusí děkovat… Všechny své volné peníze i všechen svůj vliv jim dává k dispozici… Cožpak jim není neobyčejně zavázán?

Nat Gibson, který byl právě u pana Hawkinse, se připojil k loďařovi a srdečně bratrům blahopřál. Stal se už společníkem Hawkinsovy firmy. Ale starosti o obchod a pilná práce nemohly zcela zaplašit bolestné vzpomínky na to, co se stalo… Téhož dne se ujal Karel Kip, kterého doprovázel jeho bratr, funkce druhého důstojníka na *Skydnamu.* Kapitán Fork oba velmi vřele uvítal. *Skydnam* byl parník o 1200 tunách a o 600 koních. Obstarával pravidelné spojení mezi Hamburkem a různými australskými přístavy. Právě bylo třeba dokončit několik oprav, adaptovat podpalubí a horní palubu, vyčistit kotle a stroje a opravit ještě drobné škody na stěžňoví.

Kapitán Fork ujistil bratry, že všechno bude hotovo do konce týdne. A pak bude nutno naložit náklad.

„To už bude vaší starostí, pane Kipe," dodal.

„Nepromarním ani den, ani hodinu, kapitáne," odpověděl nový druhý důstojník. „Jen lituji, že se už dnes nemohu nastěhovat do své kabiny."

„Je to škoda," odpověděl kapitán Fork. „Ale jak vidíte, jsou tady dělníci, truhláři a malíři. Deset dnů nebude ani příliš mnoho na to, aby mohli dokončit svou práci… Ale ani vaše, ani moje kabina nejsou v takovém stavu, abychom se tam mohli nastěhovat…"

„Koneckonců na tom tolik nezáleží, pane kapitáne," prohlásil Karel Kip. „Budu na palubě už při východu slunce a zůstanu tam až do večera. Nebude záležet jen na mně, bude-li *Skydnam* hotov odplout čtyřiadvacátého nebo pětadvacátého…"

„Samozřejmě, pane Kipe," odpověděl kapitán Fork. „Svěřuji vám svou loď. Když mě budete potřebovat, najdete mě nejspíš v kanceláři firmy Arnemniden."

Podle tohoto ujednání musel být Karel Kip stále na palubě parníku. Petr se zase snažil navázat obchodní styky. Chtěl navštívit s doporučením pana Hawkinse největší hobartské obchodníky; byl totiž přesvědčen, že by mu tyto styky mohly přinést dobré ovoce.

Mezitím vyšetřování vzbouřenců pokračovalo svým tempem. Bylo svěřeno jednomu soudci, který postupoval podle ustanovení námořního zákoníka.

Flig Balt, který byl zavřen spolu s Lenem Cannonem, nebyl dán do samotky, takže se mohl volně stýkat s ostatními spoluvězni. V tomto vězení byli totiž jen námořníci uvěznění pro porušení kázně nebo obvinění z obyčejných přečinů. Kromě toho tam zavírali námořníky zatčené pro opilství nebo pro rvačku na ulici či

v přístavních krčmách.

Sexton, Kyle a Bryce ještě z Hobartu neodešli, ačkoli by to byli rádi udělali. Ale nechtěli nechat Lena Cannona v rukou spravedlnosti a obviněného z tak těžkého zločinu. Byli přesvědčeni, že budou-li předvoláni před soud jako svědci, poradí jim Vin Mod v posledním okamžiku nějakou vhodnou svědeckou výpověď. Vídali se s ním každý den, protože byli také ubytováni v hospodě U čerstvých ryb, v tom strašném zapadáku, kde se Vin Mod přihlásil pod svým vlastním jménem. Byli přesvědčeni, že až projedí a propijí mzdu, kterou dostali, Vin Mod to nějak zařídí a vytáhne je z bryndy; vždyť se za ně už zaručil majiteli krčmy.

Proto se Sexton, Kyle a Bryce ani příliš nesnažili, aby si našli nějaké místo.

„Musíte jen počkat!… Musíte jen počkat!“ opakoval jim stále Vin Mod. „K sakru, přece to tak nespěchá! Váš přítel Balt si vás dá zavolat jako svědky; my zavřeme zobák těm, co budou chtít přitížit jemu i vašemu kamarádovi Lenu Cannonovi. Cožpak jsme neměli právo toho Holanďana poslat zpátky do kajuty a vrátit velení lodi tomu slušnému Angličanovi, který byl dosud kapitánem? Samozřejmě že měli!… O to právě usiloval Flig Balt!… A za to má být odsouzen!“

„Ale nevydáváme se tím v nebezpečí,“ namítl Bryce, „že nás taky zatknou jako Cannona?“

„Kdepak,“ prohlásil Vin Mod. „Vy tam budete přece jako svědkové, nic jiného než svědkové… A až se Len Cannon nalodí, aby se vrátil na Nový Zéland nebo jinam, pojedete s ním… Já vám najdu loď, a dobrou loď, kde budete ve společnosti vašeho přítele Balta… A potom se nám naše plány vydaří líp než na *Jamesi Cookovi!“*

Tímto způsobem hleděl Vin Mod zadržet kamarády Lena Cannona v Hobartu, snad proto, že podle jeho mínění mohli sehrát určitou úlohu v procesu s Fligem Baltem, o jehož osvobození se chtěl pokusit. Zatímco Vin Mod osnoval své podlé pletichy, které mohly bratry Kipy zničit, kdyby se zdařily, Petr a Karel Kipovi nic netušili a zabývali se jen svými záležitostmi.

Naloďování zboží na *Skydnam* stále pokračovalo pod dozorem druhého důstojníka; také opravy zdárně pokračovaly, takže loď, jak se zdálo, bude moci vyplout v určený den.

Bylo už 19. ledna. Za čtyřiadvacet hodin měl začít proces se vzbouřenci z *Jamese Cooka;* dalo se očekávat, že skončí ještě týž den, jestliže ovšem nenastanou nějaké komplikace… Za tři dni potom vypluje *Skydnam* a s ním odjedou do Hamburku i bratři Kipové…

Den před procesem bylo možno odpoledne vidět Vina Moda, jak se potlouká kolem vězení. Byl poněkud rozčilený, ačkoli jinak se dovedl dost ovládat: chodil rychle sem tam, vyhýbal se pohledům lidí, mluvil se sebou a divoce gestikuloval. Jistě by bylo zajímavé si poslechnout, co si povídá. Co mohl jen očekávat od toho, že několikrát přejde kolem vrat vězení?… Pokusí se snad dostat se dovnitř, aby se setkal s Fligem Baltem? To ne, to ho nemohlo ani napadnout, protože do vězení nebylo možno jen tak vniknout…

Ať už tomu bylo jakkoli, Vin Mod Fliga Balta nespatřil, a Flig Balt také neuviděl Vina Moda. Když nastal večer, podíval se Vin Mod ještě naposled na ponurou vězeňskou budovu a pak šel pomalu do své hospody. Byl stále ponořen do svých úvah a opakoval si:

„Ano, ano… To je jediná možnost, jak ho na to upozornit… Ale jestli se to nepodaří… No, ještě jsem předvolán jako svědek já. Budu mluvit… A co snad neřekne Flig Balt, řeknu sám… Ano… Řeknu to… A bratry Kipy to bude stát krk…“

Ten večer se však Vin Mod nevrátil do hospody U čerstvých ryb, ale zamířil do hostince U velkého starce. Bylo sedm hodin. Celé odpoledne padal jemný a vlezlý déšť. Celá čtvrť byla ponořena v hlubokou tmu, kterou matně prokmitávala plynová světla. Vin Mod vystoupil po schodech ke svému pokoji, aniž ho kdo spatřil, vstoupil dovnitř, vplížil se na balkón a nahlédl oknem, jehož žaluzie nebyly staženy, do pokoje bratří Kipů. Chvilku pozorně naslouchal; protože nezaslechl zevnitř žádný šum, byl jist, že je pokoj prázdný. Právě ten večer totiž byli bratři Kipové u pana Hawkinse a měli se vrátit domů až k desáté nebo k jedenácté hodině. Tato okolnost hrála do rukou Vina Moda; měl tak dost času provést svůj plán a nehrozilo nebezpečí, že bude spatřen.

Ihned se pak vrátil do svého pokoje, otevřel skříň, vyndal z ní různé papíry, hrst piastrů v ceně asi tří až čtyř tisíc malajských liber a nakonec malajskou dýku, kterou Flig Balt zavraždil kapitána Gibsona.

Za několik okamžiků byl už Vin Mod v pokoji bratří Kipů; dostal se dovnitř, aniž musil rozbít okenní tabuli, protože okno bylo pootevřené. Znal velmi dobře zařízení pokoje, poněvadž se tam často díval oknem, když naslouchal, co si Karel Kip povídá se svým bratrem. Nemusel si ani posvítit; to by ho ostatně mohlo prozradit… Dobře věděl, kde který kus nábytku stojí, zvláště kde je stolička s vakem, který bratři zachránili z *Wilhelminy*. Hned rozvázal řemení vaku, nadzvedl prádlo a vsunul pod ně papíry, piastry a dýku. A pak ho zase zašněroval.

„Tak, hotovo!“ zamumlal si pro sebe. Potom vylezl oknem, opatrně je zase přivřel, přešel balkón a vrátil se do svého pokoje. Za chvíli sešel dolů na ulici a zamířil k hospodě U čerstvých ryb. Tam totiž měli na něho čekat Sexton, Kyle a Bryce.

Bylo právě půl osmé, když vstoupil do hospody. Našel tam své kamarády, jak se nalévají… Sexton a Bryce už vypili hezkou řádku visky a džinu a byli už opilí. Neměli však řvavou a rvavou opici, spíše smutnou a ohlupující, takže by byli nemohli pochopit, co by jim Vin Mod řekl, kdyby je potřeboval.

Jen Kyle, kterého asi Vin Mod předem upozornil a s kterým nejraději mluvil, se téměř ani nedotkl kořalky na stole. Když se Vin Mod objevil v místnosti, Kyle hned vstal a šel k němu. Ale Vin Mod mu dal znamení, aby se ani nehnul, a sám si k němu přišel sednout.

V místnosti bylo asi dvacet pijáků. Byli to vesměs námořníci, kteří si vyšli na flám. Seděli tam v dusné atmosféře u stolu pod lampou. Každou chvíli vstoupil do

místnosti nebo vyšel ven nějaký opilec. Byl tam takový hluk, že se mohlo klidně hovořit šeptem a nikdo nepovolaný to nezaslechl. Ostatně stůl, u kterého seděl Kyle, stál v nejtemnějším koutě místnosti. Vin Mod si přisedl k svému kamarádovi a řekl mu:

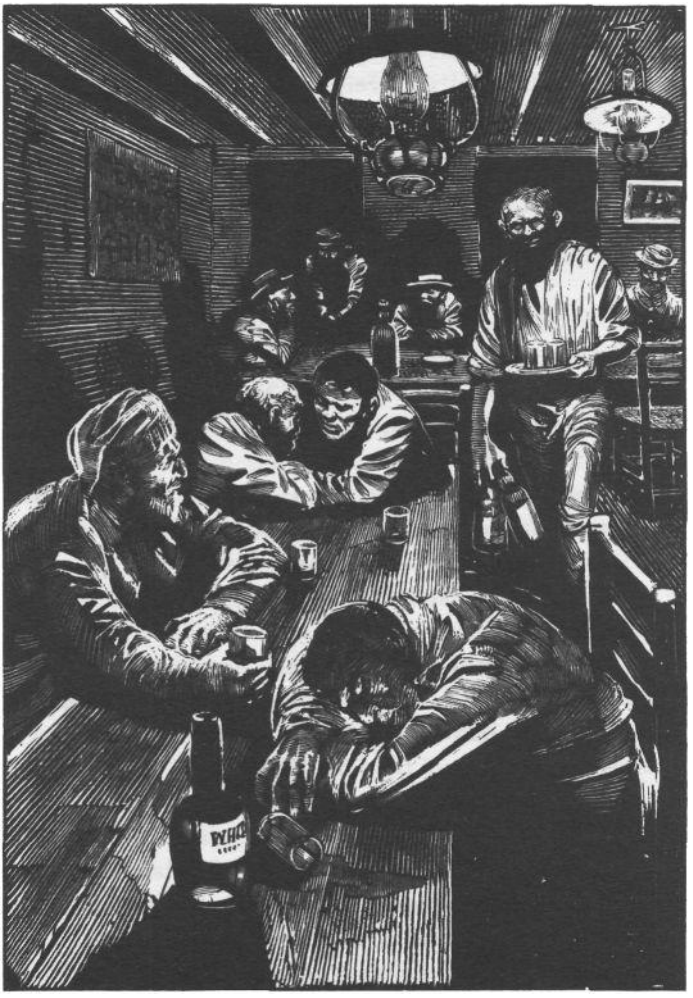

Vin Mod si přisedl k svému kamarádovi

„Už jste tady asi hodinu, ne?“
„Ano, čekám na tebe, jak jsme se smluvili…“
„A ostatní se neudrželi a museli chlastat…“
„No, no. Jen považ, že tu čekáme už hodinu…“
„A ty?“

„Já… já jsem si jen nalil, ale ani jsem se toho nedotkl!“

„Dobrá!… Jestli jsi nepil dřív, teď se už můžeš napít…“

„Tak na tvé zdraví!“ odpověděl Kyle, uchopil sklenici a chtěl se napít. Ale Vin Mod ho chytil za ruku a přinutil ho, aby sklenici zase postavil.

„Ty mi teda nedovolíš, abych se napil?“ otázal se Kyle.

„Ne… Ale chci, abys dělal, jako že piješ, abys vypadal, že ses řádně nachlastal…“

„A pročpak, Mode?“

„Musíš dělat opilého… Pak vstaneš, projdeš místností a budeš se rvát se všemi, co jsou tady; budeš pořád vyhrožovat, že všechno roztřískáš, až hospodský nakonec zavolá policii. Ta tě musí odvést do vězení…“

„Do vězení?“

Kyle opravdu nevěděl, co tím Vin Mod myslí. Dělat opilého, to se mu zdálo divné, ale nechat se odvést do vězení pro výtržnost, to se mu už vůbec nelíbilo.

„Dobře poslouchej!“ řekl mu Vin Mod. „Potřebuju tě z určitých důvodů… Jestli se ti to podaří a zahraješ tu úlohu jaksepatří, vynese ti to moc peněz…“

„A není při tom žádné riziko?“

„Snad dostaneš několik ran do zad, ale zato budeš mít pět až šest liber…“

„Pět až šest liber?“ opakoval si Kyle, protože ho tato nabídka silně zaujala.

„A co tihle?“ zeptal se Kyle a ukázal na své kamarády.

„Nic…,“ odpověděl Vin Mod. „Vždyť vidíš, že by ani nepochopili, ani by nebyli schopni něco udělat…“

A vskutku žádný z nich ani Vina Moda nepoznal, když k nim přisedl. Neviděli, neslyšeli. Mechanicky zdvihali sklenice, vyprazdňovali je a pak je stavěli na stůl. Sexton si říkal něco opile pro sebe nebo si prozpěvoval nějakou námořnickou odrhovačku a doprovázel ji ranami pěstí do prázdna.

Bryce napolo ležel na stole a měl oči téměř zavřeny; bylo vidět, že co nejdřív usne jako pařez.

Mezitím rámus stále rostl. Jedna skupina opilců volala na druhou a navzájem se provokovaly pro nic za nic. Hospodský, který byl ovšem na takové zákazníky zvyklý, chodil sem tam a jen naléval ty své břečky.

„Tak oč vlastně jde?“ začal Kyle a přisedl blíže k Vinu Modovi.

„Musím něco vzkázat našemu kamarádovi Fligu Baltovi,“ odpověděl Vin Mod. „Ale protože je ve vězení, musíme tam za ním…“

„Ještě dnes večer?“

„Jo, dnes večer… Zítra se sejde soud a pak by bylo už pozdě. Proto nesmíme ztrácet čas… Počítám s tebou. Musíš si zahrát na opilého…“

„Ale přitom nesmím pít…“

„Ano, Kyle, přitom nesmíš pít… Nebude to přece tak těžké… Vstaneš, budeš řvát, začneš se prát s ostatními… popřípadě budeš do nich třískat…“

„A co když mě někdo pořádně praští…“

„Tak já mu to oplatím dvojnásob…,“ odpověděl Vin Mod.

Po těchto slovech přestal Kyle váhat, protože mu na nějaké té ráně tak moc nezáleželo. Jen podotkl:

„Ale když se musíme dorozumět s Fligem Baltem, proč tam mám jít já, a ne ty?“

„Neodmlouvej, Kyle,“ odsekl Vin Mod, který už začínal být netrpělivý. „Musím být na svobodě, až budou Fliga soudit… Když se člověk dostane do vězení, musí tam přece zůstat asi čtyřiadvacet hodin… A já, opakuju to znova, musím zůstat na svobodě…“

Vin Mod použil nakonec posledního argumentu: sáhl do kapsy, vytáhl z ní jednu libru a vtiskl ji námořníkovi do ruky.

„Ale to je jen splátka…,“ řekl. „Ostatek dostaneš, hned jak tě propustí…“

„A až mě propustí… najdu tě…“

„Tady každý večer…“

„Platí,“ odpověděl Kyle. „A teď si musím vypít sklenku džinu na kuráž… Pak budu dělat opilého, to budeš koukat!“

Pozvedl sklenici ostré pálivé kořalky a vyprázdnil ji naráz.

„Ale už máš nejvyšší čas,“ podotkl Vin Mod. „A teď dobře poslouchej… Mohl jsem napsat Fligu Baltovi, co mu chci vzkázat… Ty bys mu mohl ten papírek odevzdat… Ale kdyby to někdo u tebe našel, bylo by všechno ztraceno… A jde vlastně o několik slov… Určitě je nezapomeneš… Až tě policajti dovedou do vězení, snaž se co nejdříve setkat s Fligem Baltem… Kdyby se ti to nepodařilo ještě dnes večer, musí to být na každý způsob zítra, dříve než ho předvedou před soud…“

„Platí, Mode,“ odpověděl Kyle. „A co mám teda od tebe vyřídit?“

„Jen mu řekneš, že je všechno hotovo… Že může směle obvinit…“

„Koho?“

„To on moc dobře ví!“

„Dobrá, Mode,“ odpověděl Kyle. „A teď budu nejopilejší ze všech poddaných Jejího Veličenstva…“

Kyle vstal a začal vrávorat… Padal, zase vstával a chytal se stolů. Cestou vyhrožoval všem pijákům a ti mu opláceli ranami. Nadával hospodskému, protože mu nechtěl nalít. Pak do něho najednou tak prudce vrazil, že hostinský vypadl pootevřenými dveřmi na ulici. Vzteky bez sebe začal tam volat o pomoc…

Hned přiběhli dva tři strážníci a vrhli se na Kylea. Ani se moc nebránil, protože se bál, že ho ztlučou. Nakonec ho chytli a odvedli za pokřiku davu do přístavního vězení. Vin Mod šel nenápadně za ním. Když spatřil, že se za Kylem zavřela vrata vězení, vrátil se do krčmy U čerstvých ryb.

IV

NÁMOŘNÍ SOUD

Smutné události, které se zběhly na *Jamesi Cookovi* za jeho poslední plavby, vzbudily samozřejmě v Hobartu velký rozruch. Na jedné straně to byla vražda kapitána Gibsona, která se stala za velmi podezřelých okolností, a na druhé straně vzpoura námořníků vedených Fligem Baltem a potlačená Karlem Kipem.

O vraždě se nevědělo nic víc než v den, kdy se loď vrátila do přístavu se spuštěnou vlajkou. Námořní soud se teď měl vyslovit o vině Fliga Balta a jeho společníků při vzpouře. Každý čekal, že bude lodní mistr přísně potrestán, protože mu přitížilo jeho postavení na palubě lodi. Bylo možno očekávat, že dostane nejméně deset až patnáct let nucených prací.

Hlavní svědkové obžaloby, to jest pan Hawkins, Nat Gibson, Karel a Petr Kipovi, námořníci Hobbes, Wickley a Burnes i plavčík Jim, už byli jednou vyslechnuti. Ostatní námořníci, Vin Mod, Sexton, Kyle, Bryce, a kuchař Koa měli být předvoláni jako svědkové obhajoby.

V den přelíčení byla zasedací síň námořního soudu nabitá. Už v deset hodin naplnil dav část síně, která byla vyhrazena obecenstvu, obchodníkům, loďařům, důstojníkům obchodního loďstva a novinářům. V pozadí síně stálo mnoho námořníků, kteří se vyhrnuli z hospod a drželi samozřejmě palec obžalovaným.

Pan Hawkins a Nat Gibson přišli už před začátkem přelíčení a usedli do lavic vyhrazených svědkům.

Bratři Kipové vstoupili do sálu poněkud později a potřásli si srdečně rukama s panem Hawkinsem a s Natem Gibsonem.

Ten den nemusel být Karel Kip na palubě parníku, protože už večer předtím skončilo naloďování zboží. Co se týče oprav na lodi, bylo nutno dokončit jen nepatrné drobnosti. V podpalubí už bylo dost uhlí, stroje byly v pořádku, mužstvo už bylo na palubě. Parník měl odplout za tři dni na úsvitě.

Proto tedy ten večer mohli se bratři Kipové odstěhovat z hostince a ubytovat ve svých kabinách.

Za nimi usedli do lavice námořníci Hobbes, Wickley, Burnes a plavčík Jim, s nímž se pan Hawkins a Nat Gibson přátelsky pozdravili. V jiné lavici seděli Vin Mod, Sexton, Bryce a kuchař Koa, jehož velká černá tvář se neustále šklebila a který se jistě divil, že není mezi obžalovanými. Kyle chyběl. Ještě ho totiž nepropustili z vězení; mělo se tak stát teprve za osmačtyřicet hodin, protože trochu přehnal svoji úlohu opilce a příliš dlouho se rval se strážníky. Koneckonců jeho výpověď by stejně nebyla příliš důležitá. Ale Vin Mod byl znepokojen tím, že nevěděl, zda se Kyle mohl ve vězení dorozumět s Fligem Baltem a zdali mu skutečně vyřídil jeho vzkaz.

Než vstoupili členové soudu, mluvil pan Hawkins s bratry Kipy a oznámil jim, že ráno došly zprávy z Nového Irska.

„Dopis od pana Ziegera?“ otázal se Petr Kip.

„Ne. Telegram, který mi poslal můj obchodní společník pan Balfour. Včera zakotvila ve Wellingtonu anglická loď, která vyplula z Bismarckova souostroví deset dní po *Jamesi Cookovi* a přivezla dopis od pana Ziegera. Pan Balfour mi hned zatelegrafoval obsah toho dopisu. A ten telegram jsem dostal právě dnes ráno.“

„A co říká pan Zieger o pátrání po pachatelích?“ otázal se Karel Kip.

„Nic,“ odpověděl Nat Gibson. „Vůbec nic. Pachatele ještě nedopadli…“

„Je to bohužel pravda,“ dodal loďař. „Ačkoli pan Zieger i pan Hamburg vynaložili nesmírné úsilí, nemělo to žádný výsledek…“

„A to nenašli vůbec nic, co by je mohlo přivést na jejich stopy?“ zeptal se znovu Karel Kip.

„Ne,“ odpověděl pan Hawkins, „nenašli nikoho podezřelého. Je víc než jisté, že zločin spáchali domorodci. A ti měli dost času utéci na ostrov York… Tam bude velmi nesnadno je najít…“

„Přesto přese všechno nesmí pan Gibson ztrácet naději,“ prohlásil Karel Kip. „Jestliže snad pachatelé zničili lodní papíry, ještě jsou tu ty piastry, které nemohly přece jen tak zmizet… A jestliže je budou chtít vrahové nějakým způsobem utratit, prozradí se…“

Tento rozhovor přerušil vstup členů námořního soudu do síně. Byli to komodor, kapitán, poručík a soudce, který sestavil žalobu. Usedli na tribunu.

Předseda zahájil přelíčení a dal předvést obžalované. Strážníci uvedli dovnitř Fliga Balta a Lena Cannona. Oba hned usedli vedle sebe do lavice, která byla po straně sálu. Lodní mistr si byl, jak se zdálo, zcela jist sám sebou: jeho obličej byl klidný a pohled lhostejný. Podařilo se mu sice ovládnout city, které jím ještě bouřily, ale přesto nemohl zabránit tomu, aby nevypadal podle.

Panu Hawkinsovi jako by se najednou otevřely oči: zdálo se mu, že spatřil Fliga Balta poprvé takového, jaký vskutku byl… Ano… Jak mohli být on a kapitán Gibson tak zaslepeni a důvěřovat tomuto člověku! Jak se jen mohli nechat oklamat podlézavým chováním tohoto darebáka!

Také chování Lena Cannona nemluvilo příliš v jeho prospěch: díval se potměšile napravo nalevo, brzo na Vina Moda, brzo na Sextona a na Bryce, jako by se jich chtěl ptát, proč nesedí s ním na lavici obžalovaných. Vždyť přece udělali totéž co on.

Vin Mod se domníval, že Len Cannon není tak sebevědomý jako Flig Balt proto, že mu bývalý lodní mistr neřekl o tom, co mu Kyle vyřídil. Ale vyřídil mu to vůbec? Nebo Flig Balt ještě o ničem neví?… Na to právě Vin Mod úporně myslel.

Ve skutečnosti se Kyleovi podařilo vyřídit všechno. Potkal Fliga Balta ráno před procesem. Lodní mistr může tedy obvinit…

Vin Mod se podíval tázavě na Fliga Balta; ten mu nenápadně odpověděl posuňkem, který nenechal Vina Moda na pochybách.

Tak tedy doutnák už hoří! řekl si Vin Mod. Pozor na výbuch!

Předseda soudu udělil slovo žalobě. Ta stručně vyložila celou událost. Když žalobce skončil, požádal pro viníky o nejvyšší trest. Potom svědci museli odejít do vedlejší místnosti. Předseda soudu se otázal Fliga Balta, co může odpovědět na tu obžalobu.

„Nic," odpověděl prostě lodní mistr.

„Vy se tedy přiznáváte ke všemu, z čeho jste obviněn?"

„Ano, přiznávám se."

Těch několik slov vyslovil velmi hlasitě, takže to přítomné až překvapilo.

„Můžete něco uvést na svou obhajobu?" pokračoval předseda soudu.

„Nic," odpověděl Flig Balt. Pak si sedl, jako by pokládal výslech za ukončený.

Vin Mod, který se stále na něho díval, se nemohl ubránit určitým obavám. Nepromeškal už Flig Balt příležitost, aby všechno řekl?… Nevyložil si Vin Mod špatně gesto, kterým mu lodní mistr nenápadně odpověděl?

Když se ptali Lena Cannona, odpověděl tak vyhýbavě, že dělal dojem, jako by ani dobře nerozuměl předsedovým otázkám. Zřejmě mu Flig Balt doporučil, aby mluvil co nejméně.

Vin Mod si proto myslel, že lodní mistr chce líčení protahovat a dosáhnout toho, aby soud nejdříve vyslechl Karla Kipa. Vzhledem k tomu, že chtěl obvinit bratry Kipy, bylo by snad lepší, aby napřed svědčili oni. Nakonec si Vin Mod řekl:

Flig Balt má pravdu… Vpálí jim to v nejvhodnější chvíli…

Když skončil výslech obžalovaného a jeho spoluviníka, vešel první svědek, aby podal své svědectví.

Byl to Karel Kip. Jakmile přistoupil ke stolku svědků, proběhl přítomným obecenstvem lehký šum. Karel Kip řekl své jméno, příjmení, svou národnost. Když byly tyto formality u konce, vypověděl o všech událostech, které čtenář už zná.

Po této výpovědi se Karel Kip vrátil do lavice svědků, přesvědčen, že soud uvěřil jeho svědectví. Pan Hawkins a Nat Gibson mu srdečně stiskli ruku.

„Obžalovaný, chcete k tomu něco podotknout?" zeptal se předseda soudu lodního mistra.

„Nic," odpověděl zase Flig Balt.

Postupně přistupovali pak k svědeckému stolku ostatní svědci a jen potvrdili to, co předtím prohlásil Karel Kip.

Když skončil výslech svědků obžaloby, byli zavoláni svědci obhajoby; všichni byli víceméně namočeni do té vzpoury, a proto nebyli bez obav, jak to s nimi dopadne. První měl mluvit Vin Mod.

Od tohoto prohnaného darebáka nebylo možno čekat nic slušného. Mluvil tak, aby ze sebe svrhl veškerou odpovědnost… Byl přesvědčen, že Flig Balt neměl vůbec v úmyslu změnit kurs lodi, jak tvrdil Karel Kip… Flig Balt je dobrým námořníkem… Dokázal to už několikrát… Nelze mu vytknout ta opatření, která učinil za bouře… Bylo to nespravedlivé, zbavit ho velení lodi…

„Tak už dost," řekl předseda, pobouřen tónem a chováním Vina Moda.

Svědek se vrátil na své místo. Ale napřed se podíval významně na Fliga Balta. Tím pohledem mu nenápadně naznačil, že je čas promluvit.

Výpovědi Sextona a Kylea nebyly nijak důležité.

Předseda pak poručil Fligu Baltovi, aby povstal. Přelíčení už bylo skoro

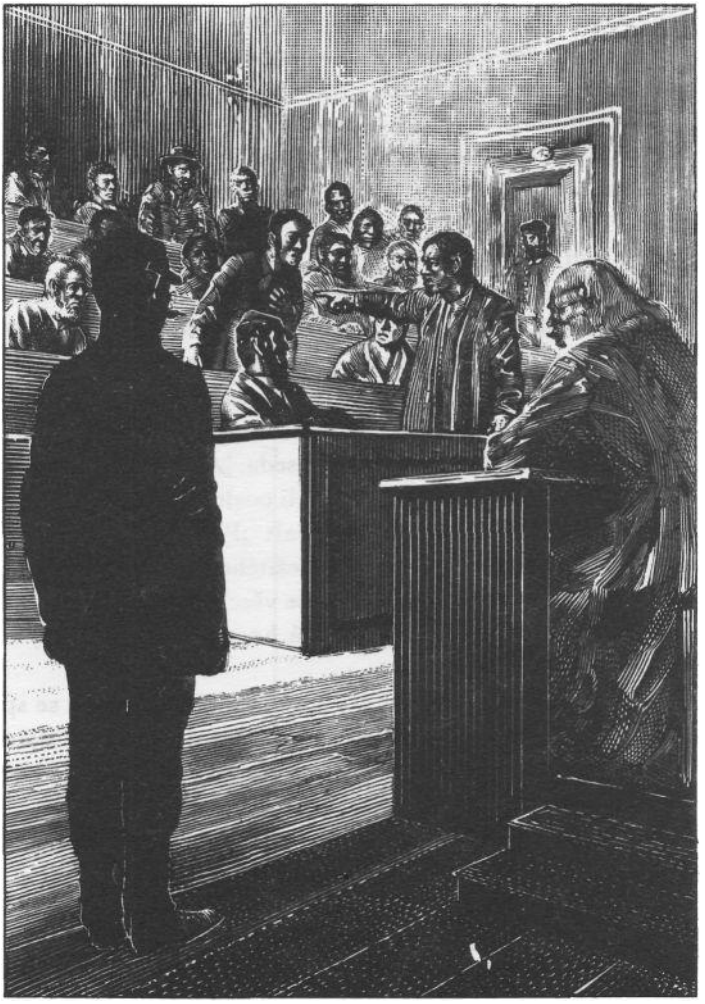

„Ano… Vy jste zavraždili kapitána Gibsona…“

u konce. Dříve než se odebral soud k poradě, mohl se ještě lodní mistr ujmout slova.

Předseda pravil:

„Víte, z jakého zločinu jste obviněn, Fligu Balte… Slyšel jste výpovědi svědčící proti vám… Máte k tomu co říci?“

„Mám,“ prohlásil najednou lodní mistr, a to tónem naprosto odlišným od tónu,

kterým dříve pronesl slovo „nic“.

V sále zavládlo hluboké ticho. Každý čekal, že nyní přijde něco neobvyklého, snad nějaké odhalení, které změní průběh procesu.

Flig Balt stál tváří k soudcům; oči měl sklopeny, ústa lehce stažena. Čekal, že mu předseda soudu položí nějakou přesnější otázku. A to se také stalo.

„Fligu Balte, čím chcete vysvětlit všechny ty zločiny, které vám obžaloba klade za vinu?“ zeptal se.

„Tím, že sám pronesu obžalobu,“ odpověděl lodní mistr.

Pan Hawkins, Nat Gibson a bratři Kipové se na sebe podívali; nebyli tím znepokojeni, jen překvapeni. Nikdo z nich si nedovedl představit, kam Flig Balt míří a koho chce obvinit.

Nakonec Flig Balt prohlásil:

„Byl jsem kapitánem na *Jamesi Cookovi* a jmenoval mě pan Hawkins… Měl jsem dovést brigu do Hobartu… Ale najednou byl jmenován nový kapitán místo mě… A kdo to byl?… Cizinec, Holanďan… Samozřejmě že Angličani, kteří jsou na palubě anglické lodi, nemohou souhlasit s tím, aby jim velel nějaký cizinec… To právě nás přivedlo k tomu, že jsme se vzbouřili proti kapitánu Kipovi…“

„Proti svému kapitánovi,“ zdůraznil předseda. „A to je proti veškerému právu, protože vám velel podle zákona. Vy jste ho měli poslouchat…“

„No dobrá,“ odpověděl velmi suše Flig Balt. „Připouštím, že jsme se v tomhle provinili… Ale teď musím říct něco moc důležitého… Když mě Karel Kip obviňuje, že jsem se vzbouřil proti němu, a to beze všech důkazů, že jsem chtěl změnit kurs *Jamese Cooka* a zmocnit se brigy, pak já ho viním ze zločinu, ze kterého se nebude moci ospravedlnit…“

Když bratři Kipové zaslechli toto závažné prohlášení, zvedli se společně, jako by se chtěli vrhnout k lavici, ze které se na ně drze díval Flig Balt… Ale pan Hawkins a Nat Gibson je zadrželi v okamžiku, kdy chtěli vykřiknout své rozhořčení.

Petr Kip se rychle ovládl, vzal bratra za ruku a nepustil ho. Pak se zeptal hlasem, který prozrazoval stěží ovládnuté rozhořčení:

„Z čeho nás viní ten člověk?“

„Ze zločinu vraždy…,“ odpověděl Flig Balt.

„Z vraždy?“ vykřikl Karel Kip. „Nás?“

„Ano… Vy jste zavraždili kapitána Gibsona…“

Je vyloučeno popsat rozrušení, které se zmocnilo přítomného obecenstva. Sálem proběhl záchvěv hrůzy… hrůzy a odporu vůči lodnímu mistrovi, který se odvážil takto obvinit bratry Kipy… Nicméně Nat Gibson podvědomě rychle od bratrů poodstoupil, což bylo při jeho duševním stavu pochopitelné. Pan Hawkins se ho marně snažil zadržet… Petr a Karel Kipovi byli na okamžik ohromeni tím nehorázným nařčením. Chtěli rozhořčeně protestovat, ale předseda soudu je předešel a prohlásil:

„Fligu Balte, vaše drzost přesahuje meze… Děláte si šašky ze spravedlnosti…“

„Říkám pravdu…," odpověděl lodní mistr.

„A proč jste to neřekl dřív, když tvrdíte, že máte pravdu?"

„Protože jsem se té pravdy dopátral až na cestě do Hobartu… Ale když tu *James Cook* přistál, byl jsem hned zatčen… A tak jsem musel čekat až na tento proces, abych mohl veřejně obvinit ty, kteří mě dostali před soud!"

Karel Kip byl rozhořčením celý bez sebe; zvolal zvučným hlasem, jako by velel na lodi, která se octla v bouři:

„Bídáku!… Bídný nactiutrhači!… Když někdo pronáší takové obvinění, musí je napřed dokázat!"

„Já to dokážu!" zvolal lodní mistr. „Spravedlnost může mít důkazy, kdy bude chtít."

„A jaké důkazy máte?" otázal se předseda soudu.

„Dejte prohledat vak, který našli bratři Kipové na *Wilhelmině*... Najdou se tam papíry a peníze kapitána Gibsona…"

V

NÁSLEDKY PROCESU

Nelze ani vylíčit rozruch, který způsobilo prohlášení Fliga Balta. V obecenstvu se strhl dlouhotrvající hluk a předseda soudu jen taktak přítomné uklidnil. Všichni se dívali na oba bratry, kteří byli právě obviněni z nejvážnějšího zločinu. Karel a Petr Kipovi zůstali zcela bez pohnutí, jako by byli zmrazeni hrůzou a překvapením. Teprve po chvíli starší bratr, který byl temperamentnější, pohrozil odpornému lodnímu mistrovi pěstí. Mladší bratr, bledý ve tváři a slzy v očích, stál se zkříženýma rukama a jen krčil rameny na znamení, že hluboce opovrhuje tím, kdo je osočil.

Potom oba dva na pokyn předsedy soudu vyšli z lavice a přistoupili k pódiu, kde seděl soud. Za nimi šli strážníci, kteří je měli střežit.

Pan Hawkins, Hobbes, Wickley, Burnes a plavčík Jim nejprve protestovali, ale potom zmlkli. Sexton, Bryce a Koa si mezi sebou něco horlivě šeptali.

Nat Gibson, který měl sklopenou hlavu a strhanou tvář, se držel křečovitě lavice. Když se podíval na bratry Kipy, vyšlehla z jeho pohledu nenávist. Snad už nabyl přesvědčení, že oni jsou vrahy jeho otce…

Vin Mod vyčkal klidně, jaký ohlas bude mít obvinění, které proti bratrům Kipům pronesl Flig Balt.

Když se obecenstvo poněkud uklidnilo, udělil předseda soudu slovo lodnímu mistrovi, aby ještě doplnil své prohlášení. Ten to učinil velmi kategoricky, stručně a slovy, která zapůsobila příznivě na všechny přítomné.

Dne 25. prosince kvečeru, když už nebyl kapitánem lodi, byl v přístřešku pro mužstvo. Vtom se briga otřásla pod nárazem velké vlny a na chodbu se vyvalil nějaký vak. Byl to vak, který si bratři Kipové přinesli z *Wilhelminy*. Při pádu se otevřel otevřel a vypadly z něho nějaké papíry a hrst piastrů, které se rozkutálely po podlaze.

Cinkot peněz přivábil Fliga Balta. Když je spatřil, byl nesmírně překvapen. Dobře věděl, že Petr a Karel Kipovi přišli o všechny peníze při ztroskotání holandské lodi. Flig Balt sebral piastry i papíry, mezi nimiž našel také lodní papíry týkající se *Jamese Cooka,* lodní nákladní list a nájemní smlouvu, a vstrčil je zpátky do vaku. To všechno měl u sebe kapitán Gibson v den vraždy a to se ztratilo.

Flig Balt, celý poděšený tím, co našel, vyšel z přístřešku. Od té doby nepochyboval o vině bratří Kipů. Nejprve chtěl běžet k panu Hawkinsovi a říci mu: „Podívejte se, co jsem objevil!“ Pak chtěl říci také Natu Gibsonovi: „Tady jsou vrahové vašeho otce!“ Ano… ano… to měl udělat… Ale bohužel to neudělal… Nemluvil s nikým o tom tajemství, které odhalil… Ale zůstat pod velením zločince, vraha svého kapitána, k tomu se nemohl odhodlat… Chtěl mu vyrvat velení lodi,

kterého byl nespravedlivě zbaven… A proto proti němu poštval námořníky…

Ale jeho pokus se nezdařil… Byl odzbrojen, přemožen a uvězněn v podpalubí na rozkaz toho bídáka, který zklamal důvěru pana Hawkinse… Přesto přese všechno si umínil, že o tom pomlčí až do příjezdu lodi do Hobartu a vyčká procesu,

Strážníci našli malajskou dýku

který s ním bude zaveden… Byl odhodlán odhalit vrahy z Keravary veřejně před námořním soudem.

Po tomto výslovném prohlášení, jež vzbudilo mezi přítomnými pochopitelně velký rozruch, předseda soudu nepokládal za vhodné pokračovat v přelíčení. Zakončil zasedání. Strážníci odvedli Fliga Balta a Lena Cannona zpět do vězení.

Karel a Petr Kipovi byli ihned zatčeni a odvedeni do městského vězení.

Dříve než vyšel Karel Kip ze soudní síně, nemohl zadržet své rozhořčení a ostře protestoval proti člověku, který ho obvinil. Ale Petr mu jen řekl:

„Nech toho, ubohý bratře!… Jen ať spravedlnost ukáže naši nevinu!“

Karel a Petr Kipovi byli přesvědčeni, že vyšetřováním musí vyjít najevo jejich nevina… Vždyť ten strašný zločin nespáchali… V jejich vaku se nemohou najít ani ty piastry, ani ty papíry, o kterých mluvil Flig Balt… Mohli proto s klidem a bez obavy očekávat výsledek prohlídky, kterou policie udělá v jejich pokoji v hostinci U velkého starce… Přece pouhé prohlášení lodního mistra je nemůže usvědčit z krádeže a z vraždy! Jaké však bylo překvapení a hrůza, která se zmocnila celého města, když se ještě týž den rozšířila zpráva, že policejní prohlídka zcela potvrdila obvinění Fliga Balta…

Strážníci šli hned do hostince U velkého starce. Otevřeli a prohlédli vak, o kterém mluvil lodní mistr… A pod prádlem našli asi šedesát liber v piastrech, lodní papíry *Jamese Cooka* a dále zbraň, což bylo snad ještě vážnější, malajskou dýku… se zubatým ostřím… Bylo nepochybné, že právě touto zbraní byly zasazeny smrtelné rány kapitánu Gibsonovi, jak ostatně bylo zjištěno v Keravaře i dokázáno fotografiemi, které tam byly pořízeny…

Nebylo to tedy jen pouhé podezření proti bratrům Kipům, nýbrž jasné a věcné důkazy, o kterých mluvil Flig Balt před soudem. A pravdivost jeho obvinění potvrzovala, jak se zdálo, i ta okolnost, že Flig Balt nemluvil o malajské dýce. Nevěděl tedy, že patří bratrům Kipům. Jinak by na ni byl jistě upozornil, jako se zmínil o papírech a penězích kapitána Gibsona.

Jistě si vzpomínáte, že tu dýku spatřil také plavčík Jim, a to na stolku v kabině bratří Kipů; ale Vin Mod ji ihned dal pryč, jakmile Jim vyšel z kabiny. Snad by se o tom měl plavčík zmínit, až bude projednávána pře s bratry Kipovými; bude to ovšem další přitěžující svědectví proti nim…

Jak vidíte, byly pletichy toho padoucha Vina Moda dobře vymyšleny a zosnovány. A vskutku žádný prostředek, který měl znemožnit a zničit bratry Kipy, neselhal. Budou moci někdy vůbec vyvrátit to strašlivé obvinění?

V každém případě toto senzační odhalení – a Vin Mod s tím počítal – způsobilo, že stíhání Fliga Balta a Lena Cannona bylo zastaveno. Co také byl ten pokus o vzbouření na palubě *Jamese Cooka* proti odhalení, které udělal Flig Balt! V procesu proti bratrům Kipům se lodní mistr už neobjeví jako obžalovaný, ale jako přitěžující svědek.

Není třeba ani zdůrazňovat, s jakou vášní – tak to nutno nazvat – se vrhl Nat Gibson po této nové stopě!… Konečně jsou známí ti vrazi z Keravary! A musí být přísně potrestáni! Nedivme se, že nešťastný mladík zapomněl na všechno, co mohlo svědčit proti obvinění obou bratrů: na jejich chování od okamžiku, kdy je *James Cook* zachránil z ostrova Norfolku, na jejich jednání, když musela loď odrážet útok Papuánců u Nové Guineje, na bolest, kterou oba bratři projevovali při zprávě o tragické smrti kapitána Gibsona, na jejich chování při zpáteční plavbě *Jamese*

Cooka. Zapomněl, jak Karel Kip zachránil loď před ztroskotáním za bouře, jak energicky zakročil, když vypuklo vzbouření rozdmýchané lodním mistrem… Nat Gibson rázem pohřbil všechny sympatie, které až dosud cítil k trosečníkům z *Wilhelminy*... Všechny tyto city zatlačila nenávist, kterou najednou pocítil k vrahům svého otce. Vždyť proti nim svědčilo všechno! Cítil jen nezkrotnou touhu pomstít svého otce!

Nutno také přiznat, že v hobartském veřejném mínění nastal stoprocentní obrat. Dříve se každý snažil bratrům Kipům pomoci:

Karlovi opatřili místo druhého důstojníka na *Skydnamu,* Petrovi umožnili navázat obchodní spojení s Tasmánií. Nyní však najednou všichni do jednoho oba bratry proklínali… A naopak Flig Balt byl u nich najednou velký hrdina… To bylo přece hrdinské chování, nepromluvit ani slovo o tom strašném tajemství, dokud nebyl postaven před soud!… Cožpak nebylo možno aspoň trochu omluvit ten pokus o vzpouru, která měla odejmout velení lodi vrahovi a v níž přece koneckonců riskoval Flig Balt svůj život!… Dokonce i ti poctiví námořníci, Hobbes, Wickley a Burnes, se dali ovlivnit veřejným míněním, takže skoro zapomněli na úctu, kterou projevovali původně svému novému kapitánovi, i na oddanost, kterou mu dávali najevo téměř při každé příležitosti…

Paní Gibsonová byla zcela ponořena do bolesti nad ztrátou svého manžela a vůbec nepomyslela na to, že je dosud jeho smrt nepomstěna. Ale co by byla ostatně mohla říci svému synovi, aby u něho vyvolala pochyby o pachatelích?… Pro ni, jako pro všechny obyvatele Hobartu, byli po tak jasném prohlášení Fliga Balta a po nalezení důkazů jedinými a pravými pachateli bratři Kipové.

Ale sdíleli všichni tento názor? Zdá se, že ne. Pan Hawkins se ještě o tom jasně nevyslovil. Ačkoli byla jeho důvěra v bratry Kipy vážně otřesena, nebyl zcela přesvědčen o jejich vině… Nechtěl připustit, že by se lidé, kterých si tolik vážil, mohli dopustit takového zločinu. Ostatně proč by vraždu páchali?… Byla by to snad touha zmocnit se těch několika piastrů, které měl kapitán Gibson u sebe, anebo naděje, že by se mohl Karel stát po něm kapitánem *Jamese Cooka?*... Tyto důvody nedovedly pana Hawkinse úplně přesvědčit, i když mu paní Gibsonová, která se nedala ovlivnit jeho námitkami, stále opakovala:

„Ale jsou proti nim důkazy, věcné důkazy… Ty peníze… Ty lodní papíry… A konečně ta dýka… Cožpak možno připustit, že můj ubohý manžel nebyl zavražděn touto dýkou?“

„Vím… vím…,“ odpověděl pan Hawkins. „Jsou tady ty důkazy… a jsou, jak se zdá, přesvědčivé… Ale mně přitom vyvstává na mysli tolik vzpomínek!… Pochybuji… Ledaže by se ti nešťastníci sami k tomu zločinu přiznali!“

„A budeš také takhle mluvit před Natem?“ zeptala se ho paní Hawkinsová.

„To ne. On by to nepochopil… Proč bych ho měl ještě více rozčilovat! Vyčkejme, co přinese soudní přelíčení. Možná že se Kipům podaří se ospravedlnit. A i kdyby byli odsouzeni, řekl bych si: Nutno vyčkat, co přinese budoucnost!“

Po prohlídce v pokoji Kipů v hostinci U velkého starce vyšetřování stále

pokračovalo.

Uplynuly tři dny. Dne 25. ledna odplul *Skydnam,* jak bylo určeno. Kapitán Fork si musil najít jiného druhého důstojníka. Ani Karel, ani Petr Kip nebyli na palubě. Pan Hawkins byl silně sklíčen, když přihlížel odjezdu lodi.

„Přeji *Skydnamu* šťastnou cestu," řekl Vin Mod, který byl také na nábřeží. „Přeji mu moc šťastnou cestu, protože neodváží ty dva Holanďany… Ano, ano… Karel Kip vám ukradl vaše místo, mistře Balte, na palubě *Jamese Cooka.* A vidíte! Teď zase vzal někomu místo, ale tentokrát ve vězení za mřížemi. A ty jsou pevné!"

„Náš kousek se podařil," odpověděl mu lodní mistr, „a to ještě lépe a dokonaleji, než jsem si představoval…"

„To ano… Všechno bylo výborně promyšleno… Proto se bratři Kipové z toho jen tak nedostanou…"

„Jen vyčkejme, co z toho bude, Mode."

„Řekni mi, Mode," otázal se Flig Balt, „v hostinci U velkého starce tě nikdo neviděl?"

„Ne, nikdo… A nikdo by mě ani nepoznal… Tam nebydlel Vin Mod, ale jakýsi Ned Pat, a ten mi vůbec nebyl podobný…"

„To, co jsi udělal, bylo náramně riskantní…"

„Vůbec ne… Ani si nedovedete představit, jak mě ten falešný vous změnil… Měl jsem krásný zrzavý plnovous… Ostatně přicházel jsem tam jen na noc, abych se vyspal. A časně ráno jsem už zase byl pryč…"

„A ty jsi z toho hostince ještě neodešel?" zeptal se lodní mistr.

„Ne… Je to lepší, když tam zůstanu ještě několik dnů… Kdybych byl odešel v okamžiku, kdy byli zatčeni bratři Kipové, nebylo by to trochu podezřelé? Každý by si mohl myslet, že to nějak spolu souvisí… Proto tam také z opatrnosti zůstanu až do dne, kdy budou vrahové našeho ubohého kapitána odsouzeni…"

„Ale důležité je, Mode, aby tě nikdo nepoznal ani potom…"

„Jen buďte klidný, mistře Balte… Ano… Asi třikrát nebo čtyřikrát jsem cestou do hostince potkal na ulici Sextona, Kylea a Bryce… Ani netušili, že šel kolem nich jejich kamarád… Ani vy, mistře Balte, byste byl neřekl: Heleme se, kde se tu bere Vin Mod?"

Zatím vyšetřování stále pokračovalo svým tempem. Nikdo ostatně už nepochyboval o vině bratrů Kipů. Byli přece jasně usvědčeni kapitánovými papíry a penězi, které se u nich našly. Nebylo pochyby, že ty věci mohli odcizit jen vrahové kapitána Gibsona, který je měl u sebe v okamžiku vraždy. A kromě toho našli u Kipů tu dýku…

Nejprve bylo nutno odpovědět na první otázku: Byla to zbraň, kterou byl zavražděn kapitán Gibson?

Na to bylo možno odpovědět jen kladně. Rána, která měla zubaté okraje, mohla být kapitánovi zasazena jen malajskou dýkou. To ostatně také bylo jasně vidět na fotografii, kterou pořídil pan Hawkins.

Dopoledne dne 15. února zakotvil v hobartském přístavě anglický trojstěžník

Gordon. Připlul ze Sidney. Před třemi týdny opustila tato loď Bismarckovo souostroví; předtím se zastavila v Keravaře a v Praslinu. Loď přivezla panu Hawkinsovi mezi jinou poštou také dopis a skříňku. Dopis byl od pana Ziegera, který už napsal jeden list do Wellingtonu; ten odevzdal panu Hawkinsovi jeho společník pan Balfour. Ani druhý list neobsahoval nic nového, pokud šlo o vraždu kapitána Gibsona; zněl takto:

V Praslinu dne 22. ledna

Drahý příteli,

využívám příležitosti, že odjíždí trojstěžník Gordon, abych vám napsal a poprosil vás, abyste vyřídil poručení a upřímnou soustrast od mé ženy a ode mne paní Gibsonové a jejímu synovi.

Pan Hamburg na Keravaře a já na Novém Meklenburku jsme podnikli přísné vyšetřování týkající se vraždy kapitána Gibsona, ale naprosto bezvýsledně. Při pátrání u domorodců, na ostrově Yorku nebyly nalezeny papíry ani peníze, které měl kapitán u sebe. Je docela možné, že ten zločin nespáchali domorodci z ostrova Yorku, protože by se jinak musela u nich najít tak velká částka peněz, kterou by bylo skoro nemožné utratit na našem souostroví.

Ale je tady jedna věc. Včera večer našel náhodou jeden zaměstnanec kanceláře pana Hamburga v keravarském lese napravo od stezky, která vede k vile pana Hamburga, a to přesně v místě, kde se stala vražda kapitána Gibsona, měděný kroužek z dýky; asi upadl, když vraždili našeho ubohého přítele.

Posílám vám tedy ten kroužek, ale myslím si, že asi nebude moci usvědčit nikoho, když nebyla ještě nalezena vražedná zbraň. Pokládám však za svou povinnost vám to poslat. Kéž ten strašný zločin nezůstane nepotrestán!

Znovu prosím, abyste vyřídil mé nejsrdečnější pozdravy paní Gibsonové a Natovi, jakož i paní Hawkinsové. Kdybych se snad dověděl něco nového, neopominul bych vám to oznámit. Zároveň vás také prosím, abyste mě uvědomil, kdyby se v té věci objevilo něco nového.

Váš oddaný
R. Zieger

Pan Zieger totiž ještě nevěděl, že soud už má v ruce zbraň, které pravděpodobně použili vrahové. A na dýce nalezené u bratrů Kipů vskutku měděný kroužek chyběl… A když se ten kroužek na dýku navlékl, bylo jasně vidět, že tam patří… Po tomto novém důkaze o vině bratří Kipů řekl Nat Gibson loďaři:

„A ještě nyní pochybujete, pane Hawkinsi, o vině těch bídáků?“

Na to pan Hawkins nic neodpověděl, jen sklonil hlavu.

VI

ROZSUDEK

Vyšetřování se pomalu chýlilo ke konci. Bratři Kipové byli vyslýcháni a konfrontováni s lodním mistrem, který je hlavně, nebo spíše jako jediný obviňoval a který taky objevil v jejich kabině ten usvědčující materiál. Na jeho obvinění odpověděli bratři kategorickým popřením viny. Ale jak mohli doufat, že se očistí z tohoto nařčení, když proti nim svědčilo tolik věcných důkazů, které zdánlivě nebylo možno popřít?

Ostatně neměli ani dost příležitosti, ani čas, aby si připravili svou obhajobu, aby si navzájem pomohli a dodali odvahy. Nemohli spolu řádně promluvit, protože byli od sebe ihned odloučeni a mohli se dorozumívat jen prostřednictvím advokáta, který je hájil. Když soudce vyslýchal jednoho z nich, nesměl být druhý přítomen. Viděli se vlastně po dlouhé době až v den, kdy byli předvedeni před soud.

Veřejnost se už dozvěděla o obsahu dopisu a o zásilce pana Ziegera, poněvadž o tom psaly všechny hobartské noviny. Už nebylo pochyby, že dýky, která byla nalezena ve vaku bratrů Kipů, použili vrahové k zavraždění kapitána Gibsona; obvinění obou bratrů se tedy zdálo logické. Porota se mohla vyslovit jen pro trest smrti, zvláště když ten zločin byl spáchán za přitěžujících okolností.

Čím více se blížil den přelíčení, tím více byl pan Hawkins znepokojen. Kolik vzpomínek mu najednou vyvstalo v mysli! Jakže, ti dva mladíci, kteří v něm vzbudili takové sympatie, by byli schopni spáchat tak strašný zločin?… Jeho svědomí odmítlo tomu uvěřit! Jeho srdce se bouřilo při myšlence, že by to mohla být pravda… V celé té věci viděl tolik záhadných věcí, které snad nikdy nebudou vysvětleny… Ale všechny jeho pochyby byly založeny na důvodech čistě morálních, kdežto věcná fakta, která obžaloba nahromadila, se tyčila před ním jako nepřekročitelná zeď.

Pan Hawkins nechtěl o této věci mluvit s Natem Gibsonem, jehož přesvědčení o vině bratří Kipů nebylo možno zviklat. Jednou nebo dvakrát, když byl u paní Gibsonové na návštěvě, se zmínil o jejich nevině a vyslovil také naději, že se jim podaří dokázat svou nevinu. Paní Gibsonová na tuto poznámku nic neřekla a setrvala v úporném mlčení, takže bylo víc než jasné, že má na to stejné názory jako její syn. Ona sama ostatně neměla nikdy možnost jako pan Hawkins ocenit povahu trosečníků z *Wilhelminy,* pochopit trochu jejich život a zajímat se o jejich budoucnost… Vdova v nich viděla jen zločince, skutečné vrahy svého manžela…

Zato paní Hawkinsová nemohla nedůvěřovat přímosti svého manžela a jistotě jeho úsudku… Protože on nebyl přesvědčen o vině obou bratrů, nemohla o ní být přesvědčena ani ona. Měla tedy stejné pochybnosti jako on, ale jen pochybnosti.

Případ bratří Kipů se měl projednávat před soudem dne 17. února, to jest

pětadvacet dní po přelíčení, na kterém Flig Balt obvinil Petra a Karla Kipy.

Vin Mod nepokládal už za nutné bydlet v hostinci U velkého starce. A tak vypověděl a zaplatil pokoj, který si tam najal pod jménem Ned Pat. Protože už nebylo třeba chodit v přestrojení, šel do hospody U čerstvých ryb a tam se ubytoval v pokoji Fliga Balta. Odtamtud chtěli ti darebáci sledovat průběh svých podlých a obratných pletich, které jim měly přinést naprostou bezpečnost.

Proces byl zahájen dopoledne dne 17. února před hobartským trestním soudem. Soud se skládal z předsedy, ze dvou soudců a z prokurátora. V porotě bylo dvanáct mužů, kteří se měli shodnout na rozsudku.

Sál byl zcela plný, ale davy lidí stály i v okolních ulicích. Když obžalovaní byli vedeni k soudu, byli uvítáni výkřiky, které volaly po pomstě. Ale policisté je hned zase od sebe oddělili; musili je chránit před davem, dokud nedošli do soudního paláce. Oba bratři dobře cítili, že od veřejného mínění nemohou očekávat nic dobrého.

Soud předvolal tytéž svědky, kteří se už dříve objevili před námořním soudem: pana Hawkinse, Nata Gibsona a námořníky z *Jamese Cooka.* Celá žaloba se opírala o výpověď Fliga Balta. Jak asi na ni odpovědí bratři Kipové? Právě o to se každý nejvíce zajímal.

Karel a Petr Kipovi měli obhájce, ale jeho úloha byla velmi nesnadná, protože na obvinění, které se opíralo o věcné důkazy, odpovídali jen tím, že vinu popírali.

Podle anglického zákona se jich předseda soudu nejprve zeptal, zda se cítí vinnými, či ne.

„Jsme nevinni!“ odpověděli oba svorně jasným hlasem.

Pak znova uvedli to, co při prvním procesu, a popsali své chování během plavby od svého zachránění z ostrova Norfolku až do vylodění v Hobartu.

Tvrdili, že ve vaku, který si odnesli na palubu *Jamese Cooka,* bylo jen trochu prádla a šatů. Tu malajskou dýku vůbec ve vraku lodi nenašli a nedovedou si vysvětlit, jak se k nim dostala. Tvrzení, že byly v jejich vaku papíry a peníze kapitána Gibsona, kategoricky popřeli. Buď se lodní mistr mýlil, nebo vědomě nemluvil pravdu.

„A proč by to dělal?“ otázal se předseda soudu.

„Aby nás zničil a aby se nám pomstil,“ odpověděl Karel Kip.

Tato slova přijalo přítomné obecenstvo s mručením na znamení nesouhlasu.

Pak vyslýchal svědky prokurátor, obyčejný advokát, který se té funkce ujal dobrovolně. Po tomto výkladu měl obhájce obžalovaných podat soudu protidůkazy.

Když vypovídal Flig Balt, znova prohlásil:

„Ano… během zpáteční plavby jsem náhodou vstoupil do prostoru, kde byly kabiny. Vtom se loď silně zakymácela… A najednou jsem spatřil na zemi vak, který se vyvalil z kabiny bratrů Kipů, jejíž dveře se otevřely… Po podlaze se rozkutálely nějaké peníze, piastry… Zároveň z vaku vypadly nějaké papíry… Byly to lodní papíry, které zmizely po vraždě kapitána Gibsona…“

O malajské dýce Flig Balt nemluvil, protože ji nikdy neviděl. Ani nevěděl, že

obžalovaní měli takovou zbraň. Nyní se však nediví, že ji policie našla v jejich vaku v hostinci U velkého starce. Vždyť je to ta dýka, kterou byl zabit kapitán Gibson… Ostatně bratři Kipové nepopírají, že ji koupili v Ambonu na Molukách a že zmizela při ztroskotání *Wilhelminy*... Tvrdí jen, že ji nikdo z nich nepřinesl na palubu *Jamese Cooka,* a nedovedou pochopit, že byla nalezena v jejich vaku…

Na to Petr Kip jen namítl:

„Na melanéských ostrovech není taková dýka ničím zvláštním… Skoro každý domorodec ji má… Je to jejich obvyklá zbraň… Je proto docela možné, že dýka, kterou byl kapitán Gibson zavražděn, není vůbec naše. Všechny takové dýky jsou si naprosto podobné, protože jsou vyráběny na malajských ostrovech…“

Tato odpověď vzbudila v obecenstvu odpor, který musil předseda soudu utišit. Potom prokurátor zdůraznil, že tou dýkou byl spáchán onen zločin, protože kroužek od ní, který na ní chyběl, našel pan Zieger a zaslal panu Hawkinsovi.

„Chtěl bych ještě něco podotknout,“ prohlásil Petr Kip. „Nikdo z těch, kteří byli na palubě, u nás tu zbraň neviděl. A kromě toho, kdybychom ji byli nalezli ve vaku, jistě bychom to byli řekli panu Hawkinsovi nebo Natu Gibsonovi.“

Ale jeho bratr i on dobře cítili, že tenhle důvod nemůže nikoho přesvědčit. Nebylo pochyby, že to byla jejich zbraň, že rány byly Gibsonovi zasazeny právě touto dýkou a že kroužek, který nalezli na místě zločinu v Keravaře, patří k ní.

Proto Petr naposled prohlásil:

„Můj bratr a já jsme se stali obětí skutečně záhadných okolností. My že bychom mohli zavraždit kapitána Gibsona, kterému vděčíme za své zachránění a za svůj život?… Toto obvinění je zrovna tak podlé jako nespravedlivé, a proto už na ně nebudeme odpovídat!“

Tato věta, pronesená hlasem, na kterém nebylo znát naprosto žádné vzrušení, silně zapůsobila na přítomné obecenstvo. Ale to už mělo své přesvědčení, a proto pokládalo Kipovo prohlášení za jakousi obhajobu. Jestliže bratři Kipové nebudou chtít odpovídat na kladené otázky, nebude to snad jen proto, že nebudou schopni tak učinit?

Potom byli vyslechnuti ostatní svědkové, nejprve Nat Gibson. Mladý muž se nedovedl ovládnout a přitížil svou výpovědí bratrům Kipům; obžalovaní se na něho jen soustrastně dívali… Nakonec však přesto prohlásili:

„Chápeme vaši bolest, ubohý pane Gibsone, a nemáme ani dost síly, abychom vám to měli za zlé…“

Když přistoupil ke svědeckému stolku pan Hawkins, bylo na něm vidět, že je stále pod dojmem svých vzpomínek… Cožpak mohl připustit, že se trosečníci z *Wilhelminy* a hosté na *Jamesi Cookovi* mohli odvděčit kapitánovi za jeho šlechetnost a dobrotu tak strašným zločinem?… Vždyť mu vděčili za svůj život… Cožpak ho mohli zavraždit, aby ho okradli, když přece dobře věděli, že jim Harry Gibson a pan Hawkins chtějí pomoci?… Ano, ano… Jsou pádné důkazy, které svědčí proti nim… Ale pan Hawkins tomu všemu dobře nerozumí… Nakonec už ani nemohl vzrušením mluvit.

Výpovědi námořníků z *Jamese Cooka,* Hobbese, Wickleyho, Burnese, Lena Cannona, Sextona, Kylea, Bryce, a kuchaře Koa nepřinesly nic podstatného. Jen odpovědi Vina Moda na otázky prokurátorovy týkající se Fliga Balta byly naprosto kladné. Několik dní předtím, než vypukla vzpoura, byl lodní mistr, jak se mu zdálo,

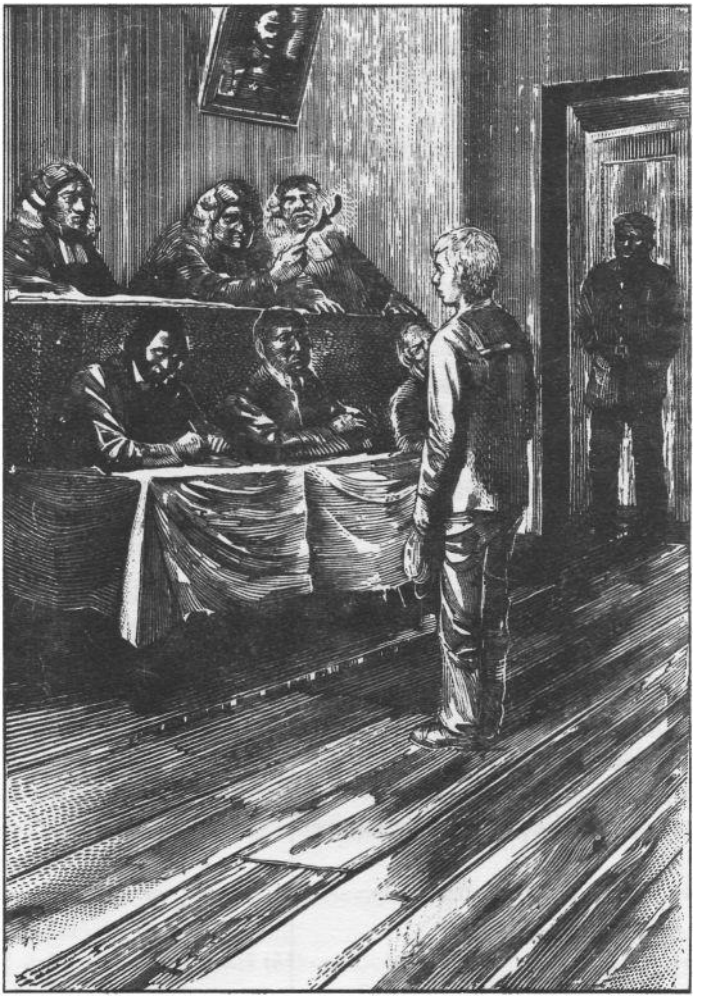

Prokurátor ukázal dýku Jimovi

silně rozčilen. Bylo to snad jen proto, že ho Karel Kip vystřídal ve velení lodi?… Vin Mod byl přesvědčen, že příčinou je něco zcela jiného…

„A nesvěřil se vám s něčím?“ otázal se ho prokurátor.

„Ne,“ odpověděl Vin Mod.

Ve prospěch obou obžalovaných mluvila jen jediná okolnost – na zpáteční

plavbě u nich nikdo tu dýku neviděl. To bylo také potvrzeno výpovědí Fliga Balta. A tak mohl Petr Kip klidně znova prohlásit:

„Kdybychom byli našli tu dýku ve vraku *Wilhelminy* a přinesli ji na palubu *Jamese Cooka,* byli bychom se s tím neskrývali, jako jsme nezatajili nic, co jsme měli ve svém zavazadle… Je snad někdo, kdo tu dýku u nás viděl?… Ne, nikdo!… Je však pravda, že ji policisté při prohlídce v našem pokoji v hostinci U velkého starce u nás našli, zrovna tak jako peníze a papíry kapitána Gibsona… Proto prohlašujeme, že ji tam musel někdo podstrčit v naší nepřítomnosti a bez našeho vědomí!“

Právě v tomto okamžiku se stalo něco velmi vážného, co mohlo úplně vyvrátit nejistotu porotců, pokud snad ještě měli nějaké pochybnosti o vině obou bratrů. Byl totiž jako svědek předvolán plavčík Jim.

„Jime,“ řekl mu předseda soudu, „teď musíš říci všechno, co víš, a nic, čím si nejsi jist…“

„Ano, pane předsedo,“ odpověděl Jim.

Zdálo se, že plavčík hledá nejistým pohledem pana Hawkinse. Loďař to hned zpozoroval a vytušil, že výpověď toho hocha asi odhalí něco velmi důležitého, o čem se Jim až doposud neodvážil hovořit.

„Tu dýku, kterou prý na palubě nikdo neviděl a která patřila pánům Kipům, já…“

Když Jim vyslovil tato slova, zarazil se a váhal, jak se zdálo, dále mluvit. Ale předseda soudu ho vybídl, aby jen pokračoval.

„Tu dýku… já… já jsem ji viděl…“

Bratři Kipové pozvedli hlavu. Unikne jim snad tato poslední záchrana, od které si tolik slibovali?… Prokurátor ukázal dýku Jimovi a zeptal se ho:

„Je to ta dýka?“

„Ano, poznávám ji…“

„A ty tedy tvrdíš, žes ji na palubě viděl?“

„Ano.“

„A kde?“

„V kabině pánů Kipů…“

„A kdy?“

„Když *James Cook* kotvil poprvé v Praslinu…“

A Jim začal vyprávět, za jakých okolností spatřil tu zbraň, jak ho upoutala, jak ji vzal do ruky a potom položil zpátky na místo, kde původně ležela.

Víme, že tu dýku dal do kabiny bratrů Kipů Vin Mod a že pak Flig Balt poslal dolů plavčíka, aby si jí všiml. Potom však ji Vin Mod zase sebral a schoval do svého pytle.

Hochova výpověď vyvolala velký rozruch nejen u soudců a členů poroty, ale také u přítomného obecenstva. Mohly být teď ještě nějaké pochybnosti o vině bratří Kipů?… Oba sice tvrdili, že tu zbraň nikdy nepřinesli na palubu lodi, ale přece ji někdo na palubě spatřil; a později byla také nalezena v jejich vaku v hostinci

U velkého starce.

„Byl na dýce kroužek, když jsi ji měl v ruce?“ znova se otázal prokurátor plavčíka.

„Ano,“ odpověděl Jim, „byla úplně v pořádku.“

Bylo tedy už naprosto jasné, že ten kroužek vypadl, když vrahové zápasili s kapitánem Gibsonem, protože byl později nalezen na místě vraždy v keravarském lese.

Proti této Jimově výpovědi nebylo možno nic namítnout; a obžalovaní na to vskutku také nic neřekli.

Vtom si vyžádal slovo Nat Gibson. Chtěl upozornit porotu na jeden fakt, o kterém dosud nemluvil a který podle jeho názoru bylo nutno uvést. Když mu dal předseda slovo, prohlásil:

„Páni soudcové a páni porotci, jistě víte, že když plul *James Cook* z Nového Zélandu na Bismarckovo souostroví, byl u Louisiad napaden Papuánci. Důstojníci, cestující i posádka lodi se zúčastnili obrany lodi. Můj otec bojoval v prvních řadách. Tu najednou za nejprudšího boje někdo vystřelil z pistole, nevím kdo, a kulka taktak že minula hlavu kapitána Gibsona… Dosud jsem, pánové, věřil, že to byla nešťastná náhoda, kterou možno vysvětlit tím, že se bojovalo velmi urputně za úplné tmy… Ale dnes už mám na to zcela jiný názor… Nyní jsem přesvědčen, že to byl atentát na mého otce, o jehož smrti bylo tenkrát už rozhodnuto, a to těmi, kteří ho vskutku později zavraždili…“

Když Karel Kip uslyšel toto nové obvinění, vstal s planoucím zrakem a zvolal chvějícím se hlasem:

„My… my že… Nate Gibsone, co si to dovolujete?“

Karel Kip byl rozhořčením bez sebe. Ale Petr ho vzal za ruku a snažil se ho uklidnit. Karel usedl, těžce oddychoval a dusil v sobě vzlyky. V sále nebylo nikoho, koho by tento vzrušující výjev nedojal; i v očích pana Hawkinse se zaleskly slzy.

Vin Mod šťouchl kolenem do lodního mistra a pohlédl na něj úkosem, jako by chtěl říci:

Na mou věru, na to jsem si ani nevzpomněl… A ten kapitánův syn na to přece nezapomněl…

Veřejný žalobce neměl příliš těžkou úlohu.

Porota byla důkladně seznámena s minulostí bratrů Kipů, s jejich těžkou finanční situací, která hrozila jejich firmě v Groningenu. Ztratili všechno, co měli, při ztroskotání *Wilhelminy*... Nebylo pochyby, že našli ve vraku peníze, o nichž se nezmínili a které si vezli z Ambonu, zrovna tak jako dýku, které použili za několik týdnů k vykonání vraždy… Pak oloupili ubohého kapitána o několik tisíc piastrů, z nichž jen část byla nalezena v jejich zavazadlech… A konečně kdo může vědět, zda už tenkrát Karel Kip nepočítal s tím, že se stane kapitánem *Jamese Cooka* po Harrym Gibsonovi… Cožpak se to potom vskutku nestalo?

Za jakých okolností byl ten zločin spáchán?… Nyní už to porotci věděli… Když Harry Gibson odešel z lodi na návštěvu k panu Hamburgovi, oba bratři už byli

dávno pryč… Číhali na něho, sledovali ho na jeho cestě přes keravarský les a oloupili ho. Po svém návratu na palubu zůstali mimo každé podezření… A druhý den se opovážili jít ve smutečním průvodu za rakví ubohého kapitána a prolévat nad jeho neštěstím slzy zrovna tak, jako je proléval jeho syn!

Žaloba žádala, aby byla porota nemilosrdná k takovým zločincům… A porota odpověděla na všechny otázky viny kladně… To znamenalo pro Kipy trest smrti.

Pak se ujal slova obhájce bratrů Kipů; svůj úkol splnil dobře. Ale cožpak měl nějakou naději, že jeho úsilí bude korunováno úspěchem? Cožpak nevycítil, že si nejen soudcové, nýbrž i celá veřejnost o tom všem už udělala pevné mínění?… Co bylo možno postavit proti věcným důkazům, které svědčily proti obžalovaným?… Nic jiného než důvody morální, a ty nemohou mít takovou váhu na misce spravedlnosti… Mluvil o minulosti svých klientů, o jejich poctivém životě, o kterém nepochyboval nikdo, kdo s nimi přišel do styku… Je sice pravda, že jejich firma v Groningenu nebyla právě v nejlepší finanční situaci, že ztratili své poslední peníze při ztroskotání *Wilhelminy*... ale aby si zaopatřili celkem nepatrnou částku dvou až tří tisíc piastrů, nebyli přece schopni zavraždit kapitána Gibsona!… Zabít svého dobrodince!… To není možné připustit!… Bratři Kipové se stali obětí záhadných okolností… Bylo zde stále mnoho nejasností, které mluví v jejich prospěch a pro jejich osvobození…

Když bylo přelíčení skončeno, odebrala se porota do poradní síně. Nat Gibson zůstal sedět na lavici svědků, maje hlavu v dlaních. Ale nesmíme se domnívat, že se snad obhájci obžalovaných podařilo v něm vzbudit nějaké pochybnosti… To vůbec ne! Pro něho byli bratři Kipové vrahy jeho otce. Pan Hawkins stál opodál a díval se se zlomeným srdcem na místo, kam měli usednout oba obžalovaní, aby vyslechli vyhlášení rozsudku. V tom okamžiku k němu přistoupil plavčík Jim a řekl mu chvějícím se hlasem:

„Pane Hawkinsi… já… já jsem přece musil tak vypovídat, není-liž pravda?“

„Nemohl jsi dělat nic jiného, hochu,“ odpověděl loďař.

Porada soudu trvala dosti dlouho… Snad se některému členu poroty zdálo, že vina není dost jasně prokázána… Snad přizná porota obžalovaným polehčující okolnosti vzhledem k jejich důstojnému chování, které zapůsobilo na členy poroty i na přítomné obecenstvo…

Zatím jen dva lidé projevovali neobyčejnou netrpělivost, a to lodní mistr a Vin Mod, kteří seděli vedle sebe a neodvažovali se ani zašeptat… Ale nemusili spolu ani mluvit, tak si rozuměli… Doufali pevně, že trest smrti a poprava Kipů jim přinese naprostou bezpečnost… Teprve až budou oba bratři mrtvi, budou mít po starosti… Vždyť kdyby zůstali naživu, i kdyby byli na galejích, nepřestali by prohlašovat, že jsou nevinni… A nikdo neví, zdali by nějaká náhoda nepřivedla někdy spravedlnost na stopu pravých viníků…

Po pětatřiceti minutách zazněl v zasedací síni zvonek: porota vstoupila a zasedla na svá místa. Její výrok bude tedy jednomyslný…

Obecenstvo se za strašného strkání a rámusu zase nahrnulo do síně. Hned nato

vstoupil soud. Předseda soudu ohlásil, že se v přelíčení pokračuje.

Pak vyzval hlavního porotce, aby vyhlásil rozsudek. Porotce uznal všechny body žaloby a nepřiznal obžalovaným polehčující okolnosti.

Karel a Petr Kipovi se také vrátili do síně, odebrali se na svá místa a tam zůstali stát, aby vyslechli rozsudek.

Předseda soudu a přísedící se radili ještě několik minut o trestu, kterého má být použito, protože šlo o vraždu, to jest o úmyslné zabití.

Karel a Petr Kipovi byli odsouzeni na smrt. Při vyhlášení rozsudku se tu a tam ozval potlesk.

Oba bratři se nejprve na sebe podívali, vzali se za ruce a mlčky si padli do náručí.

VII

PŘED POPRAVOU

Vynesený rozsudek uspokojil celý Hobart. K všeobecné nenávisti, pociťované k vrahům kapitána Gibsona, přispěl také nemalou měrou egoismus, který je tak silně vyvinut u Anglosasů a který netřeba ani zdůrazňovat. Vždyť byl zavražděn Angličan a jeho vrahy byli cizinci, Holanďané… A když jde o takový zločin, kdo by mohl mít nějaké slitování s viníky?…

Proto také nikdo z hobartské veřejnosti, ba ani jediný z hobartských deníků nepozvedl hlas, aby požádal o zmírnění trestu.

Po skončení procesu byli oba bratři hned odvedeni do vězení. Vzhledem k veřejnému mínění se nelze divit, že je při převozu zbabělý dav zahrnul hanebnými urážkami a že je chtěl napadnout, takže je musili strážníci proti němu chránit. Na tyto urážky odpověděli bratři velmi důstojným chováním, totiž nejopovržlivějším mlčením.

Když se za nimi zavřela vrata žaláře, nebyli odvedeni do cel, ve kterých byli dříve, nýbrž byli zavřeni společně v cele pro odsouzence k smrti. Nyní měli po tolika útrapách aspoň jednu útěchu: byli spolu! Za posledních dnů svého života se budou moci vracet ve vzpomínkách do minulosti a zůstanou spolu až do dne popravy.

Je ovšem pravda, že nebyli v cele zcela sami, jak by si byli vroucně přáli. Strážci je hlídali ve dne v noci: měli je pořád na očích a naslouchali, co si mezi sebou povídají. A tak i v nejdůvěrnějších okamžicích byl s nimi neustále někdo třetí, který byl nemilosrdný a neměl žádný soucit.

Je nutno připomenout, že Karel Kip se nepřestal rozhořčovat nad tou strašnou nespravedlností, která dovede poslat nevinné lidi na smrt. Jeho bratr se ho marně snažil utišit; byl daleko klidnější a odevzdán svému osudu.

Přitom Petr Kip neskládal žádnou naději do odvolání, které podali na radu svého advokáta. Karel sice v hloubi srdce ještě doufal, že bude rozsudek zrušen, že se jejich věc dostane znova před soud a že získaný čas dovolí, aby pravda vyšla najevo, ale Petr ztratil už veškerou naději. Když pomyslel na to, jak strašné podezření na nich spočívá, nedovedl si představit, odkud by jim mohla přijít pomoc. Jedině snad nějaká šťastná náhoda… Jejich myšlenky zalétaly do minulosti, mysleli na všechna neštěstí, která je stihla, zvláště na ztroskotání *Wilhelminy,* které bylo počátkem všech jejich běd a dovedlo je až tam, kde nyní jsou… Jistě by bylo bývalo lepší, kdyby je byl *James Cook* nezachránil z ostrova Norfolku!… Kdyby byl kapitán Gibson nezpozoroval jejich signály… Aspoň by tam byli zahynuli útrapami a hladem!… A nečekala by je ta hanebná smrt na šibenici, která čeká jen skutečné vrahy!

„Petře! Petře!“ zvolal Karel. „Kdyby ještě žil náš ubohý otec, kdyby viděl, že jeho jméno je tak zneuctěno!… Tato hanba by ho jistě zabila!“

„Cožpak si myslíš, že by uvěřil v naši vinu?“ namítl Petr.

„Nikdy, bratře, nikdy!“

Pak začali mluvit o těch, s kterými žili na lodi po několik týdnů, o svých ušlechtilých zachráncích, kteří jim dávali najevo takové sympatie a kterým za to byli tolik vděčni!

Plně pochopili, že se k nim Nat Gibson mohl zachovat tak krutě pod tíhou bolesti. Vždyť byl synem té nešťastné oběti!… Ale jak mu mohou odpustit, že je pokládá za vrahy svého otce!

Z rezervované výpovědi pana Hawkinse vycítili, že má o jejich vině určité pochybnosti. Věděli, že se ten vzácný člověk zcela od nich neodvrátil. Jestliže mohl na svědectví lodního mistra a plavčíka Jima odpovědět jen důvody morálními, učinil to tak, jak mu velelo jeho svědomí.

Zatím se však neodvratně blížil den a hodina, kdy měli oba bratři odpykat zločin, který nespáchali a ani spáchat nemohli.

Pan Hawkins byl čím dál tím více přesvědčen, že jsou bratři Kipové nevinni. Ačkoli nemohl přinést o jejich nevině žádný přímý důkaz, podnikl v jejich prospěch určité kroky.

Tasmanský guvernér byl dobrý známý pana Hawkinse a loďař pokládal Jeho Excelenci sira Edwarda Carrigana za člověka velmi rozvážného a bystrého. Proto se rozhodl, že ho požádá o slyšení. A tak se dne 25. února dopoledne odebral do guvernérova sídla. Sir Edward Carrigan ho ihned přijal.

Guvernér netušil, proč pan Hawkins přichází. Sledoval samozřejmě také přelíčení s bratry Kipy s velkým zájmem, jako ostatně všichni obyvatelé Hobartu, a byl přesvědčen o jejich vině. Proto byl neobyčejně překvapen, když se mu pan Hawkins svěřil se svými pochybnostmi.

Protože loďař viděl, že naslouchá jeho vyprávění velmi pozorně, svěřil se mu upřímně se vším. Mluvil o obou obětech justičního omylu s takovým nadšením a tak logicky poukázal na nejasné, záhadné a dosud nevysvětlené body celé té věci, že guvernéra v jeho pevném přesvědčení do jisté míry zviklal.

„Vidím, pane Hawkinsi,“ prohlásil sir Carrigan, „že jste si bratry Kipy během plavby na *Jamesi Cookovi* neobyčejně oblíbil… A že se vždy ukázali hodni vaší úcty…“

Pan Hawkins prohlásil s hlubokým přesvědčením:

„Já jsem je vždycky pokládal a stále ještě pokládám za poctivé lidi. Bohužel vám pro toto přesvědčení nemohu podat žádné věcné důkazy, protože je dosud nemám a snad je ani mít nebudu… Ale nic, co bylo řečeno při přelíčení, a ani jedno svědectví nemohlo vyvrátit mé přesvědčení, že ti dva nešťastníci jsou naprosto nevinni… Vaše Excelence si zajisté všimla, že proti nim svědčí jen jedno svědectví, a to svědectví toho lodního mistra… A to se mi zdá právem velmi podezřelé… Flig Balt obvinil ze zášti a z pomstychtivosti bratry Kipy z vraždy, kterou vůbec

nespáchali a kterou já přičítám nějakému domorodci z Keravary…“

„Ale přece existuje ještě jiné svědectví než svědectví Balta, milý Hawkinsi…“

„Ano, svědectví plavčíka Jima, pane guvernére. Uznávám je, protože ten hoch není schopen lži… Ano, Jim viděl v kabině bratrů Kipů tu dýku, o které oni sami nevěděli…“

„Ale té přece bylo použito k vraždě, není-liž pravda? A ta věc s tím kroužkem není také pouhá náhoda… To je přece velmi důležité. A proto se k tomu musí přihlížet, že ano, milý Hawkinsi?“

„Jistě, pane guvernére. To právě ještě upevnilo přesvědčení poroty… Avšak přesto znovu opakuji, že celá minulost bratrů Kipů mluví v jejich prospěch… Abych mohl takto mluvit, musím zapomenout na bolest, kterou mi způsobila tragická smrt mého ubohého přítele Gibsona a která mě mohla zaslepit, jako zaslepila jeho syna; Nata Gibsona lituji a dovedu omluvit… Mně… mně… se zdá, že už vidím pravdu v celé té záhadné věci… A jsem přesvědčen, že jednou vyjde najevo…“

Bylo vidět, že guvernér je dojat prohlášením pana Hawkinse, jehož znal jako člověka poctivého a přímého. Jeho důvody byly sice jen rázu morálního, ale v takových případech nerozhodují jen důkazy věcné. A kromě toho nutno přihlížet i k ostatním okolnostem…

Sir Edward Carrigan se na chvíli odmlčel a pak řekl:

„Rozumím… chápu, milý Hawkinsi, sílu vašich důvodů… A nyní se vás musím zeptat, co ode mne očekáváte…“

„Že laskavě zakročíte, abyste zachránil aspoň holý život těch nešťastníků…“

„Já že bych mohl zakročit?“ otázal se guvernér. „Cožpak nevíte, že jediný možný prostředek je odvolat se z rozsudku, který byl vynesen? A jak víte, to odvolání bylo učiněno včas. A tak zbývá jen naděje, že to bude mít nějaký účinek. A to v době co nejkratší…“

Zatímco Jeho Excelence takto mluvila, nemohl se pan Hawkins zdržet, aby neudělal záporné gesto. Pak řekl:

„Pane guvernére, nedělám si žádné naděje, co se týče toho odvolání… Při procesu se postupovalo přísně podle předpisů… Není proto žádný důvod, aby byl rozsudek zrušen… Odvolání bude jistě zamítnuto…“

Guvernér mlčel, protože dobře věděl, že má pan Hawkins pravdu.

Loďař pak pokračoval:

„Odvolání bude jistě zamítnuto, opakuji to. A pak vy jediný, pane guvernére, byste se mohl pokusit zachránit život odsouzených…“

„Vy tedy chcete, abych podal žádost o milost, není-liž pravda?“

„Ano, abyste předložil žádost o milost královně… Můžete poslat ministru spravedlnosti depeši s žádostí, aby byl trest změněn ve vězení… To by jim prozatím zachránilo život… Nebo alespoň aby bylo odloženo vykonání rozsudku… A pak… chci podniknout nové kroky… Vrátím se, jestli bude třeba, do Praslinu a do Keravary… Pomohu panu Hamburgovi a panu Ziegerovi… Doufám, že se nám

podaří odhalit pravé viníky… Abych toho dosáhl, nebudu šetřit ani penězi, ani námahou… Jestliže vás, pane guvernére, tak naléhavě prosím, je to jen proto, že mě žene jakási neodolatelná síla odhalit pravdu, aby si později nemusela naše spravedlnost vyčítat, že vydala na smrt dva nevinné lidi…“

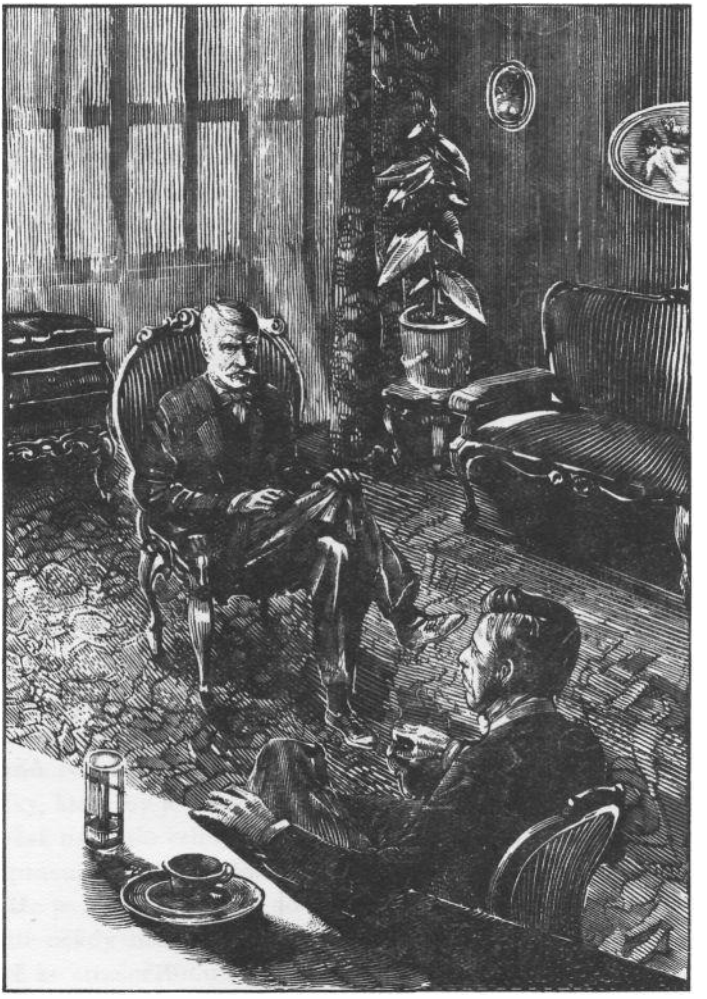

Pan Hawkins se svěřil guvernérovi se svými pochybnostmi

Potom se pan Hawkins odporoučel. Guvernér ho pozval, aby ho zase přišel navštívit. A ten vzácný muž pak navštěvoval guvernéra každý den. Svou vytrvalostí získal Jeho Excelenci na svou stranu, takže se nakonec rozhodla pomoci mu v ospravedlnění nevinných.

Tyto zákroky pana Hawkinse u guvernéra zůstaly v naprosté tajnosti. Nikdo

nevěděl, že sir Edward Carrigan nevyčkal definitivního výsledku odvolání a poslal do Anglie úřední telegram s návrhem, aby Její Veličenstvo udělilo bratrům Kipům milost.

Dne 7. března se rozšířila po městě zpráva, že odvolání Kipů bylo zamítnuto. Zpráva byla pravdivá a nevyvolala žádné překvapení.

Obyvatelé Hobartu očekávali, že k popravě dojde co nejdřív.

Proto se už od svítání, ba už od půlnoci sbíhal: lidé, aby spatřili černou vlajku, která značila vykonání popravy.

Ani nás samozřejmě nepřekvapí, že mezi těmito nedočkavci byli Flig Balt, Vin Mod, Len Cannon a jeho kamarádi, kteří dosud město neopustili… Ano, lodní mistr a jeho spoluviníci chtěli vidět na vlastní oči, jak stahují po vykonaném rozsudku černou vlajku.

Pak teprve budou mít jistotu, že jejich zločin odpykal někdo jiný.

Bylo už 19. března. Celé město se začalo divit, že odsouzenci dosud nebyli popraveni. To ovšem neobyčejně znepokojilo Fliga Balta a Vina Moda.

Ostatně se už rozhodli, že bude-li poprava odložena, opustí Hobart, a proto hledali loď, která měla co nejdříve odplout.

Konečně 25. března dostal guvernér z Londýna depeši od ministerstva spravedlnosti, oznamující, že Její Veličenstvo královna anglická a císařovna indická udělila bratrům Kipům milost: trest smrti byl změněn na doživotní nucené práce.

VIII

PORT ARTHUR

Měsíc potom, co byl odsouzeným bratrům změněn trest smrti v doživotní nucené práce, pracovali pod bičem dozorců v portarthurské donucovací pracovně dva mužové.

Nebyli ve stejné četě. Byli od sebe přísně odděleni, takže spolu nemohli promluvit ani slovo, ani vyměnit pohled. Neměli ani touž misku na jídlo, a nesdíleli dokonce ani stejnou celu. Každý byl zavřen zvlášť. Byli oblečeni v odpornou galejnickou kazajku a stále zahrnováni nadávkami a ranami dozorců. Museli tam žít mezi lupiči, které Velká Británie posílá za trest do svých zámořských osad. Každé ráno odcházeli z trestnice a vraceli se večer, zcela vysíleni nejen těžkou prací, ale také nedostatečnou stravou. Lehli si na své bídné lůžko vedle trestance, který byl přikován na témž řetězu; v noci marně hledali zapomenutí v několikahodinovém spánku. Když pak nastal den, museli zase dřít; tato dřina za dusného horka v létě a za strašné zimy v zimě potrvá tak dlouho, dokud je od tohoto strašného života neosvobodí smrt, na kterou tak toužebně čekali.

Tito dva mužové byli bratři Kipové. Před třemi týdny byli dopraveni do věznice v Port Arthuru.

V té době tam byla dvě oddělení pro dva druhy trestanců. První oddělení bylo nalevo od cesty k přístavu a jmenovalo se Point Puer. Jak už jméno naznačuje, bylo určeno pro mladé trestance; bylo tam několik set dětí od dvanácti do osmnácti let. V druhém oddělení bylo asi osm set dospělých trestanců.

Nikdo se nebude divit, že v Port Arthuru udělali všechna opatření, aby zabránili útěku vězňů. Nejsnadnější byl útěk po moři, kdyby ovšem bylo možno zmocnit se nějaké loďky, která by je mohla dopravit na jiné pobřeží. Takových příznivých okolností se však naskytlo velmi málo. Trestanci totiž nesmějí vstoupit do přístavu; a pokud tam pracují, jsou neobyčejně přísně střeženi.

Ale jestliže je nesnadno utéci po moři, není o nic snazší utéci po zemi. Ano, vězňové mohli někdy utéci z trestnice a skrýt se v okolních lesích, ale tak se odsoudili ještě ke strašnějšímu životu, než jaký měli v trestnici. Většina lidí, kteří utekli, zemřela hlady a vysílením. Ostatně ty lesy jim nemohly poskytnout bezpečný úkryt, protože kolem nich chodí neustále stráže, které se střídají každé dvě hodiny, a také jimi procházejí ve dne v noci hlídky.

Aby se mohli uprchlíci zachránit, museli by zmizet z Tasmánie, a to je nemožné. Průliv, který ji dělí od nejbližšího ostrova, měří sice v nejužší části jen asi sto kroků, ale aby nebylo možno se tam dostat, dala správa věznice postavit na tom místě ohradu z kůlů; na každém z nich je uvázán na dlouhém řetěze pes a je jich tam asi padesát, všichni divocí jako šelmy. Kdyby se tudy někdo pokusil projít, psi by

ho hned roztrhali. Za takových okolností se samozřejmě každý raději zřekne naděje na útěk.

Taková byla donucovací pracovna v Port Arthuru, kam byli posíláni nejhorší a nenapravitelní zločinci z celé britské říše. Právě sem dopravili také bratry Kipy, když jim byl změněn trest smrti v doživotní nucené práce. Oba nešťastníci byli hned uvězněni a museli čekat, až budou předvedeni ke kapitánovi, který byl velitelem věznice.

Kapitán Skirtle, kterému bylo padesát let, měl dost energie, aby zvládl všechny své povinnosti. Dovedl být nemilosrdný, když toho bylo třeba, ale zase shovívavý a dobrotivý k těm, kteří si zasloužili spravedlnosti a vlídnosti. Trestal sice velmi přísně všechny poklesky proti kázni, ale na druhé straně nestrpěl, aby jeho podřízení zneužívali své moci. Přísné předpisy se týkaly nejen trestanců, nýbrž také strážců, kteří na ně dohlíželi.

Kapitán Skirtle byl v Port Arthuru už deset let. Bydlel se svou ženou, které bylo asi čtyřicet let, se svým čtrnáctiletým synem Vilémem a dvanáctiletou dcerou Belly ve vile dost daleko od věznice, takže jeho rodina nemohla přijít do styku s vězeňským personálem. Kapitán odcházel každé ráno z domova a vracel se domů až večer. Každý měsíc podnikal inspekční cestu do nitra poloostrova, aby zkontroloval stanoviště hlídek a čet trestanců, kteří stavěli cesty.

Kapitán dobře věděl o procesu bratrů Kipů, který způsobil tak velký rozruch po celé Tasmánii a skončil odsouzením obžalovaných. Ačkoli jim královna udělila milost, vražda spáchaná za takových okolností byla v jeho očích velmi odporná. Proto se mělo s odsouzenci zacházet přísně a nemělo se jim dostat žádné úlevy. A přece byl velitel trestnice velmi překvapen chováním bratrů v jeho přítomnosti. Když Karel Kip odpověděl na všechny jeho otázky, dodal pevným hlasem:

„Přestože nás světská spravedlnost odsoudila, pane kapitáne, jsme zcela nevinni. My jsme tu vraždu, jejíž obětí se stal kapitán Gibson, nespáchali!“

Pak se bratři vzali naposledy za ruce, jak to také udělali před soudem. Bylo to totiž naposled, co si mohli bratrsky stisknout ruce.

Potom je strážníci od sebe oddělili, protože dostali rozkaz, aby je nikdy nenechali pohromadě. Každý byl zařazen do jiné čety, takže nemohli ani spolu promluvit, ani se vidět.

Pak jim začal ten strašný život galejníků ve žlutých kazajkách, které byly typické pro portarthurskou trestnici. Trestanci nebyli sice přikováni jeden k druhému, jak to ještě v některých zemích bývá, ale každý měl na noze řetěz dlouhý asi tři stopy, který musel pokaždé zvednout, když chtěl jít. Někdy však byli někteří trestanci téže čety také navzájem spoutáni, a to z důvodů kárných; tak potom museli nosit břemena. Bratři Kipové nebyli prozatím potrestáni tím, že by museli chodit v řetězech. Po dlouhé měsíce pracovali odděleně v různých četách; hlavně budovali cesty, které vláda stavěla na tomto poloostrově.

Když skončili svou práci, vraceli se do společných ubikací, kde byli zavřeni po čtyřiceti. Jaká by to byla úleva v té strašné bídě, kdyby se mohli někdy setkat,

sednout si vedle sebe, třebas na pracovišti, když trávili noc pod širým nebem!

Vídali se jen jednou v týdnu, v neděli. Všichni trestanci se museli v ten den shromáždit v kapli, kde sloužil mši metodistický kněz. Co si asi mohli tito nevinní lidé pomyslet o lidské spravedlnosti, když byli nuceni žít mezi trestanci, jejichž řetězy řinčely zlověstně do zpěvů a modliteb při bohoslužbách?

To, že Petr byl nucen tak těžce pracovat, rvalo Karlovi srdce a vyvolávalo v něm touhu po vzpouře, jež by ovšem mohla mít pro něho nedozírné následky. On, který měl zdraví ze železa a velkou sílu, byl schopen to všechno snést, ačkoli trestanecká strava byla velmi málo vydatná, totiž tři čtvrti libry čerstvého masa nebo osm uncí soleného masa, půl libry chleba nebo čtyři unce mouky, a půl libry brambor. Nepodlehne Petr, který byl tělesně slabší než jeho bratr, těmto útrapám?… V létě museli snášet úmorná tropická vedra, v zimě pak mrazy, ledový vítr a husté sněhové vánice. A přitom měli jen chatrnou žlutou trestaneckou kazajku… Bylo nutno do úmoru pracovat, a to za neustálých hrozeb strážníků a pod bičem dozorců. Odpočinek nebyl skoro žádný… Leda krátká chvíle na oběd nebo po návratu na ubikace… Jakmile se někdo pokusil o sebemenší odpor, snesly se na něho disciplinární tresty: uvěznění na samotce, chůze v řetězech a nakonec – a to bylo nejstrašnější – bičování devítiocasou kočkou, která rozervala tělo a často způsobila i smrt.

Karel se někdy musil držet zuby nehty, aby se nevzbouřil proti té nelítostné kázni. Zato jeho bratr se jí podrobil bez reptání, protože byl přesvědčen, že jednoho dne pravda vyjde najevo a že nějaký nový fakt, nová okolnost nebo nový objev prokáže jejich nevinu. Smířil se tedy se životem na galejích, i když byl sebetěžší a sebepotupnější. Petr nebyl sice tělesně tak zdatný jako jeho bratr, ale jeho morální síla mu pomáhala všechno snést; kromě toho pevně důvěřoval v konečnou spravedlnost. Nejvíce ho mrzelo, že se jeho bratr nedovede vždy ovládnout; bál se, že se ve zlosti dopustí nějakého nepředloženého násilí. Karel se jistě nepokusí utéci, protože ho nebude chtít nechat v trestnici samotného, ale bylo vždycky nebezpečí, že se dá strhnout k nepředloženému činu. Hrozilo to zejména ve chvílích zoufalství, kdy nebyl nablízku Petr, aby ho uklidnil a zadržel.

Petra tyto obavy stále znepokojovaly, a proto se jednoho dne rozhodl něco podniknout. Když jednou dělal kapitán inspekci, odvážil se mu přednést svou prosbu. Pokorně prosil, ne snad aby mohl pracovat s bratrem v téže četě, ale aby mu bylo dovoleno strávit s ním několik okamžiků…

Kapitán Skirtle nechal Petra domluvit; přitom ho bedlivě pozoroval, takže se dokonce zdálo, že o něho projevuje určitý zájem. Bylo to snad proto, že bratři Kipové pocházeli z jiné sociální vrstvy než ostatní obyvatelé galejí?… Nebo tu nějak zakročil pan Hawkins prostřednictvím guvernéra?… Nesnažil se snad tento vzácný člověk, aby jim po změně trestu na doživotní nucené práce vymohl nějakou úlevu zde v trestnici?

Pan Skirtle neprozradil, co si myslí o bratrech Kipech. Ostatně nemohli pro něho být a asi také nebyli než lidmi, kteří byli odsouzeni pro vraždu. Už bylo dost,

že jim královna udělila milost a tak je zachránila od nejtěžšího trestu. Snad by mohl později vyhovět žádosti Petra Kipa, ale doposud byla ta prosba trochu předčasná. Petr, kterému to odmítnutí rvalo srdce a který sotva potlačil vzlyky, neměl odvahu ještě jednou prosit. Pochopil, že by to bylo zbytečné, a proto se vrátil poslušně do své řady.

Už uplynulo půl roku od chvíle, kdy přišli bratři Kipové do Port Arthuru. Zima se už chýlila ke konci. Pro ně to byla zima velmi krutá, protože neviděli možnost, jak zlepšit své postavení… A přece se to pojednou stalo, a to za zvláštních okolností.

Dne 15. září za krásného dopoledne podnikl pan Skirtle se svou ženou, synem a dcerou delší výlet do nedalekého lesa. Když dojeli k šíji, která se nazývá Krahujčí, vystoupili z vozu. Právě v tom místě kopalo několik trestanců zavodňovací kanál; a tyto práce si chtěl velitel věznice příležitostně prohlédnout. Náhodou tam pracovaly čety, ve kterých byli Karel a Petr Kipovi. Ale bratři byli od sebe dost vzdáleni, takže se ani neviděli; byla mezi nimi totiž velmi hustá clona stromů.

Když skončil pan Skirtle inspekci, chtěl nastoupit se svou rodinou do kočáru. Vtom však zazněly od kolové ohrady, která ohrazovala šíji, výkřiky. A hned nato bylo slyšet zuřivý štěkot psů, kteří byli uvázáni ke kůlům asi tři sta kroků od kraje lesa.

Jednomu z těchto zuřivých zvířat se podařilo přetrhnout řetěz a hnalo se k lesu za pokřiku stráží a vytí celé smečky. Zdálo se, že se chce pes vrhnout na trestance, jejichž žlutou kazajku tak dobře znal. Ale poděsil se výkřiky a hnal se k lesu, dříve než ho mohli strážci zadržet.

Kapitán se chystal nasednout do kočáru a odjet, dříve než se splaší koně. Ale ti dostali strach, a přestože se kočí snažil je zadržet, hnali se k Port Arthuru.

„Sem!… Sem!“ volal pan Skirtle a táhl ženu i děti k houštině, kde se chtěl ukrýt.

Vtom se před ním objevil pes s pěnou u huby a s planoucíma očima. Řval jako dravá šelma a jedním skokem se vrhl na mladého Skirtla a povalil ho na zem. Strážci, kteří přiběhli od kraje lesa, se dali do křiku.

Když spatřil pan Skirtle, v jakém nebezpečí je jeho syn, chtěl se vrhnout na zvíře. Ale tu ho chytly nějaké silné paže a odstrčily. Za okamžik byl mladý Skirtle zachráněn. Pes se totiž vrhl na jeho zachránce, kterému tesáky rozerval levou paži. Muž pozvedl krumpáč a zasekl jej zvířeti do těla: pes těžce dopadl na zem.

Paní Skirtlová objala syna a zasypala ho polibky. Zatím se kapitán obrátil k muži, který ho zachránil. Byl to galejník ve žluté kazajce – Karel Kip. Pracoval asi sto kroků odtud, když zaslechl výkřiky strážců a spatřil psa, jak se žene lesem. Ani nepomyslel na nebezpečí, které mu mohlo hrozit, a vrhl se za rozzuřeným zvířetem.

Velitel trestnice chtěl zachránci poděkovat a ošetřit mu strašné rány, z nichž se proudem řinula krev, ale vtom ho předběhl Petr Kip. Na pokřik, který se strhl u lesa, se čety i jejich dozorci rozběhli směrem k místu, kde stál kapitán. Když Petr dorazil

na pokraj lesa, spatřil svého bratra ležícího u zvířete, přiběhl k němu a zvolal:

„Karle!… Karle!“

Nadarmo ho chtěli strážci zadržet. Kapitán, ke kterému vztáhla prosebně ruku paní Skirtlová a kterého prosil o soucit se zachráncem i jejich syn, dal znamení

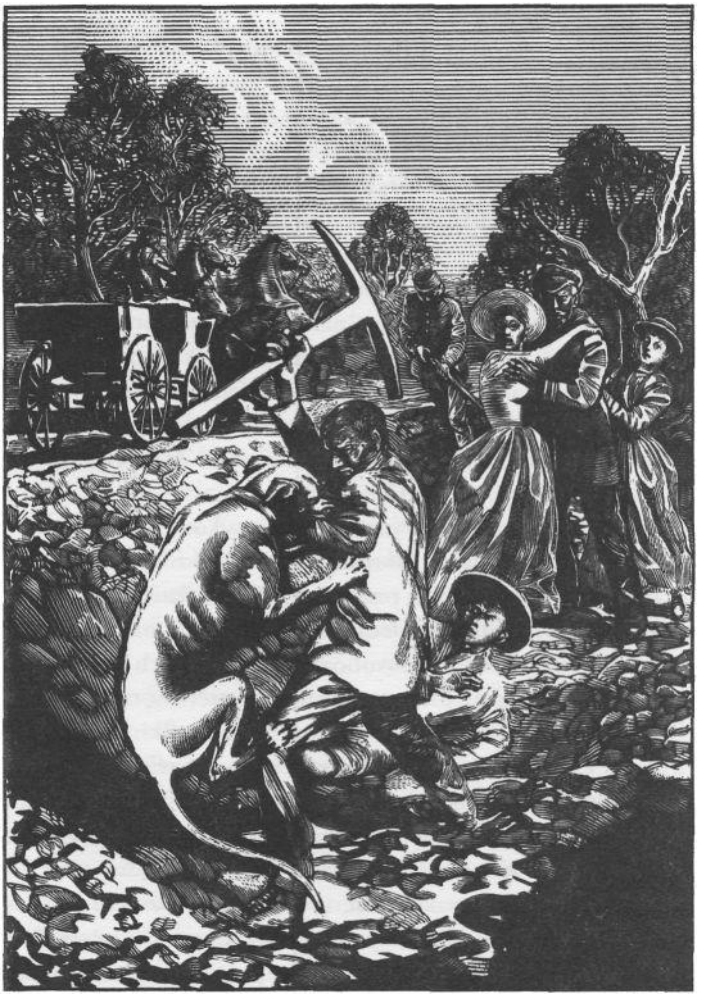

Pes se vrhl na Skirtlova zachránce

strážcům, aby se vzdálili. A tak poprvé po sedmi dlouhých měsících odloučení, bídy a zoufalství si bratři leželi v náručí a plakali.

IX

SPOLU

Karla Kipa dovezl kapitán v kočáře do ošetřovny portarthurské trestnice. Jeho bratrovi bylo dovoleno, aby zůstal u něho.

Pan a paní Skirtlovi byli Karlu Kipovi nesmírně vděčni. Dík jeho odvaze byl jejich syn zachráněn od strašlivé smrti. V první chvíli se hoch v zápalu vděčnosti vrhl otci k nohám a stále opakoval vzlykaje:

„Milost, otče, milost pro něho!“

Paní Skirtlová se připojila k synovi a oba prosili kapitána, jako by on sám o všem rozhodoval a mohl vyhovět jejich prosbě a vrátit svobodu Karlu Kipovi.

Ale copak bylo možno zapomenout na to, proč byli bratři Kipové zavřeni na doživotí v Port Arthuru? Vždyť předtím jen taktak unikli oprátce… Jak mohl pan Skirtle pochybovat o vině obou odsouzenců, když nic nevěděl o podlých intrikách Fliga Balta a Vina Moda?… I když jeden z nich zachránil s nasazením života jeho syna, neměli přesto přese všechno na svědomí smrt Harryho Gibsona a nebyli potrestáni jako vrahové?

Mohl snad tento čin, tak obětavý a hrdinský, vykoupit tak strašný zločin?

„Příteli,“ řekla paní Skirtlová, jakmile se vrátili do vily a svěřili raněného do rukou lékaře, „co jen můžeme udělat pro toho nešťastníka?“

„Nic,“ odpověděl kapitán. „Nic; leda snad doporučit nadřízeným úřadům, aby se mu dostalo nějaké úlevy, aby byl osvobozen od nejtěžších prací…“

„Dobrá, musíme tedy hned dnes oznámit guvernérovi, co se stalo…“

„Ještě dnes večer se o tom doví,“ odpověděl pan Skirtle. „Ale výsledek toho všeho může být jen zmírnění, nikoli zmenšení trestu. Karlu Kipovi a jeho bratrovi se už dostalo výjimečného dobrodiní: vždyť jim darovali život…“

„A děkuji za to nebesům zrovna tak, jako dekuji tomu nešťastníkovi, že mi zachránil dítě…,“ odpověděla paní Skirtlová.

„Má drahá,“ odvětil na to kapitán, „z vděčnosti ke Karlu Kipovi udělám všechno, co bude jen možné… Ostatně od chvíle, kdy přišli bratři Kipové do Port Arthuru, se chovali vzorně, takže nikdy nebylo proti nim použito sankcí. Snad se mi podaří, opakuji to znova, dosáhnout od nadřízených úřadů, aby byli osvobozeni od prací pod širým nebem, které jsou tak kruté pro lidi jejich typu, a abych je mohl zaměstnat v kanceláři… Už to by bylo pro ně velkým ulehčením… Ale ty víš, proč byli odsouzeni a o jaké nesporné důkazy se opíral výrok poroty…“

„Příteli,“ zvolala paní Skirtlová, „jak by mohl být člověk, který je schopen takového činu, vrahem?“

„A přece o tom není pochybnosti… Nikdy nemohli bratři Kipové dokázat svou nevinu…“

„Cožpak nevíš," namítla paní Skirtlová, „co si o tom myslí pan Hawkins?"

„Vím, vím… Ten vzácný člověk je přesvědčen, že jsou nevinni; dal se zřejmě ovlivnit svými vzpomínkami… Mohl pro ně jen vymoci prostřednictvím guvernéra změnu trestu…"

„Jen si pomysli," pokračovala paní Skirtlová, „že se mu jejich odsouzení bude zdát ještě nespravedlivějším, až se dozví, co právě učinil Karel Kip…"

Kapitán neodpověděl; byl dojat tím, co prohlásil pan Hawkins o obou bratrech. Ale když se uváží, že proti nim svědčí věcné důkazy, že v jejich vaku byly nalezeny Gibsonovy papíry, peníze i dýka, kterou byla spáchána vražda, cožpak je možno mít nějaké pochybnosti o jejich vině?

„Na každý způsob, příteli," hovořila dále paní Skirtlová, „tě prosím o něco, co záleží jen na tobě a co mi jistě neodmítneš…"

„Přeješ si, aby ode dneška už nebyli oba bratři od sebe odloučeni, viď?" zeptal se kapitán.

„Ano… pochopil jsi!… Dovolíš, aby ode dneška zůstal Petr Kip u svého bratra a aby ho ošetřoval?"

„To je samozřejmé…," prohlásil pan Skirtle.

„A já se na něho půjdu podívat…," podotkla paní Skirtlová. „Postarám se, aby mu nic nescházelo… A kdoví… později…"

A tak se vyplnilo nejvřelejší přání obou bratrů, už nebyli od sebe odloučeni.

Od toho dne se Petr a Karel viděli neustále. Za tři týdny se Karlova rána skoro zahojila. Když mohl opustit nemocnici, procházel se se svým bratrem po dvoře trestnice. Pak už spali v jedné místnosti a pracovali v téže četě. Nakonec byli přiděleni k pracím uvnitř trestnice a měli naději, že budou později pracovat v kanceláři.

Snadno si představíme, co všechno si chtěli říci, o čem neustále mluvili a jak se dívali na svou budoucnost. Kdykoli Petr pozoroval, že se Karel bojí, že pravda nikdy nevyjde najevo, stále mu opakoval:

„Nedoufat, bratře, to by znamenalo propadnout malomyslnosti… Jestliže jsme dostali milost, stalo se to jen proto, aby mohli být vrahové jednou vypátráni… Aby nám byla jednou vrácena čest…"

„Kéž bys měl pravdu, Petře!" odpovídal Karel. „Závidím ti, že máš takovou důvěru… Ale kdo jen mohou být vrazi kapitána Gibsona?… Zřejmě domorodci z Keravary nebo z ostrova Yorku nebo snad z jiného ostrova z Bismarckova souostroví… Ale jak je najít mezi tolika obyvateli melanéských ostrovů, které jsou tak roztroušeny?"

„To by bylo skutečně nesnadné…," připouštěl Petr. Ale na tom nezáleželo. On sám věřil pevně, že pravda vyjde najevo… Možná že se stane něco nepředvídaného… Snad pan Zieger nebo pan Hamburg něco vypátrají.

„A koneckonců," řekl Petr jednoho dne, když viděl, jak jeho bratr zase propadá zoufalství, „cožpak je jisté, že vrahy byli domorodci?"

Karel ho chytil za ruce, podíval se mu do očí a zvolal:

„Co tím chceš říci?… Vysvětli mi to… Myslíš, že ten zločin mohl spáchat nějaký běloch… nějaký zaměstnanec tamější firmy?“

„To ne, bratře, to ne…“

„A kdo tedy?… Kdo jen?… Nějací námořníci?… To ano!… Tehdy kotvilo v keravarském přístavě několik lodí…“

„Ale taky tam byla naše loď, *James Cook…,“* odpověděl Petr.

„James Cook!“

A Karel Kip si stále opakoval to jméno a díval se tázavě na bratra. Petr mu potom pověděl, jaké podezření v něm vzniklo… Cožpak mezi posádkou *Jamese Cooka* nebylo dost podezřelých lidí, mezi jinými námořníci najatí v Dunedinu, kteří se zúčastnili vzpoury rozdmýchané Fligem Baltem?… Cožpak se někdo z nich, například Len Cannon, nemohl dozvědět, že kapitán Gibson má u sebe nejen lodní papíry, ale také několik tisíc piastrů, které chce odevzdat panu Hamburgovi ve vile?… Právě v to odpoledne nebyl ani Len Cannon, ani jeho kamarádi na palubě… Nemohl si snad počíhat na Harryho Gibsona, jít za ním keravarským lesem, napadnout ho, zavraždit a oloupit?

Karel poslouchal svého bratra s úzkostlivou a napjatou pozorností. Zdálo se mu, že v jeho mysli začíná svítat. Nikdy mu totiž nenapadlo, že by vraždu mohl spáchat někdo jiný než domorodci… A najednou ho Petr upozorňuje, že by mohl být vinen například Len Cannon nebo nějaký jiný námořník najatý v Dunedinu!

Chvíli uvažoval a pak řekl:

„Dobrá! Ale i když připustíme, že je nutno hledat vrahy mezi těmihle lidmi, je naprosto jisté, že byl kapitán Gibson zavražděn malajskou dýkou…“

„Ano… Karle. A musíš dodat: naší dýkou…“

„Naší?“

„Ano, to je mimo veškerou pochybnost,“ prohlásil Petr Kip. „Ten kroužek, který našli v keravarském lese, k ní patřil…“

„Jak se jen ta naše dýka mohla dostat do rukou vrahů?“

„Ukradli ji, Karle…“

„Ukradli?“

„Ano… Z vraku *Wilhelminy*… Zatímco my jsme jej prohlíželi…“

„A kdo ji mohl ukrást?“

„Jeden z námořníků, kteří veslovali v člunu a vstoupili pak na vrak jako my…“

„Ale kteří to byli námořníci? Pamatuješ se, Petře?“

„Vzpomínám si na to dost nejasně, Karle… Především to byl Nat Gibson, který chtěl jít s námi… Ale na námořníky, které kapitán vybral, aby nás zavezli ke vraku, si už dobře nevzpomínám…“

„Nebyl Flig Balt s nimi?“ zeptal se najednou Karel.

„Ne, ne, bratře. Jsem si jist, že Flig Balt zůstal na lodi…“

„A Len Cannon?“

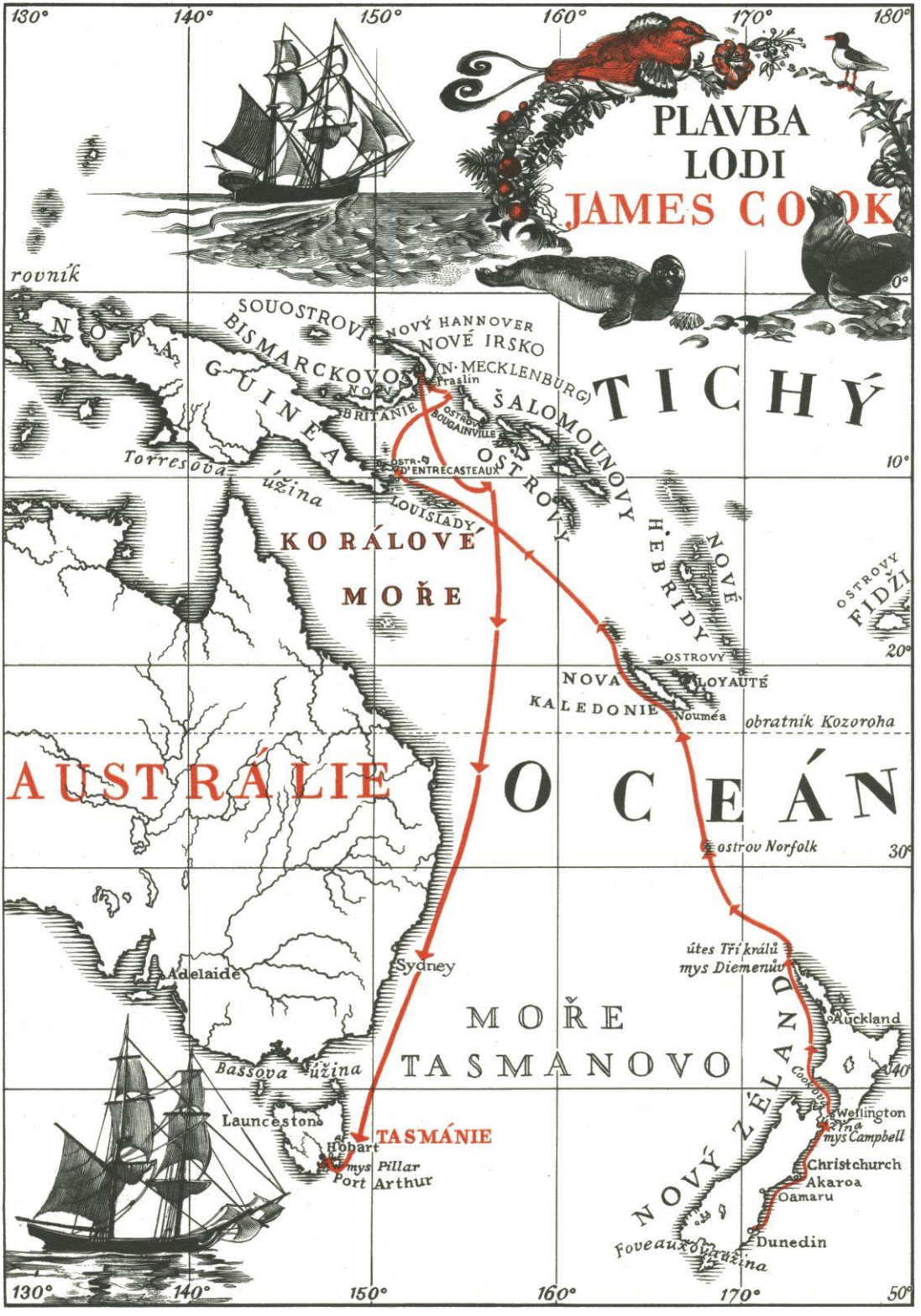
PLAVBA
LODI
JAMES COOK
130°
140°
150°
160°
170°
180°
rovník
0°
10°
20°
30°
40°
50°
SOUOSTROVÍ BISMARCKOVO
NOVÝ HANNOVER
NOVÉ IRSKO
(N. MECKLENBURG)
Praslin
NOVÁ GUINEA
NOVÁ BRITANIE
OSTROVY SOUGAINVILLE
OSTR. D'ENTRECASTEAUX
ŠALOMOUNOVY OSTROVY
TICHÝ
Torresova úžina
LOUISIADY
KORÁLOVÉ MOŘE
NOVÉ HÉBRIDY
OSTROVY FIDŽI
OSTROVY LOYAUTÉ
NOVÁ KALEDONIE
Nouméa
obratník Kozoroha
AUSTRÁLIE
OCEÁN
ostrov Norfolk
Adelaide
Sydney
útes Tří králů
mys Diemenův
Auckland
MOŘE TASMANOVO
Bassova úžina
Launceston
Hobart
TASMÁNIE
mys Pillar
Port Arthur
Wellington
mys Campbell
Christchurch
Akaroa
Oamaru
NOVÝ ZÉLAND
Dunedin
Foveauxova úžina

„Ano… Ten, myslím, ano… Zdá se mi, jako bych ho ještě viděl na vraku… Snad… Ale přece si tím nejsem jist… Konečně do naší kabiny mohl vstoupit on nebo některý jiný námořník… A když jsme odešli, mohl najít tu dýku, které jsme si ani nevšimli… A později, když se ti bídáci rozhodli spáchat zločin, použili k tomu této zbraně a pak ji podstrčili do našeho vaku…“

„Ale pak bychom ji tam byli našli, Petře…“

„Nenašli jsme ji tam, protože ji tam vstrčili v posledním okamžiku.“

Je vidět, že Petr nebyl daleko pravdy. Jenom si spletl osoby pravých vrahů… Podezíral Lena Cannona nebo některého z námořníků najatých v Dunedinu, ale ani ho nenapadlo podezřívat Fliga Balta a Vina Moda. Byla pravda, že lodní mistr nebyl v člunu, který je vezl k vraku *Wilhelminy,* avšak byl tam Vin Mod; ale ani Karel, ani Petr si na něj už nevzpomněli… Víme, jak mazaně si počínal ten darebák, jen aby na něho nepadlo žádné podezření…

Takový byl rozhovor, který by byli měli bratři už dávno, kdyby nebyli bývali od sebe odloučeni nejprve v hobartském vězení a potom v portarthurské trestnici.

Zatím na zákrok kapitána Skirtla dovolil guvernér i anglické soudní úřady, aby bratři Kipové směli pracovat v kanceláři trestnice. To byla pro ně nesmírná úleva proti tomu, co museli dělat až dosud. Ale toto jejich zvláštní postavení vzbudilo u ostatních trestanců velkou závist… Vrahové, kteří byli odsouzeni na smrt a jen taktak unikli oprátce… a takové výhody!… Cožpak si to zasluhují jenom za to, co prokázal Karel Kip velitelově rodině?… Vždyť se jen vrhl na psa!… A že mohl být pokousán?… Kdo z nich by neudělal totéž?… Bratři Kipové se musili proti těm surovcům bránit, a jen síla Karla Kipa je držela na uzdě. Ale mezi tou galejnickou sběří, se kterou museli spát ve společné ložnici, se přece našli dva mužové, kteří se jich ujali a bránili je proti jejich druhům.

Byli to Irové O’Brien a Macarthy, mužové asi pětatřicetiletí až čtyřicetiletí. Nikdy neprozradili, za jaký zločin se dostali do portarthurské věznice. Drželi se stále, pokud to bylo možná, stranou, a protože měli neobyčejnou tělesnou sílu, dovedli si zjednat vážnost. Zřejmě to nebyli obyčejní zločinci; kromě toho byli, jak se zdálo, daleko vzdělanější než ti druzí. Když jednou viděli, jak se dvacet trestanců vrhlo na bratry Kipy, zastali se jich, takže se Kipové ubránili těm surovcům.

Bylo tedy možno očekávat, že mezi těmito Iry, ačkoli byli nesdílní, podezíraví a plaší, a mezi bratry Kipy se vyvine jakýsi důvěrnější vztah; ale rozhodnutí správy trestnice, že mají mít bratři Kipové určité úlevy, mělo za následek, že už se tak často nevídali.

Pan Skirtle si totiž všiml, že se někteří trestanci nechovají ukázněně. Také se dozvěděl, že bratři Kipové byli napadeni a ohrožováni na životě, když se večer vrátili do společných ubikací.

Na druhé straně paní Skirtlová se stále zajímala o bratry Kipy a snažila se, pokud bylo v jejích silách, zmírnit jejich osud…

Když o nich několikrát promluvila s panem a s paní Hawkinsovými v Hobartu, zmocnily se jí také určité pochybnosti o jejich vině. Nepřipustila sice, že by neměli

na svědomí keravarský zločin, ale důkazy o jejich vině se jí nezdály už tak zcela přesvědčivé. A potom, jak by mohla zapomenout na to, čím byla povinována statečnému Karlu Kipovi?… Proto tato vděčná žena stále intervenovala u guvernéra, až dosáhla toho, že bratři mohli mít celu sami pro sebe.

Než se tam Karel s Petrem odstěhovali, chtěli ještě jednou poděkovat oběma Irům za jejich pomoc. Ale ti jim odpověděli chladně, že když je chránili proti těm zuřivcům, konali jen svou povinnost. A při loučení ani nepřijali podávanou ruku.

Když se pak Kipové octli zase sami, zvolal Karel:

„Nevím, pro jaký zločin byli ti dva odsouzeni. Ale jistě to nebylo pro vraždu, protože odmítli dotknout se ruky naší, ruky vrahů!“

A pak zlostně dodal:

„My… my… a vrahy!… A není nic… vůbec nic, co by mohlo dokázat, že jimi nejsme!“

„Jen nezoufej, bratře!“ chlácholil ho Petr. „Jednoho dne se nám dostane spravedlnosti…“

V březnu 1887 uplynul už rok od chvíle, kdy byli bratři Kipové deportováni do Port Arthuru; čeho mohli více dosáhnout než zmírnění trestu?… A tak přestože Petr věřil v lepší budoucnost, neměli mít obavy, že zůstanou navždy obětí justičního omylu?… Ale přece ve skutečnosti nebyli tak opuštěni, jak se domnívali… Venku jejich ochránci, nebo spíše přátelé se stále zajímali o jejich osud… I když Nat Gibson nechtěl ve své hluboké bolesti připustit, že některé okolnosti svědčí ve prospěch bratrů Kipů, pan Hawkins neustále intervenoval, aby zmírnil jejich osud. Udržoval pravidelný písemný styk s panem Ziegerem a s panem Hamburgem a stále je vybízel, aby pokračovali v pátrání na Novém Irsku a na Nové Anglii.

Nakonec přišel pan Hawkins na myšlenku, zda se nemají hledat vrahové mezi mužstvem *Jamese Cooka,* jak už na to dříve přišli bratři Kipové… Nebylo možno podezírat Lena Cannona a jeho kamarády?… Anebo snad někoho jiného z posádky?… Někdy si vzpomněl na Fliga Balta… Ale to byly, nutno přiznat, pouhé domněnky, které se neopíraly o výpovědi vyslechnutých svědků, ani o věcné důkazy, jež byly při přelíčení podány…

Loďaře najednou napadlo, že by se mohl podívat do Port Arthuru. Pocítil přímo neodolatelnou potřebu spatřit zase jednou své chráněnce. Jako by ho tam táhla jakási předtucha…

Dovedeme si dobře představit, jak byli bratři Kipové překvapeni a dojati, když dopoledne dne 19. března byli zavoláni do kapitánovy kanceláře a našli tam pana Hawkinse. Ten byl také silně dojat, když spatřil v kazajce trestanců trosečníky z *Wilhelminy.* V prvním pohnutí se chtěl Karel vrhnout svému dobrodinci k nohám… Ale jeho bratr ho zadržel. Pan Hawkins se choval nejprve velmi zdrženlivě, což je pochopitelné; ani k nim nepřistoupil. Proto i oba bratři zůstali nehybně a beze slova stát a čekali, až budou osloveni. Pan Skirtle stál opodál a předstíral, že ho to nezajímá… Chtěl ponechat loďaři úplnou volnost, aby si mohl promluvit s bratry, jak sám uzná za vhodné…

„Pánové…," začal pan Hawkins.

To slovo bylo pro ty dva nešťastníky, kteří byli v trestnici pouhými čísly, velkým povzbuzením.

„Pánové," pokračoval loďař, „přišel jsem do Port Arthuru, abych vás

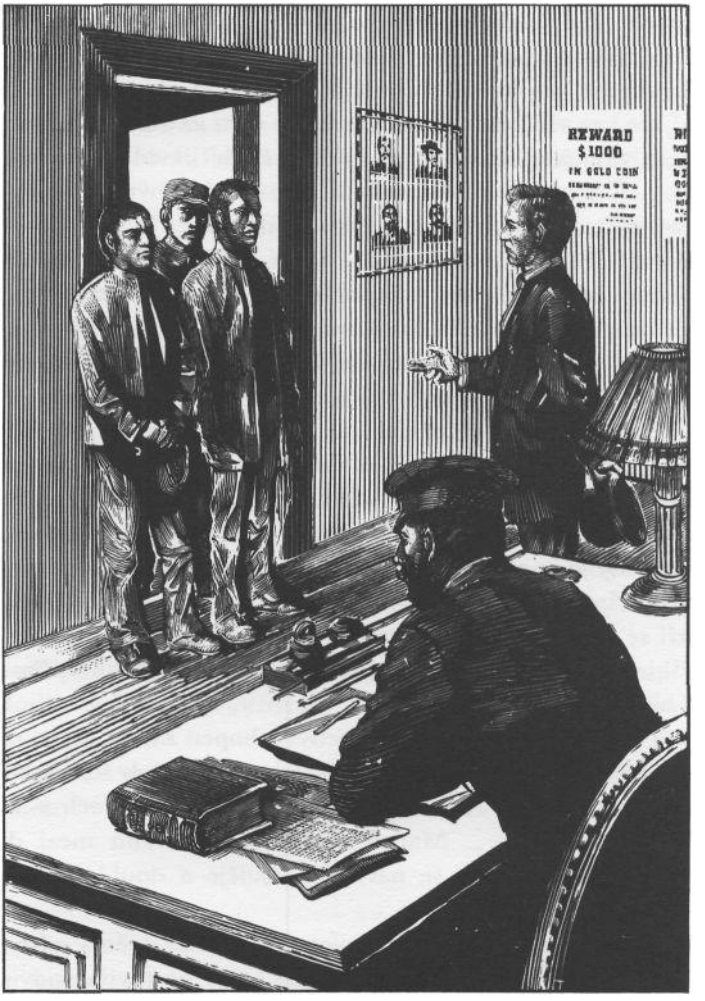

Bratři Kipové byli zavoláni do kapitánovy kanceláře

informoval o věcech, které vás zajímají a kterými jsem se zabýval…"

Bratři mysleli, že začne mluvit o keravarském případu…

Ale byli zklamáni. Loďař nepřinesl žádný důkaz o jejich nevině, nýbrž prohlásil:

„Jde o váš závod v Groningenu… Snažil jsem se vstoupit ve styk s různými

obchodníky ve vašem městě, které má o vás, musím to přiznat, to nejlepší mínění…“

„Vždyť my jsme nevinni!“ zvolal Karel Kip, neschopen potlačit své rozhořčení.

„Ale vy jste nemohli dát věci své firmy do pořádku,“ pokračoval pan Hawkins, kterému dalo dost práce, aby zůstal zdrženlivý. „Vaše firma byla ohrožena vaší nepřítomností… Protože bylo nutno, aby byla likvidace co nejdřív ukončena, vzal jsem věc do ruky…“

„Pane Hawkinsi,“ odpověděl Petr Kip, „jsme vám nesmírně vděčni nejen za toto dobrodiní, ale i za všechna ostatní, která jste nám až dosud prokázal.“

„Chtěl jsem vám jen oznámit,“ dodal loďař, „že likvidace dopadla lépe, než jsem očekával… Kursy mezitím stouply a zboží mohlo být výhodně prodáno… A výsledek toho je, že celková bilance je pro vás aktivní…“

Na bledé tváři Petra Kipa se zračilo velké uspokojení. Za strašného života v trestnici nejednou myslil na své neuspořádané finanční záležitosti, na svou firmu, která byla na pokraji úpadku, na novou hanbu, jež dopadne na jméno jeho otce!… A nyní mu pan Hawkins oznamuje, že likvidace dopadla pro ně šťastně!

Vtom Karel Kip řekl:

„Pane Hawkinsi, jsme na rozpacích, jak bychom vám měli projevit svou vděčnost!… Po tom všem, co jste pro nás udělal, po přízni, kterou jste nám věnoval a které jsme byli vždycky a jsme dosud hodni, přísahám… díky vám je zachráněna čest naší firmy!… Kdyby byla její čest utrpěla, nebyla by to naše vina… Ne… my jsme nevinni, my jsme nespáchali zločin, pro který jsme byli odsouzeni… My nejsme vrahy kapitána Gibsona!“

Oba bratři se vzali za ruce a přísahali, že jsou nevinni, jak to už učinili před soudem. Pan Skirtle je pozoroval s dojetím: zapůsobila na něho upřímnost, kterou vycítil v jejich hlase.

A tu se pan Hawkins dále neudržel: nebyl schopen zatajit to, co měl na srdci. A učinil tak teple a lidsky. Ne! On nevěří v jejich vinu! Nikdy v ni také nevěřil!… Naneštěstí nemělo pátrání v Keravaře a na ostatních ostrovech v Bismarckově souostroví pražádný úspěch… Marně hledali stopy vrahů mezi domorodými kmeny… Přesto přese všechno se nevzdává naděje a doufá, že se mu podaří dosáhnout revize procesu…

Revize! Toto slovo bylo poprvé vysloveno před těmi dvěma odsouzenci, kteří už ani nedoufali, že je uslyší… Taková revize by je postavila znovu před soud a umožnila jim, aby podali důkazy své neviny!

Ale soudu by bylo nutno předložit nová nesporná fakta, která by dokázala, že šlo o justiční omyl. Pak teprve by mohli být odsouzeni praví viníci… Podaří se vůbec najít skutečné pachatele, aby mohli být postaveni před hobartskou porotou tváří v tvář oběma bratrům?

Pan Hawkins a bratři Kipové začali potom probírat hlavní body obžaloby. Ano… kapitán Gibson byl usmrcen dýkou, která byla nalezena v jejich pokoji a která jim náležela… Ale ve vraku *Wilhelminy* žádnou dýku nenašli… Proto ji

nemohli s sebou vzít na palubu *Jamese Cooka.* Jestliže ji plavčík Jim viděl v jejich kabině, pak ji tam musel položit někdo jiný; a jestliže se u nich našly kapitánovy papíry a peníze, musel je tam někdo podstrčit… A nemohl to být nikdo jiný než ten, kdo je ukradl Harrymu Gibsonovi, když ho zavraždil v keravarském lese.

Z tohoto hlediska mohli být podezřelí jen námořníci z *Jamese Cooka.* Jen jeden z nich se mohl zmocnit dýky, kterou nalezl ve vraku *Wilhelminy*... Musel to být jeden z těch, kteří s nimi jeli v člunu k vraku *Wilhelminy*... Tu najednou zvolal Karel Kip:

„Byl mezi nimi Flig Balt?“

„Ne,“ odpověděl Petr. „Ten tam nebyl… Má paměť mě neklame… Flig Balt nevkročil na vrak…“

„Ano, vskutku, už si vzpomínám… Ten neopustil palubu *Jamese Cooka,“* prohlásil loďař.

„A kteří námořníci byli ve člunu?“ otázal se Karel Kip.

„Hobbes a Wickley,“ odpověděl loďař. „Měl jsem příležitost s nimi o tom mluvit; potvrdili mi, že byli ve člunu s Natem Gibsonem a s vámi…“

„A Len Cannon tam nebyl?“ zeptal se Petr Kip.

„Tvrdili, že ne…“

„Myslel jsem, že…“

„Ale Hobbes a Wickley,“ podotkl Karel Kip, „jsou mimo všechno podezření…“

„To je samozřejmé,“ prohlásil pan Hawkins. „To jsou poctiví námořníci…“

„A kdo tam byl ještě, pane Hawkinsi?“ otázal se Petr Kip.

„Vin Mod…“

„Vin Mod!“ vykřikl Karel Kip. „Vin Mod, ten darebák, ten lump!“

„Vin Mod!“ dodal Petr. „Vždycky jsem ho pokládal za zlého ducha Fliga Balta…“

Ale v té době už ani lodní mistr, ani Vin Mod nebyli v Hobartu… A kde jen nalézt jejich stopy?

X

FENIÁNOVÉ

Politické sdružení feniánské vzniklo roku 1867; mělo za úkol osvobodit Irsko z nesnesitelné nadvlády Velké Británie.

Už dvě stě let předtím začalo nemilosrdné pronásledování irských katolíků, když chtěli nesnášenliví a suroví vojáci Cromwellovi vnutit irskému obyvatelstvu reformaci. Ale Irové odolávali každému pronásledování velmi statečně: nezradili svou náboženskou víru ani své politické přesvědčení. Léta plynula a situace v Irsku se nelepšila. Tvrdá pěst Anglie na ně stále dopadala stejně těžce. Proto na konci osmnáctého století, roku 1798, vypuklo povstání, ale bylo rychle potlačeno. Angličané zrušili irský parlament, který statečně hájil svobodu svého národa.

Roku 1829 náhle vyvstal obhájce irské svobody, jehož jméno proběhlo ihned celým světem; byl to poslanec britské sněmovny O'Connel. Ten protestoval při každé příležitosti proti násilí, které páchala Velká Británie na sedmi miliónech irských katolíků. (Irsko mělo tehdy asi osm miliónů obyvatel.)

O'Connel zemřel roku 1874, dříve než dosáhl svého cíle. V Irsku bylo stále slyšet ojedinělé individuální protesty proti britskému panství. Roku 1867 vypuklo náhle nové povstání, a to už ne v nějakém irském městě, ale v anglickém Manchestru. Při něm byl poprvé vztyčen prapor feniánů, aby zavlál na počest irské nezávislosti. Ale i toto povstání bylo nemilosrdně potlačeno.

Do té doby spadá ještě jiný pokus o povstání, který učinili Burkey a Gasey v Londýně. Byli však zatčeni a uvězněni. Ale jejich přátelé a spolupracovníci je neopustili a rozhodli se je osvobodit. Proto dne 13. prosince se pokusili vyhodit vězení, kde byli, do povětří. Výbuch si vyžádal asi čtyřicet obětí, mrtvých a raněných. Burkeymu se nepodařilo utéci a byl odsouzen pro velezradu k patnácti letům nucených prací.

Po tomto atentátu ztratilo feniánské hnutí poněkud sympatie veřejnosti. Ale policejní perzekuce nemohla zastavit odvetu, a proto byla stále obava, že se někdo odváží zoufalého činu.

Policie feniány neustále pronásledovala. Podařilo se jí zmařit několik spiknutí, jejichž účastníci byli zatčeni a deportováni. Mezi těmi, kdož byli odsouzeni na galeje, byli také O'Brien a Macarthy, kteří se pokusili o komplot v Dublině roku 1879.

Byli však udáni a zatčeni dříve, než mohli uskutečnit své záměry.

O'Brien a Macarthy nikdy neprozradili své spolupracovníky a vzali na sebe veškerou vinu. Soud k nim byl neobyčejně přísný: odsoudil je k doživotním nuceným pracím a poslal do portarthurské trestnice.

Zde uprostřed surových trestanců žili tito dva irští vlastenci už dlouhá léta.

Zacházelo se s nimi velmi tvrdě.

O'Brien byl původně mistrem v jedné dublinské továrně, Macarthy přístavním dělníkem. Oba byli velmi energičtí a měli určité vzdělání. Pod prapor feniánů je přivedly rodinné svazky, vzpomínky a příklady; neváhali nasadit svůj život pro tuto myšlenku a pro ni také ztratili svobodu. Mohli doufat, že jednou skončí jejich strašlivý život, že dostanou milost a budou moci opustit tuto věznici?

Ne, s tím nepočítali… A tak budou muset až do smrti snášet ten hrozný život, jestliže se jim ovšem nepodaří utéci… A budou mít vůbec k tomu příležitost?… Což není útěk z Tasmanova poloostrova nemožný?… Ledaže by jim pomohl někdo zvenčí… A vskutku už několik let se připravovali američtí feniánové, aby vysvobodili své bratry ze strašných galejí portarthurských…

Ke konci tohoto roku se O'Brien a Macarthy dozvěděli, že se jejich přátelé ze San Franciska pokusí je osvobodit. Až k tomu bude mět dojít, dostanou včas zprávu, aby se na útěk dobře připravili. Jak jen mohli dostat o tom zprávu?… A jak dostanou tu další?… Jak k tomu mohlo vůbec dojít, když byli ve dne v noci, uvnitř trestnice i venku, tak přísně hlídáni?

Mezi dozorci trestanců byl Ir jménem Farnham, který byl stále ve styku s irskými vlastenci. Pro svou oddanost k feniánům, a aby zachránil své uvězněné přátele, byl poslán z Ameriky do Tasmánie. V Port Arthuru ho přijali jako dozorce; jen tak mohl dopomoci svým krajanům k útěku. Tím samozřejmě hodně riskoval. Byl by velmi přísně potrestán, kdyby se pokus nezdařil a kdyby se ukázalo, že byl ve spojení s O'Brienem a jeho druhem. Ale taková oddanost myšlence se najde dosti často. Mezi feniány existuje skutečná solidarita, která často vede až k sebeobětování.

Už osmnáct měsíců konal Farnham funkci dozorce k úplné spokojenosti svých nadřízených, kdežto jeho krajané tam byli vězněni už šest let. Brzy byl zařazen mezi strážce čety, ve které pracovali oba Irové, takže je měl stále pod dozorem a mohl je doprovázet i venku. Dalo mu dost práce, aby si získal jejich důvěru a aby ho nepokládali za zrádce, protože ho vůbec neznali. Ale nakonec se mu to plně podařilo.

Farnham musil dbát také na to, aby nevzbudil podezření svých nadřízených. Proto musil být vůči Irům zrovna tak nemilosrdný, jako byli ostatní strážci ke všem odsouzeným. Nikdo nesměl zpozorovat, že snad zachází s O'Brienem a Macarthym o něco lépe. Nutno přiznat, že oba Irové se bez reptání podrobili tvrdé kázni, která vládla v trestnici, takže Farnham neměl nikdy důvod, aby k nim musil být nelítostně tvrdý.

Bratři Kipové si několikrát všimli, že se Farnham přece jen poněkud liší od jiných strážců, a to k svému prospěchu: nebyl tak sprostý ani hrubý. Ale to v nich nevzbudilo žádné podezření, že by snad chtěl hrát zvláštní úlohu. Ostatně nikdy nepracovali v jeho četě a od té doby, co dělali v kanceláři, se s ním setkávali velmi zřídka.

O O'Brienovi a Macarthym se dozvěděli víc teprve z písemností, které se jim

v kanceláři dostaly do rukou, protože všechny popisy trestanců procházely jejich rukama. Tak se dozvěděli, proč ti dva feniánové jsou v portarthurské věznici: že jsou to političtí vězni, kteří musí žít ve společnosti těch nejhorších zločinců. Jakmile zjistili tyto bližší údaje, řekl Karel Kip svému bratrovi:

„A… proto tedy odmítli ruku, kterou jsme jim podávali."

„Už to chápu," odpověděl Petr.

„Ano, bratře, my jsme pro ně jen zločinci odsouzení k smrti, vrahové, kteří unikli šibenici."

„Ubožáci!" pokračoval Petr, mysle na ty dva ubohé Iry.

„A my nejsme na tom o nic lépe!" vybuchl Karel Kip, který nedovedl ovládnout svou zlost.

„To je pravda," odpověděl mu Petr, „ale my jsme zde jen proto, že jsme se stali oběťmi justičního omylu, a ten se jednou vysvětlí. Naproti tomu ti dva muži zde musí zůstat až do smrti, a to jen proto, že usilovali o nezávislost své vlasti…"

Ačkoli mohl Farnham usnadnit oběma feniánům útěk, zdálo se, že se hned tak nenaskytne k tomu příležitost. Už před rokem se od něho dozvěděli, že jim chtějí jejich američtí přátelé pomoci k útěku, ale od té doby nepřišel sebemenší pokyn, co bude dál. Proto přestali O'Brien a Macarthy doufat, když tu jim večer dne 20. dubna Farnham podal tuto zprávu: Zrovna když se vracel z města Port Arthuru do věznice, přistoupil k němu nějaký muž, oslovil ho jeho jménem a řekl mu, že se jmenuje Walter; také mu sdělil heslo, které si umluvili feniánové ze San Franciska s Farnhamem. Pak mu oznámil, že k útěku může dojít co nejdříve, a to takto: Do čtrnácti dnů odpluje ze San Franciska do Tasmánie americký parník *Illinois* a zakotví v hobartském přístavě. Tam bude čekat do té doby, až mu počasí dovolí přiblížit se k tasmanskému poloostrovu. Den a místo, kam vyšle člun, oznámí později. V případě, že by on a Farnham nemohli spolu mluvit, bude zpráva zabalena do zeleného listu, který Walter upustí na zem pod nějaký strom. Tam ho bude moci Farnham nepozorovaně sebrat. Irové se musí přesně řídit tím, co bude napsáno na lístku.

Dovedeme si představit, jak byli O'Brien a Macarthy dojati, jakou měli radost, když se o tom dozvěděli, a s jakou netrpělivostí čekali na příjezd parníku. Doufali, že nebude na své cestě do Hobartu zdržen žádnou nepříjemnou příhodou. Na jižní polokouli v měsíci dubnu ještě nezuří v Tichém oceáně velké bouře. Je nutno čekat jen čtrnáct dní, prohlásil Walter, a parník tu bude! Co je těch čtrnáct dní čekání proti šesti letům, které strávili oba Irové v tom portarthurském pekle!

Jak vidět, nepočítal Walter s tím, že by se nějakým způsobem dostal do portarthurské trestnice. Proto aby mohl Farnhamovi zprávu sdělit, musel se s ním setkat mimo zdi káznice. Slíbil, že oznámí den, kdy budou moci trestanci uprchnout, i místo, kam pro ně přijede člun z parníku *Illinois*. Snad to bude v ten den, kdy bude jejich četa pracovat venku nedaleko pobřeží; pak při návratu do věznice se jim podaří nějak se dostat k moři… Dál se uvidí! Bude nutno se zařídit podle okolností… Nejdůležitější je, aby byl Farnham včas upozorněn, aby dostal na

každý způsob poslední přesné pokyny… Farnham byl přesvědčen, že Waltera podruhé pozná, když ho uvidí… Bude muset být příští dny na pozoru. Kdyby se s ním snad nemohl Walter přímo setkat, musí stále dávat pozor na sebemenší znamení… Pak až Walter upustí ten lístek pod stromem, musí ho nenápadně sebrat a oznámit pokyny, které v něm budou, svým dvěma krajanům…

„Musí se nám to podařit," prohlásil. „Všechno je pečlivě připraveno… Příjezd parníku nevzbudí žádné podezření… Zakotví v Hobartu jako každá loď, která zastavuje v přístavu. A až zase vypluje na moře, nebudou mít námořní úřady nejmenší podezření… A jakmile budeme na moři…"

„Pak už budeme zachráněni, Farnhame," zvolal O'Brien. „A to bude tvá zásluha. Proto se musíš s námi vrátit do Ameriky…"

„Bratři," odpověděl Farnham, „udělám pro vás jen to, co vy byste udělali pro Irsko."

Uplynul týden, a Farnham Waltera nespatřil; asi čekal v Hobartu na příjezd amerického parníku.

Bratři Kipové už o panu Hawkinsovi od jeho návštěvy neslyšeli, ale stále mysleli na revizi procesu, o které mluvil. Žili jen touhle nadějí a ani se neodvážili pomyslet, o jaké nové důkazy by se mohla opřít!

Dne 3. května uplynula čtrnáctidenní lhůta, kterou dal Walter Farnhamovi. Do té doby se ti dva muži nesetkali. Jestliže se *Illinois* nezpozdil, měl už kotvit v hobartském přístavu. Ve skutečnosti tam však ještě nebyl, protože by na to byli oba Irové upozorněni. Můžete si představit jejich úzkost a nedočkavost, s jakou se dívali k moři, když se jejich pracovní četa blížila k pobřeží, jak vyhlíželi loď, která je měla odvézt z téhle zlořečené země! Zastavili se a nehybně zírali na moře, kde spatřili kouř, který byl hnán jihovýchodním větrem a znamenal, že se blíží nějaký parník. Pak se loď vskutku objevila, obeplula mys a zamířila do hobartské zátoky…

„Je to on?… Je to on?" stále si opakoval O'Brien.

„Snad," odpověděl mu Macarthy. „V tom případě bychom měli mít do osmačtyřiceti hodin zprávu od Farnhama…"

A potom se ponořili do svých myšlenek.

Tu na ně zavolal drsný hlas vrchního dozorce, aby se pustili do práce. Farnham, aby nevzbudil podezření, je v ničem nešetřil.

Když Farnham skončil svou službu, opustil trestnici a vydal se do města. Bloudil tam ulicemi a kolem přístavu v naději, že potká Waltera. Ale marně. Ostatně Walter měl čekat na parník v Hobartu, a ne v Port Arthuru. Měl se objevit v blízkosti trestnice až po příjezdu *Illinoisu,* aby donesl poslední pokyny Farnhamovi.

V ten den odpoledne bylo několik čet, mezi nimi i četa, ve které pracovali oba feniánové, posláno na práci asi pět mil jihozápadně od trestnice. Tam měli na kraji lesa kácet stromy, aby mohla být na tom místě zřízena farma. Bylo to asi půl míle od pobřeží. Protože bylo nutno vyměřit místo, kde má farma stát, byli tam také posláni bratři Kipové. Měli dohlížet na to, aby se pracovalo podle plánu, který

vypracovali v kanceláři.

Trestanci – bylo jich asi sto – šli pod vedením dvaceti strážců a vrchního dozorce.

Měli jako obyčejně řetěz na nohou a u pasu. Bratři Kipové tento řetěz nemuseli nosit, ale měli na sobě také – jako všichni trestanci – žlutou kazajku.

Ode dne, kdy si bratři Kipové vyměnili s O'Brienem a Macarthym několik slov, aby jim poděkovali, viděli se jen velmi zřídka. Teď, když znali historii těchto feniánů, deportovaných z důvodů politických, mysleli častěji na jejich osud než na svůj.

Jakmile čety trestanců dorazily na místo, kde měla stát farma, začaly pracovat. Na kraji paseky, jež měla být v této části lesa zachována, označili bratři Kipové stromy, které musely být podle plánu poraženy.

Bylo dosti chladno, protože se už blížila zima. Na zemi leželo hodně suchých větví a suchého listí. Jen některé stromy, jako zelené duby a přímořské borovice, ještě neshodily své listí. Od moře vanul západní vítr a silně cloumal větvemi. Ve vzduchu, který byl nasycen vůní pryskyřice, bylo cítit pach moře. Také bylo slyšet, jak příboj naráží na pobřežní skály, nad kterými poletovala hejna nočních ptáků.

O'Brien a Macarthy byli pevně přesvědčeni, že za takovýchto podmínek nemůže u pobřeží přistát žádný člun. Zatím vystoupil Farnham na útes a pátral, zda neuvidí nějakou loď. Ale po *Illinoisu* nebylo ani stopy. Myslil si tedy, že buď ještě nepřijel, nebo že je dosud v hobartském přístavě.

Poněvadž se už dávno vědělo, že se bude v této části poloostrova stavět farma, byla před několika měsíci zbudována silnice, která vedla do Port Arthuru. Dost se jí používalo, protože v její blízkosti leželo několik farem. Po silnici chodili lidé a dívali se na to, jak trestanci pracují. Je samozřejmé, že se k nim nesměli přiblížit a že jim nebylo dovoleno s nimi mluvit.

A právě mezi těmito lidmi zpozorovali náhle O'Brien a Macarthy člověka, který několikrát přešel sem tam.

Byl to Walter? Irové ho neznali, ale Farnham ho ihned poznal a snažil se ho neztratit z očí. Musil si však počínat velmi opatrně. Dal znamení oběma Irům, že je to muž, na kterého čeká. Proč tam jen přišel? A proč se snažil přiblížit se k Farnhamovi? Jistě jen proto, aby mu oznámil, že parník přijel, a aby smluvil den a místo, kde na ně bude čekat člun…

Hlavní dozorce nad pracovními četami byl velmi surový, podezíravý a ve službě přímo nelítostný. Proto se Farnham nemohl dát s Walterem do řeči, jestliže nechtěl vzbudit podezření. Walter to hned pochopil a po několika marných pokusech se rozhodl, že bude postupovat, jak bylo předem dohodnuto.

V kapse měl lístek s příslušnými pokyny. Ukázal jej zdaleka Farnhamovi, pak přistoupil k jednomu stromu, který stál u cesty asi padesát kroků od místa, kde trestanci pracovali, utrhl z něho zelený list, zabalil do něho zprávu a položil pod strom. Pak dal Farnhamovi znamení; ten hned pochopil. Potom Walter rychle odešel směrem k Port Arthuru.

Irům neušel ani jediný pohyb neznámého muže. Ale co dělat?… Nemohli se vzdálit a sebrat nepozorovaně ten lístek… To mohl udělat jen Farnham, a to ještě velmi opatrně. Chtěl vyčkat, až trestanci skončí práci na této straně paseky. Ale naneštěstí tam vrchní dozorce poslal jinou četu, než byla četa Farnhamova. Můžeme

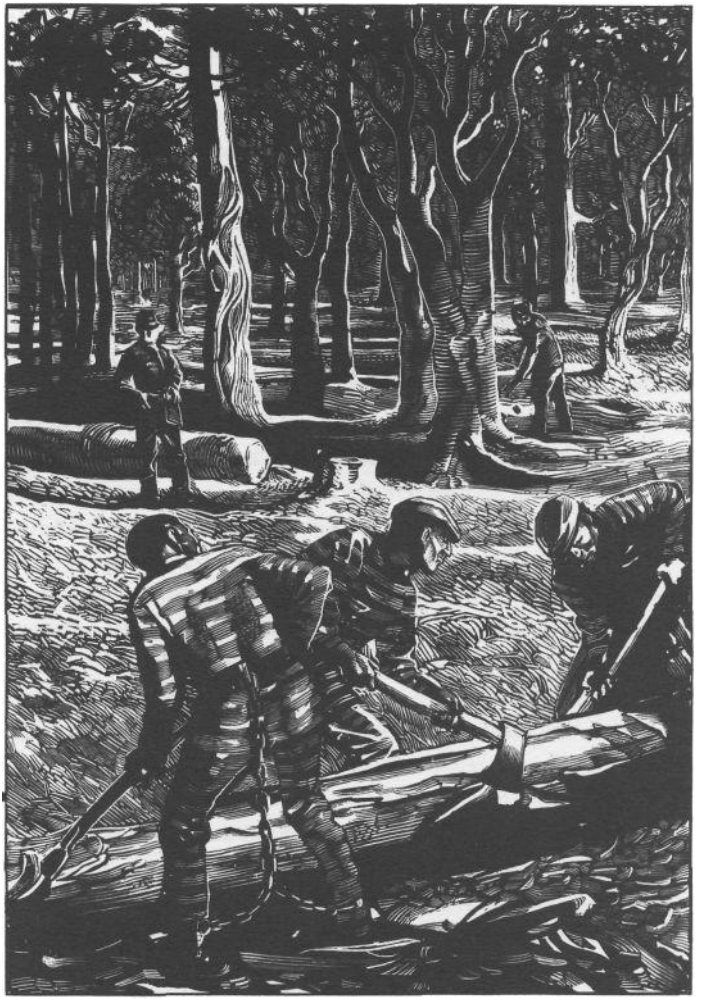

Muž přistoupil k jednomu stromu a položil lístek na zem

si představit, jakou úzkost prožíval on i jeho krajané! Byli více než dvě stě kroků od cesty, kde pracovali ostatní trestanci!

Mezi stromy, které bratři Kipové označili k pokácení, byl i strom, pod nímž Walter ten lístek upustil. Bylo tedy nebezpečí, že jej někdo uvidí, zvedne a odevzdá vrchnímu dozorci.

V tom případě by byl hned vyhlášen poplach… Jakmile by se čety vrátily do trestnice, okamžitě by byly zdvojeny stráže uvnitř věznice i venku… Všichni trestanci by byli zavřeni do cel a v pracích by mohli pokračovat až za několik dní… A tak by byl zmařen pokus o útěk… A až by *Illinois* vyslal člun pro Iry, nenašel by na označeném místě nikoho… Snad by počkal několik hodin, a pak by se vrátil ke své lodi…

Zatím se chýlilo slunce k obzoru… Na západním nebi se utvořily shluky par. V šest musí dát hlavní dozorce pokyn k návratu, aby se čety dostaly do trestnice, dříve než nastane noc. Ale Farnham se musí dostat k tomu stromu a lístek sebrat ještě za světla, aby ho viděl, protože byl zabalený v zeleném listě. Kdyby jej nesebral hned, bylo by možná už pozdě. Déšť, který byl na spadnutí, mohl jej rozmočit. Kromě toho se zdvihal vítr, který ho mohl odvát. Irové nespustili Farnhama z očí.

„Kdo ví," pošeptal O'Brien svému krajanovi, „zda právě dnes nás nechtějí naši přátelé unést?"

Dnes?… Ne, to nebylo pravděpodobné. Vždyť bylo nutno popřát Farnhamovi dost času, aby učinil poslední opatření a aby se oba Irové mohli dostavit na určené místo na pobřeží… Ale za osmačtyřicet hodin bude už jistě člun z *Illinoisu* na svém místě…

Poslední paprsky slunce se dotkly země. Jestli se teď dostane Farnham ke stromu, bude mít ještě dost světla, aby ten lístek našel. Proto se snažil přiblížit se pomalu k místu, kde se Walter zastavil. Naštěstí to nikdo nezpozoroval kromě obou Irů, kteří se ze strachu skoro neodvažovali obrátit se tím směrem.

Jakmile se Farnham octl pod stromem, hned se shýbl, aby lístek sebral. Mezi suchým listím na zemi bylo dobře vidět zelený list, který byl trochu pomačkaný a potrhaný. To byl list, do něhož Walter zabalil svůj lístek… Ale ten tam už nebyl… Snad ho odvál vítr… Snad ho někdo našel a odevzdal hlavnímu dozorci…

Když se Farnham vrátil ke své četě, podívali se na něho O'Brien a Macarthy s otázkou v očích… Hned uhodli z jeho obličeje, že nic nenašel… Potom se vrátili do věznice, a když jim Farnham řekl, že Walterův lístek zmizel, zmocnil se jich velký strach…

XI

LÍSTEK

V lístku stálo toto:

Pozítří dne 5. května přijďte, jakmile budete mít příležitost, všichni tři k mysu svatého Jakuba; tam na vás bude čekat člun. Jestliže však počasí nedovolí, aby parník vyplul z hobartského přístavu a přeplul zátoku, musíte počkat, až tam bude moci dorazit. Musíte být připraveni neustále od západu do východu slunce.

Bůh chraň Irsko a pomoz vašim americkým přátelům!

Na lístku nebylo jméno odesílatele ani adresáta; ale byl velmi jasný a přesný. Ani nebyl jmenován parník, který měl připlout z Ameriky do Hobartu a jehož cíl byl neznámý…

Zato jméno Irska bylo vypsáno celé. Proto nebylo pochyby, že byl určen feniánům uvězněným v portarthurské trestnici. Kdyby někdo odevzdal lístek veliteli věznice, nebyl by ani na okamžik na pochybách, o koho jde. O útěk se zřejmě chtěli pokusit O'Brien a Macarthy. Kdyby to byl kapitán zvěděl, byl by útěk zmařen…

Ale komu tedy padla do rukou ta zpráva, která obsahovala tak přesné údaje a nařizovala trestancům, aby se dostavili za osmačtyřicet hodin na mys svatého Jakuba. Náhodou bratrům Kipům…

Jak víme, Karel a Petr si všimli Waltera, jak přechází po silnici. Mysleli, že se chce dorozumět s některým trestancem. Ale to je tolik nezaujalo jako Farnhama a oba Iry. Neviděli, že Walter utrhl ze stromu list, že do něho zabalil nějaký papírek a že jej hodil na zem. Zatímco trestanci káceli stromy, chodili bratři po cestě a podél ní označovali stromy, které měly být poraženy. Napřed šel Petr, za ním Karel. Když Petr došel k tomu stromu, obešel jej a pak vzal kosíř a udělal do něho zářez.

V tom okamžiku zahlédl pod stromem mezi kořeny stočený zelený list, z kterého vykukoval bílý papírek. Zvedl jej a našel v něm lístek, který obsahoval několik řádek…

Petr si ten lístek hned přečetl. Pak se podíval kolem, aby se přesvědčil, že ho nikdo nevidí, a rychle jej strčil do kapsy. Když ho dohonil jeho bratr a potom pracovali spolu, pověděl mu, co našel.

„Jde o přípravy k útěku… Ano… k útěku!“ zamumlal pro sebe Karel Kip. „Ti zločinci budou svobodni… Budou svobodni, zatímco my…“

„Ale Karle,“ odpověděl Petr, „to přece nejsou žádní vrahové ani zloději… Jde o ty dva Iry, O'Briena a Macarthyho… Přátelé jim dopomohou k útěku…“

A skutečně, ten lístek se mohl týkat jen těch dvou Irů…

„Ale zde jsou přece jen dva feniánové,“ namítl Karel Kip, „a lístek mluví

o třech, jestli jsem dobře četl a dobře tomu porozuměl…“

To samozřejmě nemohli bratři Kipové pochopit, protože nevěděli o tom, že je s těmi Iry dorozuměn Farnham, kterého se ani neodvážili podezřívat…

„O třech?“ opakoval Petr. „Kdopak je asi ten třetí, který má s nimi uprchnout?“

„Ten třetí,“ odpověděl Karel, „je snad sám doručitel toho lístku… Už jsem si vzpomněl!… To bude ten člověk, kterého jsme viděli, jak stále přecházel po silnici… Chtěl se pravděpodobně dorozumět s O’Brienem nebo s Macarthym…“

Vtom spatřil Petr oba Iry, jak si rychle vyměnili několik slov s dozorcem čety, ve které pracovali… Náhle mu svitlo v hlavě… Ten strážce, Farnham, byl přece také Ir jako oni… Je to snad ten třetí?

Už bylo šest hodin večer. Vrchní dozorce dal pokyn k návratu. Trestanci utvořili dvojstupy a pak se dali pod dozorem strážců na pochod k trestnici.

Bratři Kipové šli až na konci kolony, kdežto Irové šli vpředu. Jistě oni i Farnham prožívali pekelná muka, protože věděli, že Walter ten lístek pod strom dal. Ale buď se ztratil, nebo jej někdo vzal!

Bilo právě sedm hodin, když vstoupili trestanci do vrat věznice. Bratři se najedli a pak šli do své cely. Poněvadž neměli světlo, nemohli si ten lístek znova přečíst. Ale celkem to nebylo ani nutné… Petr si zapamatoval jeho text doslova…

Ano! Ti Irové se chystali utéci!… Zřejmě to byl O’Brien, Macarthy a Farnham… Ten jim měl útěk usnadnit, poskytnout jim 5. května, to jest za šestatřicet hodin, vhodnou příležitost, aby se mohli nějak dostat na mys svatého Jakuba… Tam přistane za noční tmy člun z lodi, která je už v Hobartu… Jestliže to nebude možné pro bouřlivé moře, odloží se to na druhý den… Nebo snad ještě na další den… Ale kdopak může vědět, zdali uprchlíky někdo neodhalí, nechytí a nepřivede zpět do trestnice?

„Nevadí,“ prohlásil Karel Kip, „aspoň mají jakousi naději, že se jim to podaří… Nebudou se muset skrývat po lesích a nebudou štváni jako divá zvěř strážci trestnice!… Nebudou muset přelézt tu kolovou ohradu na šíji a vydávat se v nebezpečí, že je roztrhají psi… K moři je sotva pět mil… A teď se stále pracuje blíž u pobřeží… Připluje tam loď… Vyšle pro ně člun… A za několik minut obepluje mys a zmizí na širém moři… Zatímco my…“

„Bratře,“ řekl mu Petr, „zapomínáš, že ani O’Brien, ani Macarthy, ani Farnham nevědí o tom, o čem právě mluvíš…“

„To je pravda!… Jsou to ubožáci!“

„Dobře vědí, že Walter hodil ten lístek pod strom. Docela jasně si vzpomínám, že po nás šel k tomu stromu Farnham… Ale lístek samozřejmě už najít nemohl… Má proto asi strach, že jej sebral nějaký jiný strážce a odevzdal veliteli… A že budou učiněna opatření, která znemožní jakýkoli útěk…“

„Vždyť jsi našel ten lístek ty, Petře,“ zvolal Karel. „Jen my víme, co v něm je… Proto nic nebrání tomu, aby se o ten útěk pokusili…“

„Ano, Karle,“ řekl Petr. „Ale mohou se o to pokusit jen tehdy, jestliže to těm Irům řekneme… Oni o tom vůbec nic nevědí…“

„Ale dozvědí se to, dozvědí… Nesmíme zapomenout, že se nás zastali proti ostatním… A tak můžeme přispět k osvobození vlastenců, jejichž jediným zločinem bylo, že chtěli, aby jejich vlast byla jednou svobodná…“

„Hned zítra, Karle,“ prohlásil Petr, „jim ten lístek nějakým způsobem odevzdám…“

„A koneckonců proč bychom neutekli my s nimi?“ zeptal se Karel a vzal svého bratra za ruku.

Právě takový návrh Petr očekával. Sám na to také už myslel, jenže neměl dosud dost času zvážit dobře všechny důvody pro a proti… Ano!… Až se zítra naskytne příležitost, dá ten lístek Irům. Až se seznámí s jeho obsahem, až se dozvědí, že je všechno připraveno k útěku, že se 5. května objeví na mysu svatého Jakuba loď, pak jim Petr řekne: „Mohli bychom utéci s vámi?“ Budou jim to moci odmítnout? Odmítnou je, protože je budou pokládat za nehodné takové pomoci?…

Pro ty feniány byli přece bratři Kipové zločinci, kteří si nezaslouží jejich soustrast… Cožpak by vlastně nevrátili svobodu vrahům kapitána Gibsona, kdyby je vzali s sebou?

Petr Kip už na to také myslel. Ale přitom nezapomněl na všechny kroky, které podnikl pan Hawkins, aby dosáhl revize procesu… On by si nikdy nepřipustil myšlenku, že by bratři Kipové mohli utéci!

Petr věřil, že jim budoucnost vrátí čest… Ale byl Karel stejného názoru?… Ne, nebyl… Ten se nemohl odhodlat čekat trpělivě, až jednou přijde ospravedlnění, ostatně dost pochybné… A přece to, co mu bratr řekl, na něho silně zapůsobilo. Dojatě mu naslouchal a cítil, že se všemu pomalu poddává…

„Karle, poslechni mě! Mnoho jsem o tom přemýšlel… Připouštím… Ano… Po tom, co pro ně uděláme, nebudou nás moci O’Brien a Macarthy odmítnout… Ačkoli v nás vidí pouhé vrahy…“

„Ale my přece vrahy nejsme!“ zvolal Karel.

„Stále jsme jimi v jejich očích… i v očích ostatních trestanců… Zkrátka v očích všech, vyjímaje snad pana Hawkinse… Když se nám tedy podaří uprchnout, dostat se na loď a skrýt se v Americe, co z toho budeme mít?“

„Svobodu, Petře!… Svobodu!“

„Jakápak to bude svoboda, když budeme nuceni se skrývat pod falešným jménem, když nás bude hledat policie po celém světě?… A budeme stále v nebezpečí, že budeme vydáni hobartskému soudu… Ubohý Karle, když si pomyslím, jaký bude náš život za těchto podmínek, ptám se sám sebe, zda není lepší zůstat tady na galejích a čekat, až bude prokázána naše nevina…“

Karel mlčel. V jeho nitru se odehrával těžký boj. Dobře věděl, že důvody, které uváděl jeho bratr, jsou pádné a naprosto správné. Jestliže se jim podaří utéci, budou mít strašlivý život: budou mít stále na čele znamení zločinců… V očích feniánů a jejich druhů nepřestanou být vrahy kapitána Gibsona…

Celou noc o tom bratři hovořili. Nakonec se Karel vzdal. Ano, pro všechny, zvláště pro pana Hawkinse, by byl útěk jakýmsi přiznáním viny.

Také O'Brien, Macarthy a Farnham měli velmi neklidnou noc… Farnham se přece neklamal… Ten člověk tam na silnici byl skutečně Walter, který mu dal první zprávu… Lístek zabalený v zeleném listě vskutku položil pod strom… Jestliže tam už nebyl, někdo jej sebral a odevzdal veliteli věznice… Pan Skirtle už tedy jistě věděl, že se oba Irové pokusí o útěk za okolností, o kterých se zmiňoval lístek, a že jejich spoluviníkem je jejich krajan Farnham… A pak proti nim přísně zakročí a těm ubožákům nezůstane už žádná naděje, že se ještě někdy dostanou na svobodu…

A tak až do rána Irové čekali, že si pro ně přijdou strážcové a že je zavřou do samotek…

Druhý den byla neděle. V ten den trestanci nepracují venku. Podle předpisů musí jít nejprve na bohoslužby a pak se procházet po dvoře.

Když nadešla hodina, kdy měli jít všichni trestanci do kaple, strach O'Briena a Macarthyho pomalu mizel. Protože nikdo proti nim nezakročil, usoudili, že velitel trestnice o tom lístku nic neví.

Jakmile trestanci usedli na svá místa v kapli, začaly bohoslužby. Oba Irové seděli vedle sebe a pozorně se dívali na Farnhama; dozorce jim odpovídal pohledy, které naznačovaly, že není nic nového.

Pan Skirtle byl také na bohoslužbách jako každou neděli; tak to totiž nařizovaly předpisy. Na jeho chování nebylo vidět nic znepokojivého; kdyby věděl něco o tom pokusu o útěk, jistě by nebyl tak klidný. Kromě toho ani Irové, ani Farnham nepozorovali, že by byli nějak zvlášť hlídáni. Proto bylo možno předpokládat, že ten lístek odnesl vítr a že po něm nezůstane ani stopa.

Po kázání, které pronesl duchovní na konci bohoslužeb, opustili trestanci kapli a odešli do jídelny, aby se nasnídali. Potom se rozešli po dvoře nebo se schovali pod přístřešky, protože právě začalo pršet.

Petr Kip navrhl svému bratrovi, aby vyhledali O'Briena a Macarthyho na dvoře, kde trestanci utvořili menší skupinky. Bylo totiž lehčí odevzdat oběma Irům ten lístek venku než v sále. Měl v úmyslu jim říci:

„Našli jsme tenhle lístek… Neví o něm nikdo než my dva… Vy už víte, co máte dělat…"

Pak chtěl Petr Kip odejít.

Protože trestancům nebylo zakázáno spolu mluvit na dvoře, nebylo pravděpodobné, že by plán Petra Kipa narazil na nějaké překážky. Vždyť šlo jen o to, vsunout lístek do ruky O'Brienovi nebo Macarthymu a přitom naznačit, jak k němu přišli.

Bohužel to, co by bylo zcela snadné, když byli trestanci rozptýleni po dvoře, nebylo tak lehké, když se před deštěm uchýlili pod přístřešky nebo do společných ubikací. Tam bylo pod dozorem strážců natlačeno osm set až devět set lidí, protože se odpoledne spustil vydatný liják… Ve stanovenou dobu se pak trestanci museli vrátit do společných ubikací, a tak bratři Kipové nenašli vůbec příležitost přiblížit se aspoň k jednomu z Irů. A přece bylo nutné, aby se feniánové o všem dozvěděli ještě

týž den.

Vždyť už bylo 4. května a schůzka na mysu svatého Jakuba, kde měl člun očekávat uprchlíky, byla stanovena na 5. května…

Bratři Kipové si představovali, že by se útěk mohl provést asi takto:

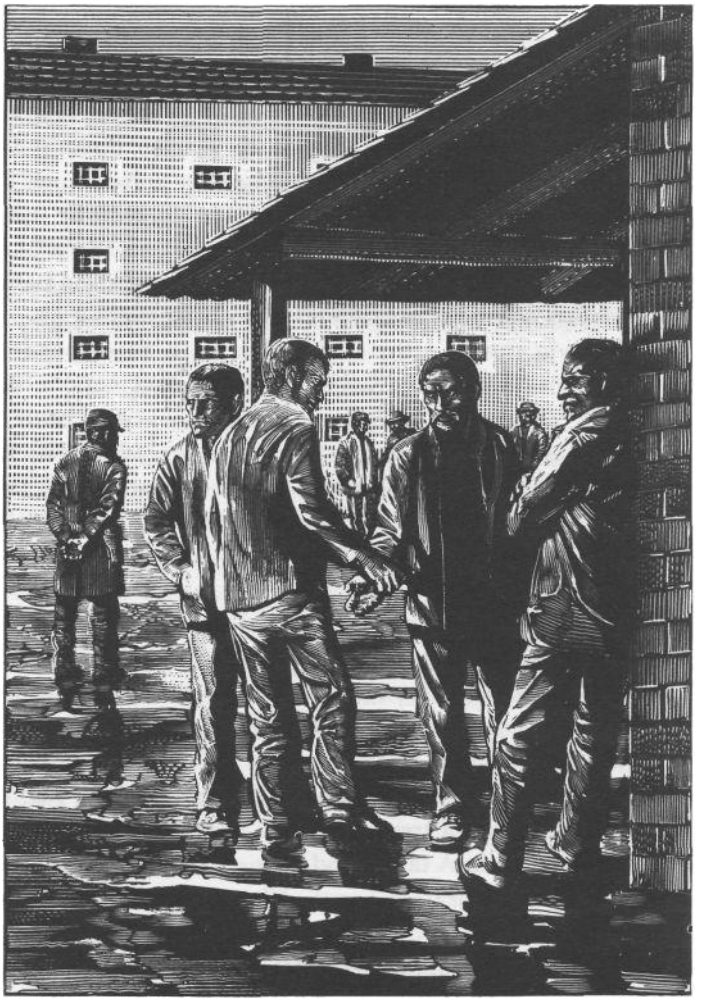

Petr Kip rychle přistoupil k oběma Irům

Druhý den měla četa obou Irů pracovat v lese, který se měl vykácet. Taková práce trvala obyčejně až do šesti hodin večer. Dříve než se všechny pracovní čety shromáždí na jedno místo, aby se společně vrátily do trestnice, doprovodí Farnham oba Iry pod nějakou záminkou na okraj paseky. Nikdo nebude mít žádné podezření ani se nebude divit, protože trestanci budou pod dozorem. Když se pak čety dají na

pochod k věznici, nikdo si pravděpodobně ani nevšimne, že O'Brien, Macarthy a Farnham chybějí. Kdyby se zjistila jejich nepřítomnost hned na místě, hlavní dozorce by okamžitě vyhlásil poplach. Za tmy a v hustém lese by bylo ovšem velmi nesnadné najít stopy uprchlíků.

Kdyby byl jejich útěk zjištěn až po návratu do věznice, hned by vypálili ránu z děla na poplach. A poplach by byl vyhlášen na celém poloostrově. Protože však bylo pobřeží jen asi půl míle od paseky, kde se pracovalo, měli by uprchlíci zatím dost času dorazit na mys svatého Jakuba. Kdyby tam už na ně čekal člun, stačilo by jen párkrát řádně zabrat vesly a za chvilku by byli v bezpečí na palubě parníku. A ten by byl na úsvitě už dobrých deset mil od pobřeží na širém moři.

Ovšem napřed bylo nutno o tom Iry uvědomit, a to nejpozději do zítřka, pokud to nebude možné ještě dnes. Kdyby se to Karlovi nepodařilo udělat do večera, v noci už by k tomu neměl příležitost, protože on a jeho bratr byli zavřeni ve zvláštní cele, odkud se sami nemohli dostat. Situace vypadala tedy takto: Feniánové byli silně znepokojeni ztrátou lístku a bratři Kipové byli zase netrpěliví, protože se jim nepovedlo včas ten lístek odevzdat Irům… A čas tak rychle utíkal… A už se blížila hodina, kdy zavřou všechny trestance do společných ložnic…

Koneckonců nestačilo by uvědomit oba Iry až druhý den ráno?… Cožpak by neměli dost času, aby se připravili k útěku na večer?… K pobřeží se mohou dostat jen tehdy, nebudou-li pracovat v trestnici… Cožpak se nepodaří bratrům Kipům druhý den při práci najít konečně příležitost, aby se nějak k Irům přiblížili, když on i jeho bratr měli při označování stromů určitou volnost?

Večer k šesté hodině déšť ustal. Při západu slunce se obloha poněkud vyjasnila. Čerstvý vítr rozehnal mraky a trestanci mohli vyjít na chvilku zpod přístřešků, dříve než se odeberou do ložnic. A tak se pod dozorem strážců rozešli po dvoře.

Snad budou mít konečně bratři Kipové příležitost setkat se s jedním z Irů… Lístek měl u sebe Petr; ten se chtěl pokusit odevzdat jej jednomu z feniánů…

V sedm hodin odcházeli trestanci pravidelně do společných ložnic. Po večerním apelu je zavírali do ložnic až do druhého dne, kdežto bratři Kipové se museli vrátit do své cely.

Na dvoře se zatím utvořily skupinky podle toho, jak se kdo s kým znal. Nikdy nemluvili o minulosti; a také k čemu by to bylo dobré? Nehovořili ani o přítomnosti; vždyť na ní nemohli nic změnit! Stále se mluvilo jen o budoucnosti. Ale co mohli od té budoucnosti očekávat?… Snad nepatrnou úlevu, nějaké to zmírnění trestu, nebo snad dokonce zdařilý útěk?

Jak víme, Irové a bratři Kipové se spolu obyčejně nestýkali.

. Ode dne, kdy O'Brien a Macarthy odpověděli tak chladně na díky, které jim Karel s Petrem vyslovili, si nikdy už neřekli ani slovo. Kromě toho nebyli bratři v pracovní četě obou Irů, a proto se mohli potkat jen v neděli nebo ve svátek dopoledne či odpoledne.

Zatím čas rychle ubíhal… Bylo nezbytné, aby ve chvíli, kdy jim bude Petr odevzdávat lístek, byli naprosto sami. Ale Farnham chodil neustále kolem nich

a nespustil je z očí. Bylo velmi pravděpodobné, že je také do všeho zasvěcen a že je bude doprovázet na jejich útěku… Kdyby se tato domněnka ukázala mylnou a kdyby Farnham překvapil bratry Kipy, jak mluví s oběma Iry, bylo by všechno ztraceno… Ale ne!… Petr se neklamal!… Ti tři mužové se dorozumívali pohledy, ve kterých se zračila netrpělivost a nepokoj!… Byli tak nervózní, že stále chodili sem tam.

V tom okamžiku zavolal vrchní dozorce Farnhama. Ten hned odešel, aniž mohl říci svým krajanům jediné slůvko, takže jejich nepokoj ještě vzrostl… V tom duševním napětí se jim všechno zdálo podezřelé… Co chtěli od Farnhama?… Kdo ho vlastně zavolal?… Byl to velitel trestnice a bylo to pro ten lístek?… Odhalili snad už jeho spoluvinu?

O'Brien a Macarthy nedovedli ovládnout své vzrušení a pokročili poněkud k vratům nádvoří, jako by tam chtěli vyčkat Farnhamova návratu a jako by čekali, že je také zavolají… Zastavili se v tmavém a prázdném koutě dvora, aby je nikdo neviděl ani neslyšel…

Toho využil Petr Kip, rychle k nim přistoupil a chytl O'Briena za ruku. Ir se mu chtěl vytrhnout… Vtom však ucítil, jak mu Petr strká do ruky papírek, a zaslechl rychlý šepot:

„To je lístek pro vás… Včera jsem ho našel pod stromem… Nikdo o tom neví kromě mne a mého bratra… Nemohl jsem vám ho dříve odevzdat… Ale máte ještě čas… Teprve zítra… Uvidíte, co máte dělat!"

O'Brien ihned pochopil. Ale byl tak dojat, že nemohl ani promluvit.

Vtom se také přiblížil Karel Kip, naklonil se k nim a zašeptal:

„Nejsme žádní vrahové, a jak vidíte, nejsme ani zrádci!"

XII

VÝBĚŽEK SVATÉHO JAKUBA

Následujícího dne večer krátce po sedmé hodině osvětlily vysoké zdi portarthurské věznice tři mohutné záblesky a zazněly tři hromové výstřely z děla. Byly to výstřely na poplach; rozlehly se po celém poloostrově, aby upozornily všechny, že se někdo pokusil uprchnout z věznice. Ihned začaly mezi jednotlivými stanovišti chodit hlídky a na šíji byli odvázáni psi. Žádné křoví, žádná houština neujde pozornosti pátracích hlídek.

Hned nato byla učiněna všechna opatření, aby nikdo nemohl opustit poloostrov.

Ostatně počasí bylo tak špatné, že bylo naprosto nemožné, aby někdo utekl po moři… Nikdo se nemohl dostat ke břehu, žádná loď se nemohla odvážit k pobřeží. Protože se uprchlíci nemohli dostat přes kolovou ohradu na šíji, budou se muset skrývat v lese a tam je hlídky jistě naleznou a přivedou zpátky do věznice. Vál také velmi silný jihozápadní vítr, který rozbouřil moře kolem celého poloostrova.

Ten večer po návratu do trestnice bylo zjištěno, že chybějí dva lidé z páté čety. Když vedl hlavní dozorce všechny trestance po práci do věznice, nezpozoroval jejich nepřítomnost, protože pátá pracovní četa byla pod dozorem Farnhama, proti kterému nikdo neměl žádné podezření. Jejich útěk byl zjištěn teprve při večerním apelu; ihned o tom uvědomili velitele trestnice.

Protože šlo o oba Iry, kteří sem byli deportováni pro politický zločin, bylo pravděpodobné, že jim k útěku dopomohli jejich přátelé zvenčí. Ale jak se ten útěk může podařit?… Opustili už uprchlíci poloostrov?… Skrývali se ještě na určeném místě?… To se ukáže, až se začne pátrat.

Den předtím byl Farnham služebně vyvolán ze dvora. Nikdo ho nepodezíral z ničeho, takže když se zjistilo, že je nepřítomen, nevyvozovaly se z toho závěry. Pan Skirtle a vrchní dozorce spíše mysleli, že se ho Irové před útěkem násilně zbavili.

Jak jsme už řekli, bylo nemožné, aby O'Brien a Macarthy uprchli po moři, protože bylo neobyčejně rozbouřené. A tak se na rozkaz pana Skirtla vydala ihned jedna četa dozorců na šíji, aby ji od tohoto okamžiku přísně střežila. Bylo zjištěno, že psi uvázaní u kůlů hlídají dobře. Také na pobřeží bylo hned vypuštěno několik psů…

Pokus o útěk vždycky neobyčejně vzruší všechny trestance. Hned se dozvěděli, že chybějí dva jejich kamarádi, O'Brien a Macarthy. Každý útěk vzbudí u těch ubožáků neodolatelnou touhu dostat se také na svobodu, a to i u těch, kteří byli odsouzeni pro obyčejné zločiny a nechtěli se ničím lišit od politických zločinců! Vždyť byli přece zrovna takoví jako oni, a jim se podařilo utéci!… Jen jestli se jim poštěstilo opustit poloostrov!… Jistě se skryli v lese a čekali, až jim přijde nějaká

pomoc… O tom, o čem se hovořilo ve společných ubikacích, mluvili také bratři Kipové ve své cele. Ale ti věděli, co nevěděl nikdo jiný: že na uprchlíky čeká loď… že je má člun čekat na výběžku svatého Jakuba a dopravit k lodi… Ale mohl tam člun dorazit v určenou hodinu?

„Ne, to není možné," tvrdil Karel Kip, když se ho na to bratr ptal. „Vždyť je tak silný vítr… Žádnému člunu se nepodaří přistát u břehu… Žádná loď ani parník se neodváží přiblížit k pobřeží…"

„Pak budou muset strávit celou noc na výběžku," podotkl Petr. „Celou noc a ještě jeden den… Vždyť se nemohou pokusit o útěk za dne… A kdo může vědět, zdali ta bouře přestane do čtyřiadvaceti hodin?"

Po dlouhé hodiny nemohl ani Petr, ani Karel usnout. Naslouchali, jak vichřice bije do úzkého okna jejich cely… Nezaslechnou snad nějaký hluk, přebíhání dozorců?… To by znamenalo, že oba Iry dopadli a odvlekli zpátky do trestnice…

O'Brien a Macarthy provedli za pomoci svého krajana Farnhama svůj útěk takto:

Bylo už skoro šest hodin večer. Pracovní čety končily svou práci. Les byl ponořen do stínu… Ještě pět šest minut, a hlavní dozorce dá povel, aby nastoupily zpáteční cestu do věznice. Vtom zpozorovali bratři Kipové, jak Farnham přistoupil k oběma Irům a něco jim tiše řekl. Všichni tři pak šli na okraj paseky a tam se zastavili pod stromem, který měl být poražen.

Vrchní dozorce se nijak neznepokojil, když viděl, že odcházejí s Farnhamem, ale oni tam zůstali až do chvíle, kdy se čety seřadily, aby se vrátily do věznice.

Jak už jsme řekli, nikdo si ani nevšiml, že O'Brien a Macarthy se nevrátili zpátky do čety.

Uprchlíci využili přibývající temnoty a nepozorovaně se vzdálili. Aby je neviděla hlídka, která se vracela na své stanoviště, byli nuceni se schovat do houští; museli však dávat dobrý pozor, aby je neprozradilo řinčení řetězů, které měli na nohou a u pasu. Jakmile hlídka přešla, vstali a pustili se směrem k pobřeží. Při sebemenším šramotu se zastavili a schovali. Konečně se jim podařilo dojít k útesu, pod kterým byl výběžek svatého Jakuba.

Celý Tasmanův poloostrov byl už zahalen tmou, protože nebe bylo pokryto černými mraky, které přivál západní vítr.

Bylo skoro půl sedmé, když se uprchlíci zastavili, aby se podívali na moře…

„A loď nikde!" řekl O'Brien.

Vskutku byla zátoka, jak se zdálo, zcela pustá. Ve tmě nebylo ani dobře vidět, kde končí země a začíná moře. Ale kdyby byla na moři nějaká loď, byli by jistě zahlédli její světla.

„Farnhame," zeptal se Macarthy, „jsme opravdu na výběžku svatého Jakuba?"

„Samozřejmě," odpověděl dozorce. „Ale pochybuji, že tady mohl v tomto nečase přistát člun…"

Ani v to nemohli doufat, protože dobře slyšeli, jak moře burácí, a ve tváři cítili tříšť vody, která byla hnána prudkým větrem a tříštila se o skálu, kde stáli.

Farnham a jeho druhové zamířili vlevo a sestoupili na břeh, aby se dostali až na špičku výběžku. Byl to úzký výběžek, jehož skály byly celé proděravělé mořem. Vybíhal asi dvě stě až tři sta stop do moře, takže vytvořil jakousi malou zátoku otevřenou na sever. Tady bylo moře už trochu klidnější. Ale člun, který by tu chtěl přistát, by musel napřed proklouznout nesčetnými útesy, o které se voda tříštila s neobyčejnou prudkostí.

Stěží se dostali až na samou špičku, protože museli zápasit se strašnou vichřicí; tam se skryli pod vysokou skálou. Lístek, který jim donesl Walter, jim nařizoval, aby byli v ten den na výběžku svatého Jakuba. A oni se sem dostavili včas, ačkoli neměli naději, že by pro ně mohl člun přijet; aspoň ne tento večer. Ostatně lístek mluvil také o případném zpoždění, jak si dobře vzpomínali… Stálo v něm doslova:

Jestliže nebude moci loď opustit hobartský přístav a přijet, bude nutno počkat a bdít od západu do východu slunce.

Uprchlíkům nezbývalo než se řídit těmito pokyny.

„Musíme si najít nějaký úkryt," připomenul O'Brien, „nějakou díru v útesu, kde bychom mohli zůstat celou noc a příští den…"

„A přitom se nesmíme ani na krok vzdálit," podotkl Macarthy.

„Tak pojďme!" vybídl je Farnham.

Dozorce, který předvídal, že by mohla nastat nepohoda, si už předtím prohlédl toto divoké a pusté pobřeží, když zde byl minulou neděli. Snažil se najít u paty útesu nějakou díru, kde by se uprchlíci mohli schovat, než přijede člun… A to se mu také poštěstilo. Objevil na okraji výběžku vhodnou díru a uložil tam trochu potravin, zejména suchary a masové konzervy, které nakoupil v Port Arthuru; také tam schoval džbán, který naplnil čerstvou vodou z nedalekého potoka…

Ale v té strašné tmě a za té prudké, oslepující vichřice nebylo nijak snadné tu díru najít. Museli projít celý břeh, který byl naštěstí povlovný, než se jim to podařilo.

„Tak tady to je," řekl Farnham, když k ní přišli.

Rázem všichni zmizeli v díře hluboké asi pět až šest stop. Aspoň tu budou chráněni před větrem… Ale stále hrozilo nebezpečí, že je zaleje moře, jakmile se do něho více opře zuřivý vítr… Farnham tam našel uložené potraviny; mohly jim vystačit asi na osmačtyřicet hodin.

Sotvaže se tam schovali, zaslechli tři dělové rány, které přehlušily i hukot vichřice.

Bylo to dělo z portarthurské věznice.

„Tak už vědí o našem útěku," zvolal Macarthy.

„Ano, už se ví, že jsme utekli," podotkl O'Brien.

„Ale ještě nás nechytili," prohodil Farnham.

„A my se chytit nenecháme!" prohlásil O'Brien.

Nejprve bylo nutno, aby se oba Irové zbavili řetězu pro případ, že by museli dále prchat. Farnham na to už myslel, a proto přinesl pilník, kterým jim přepiloval kruh na nohou. Po šesti letech, které strávili na galejích, byli Irové poprvé zbaveni

těžkých galejnických řetězů.

Bylo jasné, že této noci nepřistane u pobřeží žádný člun. Která loď by se také odvážila mezi tyhle útesy, které se táhly široko daleko?

Ačkoli byli uprchlíci silně rozčileni, neodolali a šli si prohlédnout okolí výběžku. Přemohli strach, že budou spatřeni, a vylezli ze své skrýše. Plazili se po břehu v naději, že přece v té tmě spatří světla lodi… Když se za chvíli vrátili do svého úkrytu, začali mluvit o tom, že na tom budou ještě hůře za dne.

Až dozorci prohledají okolí Port Arthuru a les až k samé šíji, nebudou je hledat na pobřeží?… Nevyčuchají psi, kteří byli zvyklí hledat stopy trestanců, díru, kde jsou skryti?

Když mluvili o těchto strašných možnostech, zmínil se O'Brien o bratrech Kipech. Zdůraznil službu, kterou jim bratři prokázali. Nakonec pak zvolal:

„Ne!… To nejsou vrahové!… Sami to řekli!… Věřím jim!"

„Jsou to šlechetní lidé," dodal Macarthy. „Kdyby nás byli udali, mohli dostat odměnu… A přece to neudělali!"

„Často jsem slyšel mluvit o jejich případu v Hobartu," podotkl Farnham, „o té vraždě kapitána Gibsona… Několik osob se silně zajímalo o bratry Kipy… A přece podle veřejného mínění nebyli odsouzeni nespravedlivě…"

„Ne, jsou nevinni!… Nevinni!" opakoval vytrvale O'Brien. „Jak strašně musí trpět na těch portarthurských galejích mezi těmi surovými zločinci… Asi tak, jako jsme trpěli my!… My jsme trpěli, protože jsme chtěli osvobodit vlast z drápů Angličanů… A venku jsme měli přátele, kteří se přičinili o naše vysvobození… Ale bratři Kipové tam budou doživotně… Když k nám přišli s tím lístkem, měl jsem jim říci: Prchněte s námi! Naši krajané vás přijmou jako své bratry!"

Noc už silně pokročila. Spustil se déšť a bylo chladno. Uprchlíkům byla velká zima. Na ranní úsvit čekali s obavami… Štěkání psů, které někdy zaslechli, svědčilo o tom, že na poloostrov byli vypuštěni psi… Protože tato zvířata byla zvyklá zvětřit trestance už z dálky a dobře znala trestanecké kazajky, hrozilo nebezpečí, že vyčenichají díru, ve které se skrýval Farnham se svými krajany…

Chvíli po půlnoci zaplavilo moře celé pobřeží, protože byl příliv a vlny byly rychle hnány zuřivým západním větrem. Dosáhly až na úpatí srázu. Za necelou půlhodinu byli uprchlíci po kolena ve vodě. Naštěstí voda dále nestoupala. Při odlivu pak moře přece jen trochu kleslo přes všechny prudké nárazy větru.

Před východem slunce vichřice poněkud polevila. Vítr se stočil pomalu k severu, takže zátoka už nebyla tak rozbouřená. Uprchlíci mohli proto očekávat, že moře pomalu opadne. Když se rozednilo, bylo vidět, že se počasí trochu lepší. Vlny sice ještě narážely zuřivě na útesy, ale člun by teď mohl přistát na protější straně výběžku.

Farnham rozdělil potraviny, které sem přinesl už dříve, totiž chléb a suché maso, na tři díly. Bylo nutno s nimi šetřit, protože mohlo nastat další zpoždění; a zásoby nebylo možno obnovit. Pitnou vodu si mohli nabrat večer v potoce.

Část odpoledne uplynula a nic zvláštního se nestalo. Vichřice už utichla a slunce

prorazilo mezi posledními mraky.

„Tak tedy už budou moci vyplout z hobartského přístavu," podotkl O'Brien, „přeplout zátoku a večer dorazit sem k výběžku…"

„Ano, je to pravda," dodal Macarthy, „ale nezapomeňme, že budou pobřeží teď hlídat ještě bedlivěji…"

„Jen uvažme," pokračoval O'Brien, „že nikdo v Port Arthuru neví o příjezdu lodi, která nás má odvézt, ani o tom, že s ní máme schůzku na výběžku svatého Jakuba… Co si o nás asi v portarthurské věznici myslí?… Že se skrýváme v lese. A proto nejprve budou hledat asi spíše tam než na pobřeží…"

„Také si to myslím," podotkl Farnham. „A co Walter?… Před dvěma dny jsme ho viděli, jak se vracel do Port Arthuru… Vrátil se do Hobartu?… To je pravděpodobné… Když přišel na parník, jistě informoval kapitána, že budeme čekat na člun v pondělí večer na výběžku svatého Jakuba…"

„Ovšemže," odpověděl Macarthy. „Kdyby se Walter nebyl vrátil do Hobartu, byl by nás dnes v noci jistě vyhledal… V té tmě se mohl dost dobře vyhnout hlídkám…"

„Také si to myslím," prohlásil O'Brien. „Už v neděli asi odjel z Port Arthuru jedním z parníků, které jezdí mezi Hobartem a Port Arthurem…"

„Jsem si jist," řekl Farnham, „že bude naléhat, aby parník vyplul za každou cenu… Musíme být jen trpěliví… Jakmile nastane noc, přistane u výběžku náš člun…"

„Kéž bys měl pravdu!" zvolal O'Brien.

Kolem jedné hodiny odpoledne zavládl kolem výběžku neobvyklý ruch. Uprchlíci zaslechli asi sto stop nad dírou, kde byli schováni, nějaké hlasy a zuřivý štěkot psů. Bylo také slyšet, jak je dozorci pobízejí, aby dobře čenichali.

„Dozorci!… Psi!" zvolal O'Brien. „To je velmi nebezpečné!"

Uprchlíci se báli, že se psi dostanou až na břeh a že tam dozorci sestoupí pěšinkou, kterou šli oni předtím. A pak pustí psy… A ti půjdou po stopě až k úpatí srázu a vyčenichají díru, ve které jsou schováni… A jak se mohli potom oba Irové a Farnham ubránit asi tuctu ozbrojených dozorců, když neměli zbraně?… Rychle by se jich zmocnili a odvlekli je do trestnice… A pak by je čekal strašný osud! Ani nevěděli jaký!… Dvojitý řetěz a samotka! A na Farnhama, který jim umožnil útěk, by čekala smrt!

Všichni tři zůstali nehybně skrčeni v díře. Nebylo možno z ní vyjít, protože by je byli ihned spatřili… A pak – utéci mohli jen na samou špičku výběžku!… A aby se nemuseli vrátit na galeje, nezbývalo jim nic jiného než skočit do moře! Ano! Jen to!… Bylo to na každý způsob lepší než padnout do rukou dozorců!

Hlasy se k nim stále blížily… Bylo slyšet dozorce, jak spolu mluví nahoře na srázu, jak pobízejí psy. A ti zuřivě štěkali…

„Tudyhle… tudyhle!" opakoval stále jeden dozorce.

„Pusťte psy," nařizoval druhý. „Prohledejme celé pobřeží, než se vrátíme na své stanoviště…"

„A co by zde dělali?“ vzkřikl surový vrchní dozorce, kterého Farnham dobře poznal po hlase. „Přece nemohli prchnout po moři… Musíme je hledat v lese…“ O’Brien chytil své kamarády za ruku. Po této poznámce hlavního dozorce bylo pravděpodobné, že všichni odejdou. Ale jeden z nich namítl:

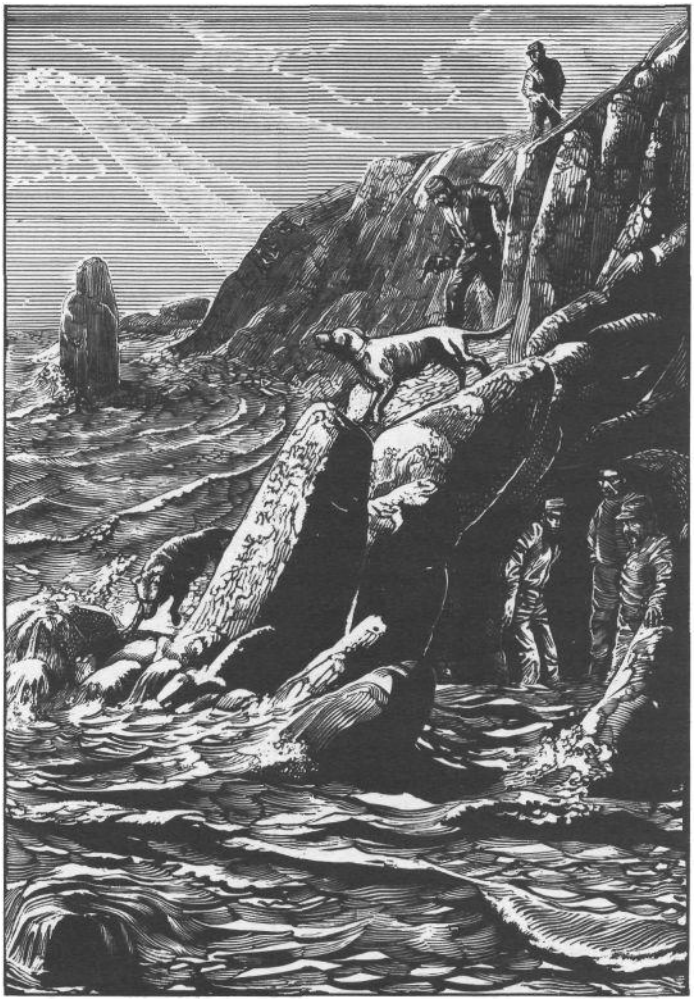

Uprchlíci zaslechli nějaké hlasy a zuřivý štěkot psů

„Radši se tam přece jen podívejme! Sejděme po téhle pěšince! Kdo může vědět, jestli nejsou všichni tři schováni v nějaké díře?“

Všichni tři?… V Port Arthuru už tedy nikdo nepochyboval o tom, že Farnham utekl s oběma Iry, kterým umožnil útěk…

Najednou bylo slyšet všecko trochu nejasněji; to byl důkaz, že dozorci zamířili

na stezku. Zato se hrozivě blížil štěkot psů.

Jediná šťastná okolnost snad zabránila tomu, že neobjevili uprchlíky. Moře bylo totiž ještě dost vzduté, takže celé pobřeží bylo zaplaveno až k úpatí srázu a vlny příboje stále dorážely na otvor díry, kde byli uprchlíci schováni. Pronásledovatelé jej nemohli ani zahlédnout, ledaže by obešli celý sráz. Z výběžku svatého Jakuba bylo vidět jen jeho skalnatou špičku pokrytou mořskou pěnou. Bylo nutno počkat aspoň dvě hodiny, aby odliv postoupil a aby se mohlo chodit po břehu. Nebylo samozřejmě pravděpodobné, že dozorci počkají ty dvě hodiny, až odliv dostoupí vrcholu, protože měli velmi naspěch a chtěli rychle najít stopu po uprchlých trestancích.

Psi štěkali stále více a hnali se pudově podél srázu. Jeden z nich se dokonce vrhl do zpěněných vln, ale zůstal sám. Ostatně hned nato dal vrchní dozorce rozkaz, aby se rychle vrátili po stezce nahoru. A tak brzy utichl všechen ten povyk, štěkot i hluk; a za chvíli bylo slyšet jen hukot moře, které nepřestávalo zuřivě dorážet na úpatí srázu.

XIII

ÚTĚK

Největší nebezpečí zatím pominulo, ale nebylo ještě zcela zažehnáno. Dozorci chtěli zřejmě nejprve pročesat les; ale potom dojde i na mořský břeh.

Až se vichřice uklidní a bude možno chodit po pobřeží, začnou jistě dozorci prohledávat všechny malé zátoky. Ale to bude bezpochyby teprve druhého dne. Farnham a oba Irové si to stále opakovali s velkými obavami a s netrpělivostí. Odpolední hodiny jim připadaly nekonečné; bez hnutí naslouchali každému šumotu a hluku, který k nim doléhal. Zdálo se jim totiž neustále, že slyší na pobřeží nějaké kroky a štěkání těch strašných psů. Každým okamžikem čekali, že se před nimi objeví nějaký pes a vrhne se na ně…

Za chvíli zase začali doufat, že se jim podaří utéci. Neodvažovali se vyjít ze svého úkrytu a jen se dívali před sebe. Viděli celou zátoku, takže mohli spatřit všechny lodi plující kolem. Když se zdvihl lehký severní vítr, zahlédli několik plachetnic. Ale některé se zase hned vrátily do Hobartu. Farnham věděl z prvního lístku, který mu odevzdal Walter, že americká loď, která přistane v Hobartu, bude parník *Illinois*. Proto hledal se svými druhy na obzoru kouř; ten by se však musel táhnout k jihu. To by bylo znamení, že se konečně blíží loď, na kterou tak toužebně čekají a která je vysvobodí z tolika nebezpečí… Ale dosud bylo příliš brzo. Z Hobartu k výběžku svatého Jakuba je asi dvacet mil. Stačilo, aby *Illinois* vyplul z Hobartu k šesté hodině večer. Bylo by dost nerozvážné přiblížit se k pobřeží před večerem, protože by stejně nemohli vyslat člun pro uprchlíky.

„Ale vědí na parníku, že se nám podařilo utéci?“ zeptal se Macarthy.

„O tom nepochybujte,“ odpověděl Farnham. „Vždyť už jsme na určeném místě celých šestadvacet hodin. Zpráva o našem útěku se určitě donesla až do Hobartu… Guvernér byl o tom jistě uvědoměn zvláštní depeší. A Walter si také pospíšil na palubu parníku. Jestliže nemohla loď včera vyplout pro špatné počasí, teď už je jistě na cestě k našemu poloostrovu.“

„Ale už je pět hodin,“ podotkl O’Brien. „A za půldruhé hodiny bude tma a náš výběžek bude těžko vidět… Jak potom bude moci kapitán pro nás poslat člun?“

„Nepochybuji,“ odpověděl Farnham, „že učinil všechna nutná opatření. On nebo někteří námořníci z parníku znají jistě velmi dobře celé pobřeží našeho poloostrova… I v noci si bude kapitán vědět rady.“

„Kouř!“ zvolal Macarthy.

A opravdu, na severozápadě se nad obzorem, na kterém bylo rudé slunce zahaleno mraky, objevil najednou obláček kouře.

„Je to on!… Je to *Illinois!*“ opakoval O’Brien. Nejraději by se byl vrhl k moři, kdyby ho byl Farnham z opatrnosti nezadržel.

Kouř se zřejmě táhl k jihovýchodu. Za půl hodiny, dokud bude ještě světlo, budou moci už spatřit jasné obrysy lodi, kterou bylo dost jasně vidět proti nebi a moři. Nepříliš hustý kouř ukazoval na to, že nepluje moc rychle. Ale kdyby to byl *Illinois,* proč by plul plnou parou? Až nastane noc, bude už jistě jen několik uzlů od výběžku svatého Jakuba… A pak bude moci poslat člun bez nebezpečí, že ho někdo spatří…

Náhle zvolal O'Brien zklamaně:

„To není on!… To není *Illinois!"*

„A proč by ne?" ptal se Farnham.

„Jen se podívejte!"

A parník vskutku změnil náhle kurs a přestal se blížit k poloostrovu. Plul, jako by chtěl obeplout mys Pillar.

Na krajinu se snášela temná noc… A naděje uprchlíků, že se blíží hodina spásy, že je ta loď vezme na palubu, zmizela… Parník se čím dál tím víc vzdaloval od pobřeží; zamířil na širé moře.

Kouř, který nešťastníci spatřili, nepatřil americkému parníku, jehož příjezd Walter ohlásil… *Illinois* zřejmě zůstal v hobartském přístavě. Ale ještě nebylo všechno ztraceno! Snad přece jen připluje později.

Dobrá! Budou na něho číhat a čekat!… Jakmile nastane úplná tma, přeběhnou až na špičku výběžku a tam se schovají… Jestliže se bude parník blížit, budou moci lépe zaslechnout supění jeho strojů a víření jeho šroubu… A jestliže spustí člun a oni ho spatří, zahoukají, aby věděli, kde jsou… A člun bude zatím klouzat úskalími, kterými byla zátoka poseta… Jestliže mu příboj zabrání přistát u břehu, vrhnou se mu vstříc do moře; člun je pak vyloví a doveze na palubu parníku… Ano! Udělají všechno, jak prohlásil O'Brien, i kdyby měli přijít o život – jen aby se nemuseli vrátit na galeje!

Slunce zatím už zapadlo za obzor. V této roční době je západní nebe osvětleno posledními paprsky slunce jen velmi krátkou dobu. Obrysy zátoky i pobřeží brzy splynou ve tmě, která se nad nimi snese. Měsíc v poslední čtvrti vyjde až ke třetí hodině ranní. Nebe bude bez jediné hvězdy. Nastane černá noc.

Na širém moři zavládlo naprosté ticho. Větérek, který se kvečeru utišil, povíval jen velmi slabě. Proto by byli mohli uprchlíci snadno uslyšet parník směřující k pobřeží, i kdyby byl na pět nebo na šest uzlů. Samozřejmě že by také zaslechli nárazy vesel.

O'Brien už nemohl vydržet na místě, a proto chtěl přes odpor svých druhů běžet na špičku výběžku. Bylo to dost neopatrné, neboť bylo ještě trochu vidět, takže ho mohli spatřit dozorci z vrcholu srázu. Zdálo se však, že je pobřeží naprosto pusté.

O'Brien se plazil po pláži, až se doplížil na špičku výběžku. Byly to obrovské skály pokryté řasami, které vybíhaly velkým obloukem k severu asi dvě stě až tři sta stop do moře. Vtom zaslechl Farnham, který zůstal s Macarthym přikrčen v díře, hlas O'Briena.

„Na špičku! Na špičku!" volal.

Zpozoroval snad člun nebo zaslechl nárazy vesel?… V každém případě bylo nutno ho poslechnout. Farnham a Macarthy hned vylezli z díry a začali se také plížit po písku ke špičce výběžku. Když byli všichni tři pohromadě, řekl O'Brien:

„Myslel jsem, že… Ano!… Myslím, že… Člun už je tady…"

„Odkud se blíží?" zeptal se Macarthy.

„Odtamtud!"

A O'Brien ukázal na severozápad. A právě odtamtud se měl člun přiblížit; ale napřed musel proklouznout četnými úskalími. Macarthy a Farnham naslouchali. Také oni zaslechli nějaké rytmické údery. Nebylo pochyby: ze širého moře se pomalu a váhavě blížil k pobřeží člun.

„Ano!… Ano!" opakoval si Farnham. „Jsou to nárazy vesel… Člun už je tady!"

„Jen jestli je to člun z *Illinoisu!"* zvolal O'Brien.

A skutečně to mohl být jen člun spuštěný a vyslaný americkým parníkem na smluvené místo. Ale ve stále houstnoucí tmě nemohli uprchlíci vidět obrysy lodi. Byla asi dobrou míli od břehu, aby ji nikdo z břehu nespatřil a aby se nemusela příliš přiblížit k pobřeží, kde se to hemžilo úskalími… Proto bylo nutno jít až na špičku výběžku a číhat na člun, nebo v případě nutnosti na něj zahoukat a naznačit mu tak směr, kterým má plout mezi úskalími. Pak do něho rychle vskočit, jakmile přistane… Ale vtom zazněl na srázu štěkot psů a výkřiky dozorců…

Objevila se tam totiž četa dozorců, která měla s sebou asi tucet psů. Napřed prohledala okraj lesa a nyní se vrátila na pobřeží. Nedaleko odtud byly ještě pracovní čety, které pracovaly na pasece a právě se chystaly k návratu do trestnice.

Podle výkřiků dozorců pochopili uprchlíci, že byli odhaleni. Zpozorovali je, už když šli přes pláž na špičku výběžku… Možná že je prozradil O'Brienův výkřik… Teď byl jejich jedinou spásou člun! Ale bohužel nezáleželo na nich, kdy přirazí ke břehu!… Jestliže se nemýlili a byl to vskutku člun, který je měl odvézt, jediná spása byla v tom, že do něho vskočí dříve, než dozorci dorazí na výběžek… Ale odváží se námořníci, kteří byli ve člunu, přistát, když uvidí, jak uprchlíci zápasí s dozorci?… A budou vůbec s to pustit se s dozorci do zápasu, vyrvat jim zajatce a pak je dopravit na parník?

„Psi!… Psi!" zvolal Macarthy.

Mezitím už na pláž seběhli asi čtyři až pět psů, kteří byli vycvičeni k pronásledování trestanců, a řítili se na špičku výběžku, zuřivě štěkajíce. Brzy nato se objevilo asi dvanáct dozorců s revolvery v ruce a volalo na sebe:

„Tudyhle!… Tudyhle!"

„Tamhle jsou všichni tři!"

„Na špičce výběžku!… Na špičce výběžku!"

„Podívejte, člun už je tady!" vzkřikl O'Brien.

A nemýlil se. Do malé zátoky se snažil veplout člun… On a jeho druhové ho nemohli ani dobře vidět, protože byl zakryt srázem…

Dozorci, kteří byli nahoře na srázu, ho hned spatřili. Viděli, jak pluje nejprve podél pobřeží a pak se pokouší proklouznout úskalími. Nepochybovali, že přijel pro

ty Iry. Potom se podívali na moře: spatřili tam loď, jejíž přítomnost v těchto končinách byla nanejvýš podezřelá.

Toho všeho si také všimli dva trestanci, kteří pracovali na pokraji paseky. Hned vyběhli na sráz. Byli to bratři Kipové.

Snadno si představíme, v jaké úzkosti strávili celý den! Dobře věděli, že se pro špatné počasí nemohl parník přiblížit ke břehu… Říkali si, že se Irové asi dostali na výběžek svatého Jakuba a tam se skryli v nějaké díře, ve které strávili celou noc a celý den! Ale jak si jen zaopatřili potravu?… Bouře přestala před patnácti hodinami, takže už bylo možno v zátoce přistát… Co se nepodařilo den předtím, to se může zdařit večer, až nastane tma…

Bratři Kipové odešli z trestnice již ráno, jak to dělali obyčejně, aby pracovali venku. Když se octli blízko moře, s úzkostí se dívali k západu i podél pobřeží, zda nespatří nějaký malý obláček kouře, který by byl znamením, že se parník blíží…

Den uplynul. Deset minut předtím, než byl dán povel k návratu do trestnice, zazněly najednou od pobřeží výkřiky…

„Ubožáci!… Už je našli!“ zvolal Karel Kip.

V tom okamžiku se sebralo deset až dvanáct dozorců, svěřilo dozor nad pracovními četami svým druhům a běželo k pobřeží. Bratři Kipové šli nepozorovaně za nimi… Když přišli ke srázu, lehli si na břicho a dívali se dolů. Ano, bylo vidět člun, jak pluje těsně podél pobřeží a míří k výběžku svatého Jakuba.

„Už to nestačí!“ řekl Karel Kip.

„Ty ubožáky chytí!“ dodal Petr.

„A my jim nemůžeme nijak pomoci!“

Sotvaže to Karel dořekl, chytil svého bratra za ruku a vyzval ho:

„Pojď se mnou!“

Za chviličku seběhli po cestičce na břeh a plazili se po pláži. Člun právě obeplouval skaliska. Ačkoli americký důstojník a námořníci viděli dozorce, ani je nenapadlo se zastavit; věděli, že tam na ně uprchlíci čekají už noc a den. Proto se opřeli do vesel, a nedbajíce nebezpečí, že se člun ve tmě roztříští o úskalí, snažili se ze všech sil doplout k výběžku, dříve než tam přiběhnou dozorci.

Ale když člun přirazil ke břehu, bylo už pozdě. Mezitím totiž O’Briena, Macarthyho a Farnhama dozorci přemohli a vlekli je s sebou ke srázu.

„Kupředu!… Kupředu!“ vzkřikl americký důstojník.

Jeho námořníci, ozbrojeni noži a revolvery, se pustili za ním. Jakmile se octli na břehu, vrhli se vpřed, aby osvobodili uprchlíky. Nastal zuřivý zápas. Američanů bylo jen osm: důstojník, kormidelník a šest mužů. I když k nim připočítáme naše tři Iry, bylo to celkem jedenáct proti dvaceti. Na pláž přiběhli totiž i ostatní dozorci, když zaslechli křik svých kamarádů. Kromě toho tu byli ještě psi, kteří byli neméně nebezpečnými protivníky.

Proto také námořníci nejprve vystřelili na psy. Dva z nich byli zasaženi několika kulkami a na místě zabiti. Ostatní utekli se strašlivým vytím.

Ve tmě nastal zuřivý zápas. Macarthy a Farnham se nemohli dost rychle

vymanit; dozorci je pevně chytli a vlekli je po břehu. Vtom jim však dva mužové zastoupili cestu: byli to bratři Kipové. Karel a Petr se hned vrhli na dozorce a podařilo se jim vyrvat jejich zajatce.

Na obou stranách bylo několik lidí těžce zraněno ranami z revolverů. Američané

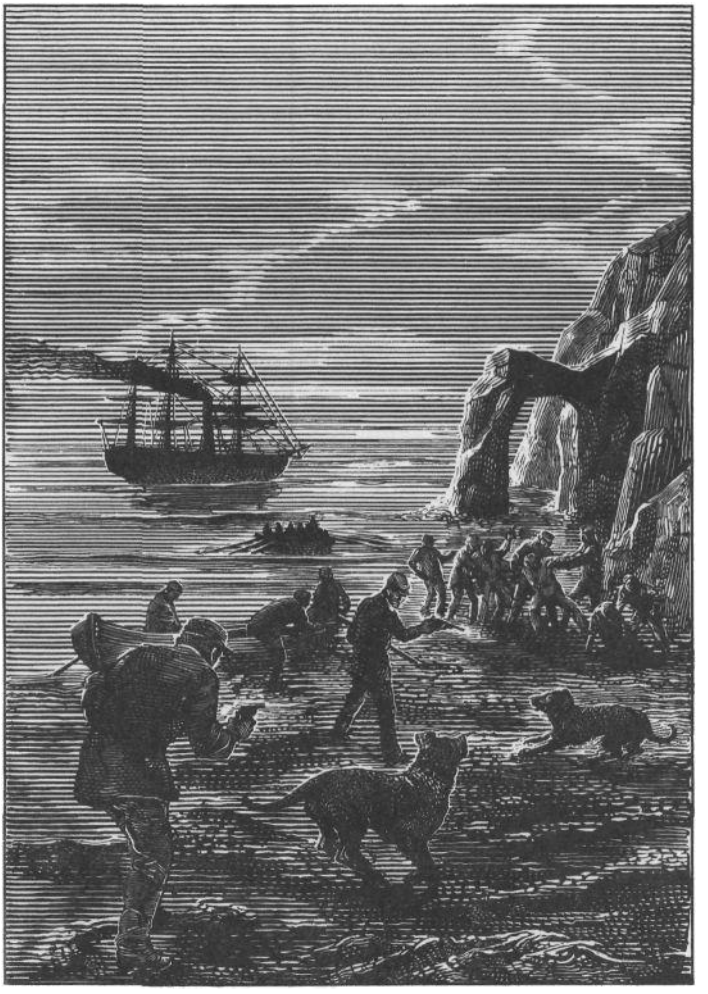

Námořníci vystřelili nejprve na psy

neměli dost místa, aby mohli odrazit své nepřátele. Už se zdálo, že důstojník a námořníci z *Illinoisu* budou muset ustoupit a ponechat zajatce jejich osudu.

A kdo ví, zda sami nebudou za tento pokus pykat v hobartském vězení?… Naštěstí všechny ty výstřely, výkřiky a štěkot psů neslyšeli jenom na kraji paseky, ale také na lodi. Tam si hned uvědomili, že nastal zápas mezi námořníky a dozorci

a že je nutno zakročit. Proto se kapitán lodi přiblížil k pobřeží na necelé dva uzly a vyslal ke břehu druhý člun, ve kterém bylo dvanáct námořníků.

Za několik okamžiků dorazily americké posily na výběžek; situace se rázem změnila. Dozorci, kteří se najednou octli v menšině, byli nuceni pustit zajatce a ustoupit. Přitom vzali s sebou své raněné. Americký důstojník a námořníci ještě naposled vystřelili a pak nasedli i s uprchlíky do člunů.

Vtom bratři Kipové zavolali na O'Briena:

„No tak, konečně jste v bezpečí!"

„Ale vy taky!" vzkřikl O'Brien.

A dříve než si to bratři uvědomili, námořníci je na O'Brienův pokyn chytili a odnesli na jeden z člunů. Ten je pak dovezl k parníku. *Illinois* potom obeplul mys Pillar a rozjel se plnou parou do Tichého oceánu.

XIV

DALŠÍ UDÁLOSTI

V Hobartu se už několik měsíců stále živě debatovalo o aféře bratrů Kipů. Veřejné mínění o nich se vůbec nezměnilo: lidé stále věřili, že jsou vrahy kapitána Gibsona. Nikdo dosud nezačal mluvit o justičním omylu. Ale obecně se vědělo, že pan Hawkins nevěří v jejich vinu. A bylo také známo, že stále v té věci pátrá a intervenuje u guvernéra Tasmánie a že mu Jeho Excelence sir Edward Carrigan popřává sluchu. Proto si někteří říkali: A co kdyby tak pan Hawkins měl přece jen pravdu?

Ale převážná většina obyvatel Hobartu byla přesto přesvědčena, že bratři Kipové jsou vinni. Jistě by se bylo na to už dávno zapomnělo, kdyby byl pan Hawkins nevynaložil tolik úsilí na revizi jejich procesu.

Můžeme si snadno představit, že návštěva v Port Arthuru jen posílila jeho přesvědčení o nevině bratrů Kipů. Rozmluva s velitelem trestnice, chování obou bratrů, statečný čin Karla Kipa, který jim přinesl jakousi úlevu, jejich důstojné chování, když s nimi mluvil, jejich podezření, že pravé pachatele té vraždy nutno hledat mezi námořníky *Jamese Cooka,* podezřelé chování Fliga Balta a Vina Moda a konečně hluboká vděčnost Kipů, ve kterých vzbudil určité naděje – to všechno ho ještě více utvrdilo v jeho přesvědčení. Jak by mohl zapomenout na první setkání s těmi holandskými trosečníky na ostrově Norfolku, na jejich statečné chování v boji proti Papuáncům a konečně na to, jak Karel Kip zachránil jeho loď před ztroskotáním a vyrval ji ze zločinných rukou Fliga Balta!

Paní Hawkinsová byla téhož názoru jako její manžel: také věřila, že jeho úsilí bude korunováno úspěchem. Dodávala mu stále odvahy, ačkoliv dobře věděla, že veřejné mínění je názoru opačného. Trpěla, když viděla, že jeden den je pln naděje, a druhý den zase pln zoufalství. Neúnavně mu pomáhala, když se snažil přesvědčit své přátele a známé o nevině bratrů Kipů. Ale většina lidí se nechtěla vzdát názoru, že bratři Kipové jsou vinni; vždyť ta hanebná vražda a pak vynesení rozsudku hluboce zapůsobily na všechny, i na ty, kteří během procesu měli ještě nějaké pochybnosti o jejich vině.

Paní Hawkinsová měla silný vliv také na paní Gibsonovou, se kterou ji pojilo upřímné přátelství. Nešťastná vdova nechtěla o té věci zprvu vůbec nic slyšet. Ve své nesmírné bolesti viděla jen to, že její manžel už nežije. Zprvu jí bylo zcela lhostejno, kdo tu vraždu spáchal… Ale paní Hawkinsová dovedla tak přesvědčivě mluvit o nevině bratrů Kipů, že ji paní Gibsonová jednou přece vyslechla. Nakonec dokonce připustila, že snad bratři Kipové jejího manžela ani nezavraždili, a jen se děsila při pomyšlení, že ti dva nevinní muži žijí v tom portarthurském pekle.

„Musí se odtamtud nějakým způsobem dostat!“ stále opakovala paní

Hawkinsová. „Dříve nebo později vyjde konečně pravda najevo a praví viníci budou potrestáni!“

Paní Gibsonová se tedy dala ovlivnit paní Hawkinsovou, ale její syn byl nezvratně přesvědčen a pevně věřil, že bratři Kipové jsou vinni. Ačkoli choval k loďaři velkou úctu, protože znal jeho neobyčejně bystrý úsudek, nechtěl uvěřit jeho důvodům, které byly ostatně vesměs morální… Nat Gibson věřil jen věcným důkazům, které nalezla policie a zjistilo vyšetřování; a takové bylo i stanovisko většiny hobartského obyvatelstva. Proto když s ním pan Hawkins mluvil o podezření, které měl na Fliga Balta a Vina Moda, stále jen opakoval:

„Pane Hawkinsi, papíry a peníze mého otce, jakož i smrtící zbraň byly nalezeny v zavazadle v pokoji bratrů Kipů… Bylo by proto nutno nejprve dokázat, že je tam Flig Balt nebo Vin Mod podstrčili… A to se nedokáže…“

„Kdo to může vědět, ubohý Nate?“ odpovídal pan Hawkins. „Kdo to může vědět?“

Ano!… Kdo to může vědět? Bylo tomu vskutku tak… Vin Mod jednal velmi obratně, a proto mu nebylo možno dokázat, že bydlel v hostinci U velkého starce. Loďař se už několikrát na to ptal majitele zmíněného hostince, ale bez výsledku. Hostinský se už ani nepamatoval, zdali v té době, kdy u něho byli ubytováni bratři Kipové, byl sousední pokoj obsazen či ne. Vin Mod do jeho hostince nikdy nepřišel a nikdo nemohl tvrdit, že ho tam viděl.

A tu dopoledne dne 7. května se po Hobartu rozšířila zpráva naprosto neočekávaná. Guvernér byl uvědoměn o tom, že z Port Arthuru uprchli dva trestanci. Dvěma politickým vězňům, feniánům, a jednomu dozorci, který byl jejich krajanem a dopomohl jim k útěku, se podařilo utéci. Byli dopraveni na parník, který jim poslali jejich američtí přátelé. Zároveň s nimi uprchli i další dva trestanci, kteří využili této příležitosti. Byli to dva Holanďané, bratři Kipové, odsouzení pro sprostý čin.

Oba bratři se v boji, který se strhl mezi americkými námořníky a dozorci, postavili za uprchlíky. Byli sice na loď dopraveni proti své vůli, ale na tom nezáleželo… Koneckonců kdo by věřil, že nebyli smluveni s těmi dvěma Iry?… Jistě se o tom předem dohodli…

A to také prohlásili dozorci, když se vrátili do věznice. Tam také zjistili nepřítomnost bratrů Kipů. Připustil to i velitel trestnice, když mu oznámili útěk těch čtyř trestanců… A uvedl to pak ve zprávě, kterou poslal ještě týž večer tasmanskému guvernérovi.

Je zbytečno mluvit o vzrušení, jež tato zpráva vyvolala v Hobartu a v celé Tasmánii. Pan Hawkins se o tom dozvěděl velmi brzo, a to přímo od guvernéra, který ho k sobě zavolal. Když si loďař přečetl depeši, kterou guvernér dostal z Port Arthuru, vypadla mu z rukou. Nechtěl tomu ani uvěřit. Díval se na Jeho Excelenci, stále koktal a opakoval zlomeným hlasem:

„Utekli!… Utekli!“

„Ano“ odpověděl sir Edward Carrigan. „Není pochybnosti, že byli smluveni

s oběma politickými vězni a s jejich spoluviníkem…“

„Ti Irové… Ti Irové!“ pravil pan Hawkins velmi vzrušeně. „Ano… já je chápu, chápu, že se chtěli dostat na svobodu… Že jim jejich přátelé přišli na pomoc… Že jim umožnili útěk… Docela s tím souhlasím…“

„Co to říkáte, milý Hawkinsi?“ podivil se guvernér. „Cožpak jste zapomněl, že to byli nepřátelé Anglie?“

„To je pravda… to je pravda. Neměl bych tak mluvit před vámi, pane guvernére… Ale koneckonců ti feniánové, ti političtí zločinci, nemohli doufat v žádnou milost!… Byli uvězněni v Port Arthuru na doživotí… Ale Karel a Petr Kipovi… Ne! Nevěřím, že utekli dobrovolně!… Možná že ta zpráva není zcela přesná!“

„Ó ne,“ odpověděl guvernér, „je to bohužel pravda, skutečná pravda!“

„Ale bratři Kipové přece věděli,“ namítl pan Hawkins, „že byly podniknuty všechny kroky k revizi procesu!… Věděli, že se Vaše Excelence o ně zajímá… Že pokládám jejich věc za svou…“

„Ovšemže, milý Hawkinsi,“ podotkl guvernér. „Ale jistě si mysleli, že se vám to nepodaří. A když se naskytla příležitost k útěku…“

„Je tedy nutno připustit,“ dodal loďař, „že je ti feniánové také nepokládali za sprosté zločince… Nikdy by byli neposkytli pomoc vrahům kapitána Gibsona… Ani kapitán americké lodi by u sebe neskrýval sprosté vrahy…“

„Sám si to nedovedu dost dobře vysvětlit,“ řekl na to guvernér. „Snad se to později dozvíme… Jisté je, že bratři Kipové utekli z Port Arthuru… A vy se o ně už nemusíte starat, pane Hawkinsi…“

„Ale právě naopak!“

„Věříte snad i po tomto útěku, že jsou nevinni?“

„Věřím, pane guvernére,“ odpověděl pan Hawkins hlasem, ve kterém se zračilo jeho pevné přesvědčení.

Sir Edward Carrigan už nechtěl více naléhat ani říci něco, co by se mohlo dotknout pana Hawkinse. Jen mu ještě oznámil, co mu ohlásily hobartské přístavní úřady.

„Podle informací, kterých se mi dostalo, připlul znenadání do našeho přístavu americký parník *Illinois*. Ze všeho možno usuzovat, že právě on sebral uprchlíky na určeném místě poloostrova, protože vyplul z přístavu včera odpoledne. Jistě je doveze do Ameriky. Tam budou oba feniánové a jejich spoluviník v naprostém bezpečí, protože jsou to političtí zločinci a protože podle mezinárodních smluv nebude možno žádat o jejich vydání. Ale jinak je tomu s oběma Holanďany, kteří byli odsouzeni pro sprostý zločin. Proto jakmile se podaří je vypátrat a my požádáme o jejich vydání, budou vydáni a dopraveni do Port Arthuru. Podruhé se odtamtud už nedostanou…“

„Ledaže by se mi podařilo, pane guvernére,“ prohlásil pan Hawkins, „napřed vypátrat pravé pachatele!“

Uplynulo asi dvacet dní. Lloyd se ve svých námořních zprávách vůbec nezmínil

o parníku *Illinoisu.* Ani jediná loď ho nepotkala při své plavbě Tichým oceánem… Nikdo nepochyboval, že právě tento parník pomohl Irům k útěku. Vyšetřování, které guvernér nařídil, vskutku ukázalo, že hobartský přístav opustila po bouři dne 5. května jediná loď, a to právě *Illinois.* Také semafory na mysu Pillar neohlásily, že by nějaká loď vplula do zátoky Storm Bay. Pět uprchlíků je tedy stále ještě na palubě *Illinoisu,* který pluje do Ameriky. Ale ke kterému přístavu míří?

Dne 25. května uvítali manželé Hawkinsovi návštěvu, která se jim ohlásila několik dní předem. Byl to pan a paní Ziegerovi, kteří chtěli zůstat v Hobartu několik týdnů. Přijeli z Praslinu na německém parníku *Faust.*

Ziegerovi se jako vždy ubytovali u pana Hawkinse, kde měli přichystaný jeden pokoj. Hosté navštívili nejprve vdovu po kapitánu Gibsonovi a jeho syna.

Nat Gibson a jeho matka byli návštěvou Ziegerových velmi dojati. O čem jiném mohli spolu mluvit než o té strašné keravarské tragédii?

Pan Zieger ještě nevěděl, že bratři Kipové utekli z portarthurské věznice. Když se to v Hobartu dozvěděl, viděl v tom, jako ostatně mnoho jiných, nový důkaz, že se spravedlnost nedopustila žádného omylu, když je odsoudila na galeje. A není divu, že si chtěl loďař hned promluvit o této věci se svým partnerem z Praslinu.

„Když jste se dozvěděl, milý pane Ziegere, že oba bratři byli obžalováni z vraždy kapitána Gibsona a že také byli odsouzeni, uvěřil jste, že jsou vinni?“

„Ne, naprosto ne, příteli. Že by Karel a Petr Kipovi byli vrahy, to se mi zdálo zcela nemožné… Ne! Nikdy jsem nevěřil, že jsou vinni!“

„A což jestli vskutku vinni nejsou?“ namítl pan Hawkins a podíval se panu Ziegerovi do očí.

„Máte o tom snad nějaké pochybnosti? Po přelíčení, které podalo takové důkazy?“

„Já jsem přesvědčen, že ten zločin nespáchali… Ale dosud nemám o tom důkazy.“

Když pan Zieger uslyšel, jak přesvědčivě to loďař říká, pravil:

„Poslyšte, milý Hawkinsi! Pan Hamburg v Keravaře a já v Praslinu a po celém Novém Irsku jsme provedli co nejdůkladnější pátrání. Na celém souostroví není jediný domorodý kmen, kde bychom nepátrali a jehož všechny zprávy bychom přísně nezkontrovali… Nikde, ani na Nové Británii, neexistuje žádný domorodec, který by mohl být podezříván, že se účastnil vraždy kapitána Gibsona…“

„Já netvrdím, milý pane Ziegere, že zločinem musí být vinni domorodci z Bismarckova souostroví, ale říkám, že ten zločin nespáchali bratři Kipové.“

„A kdo tedy?“ zeptal se pan Zieger. „Bílí osadníci? Námořníci?“

„Ano, námořníci,“ odpověděl loďař.

„Jakže?… Vy si myslíte, že tu vraždu spáchal nějaký námořník z *Jamese Cooka?“*

„Ano, milý Ziegere. Byli to titíž lidé, kteří našli ve vraku *Wilhelminy* tu dýku, které potom použili k spáchání vraždy… A pak ji podstrčili do zavazadla bratrů Kipů, jako tam také vstrčili papíry a peníze kapitána Gibsona…“

„Byli snad v posádce *Jamese Cooka* námořníci, kteří toho byli schopni?“ zeptal se pan Zieger.

„Ano, byli,“ odpověděl pan Hawkins. „Mezi jinými i ti, které lodní mistr naverboval v Dunedinu a kteří se potom vzbouřili proti novému kapitánovi…“

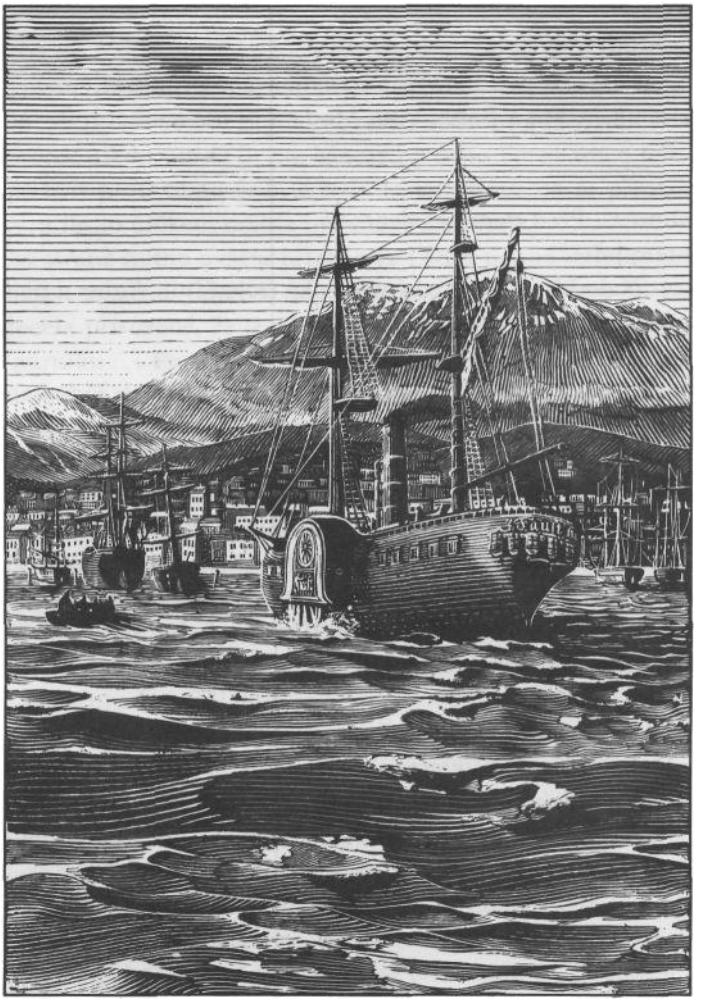

Ziegerovi přijeli na německém parníku *Faust*

„A jeden z nich byl tedy vrahem, že ano?“

„Ne… Z toho zločinu viním Fliga Balta… Když Flig Balt a Vin Mod pomýšleli na zločin, už měli dýku, která patřila bratrům Kipům… Tehdy je napadlo, že by jí mohli použít k vraždě kapitána Gibsona, aby tak padlo podezření na bratry Kipy… Vy to pokládáte za pouhou domněnku, není-liž pravda?… Pro mne… pro mne… je

to zcela jisté. Naneštěstí opustili Flig Balt a Vin Mod Hobart už před rokem… Neměl jsem čas je hlídat a opatřit si proti nim usvědčující důkazy, které by mohly přispět k revizi procesu… Ani jsem se nedozvěděl, co se s nimi stalo…“

„Ale já to vím!“

„Vy to víte?“ zvolal pan Hawkins a chytil svého přítele za ruku.

„Samozřejmě… Fliga Balta, Vina Moda a ty nové námořníky z *Jamese Cooka* jsem viděl…“

„A kde?“

„V Praslinu… Před třemi měsíci…“

„A jsou tam ještě?“

„Už ne… Nalodili se na nějaký německý trojstěžník *Kaiser* a po čtrnáctidenní zastávce odpluli z Praslinu…“

„A kam?“

„Na Šalomounovy ostrovy… Od té doby nemám o nich žádné zprávy.“

Několik dní potom oznámil Lloyd ve svých námořních zprávách, že parník *Illinois* připlul do San Franciska v Kalifornii. Dne 30. května, asi tři dny po odjezdu z Tasmánie, vystoupili O’Brien, Macarthy a Farnham na americkou pevninu… Jejich političtí přívrženci jim uchystali velkolepé a vřelé uvítání… Oba Holanďané, Karel a Petr Kipovi, hned po přistání zmizeli, neznámo kam.

Tato informace zase jen potvrdila názor těch, kteří pokládali bratry Kipy za vrahy kapitána Gibsona, a učinila konec všem pochybnostem o jejich vině. Sám pan Hawkins, i když se tím nedal zviklat ve svém přesvědčení, ustal ve svých intervencích.

Zájem o keravarskou vraždu už silně ochabl, když tu se náhle 25. června rozšířila po Hobartu zpráva, které nikdo nechtěl věřit: Karel a Petr Kipovi se vrátili do Hobartu, byli zatčeni a uvězněni v hobartském vězení.

XV

NOVÁ OKOLNOST

Při plavbě do San Franciska na parníku *Illinoisu* se oba bratři zprvu chovali ke svým bývalým druhům z portarthurské trestnice velmi zdrženlivě. Dokonce proti tomu únosu protestovali. Když znovu a znovu prohlašovali, že nejsou vrahy kapitána Gibsona, nikdo, ani O'Brien, Macarthy nebo Farnham, o tom už nepochyboval. Jestliže byli proti tomu únosu, bylo to jen proto, že se připravovala revize jejich procesu, a tímto útěkem mohla být vážně ohrožena.

Na druhé straně nutno ovšem přiznat, že i když pouhá náhoda přivedla bratry Kipy na výběžek svatého Jakuba, naprosto neváhali pustit se do boje s dozorci. A tak bylo docela přirozené, že je Irové při té příležitosti dali dopravit na palubu amerického parníku… Po té velké službě, kterou oba bratři prokázali feniánům, byl to od uprchlíků jen projev vděčnosti, a proto toho nemohli litovat. Ale co se stalo, už se stalo.

Když *Illinois* připlul do přístavu v San Francisku, rozloučili se bratři Kipové s Iry, kteří se marně snažili je zadržet. Kam půjdou? Neřekli. Protože neměli žádné peníze, neodmítli několik set dolarů jako půjčku; slíbili, že je vrátí, jakmile budou moci. Dali sbohem O'Brienovi, Macarthymu a Farnhamovi a odešli.

Od té doby už nikdo neviděl bratry Kipy na ulicích v San Francisku. Zřejmě z města odešli. A skutečně, za osmačtyřicet hodin po svém vstupu na americkou půdu odjeli a ubytovali se ve skromném hostinci v San Diegu, hlavním městě jižní Kalifornie. Doufali, že tam brzo najdou loď, která by je odvezla zpět do Tasmánie.

Jejich pevným úmyslem bylo vrátit se co nejdříve do Hobartu a vydat se do rukou spravedlnosti, která s nimi dosud tak nespravedlivě zacházela… Jestliže si každý mohl jejich útěk vykládat jako přiznání k vraždě, jejich návrat bude pro všechny nejjasnějším důkazem, že jsou nevinni… Ne! Nemohou žít v cizině jako zločinci, kteří se musí neustále bát, že je někdo pozná, udá a že budou znova zatčeni! Chtěli dosáhnout jednoho: revize procesu a veřejné rehabilitace.

V San Diegu hledali horlivě loď, která by je dovezla do Tasmánie. Náhodou se jim naskytla vhodná příležitost. Parník *Standard* se právě chystal odplout s nákladem do Hobartu; bral s sebou také cestující. Bratři Kipové si vybrali pod cizím jménem nejlacinější třídu. Druhý den už parník zamířil jihozápadním směrem. Po dlouhé plavbě za bouřlivého počasí obeplul nejzazší výběžek Port Arthuru a zakotvil v Hobartu.

Zpráva o jejich příjezdu se hned rozšířila po městě. Ve veřejném mínění nastal najednou po této události obrat ve prospěch bratrů Kipů… A kdo by se tomu mohl divit?… Stali se tedy přece obětí justičního omylu… Neuprchli z trestnice dobrovolně… A proto se vrátili do Tasmánie, jakmile se jim k tomu naskytla

příležitost…

Když se o tom dozvěděl pan Hawkins, ihned zašel do věznice, aby si s nimi promluvil. Okamžitě ho tam pustili. A za chvíli byl v cele, kde byli zavřeni Karel a Petr Kipovi. Jakmile spatřili loďaře, vstali držíce se za ruce…

„Pane Hawkinsi," prohlásil Petr Kip, „pro vás není náš návrat novým důkazem naší neviny… Znáte už pravdu velmi dlouho… Vy jste nás nikdy nepokládal za viníky… Vrátili jsme se do Hobartu, aby tuto pravdu poznali všichni."

Loďař byl tak dojat, že nemohl ani promluvit. Slzy se mu řinuly z očí, když řekl:

„Ano, ano, pánové… To jste udělali dobře, velmi dobře! Zde vám konečně navrátí veřejně čest a získáte si úctu všech poctivých lidí… Nemohli jste zůstat navěky uprchlíky z portarthurské trestnice… Všechno, co jsem pro vás udělal, a kroky, které ještě podniknu, přinesou ovoce… Vaši ruku, Petře Kipe!… Vaši ruku, kapitáne *Jamese Cooka!"*

Tím, že pan Hawkins vrátil Karlu Kipovi titul kapitána, vrátil mu veškerou důvěru v sebe.

Pak začali všichni tři hovořit o věci, která je nejvíc zajímala: o podezření, které měli proti lodnímu mistrovi a Vinu Modovi…

Je samozřejmé, že pan Hawkins požádal ihned o slyšení sira Edwarda Garrigana. Guvernér byl návratem bratrů Kipů silně dojat a slíbil, že udělá všechno, co bude v jeho silách, aby byl napraven tento justiční omyl. Bude usilovat o revizi procesu, která by navrátila veřejně čest oběma bratrům. Jaký krok kupředu by znamenalo, kdyby bylo možno chytit Fliga Balta, Vina Moda a jejich spoluviníky!

Spravedlnost se dala ihned do práce: nastalo nové vyšetřování. Ale protože se vražda stala tak daleko od Hobartu a bylo těžko vypátrat Fliga Balta, Vina Moda, Lena Cannona i ostatní námořníky, kteří se nalodili na německý trojstěžník, bylo možno očekávat, že to bude dlouho trvat.

Vzhledem k těmto okolnostem byl zmírněn vězeňský režim pro bratry Kipy. Už nebyli od sebe odděleni. Do jejich cely měli teď přístup všichni, kteří se zajímali o jejich osud, mezi jinými i pan Hawkins a pan Zieger; jejich neustálé povzbuzování dodávalo Kipům mysli v jejich těžké situaci. Také britský ministr spravedlnosti byl uvědoměn o této vzrušující události. Protože bylo velmi důležité zjistit, kde je německý trojstěžník *Kaiser,* byl vydán rozkaz pátrat po něm v končinách Tichého oceánu, které leží mezi Novou Guinejí, Bismarckovým souostrovím, Šalomounovými ostrovy a Novými Hebridami.

Oba bratři byli znova vyslýcháni a dotazováni na svůj pobyt v hostinci U velkého starce. Všimli si, že pokoj, který sousedil s jejich pokojem, byl obsazen?… Na tuto otázku nemohli odpovědět, protože z hostince odcházeli časně ráno a vraceli se pozdě večer.

Vyšetřující soudce a pan Hawkins se odebrali do zmíněného hostince a zjistili, že přes balkón bylo dobře možno se dostat do sousedního pokoje. Ale majitel hostince, kde bylo obyčejně mnoho hostů, si bohužel už nevzpomněl, kdo si vlastně

pronajal pokoj, který sousedil s pokojem bratrů Kipů. Na druhé straně však hospodský U čerstvých ryb potvrdil soudci, že Vin Mod a ostatní námořníci bydleli u něho nepřetržitě od příjezdu *Jamese Cooka* až do dne, kdy byli bratři Kipové zatčeni.

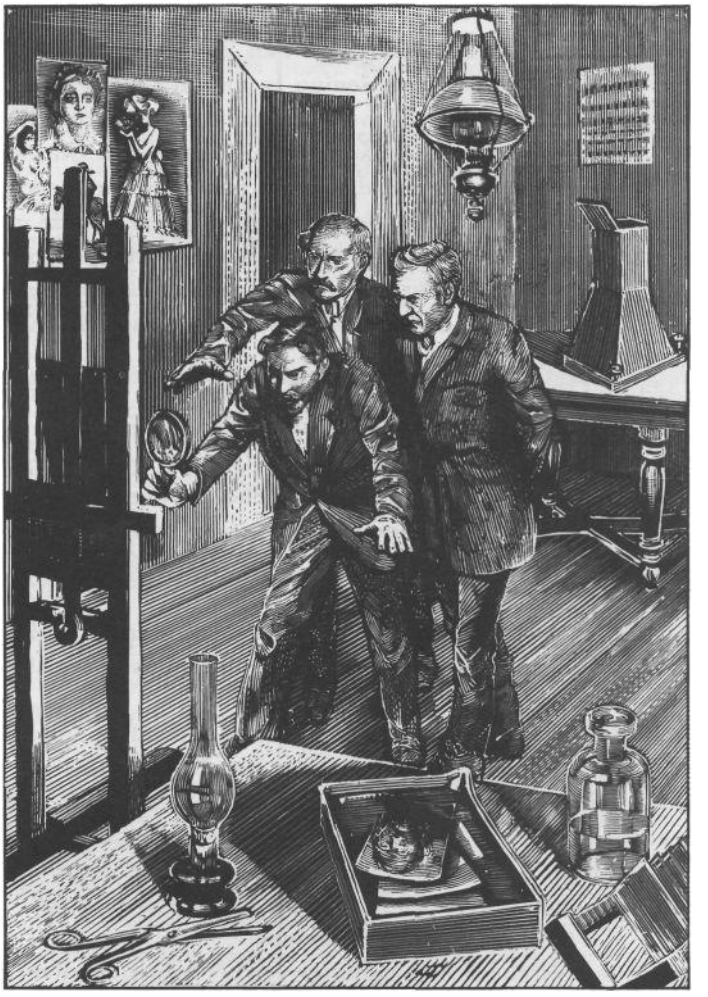

Přiložil lupu k fotografii a zděšeně vykřikl

Bylo 20. července. Už uplynul měsíc od té doby, co se Karel a Petr Kipovi vydali v ruce spravedlnosti. A vyšetřování nevedlo k žádnému cíli.

Stále chyběl hlavní podklad, o který by se mohla revize procesu opřít… Ale pan Hawkins se nevzdával naděje… Možno si představit, jak trpěl, když viděl svou bezmocnost.

V tu dobu hledal pan Zieger, který nemohl zůstat v Hobartu déle než dva týdny, nějakou německou nebo anglickou loď, aby se vrátil do Praslinu.

Ziegerovi měli nakonec odjet dne 5. srpna na anglickém parníku, který vezl náklad na Bismarckovo souostroví.

Čtenáři si jistě dobře vzpomínají, že den po keravarském zločinu vyfotografoval pan Hawkins dvakrát mrtvého kapitána Gibsona do půl těla svlečeného a se strašnou ranou na prsou od malajské dýky. Pan Zieger požádal loďaře, aby mu před návratem do Praslinu udělal zvětšeninu kapitánovy hlavy; chtěl si ji pověsit v salóně ve své vile. Pan Hawkins rád svolil. Byl ochoten udělat hned několik kopií tohoto snímku, aby je mohl dát na památku rodině Ziegerově a Gibsonově.

Dne 27. července dopoledne začal na tom pan Hawkins pracovat ve svém ateliéru. Měl tam nejmodernější přístroje a nejlepší přípravky, takže mohl skutečně zhotovit umělecké fotografie. Protože je chtěl udělat co nejdokonaleji, použil negativu, který pořídil v Keravaře a na kterém zachytil jen kapitánovu hlavu.

Nejprve dal tento snímek do zvětšovací komory a zaostřil svůj přístroj tak, aby dostal obraz v přirozené velikosti.

Protože byl jasný den, stačilo jen několik momentů a nová fotografie mohla být vsazena do rámu, který stál na podstavci uprostřed ateliéru.

Odpoledne přišli k loďaři pan Zieger a Nat Gibson. Bylo by těžko vylíčit, jak byli dojati, když spatřili věrný portrét nešťastného kapitána. Byla to jeho vážná a sympatická tvář, vyjadřující smrtelnou hrůzu, kterou pocítil v okamžiku, kdy ho vrahové bodli do srdce… V okamžiku, kdy na ně zíral svýma očima nepřirozeně otevřenýma…

Nat Gibson přistoupil k podstavci, vzlykaje bolestí, kterou cítil i pan Hawkins a pan Zieger… Tak živým jim připadal ubohý kapitán! Pak se syn sklonil a políbil otce na oči…

Náhle poněkud odstoupil, zase se přiblížil a podíval se upřeně do očí na portrétu… Co tam jen viděl, nebo co se domníval, že tam viděl?… Jeho tvář se křečovitě stáhla… Zbledl na smrt… Řeklo by se, že chce mluvit, a že nemůže… Jeho rty byly křečovitě sevřeny… Hlas mu vypověděl službu…

Najednou se obrátil… a vzal do ruky silně zvětšovací lupu, které používají fotografové při retušování… Přiložil ji k fotografii a zděšeně vykřikl:

„Tady jsou!… Tady jsou vrahové mého otce!“

Na pozadí a na zvětšené sítnici kapitánových očí bylo vidět divoké tváře Fliga Balta a Vina Moda!

Už před časem dokázali geniální a slavní učenci, kteří dělali pokusy s očima, že obraz předmětů, které působí silně na oční sítnici, může na ní zůstat zachován. Oko totiž obsahuje zvláštní látku, takzvaný sítnicový purpur, na níž se mohou zachovat obrazy vnějších předmětů. Možno je tam prý nalézt dobře zachované i tehdy, když se oko po smrti vyjme a ponoří do kamencové lázně. A právě v našem případě se tato teorie o zachování obrazu na sítnici plně osvědčila.

V okamžiku, kdy kapitán Gibson umíral, jeho poslední pohled – pohled plný

hrůzy a úzkosti – se upřel na vrahy, a tak na pozadí sítnice jeho očí utkvěly obrazy tváře Fliga Balta a Vina Moda. Proto když pan Hawkins zhotovil fotografii hlavy nešťastné oběti, na objektivu se objevily i ty nejmenší podrobnosti tváře vrahů. Kdyby byl hned někdo důkladně prohlédl lupou první snímek kapitánovy hlavy, byl by našel na pozadí sítnice obraz obou vrahů. Vždyť je tam bylo vidět ještě nyní!

Ale jak by byli mohli pan Hawkins, pan Zieger a pan Hamburg připadnout na tuto myšlenku? Bylo zapotřebí shody mnoha náhodných okolností, například přání pana Ziegera mít v Praslinu zvětšenou fotografii kapitána Gibsona, možnosti zhotovit tuto zvětšeninu v loďařově ateliéru a tak dále… A pak musel Nat Gibson přistoupit blíže, aby políbil fotografii svého otce… A tehdy se mu najednou zdálo, že vzadu na sítnici otcových očí vidí dva jasné body… Vzal proto lupu a jasně tam rozeznal obličeje lodního mistra a jeho spoluviníka…

Také pan Hawkins a pan Zieger dobře poznali ty tváře!… Mrtvé oko kapitána Gibsona nezachovalo na sítnici obraz bratrů Kipů, ale obličejů Fliga Balta a Vina Moda!

To byla samozřejmě nová okolnost, to byl nesporný důkaz, kterého bylo třeba, aby byla dokázána nevina Kipů a aby byla umožněna revize procesu!… Mohl někdo pochybovat o autentičnosti prvního snímku, který byl pořízen v Keravaře? Rozhodně ne, vždyť se nacházel v soudních spisech! A zvětšenina, která byla právě zhotovena, byla jen věrnou kopií.

„Ubožáci!… Ubožáci!“ zvolal Nat Gibson. „Jsou nevinni! A já jsem je podezříval!… Vy jste aspoň věřili, že jsou odsouzeni nespravedlivě… a chtěli jste je zachránit!“

„Ale ty jsi je právě zachránil, Nate!“ odpověděl pan Hawkins. „Ano, ty jsi si všiml toho, čeho by si byl možná nikdo z nás nevšiml!“

Asi za půl hodiny se dostavil loďař se snímkem i s jeho zvětšeninou do guvernérovy rezidence a požádal, aby ho Jeho Excelence ihned přijala. Sir Edward Carrigan dal pokyn, aby byl okamžitě uveden do jeho pracovny.

Jakmile se guvernér o všem dozvěděl, prohlásil, že je to nezvratný důkaz neviny bratrů Kipů. Nyní už bylo naprosto jasné, že jsou bratři nevinni a že byli odsouzeni nespravedlivě. Příslušný úřední orgán se už postará o revizi procesu… Stejný názor měl i soudce, k němuž pan Hawkins ihned zašel, jakmile opustil guvernérovu rezidenci. Chtěl napřed navštívit tyto dvě kompetentní osoby a pak teprve zajít s panem Ziegerem a s Natem Gibsonem do vězení. Teď už nejde o pouhé domněnky, teď má naprostou jistotu… Pachatelé vraždy jsou známi!… Sama jejich oběť je prozradila!… Byl to bývalý lodní mistr Flig Balt a námořník Vin Mod!

Zpráva o tom se bleskem rozšířila po celém městě… Jak se to mohlo stát?… Kdo první vypravoval o tom, co objevil Nat Gibson v ateliéru pana Hawkinse?… Nikdo neví… Ale je jisto, že se o tom vědělo už dříve, než pan Hawkins odešel do guvernérovy rezidence… Brzy se před vězením shromáždil velký rozvášněný dav. Karel a Petr Kipovi zaslechli ve své cele strašný hluk a pronikavé výkřiky… Tisícihlavý dav vykřikoval jejich jména… Přistoupili k úzkému zamřížovanému

okénku, které vedlo na vnitřní dvůr… Naslouchali všemu s velkou úzkostí… Ale oknem nemohli vidět, co se děje v okolních ulicích…

„Copak se asi stalo?“ zeptal se Karel Kip. „Přijdou snad pro nás, aby nás odvedli na galeje?… Než zase takový život, to raději…“

Petr Kip nedomluvil. Na chodbě zazněly chvatné kroky… Dveře cely se otevřely… Na prahu se objevil Nat Gibson, pan Hawkins a pan Zieger… Nat se zastavil, zpola skloněn, vztáhl ruce k oběma bratrům a zvolal:

„Karle!… Petře!… Odpusťte mi!“

Bratři to dobře nechápali… A nemohli to ani pochopit… Syn kapitána Gibsona je prosí, aby mu odpustili!

„Jste nevinni!“ vzkřikl třikrát za sebou loďař. „Konečně máme důkaz o vaší nevině!“

„A já jsem věřil, že…!“ zvolal Nat Gibson a padl Karlu Kipovi do náručí.

Za dva dni potom soudcové prohlásili, že se žádosti o revizi procesu vyhovuje a že vzhledem k novým okolnostem mohlo jít o justiční omyl. Bratři Kipové byli znova postaveni před soud…

Při tomto přelíčení byl sál ještě plnější než při prvním procesu. Ale tentokrát obecenstvo stálo plně na straně bratrů Kipů… Škoda že chyběli určití svědkové… Byli by se jistě ocitli na lavici obžalovaných… Copak nebyly tváře Fliga Balta a Vina Moda zachovány na pozadí sítnice nepřirozeně otevřených očí jejich oběti?… Přelíčení netrvalo ani hodinu. Skončilo samozřejmě plnou rehabilitací Karla a Petra Kipových. Obecenstvo to uvítalo bouřlivým potleskem.

Je zbytečno připomínat, že nejen pan Hawkins, ale všichni jeho přátelé nabízeli Kipům zaměstnání… Jestliže bude Karel chtít, může být opět kapitánem a dostane dobré místo v Hobartu… Jestliže se chce Petr věnovat obchodu, najde podporu u všech obchodníků… A nebylo by pro ně nejlepší, aby zůstali v Hobartu, když likvidace jejich firmy v Groningenu dopadla tak dobře?

Jakmile byl *James Cook* opět vystrojen, vyplul na moře pod velením kapitána Karla Kipa, který si vzal na loď všechny poctivé námořníky z bývalé posádky…

Než ukončíme tento příběh, musíme ještě říci, že to trvalo několik měsíců, než soud dostal zprávu o trojstěžníku *Kaiseru,* na němž byli Flig Balt, Vin Mod a jejich kamarádi, nebo spíše jejich spoluviníci. Bylo mu oznámeno, že loď, která provozovala pirátství v končinách kolem Šalomounových ostrovů a Nových Hebrid, byla zajata anglickou strážní lodí. Ale námořníci trojstěžníku, vesměs zločinci, se bránili tak urputně, jak se brání jen lidé, které při prohře nečeká nic jiného než šibenice. Mnoho z nich bylo přitom zabito, mezi nimi i Flig Balt a Len Cannon. Vinu Modovi se podařilo uprchnout s několika spoluviníky na nějaký ztracený ostrov. A co se s nimi stalo, není známo…

OBSAH

PRVNÍ ČÁST

I – KRČMA U TŘÍ STRAK ... 9
II – BRIGA JAMES COOK ... 18
III – VIN MOD PŘI PRÁCI ... 25
IV – VE WELLINGTONU ... 34
V – NĚKOLIK DNÍ PLAVBY ... 42
VI – U OSTROVA NORFOLKU ... 49
VII – DVA BRATŘI ... 57
VIII – KORÁLOVÉ MOŘE ... 67
IX – MEZI LOUISIADAMI ... 75
X – CESTA NA SEVER ... 85
XI – PRASLIN ... 92
XII – TŘI TÝDNY NA SOUOSTROVÍ ... 100
XIII – VRAŽDA ... 108
XIV – PŘÍHODY ... 116

DRUHÁ ČÁST

I – HOBART ... 126
II – PLÁNY DO BUDOUCNOSTI ... 131
III – POSLEDNÍ MANÉVR ... 137
IV – NÁMOŘNÍ SOUD ... 143
V – NÁSLEDKY PROCESU ... 149
VI – ROZSUDEK ... 155
VII – PŘED POPRAVOU ... 163
VIII – PORT ARTHUR ... 168
IX – SPOLU ... 173
X – FENIÁNOVÉ ... 182
XI – LÍSTEK ... 189
XII – VÝBĚŽEK SVATÉHO JAKUBA ... 196
XIII – ÚTĚK ... 203
XIV – DALŠÍ UDÁLOSTI ... 209
XV – NOVÁ OKOLNOST ... 215

PRO ČTENÁŘE OD 9 LET

PODIVUHODNÉ CESTY

Svazek 25

Řídí dr. Arnoštka Kubelková

JULES VERNE

BRATŘI KIPOVÉ

Z francouzského původního vydání Les Frères Kip, vydaného nakladatelstvím Hachette v Paříži, přeložil a upravil Stanislav Lyer. Ilustroval a mapku nakreslil Jaromír Vraštil. Obálku navrhl Josef Prchal. Graficky upravila Jitka Pavlíková. Vydal jako svou 4252. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1973

Odpovědná redaktorka dr. Arnoštka Kubelková
Výtvarná redaktorka Olga Pavalová
Technická redaktorka Jitka Pavlíková

Z fotosazby Digiset písmem Baskerville vytiskla Severografia, n. p., závod 1, Liberec. 17,91 AA (text 16,06, ilustr. 1,85), 17,99 VA. Náklad 50 000 výtisků. První vydání

13-750-73 14/54

Brožovaný výtisk 18,60 Kčs Vázaný výtisk 24,– Kčs